وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

پښتو

انوار المجالس

له نويو زياتونو او تخريج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شيخ القرآن والحديث پير طريقت

رهبر شريعت [illegible]

Ketabton.com

خليفه مجاز

حضرت شيخ المشائخ خليفه صاحب داد محمد غزنوی مدظله

جلد سوم

خپرونکی

خانقاه عاليه مجدديه عمريه

ډېره اسماعيل خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کتاب PDF کول خاص دالله {ج} دی

د رضا الپاره دی

د هر لوستونکی او فایده اخستونکی د دعا فه

هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پېژندنه :

نوم : انوار المجالس .

فرمودات: شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه .

ټولونکی او ترتیب کونکی : مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران : مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار .

دوېمه ځله تصحیح : مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحیح : مولوی ولي محمد (تائب)

دچاپ شمېر او کال : ۲۰۰۰ټوکه ، ۱۴۳۷ / ربیع الثاني - ۱۳۹۴ کال دلوه .

خپرونکي : خانقاه عالیه مجددیه عمریه
(جامعه روح المدارس روحانیه)

دارېکو شمېرې :

افغانستان : ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰ ، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱ ، ۰۷۷۸۲۳۱۳۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره	فهرست	مخ
۱	(٤٢) مجلس /دنعمت دبقاسبب شکرانه او...	۱
۲	دحضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَام په قوم راغلی عذاب....	۱
۳	دیوسنت پرېښودل دشکست سبب کېدل	۴
۴	(٤٣) مجلس / دلوړو مقاماتو دحاصلولو طریقې	۱۲
۵	په کوم زړه چې وعظ اونصحیت اثر نه کوي	۱۵
٦	(٤٤) حقیقي اوکامل مؤمن هغه دی چې....	۲۱
۷	دعلم په زده کړې پسې زیات تکلیف.....	۲۵
۸	دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت په دنیا کې....	۲۶
۹	دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دناز خفگان	۳۰
۱۰	دنیکوخلکو په قبرکې له ملائکو.....	۳۲
۱۱	دحضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله.....	۳۴
۱۲	(٤٥) مجلس / دآدب بیان	۳۶
۱۳	دظاهر او باطن دصفایي له پاره شرطونه	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴	باطنی اداب په لاندې ډول دي:	۳۸
۱۵	ظاهري اداب په لاندې ډول دي	۴۰
۱٦	(٤٦) مجلس / د اولیاء کرامو کرامات....	۴۸
۱۷	حضرت سفینه رضي الله عنه ته زمری لار ورښيي او...	۴۸
۱۸	د حضرت سعد بن معاذ رضي الله عنه په وفات عرش.	۵۰
۱۹	غره ته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم خطاب او....	۵۱
۲۰	دبزرګانو په خپلو مریدانو نظر وي	۵۵
۲۱	له مرګه وروسته داولیاء کرامو روحانیت....	۵٦
۲۲	داولیاوو په مجلس انسان له ازلي بدبختي...	٦۰
۲۳	(٤٧) مجلس / دنیکو خلکو سره دتعلق....	٦٦
۲۴	اولیاوو ته چې په کوم نیت ورغلی وي....	۷٦
۲۵	دبزرګانو امتحانول درسوایي سبب ګرځي	۷۹
۲٦	(٤٨) مجلس / دنیك عمل فایدې او د دنیا....	۸۳
۲۷	د حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم د فقر او....	۸۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷	حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم خپلې لور ته.	۸۵
۲۸	مَنْ كَانَ لله كَانَ اللهُ لَـهُ	۸۹
۲۹	(۴۹) مجلس / په خپل عمل بايد مغروره..	۹۱
۳۰	حضرت عمر رضي الله عنه خپل زيات عمل څومره..	۹۱
۳۱	د بلعم بن باعور له عبرت ډکه واقعـــه	۹۴
۳۲	(۵۰) مجلس / ګناه زهر قاتل ده که په...	۱۰۳
۳۳	د يو مُخلص عجيبه واقعه	۱۱۹
۳۴	يو صحابي رضي الله عنه د تلاوت په وخت کې......	۱۱۹
۳۵	د دوه طالبانو حيرانوونکې واقعې	۱۲۲
۳۶	د دنيا ګټل مطلقاً ناروا نه دي	۱۲۳
۳۷	حضرت عبدالقادر جيلانی رحمه الله د ...	۱۲۵
۳۸	يو بزرګ د تکبير اولی د پاتې......	۱۲۸
۳۹	(۵۱) مجلس /د دين ارزښت او له علماوو......	۱۳۰
۴۰	د جمعې لمانځه ته تلل څومره ثواب.....	۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۱	دخدای پاک جل جلاله په لارکې مال لګول ...	۱۳۴
۴۲	په دنیاوي تعلیم ولې دومره مصرفونه	۱۳۶
۴۳	د دورهٔ حدیث ټول درسونه په یواځې	۱۴۰
۴۴	د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو	۱۴۰
۴۵	د یو امام عجیبه واقعه	۱۴۳
۴۶	د حضرت نبي کریم رضي الله عنه د هجرت لنده	۱۵۵
۴۷	زمونږ پخوانیو مشائخو څومره	۱۵۹
۴۸	مصنفینو څومره تکالیف تېر کړي؟	۱۶۰
۴۹	غیر مقلدین څومره بې ادبه دي؟	۱۶۳
۵۰	(۵۲) مجلس / د محبت علامې او د هغه کتې	۱۶۵
۵۱	د یو صحابي د پوښتنې په مهال د حضرت ...	۱۷۰
۵۲	داچې مونږ دالله تعالی جل جلاله غلامان یو نو ...	۱۷۱
۵۳	الله تعالی جل جلاله په خپلو بندګانو څومره	۱۷۳
۵۴	خلک په دوه قسمه دي	۱۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۵	د چاچې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي د ..	۱۷۸
۵۶	د هغه سړي علامه چې دده له قرآن کریم ..	۱۷۹
۵۷	د هغه چا علامه چې له حضرت رسول	۱۷۹
۵۸	حضرت مجدد الف ثاني قدس سره نصیحت	۱۸۰
۵۹	داسې خلك مې هم ولیدل چې په درواغو ...	۱۸۲
٦۰	حضرت ام المؤمنین رضی الله عنها صحابهٔ ..	۱۸۴
٦۱	حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څومره د حضرت نبي	۱۸۷
٦۲	په یو سُنَّت د عمل کولو له امله د فیوضاتو.	۱۹۰
٦۳	یو طالب د وښتانو د نه کمولو له وجې ...	۱۹۳
٦۴	د حضرت شرُیح په یوه تنبیه مجرم مړ شو	۱۹۶
٦۵	سپې ته د اوبو په ورکولو سره تهول	۱۹۹
٦٦	ښځه د پېشو له وجې جهنم ته ولاړه	۲۰۰
٦۷	(۵۲) مجلس / دوه لوی نعمتونه او له هغو.......	۲۰۳
٦۸	د حضرت سراج المشائخ د بندیخانې واقعه	۲۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۹	یو فوځي کرنېل حضرت انوارالمشائخ ...	۲۰۷
۷۰	د سراج المشائخ صاحب په فراق مریدان ...	۲۰۸
۷۱	فارغېدونکي طالبان څه وایي ؟	۲۱۰
۷۲	په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه	۲۱۵
۷۳	د حضرت ابراهیم خلیل الله علیه السلام زیاته ژړا	۲۱۷
۷۴	(٥٤) مجلس / په انسانانو باندې درې لوی ...	۲۲۲
۷۵	دانسان په زندگي کې امتحانونه	۲۲۳
۷۶	حضرت عبدالله بن عباس رضي الله عنه د مرغانو په.	۲۲۶
۷۶	دوه ورونه چې یو د دنیا طالب او بل د ...	۲۳۲
۷۷	نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یو شامي دخپلې...	۲۳۴
۷۹	په محسوساتو د شیطان د دوکې مثال...	۲۳۵
۸۰	په حضرت ایوب علیه السلام امتحان او په ...	۲۳۷
۸۱	خپل تقصیرات یادول د خدای پاک د	۲۴۱
۸۲	(٥٥) مجلس / د آل نسبي او حسبي سره ...	۲۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۳	د نبي کريم ﷺ اهـــل (کورنی)	۲۴۸
۸۴	د ساداتو مبارکانو په قدر کې په بې	۲۴۹
۸۵	د اهل له دوهم تفسير نه څوک مراد دي ؟	۲۵۲
۸۶	اصلي مطلب له اولياوو سره کامل محبت ده	۲۶۱
۸۷	د وصول الی الله درې لارې	۲۶۵
۸۸	کله په يوه دعا د سرې تول کارونه جوړ...	۲۶۷
۸۹	د اولياوو کرامو په معمولي خدمت سره ...	۲۶۸
۹۰	نبي کريم ﷺ دنيا له څه شي سره..	۲۷۰
۹۱	مسلمان بايد خپله اسلامي جامه بدله نه..	۲۷۲
۹۲	(۵٦) مجلس /داعتکاف بيان	۲۷۴
۹۳	اعتـــــکاف	۲۷۵
۹۴	داعتکاف شرطونه	۲۷۵
۹۵	داعتکاف اداب	۲۷۷
۹۶	داعتکاف محاسن	۲۷۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۷	داعتکاف مفسدات	۲۷۸
۹۸	داعتکاف محظورات	۲۸۱
۹۹	داعتکاف کولو طریقه او موده یې	۲۸۸
۱۰۰	د یو مسلمان د مشکل حل کولو...	۲۹۱
۱۰۱	(۵۷) مجلس / دانسان د کامیابۍ مهمې...	۲۹۲
۱۰۲	شیطان په عقل فیصله وکړه نوابدي...	۲۹۵
۱۰۳	په آیت کریمه کې د نوح عليه السلام تخصیص	۲۹۷
۱۰۴	د بالاکوټ په سیمه زلزله ولې راغله؟	۲۹۹
۱۰۵	ځینې جوماتونه د انګریزي تعلیم له...	۳۰۲
۱۰۶	(۵۸) مجلس / د کابل د حضرات کرامو...	۳۰۵
۱۰۷	(۵۹) مجلس / د جنت او جهنم بیان	۳۱۱
۱۰۸	دتقوا څه معنا ده؟	۳۱۱
۱۰۹	ددنیاوي تکلیف دختمولو له پاره څومره...	۳۱۲
۱۱۰	دجنت بیان	۳۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۱	په جنت کې به هم بازاروي	۳۱۴
۱۱۲	جنتیان چې له بازار څخه کورته ځي.....	۳۱۷
۱۱۳	په جنت کې دادنی جنتي څومره ځای ده	۳۱۸
۱۱۴	په جنت کې به له یوځانه بل ځای ته تلل..	۳۲۰
۱۱۵	جهنم بیان	۳۲۱
۱۱۶	دجهنم ژور والی او رنګ یې	۳۲۲
۱۱۷	دادنی جهنمي څومره عذاب ده ؟	۳۲۵
۱۱۸	دجهنمي وجود به څومره وي ؟	۳۲۶
۱۱۹	ددنیا وي ګټې په لحاظ دعلماء خبرې هم.....	۳۳۰
۱۲۰	(۶۰) مجلس / دانسان ستردښمن اوله هغه.....	۳۳۴
۱۲۱	دنفس په خلاف عمل اختیارول	۳۳۸
۱۲۲	صحابهٔ کرام رضي الله عنهم د نبي کریم علیه السلام ...	۳۴۰
۱۲۳	دتوبې ایستلو فضائل	۳۴۳
۱۲۴	حضرت حکیم ثنائی څرنګه د غوث مقام....	۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۲) مجلس

د نعمت د بقا سبب شکرانه او د زوال ناشکري ده

کوم نعمت چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چاته ورپه برخه کړی وي ترڅو چې هغه خلک ناشکري ونکړي ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه نعمت نه ورنه اخلي . او بیا وار چې کوم نعمت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له چانه واخلي بیرته یې بیا ترهغه نه ورکوي چې ترڅو یې په اخلاص توبه نوي ایستلې ، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انعامات ډېر زیات دي ؛ خو که د نعمت ناشکري وشوه ، د هغه سره دا تکلیف پیدا کیږي چې سړی به د هغه څخه محرومیږي ، بیا بیرته چې څوک د هغه مخکني نعمت تمنا (ارزو) کوي نو هغه به بیا هلته ورکول کیږي چې د خپلو ګناهونو څخه په اخلاص توبه ګار شي ، بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیرته هغه رحمت او نعمتونه پدغه بنده کوي لکه ددي له پاره څو واقعات بیانه وو :

د حضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامُ په قوم راغلی عذاب بیرته پورته شو

د حضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامُ قوم د پیغمبر خلاف کار کاوه حضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامُ ډېرې زړه تنګي نه چې ددوی نه ډېر تنګ شو خبره یې نه منله د هجرت اراده یې وکړه تردې دمه لا د هجرت کولو حکم د خدای جَلَّ جَلَالُهُ له لوري نه ؤ راغلی دی ډېرې زړه تنګي نه روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو په کشتۍ کې سپور شو هغه کشتۍ د دریاب په مابین کې ودریده ،دکشتۍ چلوونکي وویل چې ددې کشتۍ عادت داده چې کله هم یو غلام دخپل څښتن نه له اجازې پرته تښتیدلی وي اوپدغه کشتۍ کې سپور شي داکشتۍ بیا په سم ډول تګ نه کوي او کیدای شي چې له یو ناورین سره مخ شي.

نومعلومیږي چې پدغو خلکو کې یو غلام دخپل څښتن باداړ نه له اجازې پرته را تښتیدلی دی نو دا دټولو خلکو دهلاکت سبب ګرځي چې ترڅو پورې دغه غلام دکشتۍ نه نوي لرې شوی ترهغه وخته پورې داکشتۍ نجات نه پیدا کوي.

حضرت یونس عَلَیهِ السَّلَام پوه شوچې زه دالله تعالی له حکم نه پرته راغلی یم نو وې ویل چې هغه غلام زه یم چې تښتیدلی یم خوچونکې دی پیغمبر ؤ دده هغه نیک صورت ته چې خلکو کتل نو دایې ژړه ته هم نه لویدله چې دی دې غلام وي اودخپل څښتن له اجازې پرته دې تښتیدلی وي.

تردې پورې چې دوی قرعه اندازي وکړه یعنې نومونه یې ولیکل چې دهر چا نوم وختلو هغه به ددریاب منځ ته ورلویږي ،درې وارې دحضرت یونس عَلَیهِ السَّلَام نوم وخوت پس له هغه درې وارې نوم ختلو نه ،ده دریاب ته توپ کړل ددې له پاره چې هغه نور دکشتۍ خلک له هلاکت نه بچ شي ،ماهی خوله راپورته کړه حضرت یونس عَلَیهِ السَّلَام یې تیر کړ.

انبیاء عَلَیهِمُ السَّلَام له ګناهونوڅخه پاک اومعصوم دي ؛ خو حسنات الابرار سیئات المقربین) هغوی له ډیره ګرانښته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتهادي خطايي هم نيول کيږي او دانيول که يې دعشق او محبت په وجه وي دمثال په توګه چې يوځوک په چا باندې ډير ګران وي له هغه نه بيا هغه محبت په يوه روا جائزه خبره هم کېله من وي، کله چې حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ بې له اذن درب تعالى جَلَّ جَلَالُهُ نه وتلى ؤ، اګرکه ده ګناه نه وه کړې.

خوخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ سمدستې عتاب ورته متوجې کړ؛ خو دى پوه شوچې داتقصير زما نه وشو نوبيرته يې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته رجوع وکړه ،هلاک دې شم خوداسې نه چې دماله وجې نه نورخلک چې په کشتۍ کې راسره سپاره دي ،هلاک نه شي خوچې کله دى هغه ماهي تيرکړ،ماهي ته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړچې دده له پاره ستاخيټه مابند يخانه ګرځولې ده.

ماهي ته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړ چې ګوره! حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ دتا دخوراک له پاره نه دى ،چې هضم يې نه کړې ، تردې دريو شپو پورې کم - زيات هلته دماهي په خيټه کې محفوظ و اوبيا يې دماهي په خيټه کې دننه تسبيح شروع کړله اوپه خپل عجز باندې ورته قائل شو اودخپلې خطايې نه يې توبه وښکله اوداکلمات يې وويل :﴿ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ [سورة الانبياء آيت:۸۷]

حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له اجازې پرته روان شو اوبيا بيرته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته راجع شو نو خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په درياب کې دماهي په خيټه کې محفوظ کړ. هغه ماهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرته ددریاب غاړې ته راواچاوه اودکدو ونه پرې شنه شوه او دکدو دپاڼو په ذریعه یې له ګرمي نه وساته.

خو بل طرف ته هغه باغي قوم چې ددوی له لاسه حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ هجرت ته مجبور شوی و، کله یې چې عذاب ولیده چې راتلونکی دی نوماشومان اولویان اونورتول حیوانات اوددوی بچي یې دښتې ته راټول کړل تردې پورې چې میږې اووري یې سره جدا کړل ،غواوې اوخوسکیان یې سره جدا کړل ، ښځې اوبچیان یې سره جدا کړل اوغټوخلکو دخپلو ګناهونو له وجې په توبه ایستلو شروع وکړه اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته په ژړا شول او وړو ماشومانو له مېندو څخه دجدا والي نه په ژړا شروع وکړه اونورواړه حیوانات له خپلو مېندو څخه دجدا په سبب چغې وهې داسې ژاړګانې اوفضا جوړه شوه چې درب تعالی رحمت بیرته ورته متوجې شو اوهغه راتلونکی عذاب یې بیرته وګرځاوه.

حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ یې دماهي له خیټې نه خلاص کړ اوقوم یې د راالیږل شوي عذاب نه ددوی دتوبې په برکت ،خلاص کړل اوبیرته یې خپل رحمت پرې نازل کړ.

[تفسیر مظهري ج ۶ / سورة یونس / ص: ۳۶۷ / مکتبه حقانیه]

دیوسنت پرېښودل دشکست سبب کیدل

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې مجاهدینو یوځل په جهادکې شکست وخوړ اوډېر تکلیف سره مخامخ شول ،بیا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله ګوبنه شول نو په خپل مابین کې یې وویل چې دا دشکست وجه څه وه ؟ او حال دادی چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مسلمانانو سره دکومک او نصرت وعده کړې ده او مونږ نن شکست ولې وخوړ ، صحابه کرامو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ چې سوچ وکړ نو وې ویل چې زمونږ اوتاسې نه په دې سفرکې یومسنون (مسواک وهل) عمل پاته شوی دی ؛نوټولو په یوځای توبه ویستله اووبې ویل چې راځئ داعمل (مسواک وهل) شروع کړو اودرسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت راژوندي کړو چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مونږ باندې رحم وکړي ؛نوټولو په یو وار سره په مسواک وهلو شروع وکړه ،هلته دکفارو جاسوس په دوی پسې راغی ،کله یې چې ددوی حالات ولیدل نوبیرته یې نوروکفاروته حال وروړ چې مسلمانان دومره په قهر شوي دي چې غاښونه یې تیره کړل داخل به دتورو پر ځای غاښونه کاروي چې کله دغه خبر وروړ سیده په هغوی باندې هم لړزه راغله چې بیا دمقابلې توان نه پکې لیدل کیدی

کله چې دوی دسنت دژوندي کولو په نیت مسواک وهل شروع کړل نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه عمل ددوی دکامیابي سبب وګرځاوه ،دکفارو زړونو ته رعب ولویده اوشکست یې وخوړ اوپه شاه وتمبیدل . هر وخت کله هم چې په کومو خلکو باندې تکلیف راغلی ،چې بیرته یې په اخلاص توبه ایستلې ده بیا خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دهغوخلکو نصرت کړی .

داخبره څوځله مونږ کړې ده چې دغه د فراغت زندګي چې په آزاد طبیعت باندې لمونځ ،اودس ،روژه، سبقونه ،وعظ ،نصیحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکراوبندګي کوو ؛که ددغه نعمت نه موږ غافله شو اوشکریه یې اداء نکړو ،کیدای شي چې ددغه په سبب په موږ باندي خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ تکلیف راولي.

که مونږ نورمسلمانان وروڼه دلته دراحت په زندګي کې دي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دهغو خپلو وعدو چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کړې دي لکه دغه آیت کریمه ﴿ وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ﴾ (سورة النساء آیت ۱۰۰)

ژباړه: او هر څوک چې وطن پریږدي (او لاړ شي) په لاره د الله کې نو وبه مومي (دی) په زمکه کې (په مقابل دهجرت کې)، دآرامي ځایونه ډیر او پراخي (د روزي)

یعنې له مهاجرینو سره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له لوري وعده ده، رب تعالی هغه وعده ربښتوني کړې ده ،تاسو چې کوم مهاجر وغړوئ نووبه وایې چې په وطن کې زموږ دومره سرمایه اوزندګي نه وه لکه افغاني مهاجروته چې په پاکستان اونورو ملکوکې خداوندمتعال ورکړې ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خپلو وعدوکې دروغجن نه دی چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره یو واړې چا هجرت وکړ نور غرضونه یې نوي نوبیا خدای پاک هغه وعده ورسره پوره کړې ده لکن چې اوس بیرته بیا تکلیف ورته متوجې کیږي وجه یې داده چې دادخپل نعمت شکرانه یې نه ده اداء کړې.

که چا میرانشاه ښخوا لیدلی وي هغوی ته معلومه ده چې دلته ښخوا مارکیټونه ، لوړ، لوړ کورونه اوتجارتونه ،نه ؤ، دامنطقې

ټولې ځنګلونه اوخرابه وې . ماته سپین ږیرو ویل چې پخوا به مونږ تمبې راوړلې نوله دې منطقې ځخه به دغلو له وجې په بدرګه تیریدلوځکه چې ټوله علاقه شاړه اوویرانه وه؛ خونن ددغې منطقې په خلکو باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ځومره وسعت اورحمت نازل کړی دی،داټول په دې وجه چې دې انصارو مهاجرینوته پناه ورکړه ،تکلیفونه یې ورسره وګالل، اوله انصارو سره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده چې وسعت اوفراخي به پرې راولم اوس دومره آزادي راغلې چې هریوتن دملینوچښتن دی، دلوړو، لوړو کورونو او نورو نعمتونو ځښتنان دي.

خو لکن دغو اکثروته داغرور پیداشو چې دا زه یم ،ماګټلې، دا لوړ کورونه ماجوړ کړي ،په ماکې داکمال دی، داسې فکرته نه ورتله چې ماددین یوه شعبه ژوندۍ کړه اومادیو مسلمان سره همدردي کوله،دهغه په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مادغه وسعت راوست .بیا کېدای شي چې ددغې منطقې له خلکو ځخه ناشکري شوې وي او ځه ناخوالي او مشکلات به منځ ته راغلي وي.

یوسړې زاته ویل چې اوس په دې منطقه کې ترکاري سمه نه پیداکیږي ،وچه مرۍ نه پیداکیږي ، یو ځای ته دتللو له پاره موټر نه پیداکیږي ، که داچاسره سامان وي دموټر له نیشتوالي له آمله خپل ځای ته نشي رسولی ،سبزي منډیې په تپه ولاړه ده، داچې کله نعمت زائل شي بیا خلکوته اندازه لګیږي چې دغه ازادي زمونږ خپل کمال و؟ اوکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نصرت اورحمت و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن تر دې چې (دغه مهاجرین یې له دې ځایه پسې واخیستل،) په میرانشاه او میرعلي کې په تاریخ :۲۰۱۲ / کې تر تاریخ :۲۰۱۶/) پورې داسې بد حال راغی چې په تاریخ کې یې ساری نه لیدل کیږي . نو د واړه ډلې که داسې ؤ چې بیرته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته راجع شي نوزموږ دایقین ده چې خدای پاک به جَلَّجَلَالُهُ دخپلو وعدو موافق بیرته په دوی رحمتونه نازل کړي او که موږ خپل جرم ونه پیژنو او خپلو ګناهونو ته متوجې نه شو بیا به دغه تکلیفونه ورځ – په ورځ نور هم زیاتیږي . په طالب پورې به مدرسه اوړ شي ،مدرسه به نه پیداکیږي . یوصوفي به داسې ځای نه شي پیداکولی چې په خپله خوښه هلته ذکر اوعبادت وکړي

کله چې تحریک رنګ شو نوخلک به ماته راتلل چې دا دومره بیروبار ولې جوړ وې؟ دامریدانو ته ووایه چې ډېردې نه راځي که څه هم دومره زیات هم نه ؤ لکه دا اوس چې دي ،سره له دې چې موږ نه سیاسي خلک ؤ اونه مو چیرې دحکومت په مقابل کې جلوسونه ایستلي ؤ، نه مو وعظ اونصیحت کړی ؤ،هیڅ مونه ؤ کړي خو په دې خلکو باندې ددې طالبانو وجود هم بوج ؤ. دغه دتیکو خلکو دذکر حلقې هم بوج وې یعنې درندې پرې تمامېدلې، څو ،څو څله به یې راته ویل چې دامدرسه یوڅه وخت بنده کړه چې طالبان اومریدان دلته نه راځي ؛خو چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وسعت راوست نن نوپه ازاده توګه سره ژوند کوو خوبیا هم که مونږ نا شکري وکړو ،بیا به مو له عذاب اوتکلیف سره مخا مخ کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ډېر تکلیف څخه ،یقیني وایم چې په ځان نه وم پرېشانه ؛خوداچې داملګري به تلل همیشه به پرېشاني وه ،هرڅوک دعا ته راځي اوبیرته په ژړا باندې ځي ،داډېر تکلیف و ،زما خپل سکني ماما دلته مشورې ته راغی چې دومره وس نه لرم چې په موټر کې کرایه ورکړم ،په وطن کې هم داسې حالات دي زړه مې نه غواړي چې لاړ شم ، له دغه کیمپ څخه د سختې مجبورۍ له وجې لاړ.

نو د دغو پرېشانیو په وجه یقیني ،ددماغو اومعدې تکلیف راته پیداشو ؛خو خدانخواسته که موږ ناشکره شو تردغه به زیات تکلیفونه راته متوجې کیږي ،بیا به موږ له دېنه په سخت عذاب کې ګرفتارشو،له طالب اومرید څخه به ځان پټوو ، څکه چې ددوی له وجې موږ ته نور تکلیف نشې جوړ،خدانخواسته بیا به داسې حال راځي نوهر یو چې پدغه خپل جرم قائل شو اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ طرف ته متوجې شو بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر رحیم اوکریم ذات دی ، ډېر غیرتي ذات دی ، هغه بیا ددغه دین نصرت کوي ،دخپلو دوستانو نصرت کوي .

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ‌السَّلَامُ ته یې په اور کې دننه باغ جوړ کړو ، څلویښت شپې په اور کې دننه و ،دمیوې کومه ونه چې پرې ولاړه وه ،هغې میوه وکړه ، نمردیانو په ده اور بل کړی و؛خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هغه اور کې ګلان ورته شنه کړل اودراحت ځای یې ورته جوړ کړ. [تفسیر مظهري ج: ۶/ سورة الانبیاء/ص: ۱۳۶/ مکتبه حقانیه]

اصحاب الاخدود ته چې داور کندې جوړېدلې اودوی ورغورځول کیدل ،له غورځیدلو مخکې په جنت کې دوی خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونه ولیدل او هغه اور چې دوی ته تیار شوی و د کفارو د هلاکت سبب وګرځاوه او ډېر کفار د دغه اور له وجې په اسلام باندې مشرف شول . [تفسیر معارف القرآن ج:۱۰/ سورة البروج ص: ۹۰]

نو رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ هرڅه کولای شي ، د هغه په وس کې هرڅه شته، خو چې موږ خدای پاک ته راجع او توبه ګار شو او دا د نعمت شکرانه اداء کړو په دې باندې وپوهیږو چې زموږ سره چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت شته د دغې وجې نه موږ د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بندګي کوو، که د ابندګي نه وي ،لکه په مخکې وختو کې انسانان و چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بندګي یې پرېښودله نو بیزوګان او خنزیران ورنه جوړ شول، رب تعالی چې انسان په خنزیر بدلولای شي ،انسانان په بیزوګانو بدلولی شي نو هغه الله تعالی په موږ هم قادر دی ، ایا موږ ته په دنیا کې عذاب نشي راکولای ؟ له موږ نه بیزو ګان نشي جوړولی ؟ نور عذابونه موږ ته نشي راکولی ، بلکې موږ خو له هغوی نه په هرڅه کې کمزوري یو .

هغه الله تعالی ده چې کله سپي د اصحاب کهفو ملګرتیا غوره کړه؛ نو د انسان غوندې قیمتي حیوان یې ورنه جوړ کړ .هغه به جنت ته داخلوي د انسان غوندې کرامت دغه سپي ته ور په نصیب کوي

نو غرض داده چې ترموږ نه په نیکو خلکو باندې ډېر تکلیفونه راځي ،په هغوی باندې زمکې تنګې شوې دي

د امام بخاري رَحِمَهُ اللهُ په واقعاتو کې راځي سره له دې چې څو لکه احادیث یې په یاد وو خو بیا هم خلکو ته پرېښود ضرر او نقصان به یې ورته رسولو هغه خپل علم پورې سور او رو ، اخیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ ته سوال کوي: ﴿ اللهم انه قد ضاقت على الارض بما رحبت فاقبضني اليك ﴾ خداوند متعاله! په ما باندې ځمکه تنګه شوه سره له ازادۍ نه نو خپل ځان ته مې درخپل کړې.

نو خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ يې سوال قبول کړ داختر په شپه کې دمسافرۍ په حالت کې په خر تنګ مومې سيمه کې وفات شو.

[ضياء البخاري ج ۱/ ص: ۵۶/ ۵۷]

په ډېرو خلکو باندې دغسې تنګسياوې راغلې دي خو خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ دي په موږ نه راولي ځکه چې هغوی غټې هستۍ وې، هغوی يې برداشت کولای شوای موږ ډېر عاجز يو، خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ دې زموږ سره دخپل رحمت معامله وکړي، ابتلاوې دې خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ په موږ نه راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۳) مجلس

دلوړو مقاماتو دحاصلولو طریقې اواسباب

دیوغټ ولي الله (بزرګ) نه څوک په داسې عنوان پوښتنه کوي چې دتادې په هغه خدای قسم وې چې ته به یې مخته دریږې ،دده لپاره عبادت کوې تاته خدای پاک داد ولایت لوی مقام څرنګه درپه برخه کړ؟ هغه ددغې خبرې په اوریدلو سره بې اوښه شواوپه زمکه راپریوت ځکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دریدل لکه په دنیاکې چې موږ په عبادت دریږو داخو خلکوته قدر نه معلومیږي ؛خولمونځ دخدای پاک سره مخامخ خبرې دي دهغه حضور ته دریدل دي ، ددغې وجې نه په بخاري شریف کې راځي چې نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دقبلې طرف ته په یودیوال ولید،چې چا بلغم توکړې دي؛ نود نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخ مبارک کې دخفګان اثر پیداشو، په یوه روایت کې راځي:

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى نُخَامَةً فِي القِبْلَةِ، فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ حَتَّى رُئِيَ فِي وَجْهِهِ، فَقَامَ فَحَكَّهُ بِيَدِهِ، فَقَالَ: "إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلاَتِهِ فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ، أَوْ إِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ القِبْلَةِ، فَلاَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَبْزُقَنَّ أَحَدُكُمْ قِبَلَ قِبْلَتِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمَيْهِ، ثُمَّ أَخَذَ طَرَفَ رِدَائِهِ، فَبَصَقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ، فَقَالَ: «أَوْ يَفْعَلُ هَكَذَا» ﴾

[صحيح البخاري ج/۱ /ص:۵۸ / بَابُ حَكِّ البُزَاقِ بِاليَدِ مِنَ المَسْجِدِ رقم الحديث: ۴۰۵]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د (مسجد په دیوال ه) دقبلې لوري ته بغلم ولیدل دا په ده باندې ډېره درنه تمامه شوه او په مخ مبارک کې یې دغضب اثار ښکاره شول نو ور پورته شو په لاس یې وګروول ، (په [۴۰۸] شمیره حدیث کې دي چې شګه یې را واخیستله اوهغه دیوال یې پرې پاک کړ) او وې ویل (اوپه دې سره قانون اوآدب ذکر کوي) چې کله یو دتاسې په لمانځه ودرېږي نو دی له الله تعالی سره مناجات کوي او یا داچې الله تعالی دده او قبلې تر منځ دی ، نو نه دي توپ کوي دقبلې لورې ته بلکې چپ لوري او یا دي له پښو لاندې توپ کوي.

بیا یې دخادر یو لوری را واخېست لاړې یې پکې توپ کړې او یو طرف یې په بل باندې وموښه او وې ویل یا دې داسې کوي

نودلته په لمانځه کې هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مخامخ دریدل دي اوکه سړی عقل اوعلم ولري نو ددغو دریدلو نه انسان ته داخیرت دورځې دریدل په یاد شي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته به پیښېږي اودده دزندګي په هکله به پوښتنه ورنه کېږي ؛خو چې دچاسره چې دغه فکر پیداشو چې زه به د رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حضورته وړاندې کېږم،زما نه به دخپلې زندګي په هکله پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کبرې ،نوطبعي خبره ده چې انسان له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ډارېږي اوبیا ګناه نه کوي، بیا په عبادت کې کوشش کوي ځکه چې د رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ په حضور کې دریدل اود انبیا ، او اولیاء ترمخ د ټول مخلوق په وړاندې سوال اوځواب ورکول ډېره مشکله خبره ده. بد عمله انسان بیا دهغه ځای د حاضرېدلو توان اوطاقت لري ځکه هم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددغو خلکو سره ده او وايي ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴾ [سورة الرحمن آیت ۴۶]

وعده کړې دی ، چې څوک ددغې ورځې نه وډارشي ،چې زه به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حضور ته وړاندې کېږم، نو دهغه له پاره خدای پاک د دوه جنتونو وعده کړې ده. ځکه چې وډار شو نونیک عمل کوي اود بدو اعمالونه ځان ساتي . اودنیک عمل په کولو سره خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ جنت ورکوي اودبد اعمالو په وجه جهنم ورکوي.

نوهغه ولې نه یې چې داقسم ورکړ نو هغه اول ددې خبرې په اورېدلو سره بې هوښه شو اوکله چې راپه هوش کې شو نو خپل حال ورته بیانوي . اولیاء کرام خپل حال چاته نه بیانوي خو مجبور یې کړ،نوورته وایې چې په ماکې څوکارونه موجود دي دهغه له وجې نه ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دامقام راپه نصیب کړی:

اول : داچې کوم شی په ماکې ژوندی ؤ اوترقي یې کوله هغه ما مړکړ اوکوم شی چې مړ ؤ هغه مارا ژوندی کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ما کې خواهشات نفساني ژوندي و ،نفس دترقي په لور روان و ،ګناوې اوخواهشات يې رانه غوښتل .

اودوهم داچې زما زړه مړ و ،دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکر يې نه کاوه ،هغه مارا ژوندى کړاودخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت اوذکر باندې شروع شو اوکله چې زړه اصلاح شي نو نفس کمزورى کېږي اودګناه جذبه پکې مړه کېږي دعبادت اواطاعت جذبه پکې ژوندۍ کېږي .

په کوم زړه چې وعظ او نصحيت اثر نه کوي هغه مړ وي

حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ته يو سړى راغى او ورته وايې چې زما زړه ويده دى يعنې زه چې وعظ اونصيحت اورم زما په زړه اثر نه کوي نوداسې څه راته وښيه چې زما زړه را ويښ شي . حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ورته وايې چې قرانکريم اواحاديث مبارک بيانېږي بياهم دتاپه زړه باندې اثر نه کوي؟ دى ورته وايې هو! نوحسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ورته وايې چې دازړه ويده نه دى ،دا دمړي په شان دى څکه ويده چې وښوروي ويښېږي اوبيدارېږي خومړ چې هر څومره وښوروي ،لته په لته يې واړوې هغه نه بيدارېږي .

[تذکرة الاولياء فارسي ص: ۳۲ / چاپ ايران]

نو ويده هغه زړونه دي چې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ نه غافل وي اوله لويو ګناهونو څخه ځان ساتې لکن کله چې دى نيک مجلس ته ورشي اووعظ اونصيحت واوري نو زړه يې رابيدارشي اوبيا داخيرت لورې ته متوجې شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوقسم داسې زړونه دي چې هغه مړه دي ،هغه که هرڅومره نصیحت اووعظ واوري بیا هم په دوی کې څه بدلون نه راځي ،اثر نه په کې پیداکېږي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مودې له داسې مړو او کلکو زړونو څخه وساتې زموږ داکثرو خلکو زړونه مړه دي .

دوهم : کوم شی چې ماته حاضر ؤ، هغه ما غائب فرض کړ اوکوم شی چې غائب و ،هغه ماهمیشه حاضر وګاڼه .لکه قیامت ، جنت ،دوزخ اوداخرت نور ټول احوال غائب ؤ ،موږ په سترګو نه دې لیدلي اودنیا اوددنیا شیان حاضر دي موږ یې په سترګو وینو نوهمیشه د جنت اودوزخ فکر راسره وي ،همیشه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دحساب فکر راسره وي اوچې کوم حاضردي هغه مې شاته واچول ،پدغوکې مې چورت نه واهه نورب تعالی دامقام راته نصیب کړ .

دریم : کوم شی چې فاني ؤ، هغه ما تلپاتي شمېرل اوچې کوم شی ماته په خیال کې راتلل هغه مافاني فرض کړل . دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اطاعت اوبندګي ،له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ویره دخلکو په خیال کې فاني کیدونکې دي څکه لمونځ دې وکړ هغه ولاړ تیرشي ،صدقه دې ورکړه هغه تیره شي ،روژه یې ونیوه هغه تیره شوه نودخلکو په خیال کې فاني ورځي .پنځه روپۍ ولاړې نوکمې شوې اومادغه ټول باقي بلل څکه چې د اخیرت له پاره ذخیره او تلپاتي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهُمْ ذَبَحُوا شَاةً، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا بَقِيَ مِنْهَا» ؟ قَالَتْ: مَا بَقِيَ مِنْهَا إِلَّا كَتِفُهَا قَالَ: «بَقِيَ كُلُّهَا غَيْرَ كَتِفِهَا» ﴾

[مشكاة المصابيح ج: ۱/ ص: ۱۸۵/ رواه الترمذي رقم الحديث ۲۴۷۰]

ژباړه : له ام المؤمنين حضرت عايشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روايت دی وايي : چې دوی پسه حلال کړی و نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (اوحکم يې وکړ چې دا صدقه کړی . ماښام) پوښتنه کوې چې غوښه څه پاته ده اوکنه ؟ داورته وايي : چې دا يومټ يې پاته دی اونورمو ټول تقسيم کړ. رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې نه ټول پاتې دی اودغه يومټ يې نه دی پاتې . ځکه چې هغه موصدقه کړه اوهغه داخيرت ذخيره شوه .

نوکوم شی چې خلکو ته په خيال کې فاني ورتلل هغه مې تلپاتې فرض کړ ،هغه سرمايه اوګټه ده اوکوم شی چې خلکوته باقي معلومېږي ،چې ددنيا بنګلې،موټرې ،ښځه اولاد اوددنيا نور شيان دي . داخلکوته په فکر کې باقي ورځي خوما داټول فاني فرض کړل،چې داټول تيرېږي .

اوس چې څوک ددې ولي الله اونيک سړي سوچ ته فکر وکړي نوپه ريښتيا هم داسې ده . اولياء الله ډېر هوښيار وي ځکه چې هوښيار خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغو خلکوته ويلې چې دخدای پاک يادونه دتل له پاره او په هر حالت کې کوي ، چې فرمايي : إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَٰفِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَءَايَٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَٰبِ ۞ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه: بېشکه په پیدا کولو د آسمانونو او زمکې کې (سره له هغو شیانو چې په دغو دواړو کې دي) او په اختلاف دشپې او ورځې کې (چې تل اوړدېږي ، لنډېږي پر له پسي ځي او راځي کله رڼا کله تیاره کله یخ او کله تودېږي) هرومرو (خامخا) دلائل دي (دالله دقدرت) له پاره دخاوندان د (خالصو) عقلونو

دغه (عاقلان) هغه کسان دي چې یادوي الله تعالی په ولاړې او په ناستې او په اړخونو خپلو (چې پراته وي).

او فکر کوي دوی په پیدایښت د آسمانونو او زمکې (او دمافیهما) کې ، (نو وایي) اې ربه زموږ نه دی پیدا کړی تا دغه مخلوق عبث (بې حکمته) نسبت دپاکي دی تاته (له ټولو عیبونو) نو وساته موږ له عذابه داور (د دوزخ نه) !

نویوکس چې ولي کېږي هغه دخدای پاک جل جلاله په ذکر اوعبادت ولي کېږي ؛نودالله تعالی فرموده،ده چې دوی هوښیار دي اودوی کامل عقل لري اودکامل عقل بیا ښه فیصله وي اودبیکاره عقل بې کاره فیصله وي.

اوس نو دهغه (ولي) د عقل فیصلوته تاسې وګورئ چې کوم شی ژوندی دی هغه ما مړ کړځکه چې دنفس څومره ترقي راځي نوهغه دانسان دهلاکت سبب ګرځي،ځکه چې دښمن دی اودښمن به مړ کوې اودانسان زړه اودهغه روح چې دانسان ددنیا اواخیرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکامیابي ذریعه دي نودخپلې کامیابي کوشش به کوي ،ترقي به ورکوي. اوچې کوم شی دخلکو په نزد غائب و ،له ده (ولي) سره هغه همیش موجود و، چې قیامت را روان دی کله چې داسوچ له چا سره پیدا شو نوبیا به هغه له دنیا څخه ډډه کوي اوداخیرت طرف ته یې سوچ اوپام وي.

زموږ خو ټول سوچ دنیاته وي، نوچې چېرته ښهٔ موټروینو هم زموږ سره حرص پیداکېږي چې داسې موټر مې وی، ښه بنګله اوښه جایداد وینو نو وایو چې کاش: دا زما هم وای.نوپه موږ کې ددغوشیان فکر موجود وي داخیرت څخه غافله یو اوهغه خلک چې شپه اوورځ دالله تعالی په بندګي اوعبادت لګیا وي اوداخرت طرف ته یې فکر وي نودخلکو له پامه ساده ورځي او وایې چې دا لیونیان اومجذوبین دي. په خبره نه پوهیږي.

په روایت کې راځي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دومره ذکر کوئ چې دخلکو له پامه لیونیان ورشئ چې داخولیونیان دي په هیڅ نه پوهیږي،شپه اوورځ په طاعت اوعبادت باندې،په ژړاوتیرې کړي.

نوغرض دادی چې هروخت موږ ته نصیحتونه کېږي نوددغو نصیحتونوسره باید سوچ اوفکر وکړي لکه هغوخلکو چې دځان سره دعقل فیصلې کولې دهغو فیصلو په رڼاکې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوستي ورته پیداکېږي ،دالله تعالی دوستان ورنه جوړېږي نوموږ هم چې دځان سره داسوچ وکړو چې دغه دنیا خوړښتیا فاني ده ،دانفس مې تباکوي اواخیرت را روان دی ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه به سوال اوځواب کېږي ،زه به د رب تعالی حضورته وړاندې کېږم ، زه به د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضور ته وړاندې کېږم ،په کوم عمل به زمانه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوشحاله کېږي؟ اوپه کوم عمل به له مانه نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خوشحالېږي ؟

په کوم عمل به له مانه اولیاء اوعلماء خوشحالېږي کله چې داسوچ له انسان سره پیداشو نو دغه انسان کامیابي هم ترلاسره کړه. اوابدي زندګي بې برابرېږي اوخپل اهل اوعیال باید پدغه باندې عادت کړو سهار چې لمونځ وکړی شي باید تر لمر ختلو پورې چې دا دفرض تقدیري وخت هم دی ذکر وکړي .کار دي یوڅه وروسته کړي اوله ماذدیګر باید څه ناڅه ذکر وشي اوهمدارنګه بیګا باید څه ناڅه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکر اوتلاوت وشي ،ناوخته دې څملي اوهغه دابدي زندګي غم دې وخوري .دادنیا اوڅه چې په دنیاکې دي داټول ختمیدونکي اوفاني کیدونکي دي بیا مو داولاد اوکورنۍ زندګي ښه کېږي اوزموږ ماحول به ښه کېږي کله چې کورنۍ نیکه شوه بیابه طبعا په سړي کې دنیکي اثر پیداکېږي ،دچاسره چې کینې په سړې کې هغه اثر پیداکېږي اوچې کورنۍ خرابه شوه ،په کورکې چې لوی بدعمله وي کشر خامخا هغه بد خوی ورنه زده کوي دارنګ چې د مشرانو د دینداري طرف ته سوچ شي نو کشران هم هغه طرف ته هڅه کوي اودینداره کېږي.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالَىٰ عَلَىٰ خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُورِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ (آمين)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۴) مجلس

حقيقي اوکامل مؤمن هغه دی چې دقرآن اوسنتو تابع وي

کامل اوحقيقي مؤمن هغه چاته ويل کېږي چې خپل نفسي خواهشات ټول پرېږدي او دقرآن کريم او نبوي سنتو تابعداري وکړي، بلکې له نفسي خواهشاتو څخه دغه دين ورته محبوب شي لکه په خپل خوراک کې چې خوند ورته پيدا کېږي .په څښاک کې خوند ورته پيداکېږي په جماع کې خوند ورته پيداکېږي . په دنياوې نعمتونوکې ده ته ذوق اوخوند پيداکېږي

واقعي مؤمن هغه څوک دی چې دغه خپل خواهشات ېې ټول دشريعت تابع شي ،اوشريعت دغسې ورته محبوب شي چې هغه ته شريعت ديوه حکم په منلواوعملي کولوکې دزړه خوشحالي پيداکېږي دمثال په ډول هغه ته په لمانځه کې ،په روژه کې ،په تلاوت کې،په ذکر کې د الله تعالی په نوروديني حکمونوکې خوند پيداکېږي دخپلوخواهشاتوپرخلاف ځان دشريعت تابع وګرځوي اوداشريعت دده طبيعت وګرځي. هغه داسې چې دده زړه دشريعت سره اشنا شي بل لوري ته نه اوړي

حضرت بشرحافي رحمه الله چې مخکې په (انوار المجالس ج: ۲/ مخ: ۲۵۵) کې واقعه بيان شوې ده اوېو لوی بهترين ولی الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیرشوی دی دی وایې چې زما زړه دالله تعالی سره دومره جوړ ده که زما لاس ددې اراده وکړي چې زما لاس دې پردي شي ته ورسیږي ؛خو چې زړه مې دالله تعالی سره جوړ ده ،زړه مې نه مني چې لاس دې شي ته وروړم .که زه په پښو اراده وکړم چې یوبد ځای ته ورشم خوزما زړه دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ تابع دی زما پښې ددې بدکار طرف ته نشې ورتلای.

نو واقعي مؤمن هغه څوک دی چې خپل خواهشات یې دشریعت اودډین تابع شي ،زړه اونفس دسړي ته یوڅه وایي اوشریعت بل څه ورته وایي ،دی به دنفس تقاضا پریږدي اوپه شریعت به روانیږي.

دغوخلکو ته بیا په دین کې داسې خوند خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پیداکوي چې هرڅومره تکلیفونه په دین کې په دوی ورځې دوی ته هیڅ باک نه ورکوي.

دأحد په غزا کې چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کوم صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ موجود ؤ پدغو کې داسې صحابه کرام هم ؤ لکه حضرت طلحه ابن عبیدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې (۷۳) زخمونه یې په بدن مبارک باندې موجود ؤ

[حیاة الصحابة /ج ۱/ص ۶۳۸ / جراحة طلحة بن عبید الله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ و.....]

اوهغه چې شهیدان شوي ؤ په هغوی کې خو ځینې داسې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم موجود ؤ چې په وجود مبارک یې (۸۳) یا زیات زخمونه موجود ؤ ، لکه حضرت أنس بن النضر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ. او مشرکینو داسې مثله کړی ؤ چې نه پیژندل کیده مگر دده خور

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکې په ګوته وپېژاند ، حضرت انس بن مالک رضی الله عنه وايي چې موږ دغه یقین ده چې دغه ایت ددوي په باره کې نازل شوی:

﴿ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَـٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ ﴾

[سورة الاحزاب آيت: ۲۳]

ژباړه: ځینې له مؤمنانو څخه (داسې) سړي دي چې رښتیا کړې یې ده خبره چې عهد کړی ؤ دوی له الله تعالی سره په هغه باندې (چې ثبات، استقامت فی القتال دی) پس ځینې له دوی هغه دي چې تر سره یې کړ نذر خپل (چې شهیدان شول) او ځینې له دوی هغه دي چې انتظار کوي (دغه شهادت ته) او بدل یې نه کړ (عهد خپل یوه ذره هم) په بدلولو سره

[حياة الصحابة /ج ۱/ص ۶۳۸/ جراحة أنس بن النضر رضی الله عنه]

کله چې بیرته مدینې منورې ته راغلل بیا آوازه شوه چې ابو سفیان اونور مشرکین بیا راوګرځیدل اوبیا په دوهم ځل باندې په مدینه منوره حمله کوي . نبي کریم صلی الله علیه وسلم بیا دجهاد اعلان وکړ چې هغه څوک دې جهاد ته را ووزي چې پرون په احد کې شریک و ،هغه دې نه راځي چې دأحد په غزا کې شریکت نه دی کړی ،نوصحابه کرام رضی الله عنهم داسې په شوق اوخوند راووتل چې دبني سلمه قبیلې (۴۰) کسان زخمیان ؤ چې دځینو په نازکو بدنونو باندې لکه طفیل ابن النعمان رضی الله عنه (۱۳) زخمونه ؤ، داسید ابن حضیر رضی الله عنه په بدن باندې (۹) زخمونه ؤ ، او دنجراش ابن الصمد رضی الله عنه په بدن باندې (۱۰) پرهرونه وودوی پټۍ لړې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دوا اومعالجه یې پرېښوده ،له زخمونواودردونوسره سره یې دنبي کریم ﷺ خبرې ته لبیک ووېلې اوجنګ ته تیار شول ؛نو الله تعالی دهغوخلکو چې د رسول الله ﷺ دامر اجابت یې وکړ درضا اعلان وکړدهغوی دپرهرونواودردونوپه مقابل کې یې خپله رضاورپه برخه کړه. [تفسیر مظهري ج ۲، ص: ۱۷۸]

اوس دهغو خلکو خواهش دشریعت تابع و ، کنه زره چېرې دا غوارې چې په بدن دې (۱۹) زخمونه موجود وي اوله بدن څخه دې وینې توئیږي اوبیا دې دجنګ میدان ته ورشي . داوجه داده چې ددوی په زړونوکې دایمان حقیقت اوعشق پیداوو ؛نودا تکلیفونه هیڅ نه ورته ښکاره کېدل ځکه خوند پکې موجود و.

لکه حضرت ابوطلحه بن زبیر رضي الله عنه چې د نبي کریم ﷺ ددفاع له پاره خپل ځان توره اوډال ګرځولی ؤ،دهرې خواڅخه به چې غیشې اونېزې راتللې ده به لاس مبارک ورته ونیواوخپل وجود مبارک به یې ورته ډال وګرځاوه، لاس مبارک یې شل شوخوده پرواهم نه درلوده؛خوچې نبي کریم ﷺ محفوظ وي،په خپل بدن یې (۷۳) زخمونه برداشت کړل ،په ژوندهم نه و،وجه داوه چې خواهش یې ددین تابع و، په دین کې خدای پاک خوند ورته پیداکړی و.

نبي کریم ﷺ اوصحابه کرام رضي الله عنهم خو ډېرمخکې تیرشوي دي دازموږ اوتاسې په نږدې وخت کې داسې علماء کرام تیر شوي دي چې ددین په وجه یې ډېر زیات تکلیفونه برداشت کړي دي چې په واقعاتو یې بې شمیره کتابونه لیکل کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعلم په زده کړي پسې زيات تکليف ته اړتيا ده

دحضرت صاحب (نورالمشايخ شيراغافضل عمر) دمدرسي (نورالمدارس) يوعالم قصه کوله چې زه هندوستان ته سبق ته تللی وم، په ټول کال کې مې يوجوړ جامې اويوپټکی و، دمنځلو توان اوطاقت مې نه درلود پټکی مې داسې شوی ولکه پړی نورې جامې مې نه درلودې بيامې يو پوستين وهغه مې ومنځه هغه ته مې تتی کينئودې هغه مې قميص کړ په هغه کې به ګرځيدم.

دلويې دورې (دحديثودوره) طالب وم يوځل په وظيفو په سې تللی وم په يوځنګله کې بېزوګان راباندې راغلل داپوستين يې هم راباندې څيرې کړ.لوڅ لغړ شوم بيا يوبل طالب يوورکی څادر راکړ په هغه کې مې درې شپې تيرې کړې.بيا مې په يوه اباسي باندې شپږ ګزه خمتا واخيسته چې څلور ګوتې سور يې و په هغه کې مې دومره تنګ قميص وګانده چې ناسته اوولاړه مې نه شوی پکې کولای ددومره تکليف تيرولو وجه څه وه ؟ وروڼوا ددې ټولو تکليفونو برداشت کولو وجه داوه چې په دين کې خوند ورته پيداوو.الله تعالی ورته اسانه کړې وه

دمخکينيو اولياء کرامو واقعات چې سړی ګورې داسې حالات ورباندې تير شوې دي چې دبرداشت وړ نه دي لوږې ،تندې،وهل تکول ،بندېخانې قسم – قسم زحمتونه ورباندې تيرشوي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې له خدای جَلَّ جَلَالُهُ سره یې تعلق اوتړون ؤنودزحمتونوپه ځای به دوی خوندونه اخستل خودامقام ترلاسه کول هم خوشې خبره نده بلکې ډیرعشق اومینه غواړي هغه هم الهي اودیني عشق اومینه.

څوک چې دین ته تابع شو، دایمان حقیقت یې زړه ته ولویده بیا پدغه کې خوند ورته پیدا کیږي.

دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت په دنیا کې دجنت میوې لیدل

یوخلیفه صاحب قصه راته کوله چې یو طالب په افغانستان کې په ځمې کې دمدرسې نه به ووت اولرې به په غره کې په واورو کې ناست و، تلاوت به یې کاوه، نوزه ورغلم چې ګورم طالب په تلاوت لګیا ده،ژاړي. پوښتنه مې ورنه وکړه چې څه کیفیت دی؟ ده راته وویل چې زه کله دا تلاوت شروع کړم اودلته راووزم زه دجنت میوې په سترګو وینم.

نوچې سړي دالله تعالی دنعمتونواحسان وي نوبیا دواوري په تکلیف باندې څه پوهیږي. بیا په ساړوباندې څه پوهیږي. نود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین باندې عمل کولو کې خوند ورته پیدا کیږي.

هرڅوک چې په کامله توګه دین ته تابع شو، زړه یې صفا شو،دزړه په مرکز باندې کار وکړي بیا رب تعالی دغسې استعداد په هر انسان کې اېښی بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دغه انسان څخه یو کامل اوغوره انسان جوړوي بیا دا انسان تکلیفونه هم برداشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې ورته اسانه کړي ، دغه ډول انسان بیا په شرعي حکمونو خونداخلي خوپه دې هرڅوک پوهيږي هم نه چې څوک دحال او راز څښتن وي هغه بیادېرزیات پرې پوهيږي.

خو یوصورت دایمان ده هغه داسې چې موږ په خوله کلمه وایو په زړه کې هم دکلمې په معنا اومفهوم تصدیق کوو ،لمونځ کوو،روژه نیسونور ظاهري اعمال کوو اوحقیقت دایمان دادی چې هرشی به دې دشریعت تابع وي : نویوائې په صورت باندې باید موږ اوتاسې اکتفی ونکړو. چې لمونځ کوم اوروژه نیسم .هغه طرف ته اخلاص شته اوکه نشته ،زموږ په زړونوکې دالله تعالی سره محبت شته اوکنه،له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مو مینه شته اوکنه؛نویوازې په فرضونواوواجباتوترسره کولو کار نه کیږي ترڅوچې مو له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اوله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه اومحبت پیداشوی نه وي.

خوڅوک چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب شي لکه مخکې موداسې چې وویل نوملایکې يې هم محبوب ګڼې ،انسانان يې هم محبوب ګڼې. تاسې به ډېر لیدلې اواوریدلي وي چې ډېر خلک ډېر پخوا وفات شوي دي ،سره له دې چې نه يې چاته قوم معلوم وي ،نه يې موراوپلار معلوم وي خوبیا هم ډېر زیات خلک يې زیارت ته ور روان وي دنیکانو،بزګانو اولیاءکرامو،علماءکرامو شهداؤاوموږپلارزیارت کول اودهغوی قبرونو ته به شرعي طریقه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتلل دادشریعت مطهر ه له پلوه جائز اوثابت دي چې ددې به مستقل بحث راشي.

اصل خبره دادچې هغه انسان چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته تابع ؤاووس نشته سره له هغه هم چې خلک دده زیارت ته راځي نوځکه رب تعالی هم دا اثر پکې ایښی چې خوسوه کاله وروسته خلک په دې هیله ورځې چې ګوندې دده په برکت سره الله تعالی زموږ سوالونه قبول کړي که څه هم دټولو معاملاتو حل کوونکې

خدای پاک دی خودغه دنیاخودوسایلوځای دی نوخلک دنیکانواواولیاءکراموزیارتونوته هم په دی نیت ورځي زمامعلات خوبه الله تعالی حل کوي خوزه بدعمله یم دغه نیکان او

صالحان خدای پاک ته وسیله کوم که نه په دنیاخو ډیروابادواوبادشاهانوزیارتونه شتون لري سره له هغه هم ددنیادارو زیارتوته خلک نه ورځي ؛خو دولي ،شهید اودالله د دوستانو زیارت ته خلک ورځي ځکه دهغه هزیوه له خدای پاک سره تړاؤاوتعلق یې نوالله تعالی ددوی په ذریعه بیادسړی کارونه هم جوړوي.

حضرت ابي ایوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ د روم په قسطنطنیه کې شهید شوی خوصحابه کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ به ورتلل ،دی به یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته وسیله ګرځاواوله رب تعالی نه به یې دده په برکت دمرضونو شفا غوښتله اوباراننه به یې غوښتل اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ددوی حاجتونه پوره کول. [تفسیر مظهري ج:۱، ص: ۲۱۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدارنگه امام بخاري رحمه الله چې په (خرتنګ) کې وفات شوی ،علماء کرام به ورتلل اوحاجتونه به يې دده په واسطه غوښتل ،بارانونه به يې دده په واسطه غوښتل اوقبليدل به.

بخاري شريف دبدرينو نومونه مبارکين رانقل کړي اوپه حاشيه کې ورسره ليکي چې څوک ددوی نومونه تلاوت کړي وروسته دهغه نه دعا وغواړي نوخدای پاک جل جلاله به دهغه دعا قبوله کړي. [صحيح البخاري ج: ۲/ ص: ۵۷۴ باب تسمية من سمى من اهل بدر حاشيه / ۴ كذا فى الكرمانى واللمعات]

علماء ليکي د دبدرينو نومونه چې دهرمشکل له پاره ولوستل شي هغه مشکل به يې خدای پاک جل جلاله ورحل کړي.

امام سفيان ابن عيينه رضي الله عنه فرمايي: عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِيْنَ تَنْزِلُ الرَّحْمَةُ، ترجمه: دنيکانو دیادولو په وجه دخدای پاک رحمت نازليږي. [عقود الجمان ص: ۳۹، کمافی مسائل الامام احمدلابی داود ص: ۲۹۲]

امام النووي رحمه الله فرمايي چې څوک دنيکو خلکو مجلس يادونه اوتذکره کوي نوپه هغه ځای باندې دخدای پاک جل جلاله رحمتونه نازليږي.

نو ددې ټولو وجه دادی چې رب تعالی ته دوی ګران شي چې د دوی په واسطه رب تعالی ته بيا سړی ورنږدې کيږي ،د دوی دعا ،د دوی سپارش بيا رب تعالی نه رد وي.

صاحب مرقات ليکي چې څوک دنيکو خلکو دقبرو په څنګ کې دعا وکړي ،خدای پاک جل جلاله يې ددې نيکوخلکو په برکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبلوي ؛ خوددې خبرو به لحاظ کوي چې بې حيا يې به نه وي،بې ستري به نوي،ناروا خبرې به نوي،طوافونه به نه کوي ،سجدې به نه ورته کوي

نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له موږ نه حقيقت دايمان غواړي اوحقيقت دايمان دادی چې دشريعت تابع شو اوهرکله چې دشريعت تابع شو بيا اخلاص اومحبت هم پيداکيږي بيا دا انسان رب تعالی ته دومره نږدې اوګران شي چې په دنياکې هم درب تعالی سره خبرې کوي ،په قبر کې هم خبرې کوي ،په قيامت کې خوبه دټولو انسانانو سره مخامخ خبرې کيږي

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه د ناز خفګان

حضرت موسی عَلَيْهِ‌السَّلَامُ يوځل د الله تعالی دراز مقام ته روان و، نوپه لار کې يې يوسړی وليد ،سلام يې ور واچاو خوهغه دسلام ځواب ور نه کړ خداوندمتعال له موسی عَلَيْهِ‌السَّلَامُ نه پوښتنه وکړه چې په لار کې دې څه وليدل؟ حضرت موسی عَلَيْهِ‌السَّلَامُ په ځواب کې ورته وويل چې اې رب تعالی هو ! دتا يوبنده ؤ ،ما سلام پرې واچاو خوهغه دسلام ځواب رانکړ،ډېر کبرجن و

رب تعالی ورته وايې چې هغه کبرجن نه دی ، هغه زما نه مرور دی. حضرت موسی عَلَيْهِ‌السَّلَامُ ورته وايې چې ولې له تانه مرور دی ؟ داڅرنګه انسان دی ؟تاخوله ټولو مخلوقاتو سره بې ساري ښه کړي هيڅوک هم دمرورتيا اوخبګان حق نلري خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایې چې ددې سړي پنځه سوه کاله عمر دی او په ټول عمر کې یې یوه ګناه هم نه ده کړې خو داځوشپې کېږي چې دې ماته سوال کوي هغه زه نه قبلوم، نوځکه رانه مرور دی

حضرت موسی علیه السلام ورته وایې چې اې رب تعالی! چې دا انسان دتا دومره نیک بنده دی چې په داپنځه سوه کاله عمر کې یې یوه ګناه هم نه ده کړې ،دتا هرحکم ته یې غاړه اېښې ؛نو دا یوسوال خو یې ته هم قبول کړه. خدای پاک جل جلاله ورته وایې چې ته خو دسوال پوښتنه راځخه وکړه چې دی څه ډول سوال کوي ؟

حضرت موسی علیه السلام دسوال پوښتنه ورته وکړه .خدای پاک جل جلاله ورته وایې چې دی دا سوال کوي چې ای رب تعالی ! زما بدن دومره غټ کړه چې ټول جنهم په ما ډک شي او بل مسلمان جهنم ته لاړ نه شي داهم داخلاص یولوی مقام دی چې خپل ځان په اورسوځوي خوچې نورمسلمانانو ژغورل شي.

نوموسی علیه السلام وایې چې رب تعالی ویلي چې دا سوال یې زه څرنګه قبول کړم

ګوره دخدای پاک جل جلاله بنده دی اوله الله تعالی نه مرور دی.وروڼو ! دامرورتوب نه دی دا دوست په دوست ناز کوي په دې باریکوخبروهرڅوک نه پوهیږي له همدې وجې ځینې انسانان په ځینوعلماوواومشایخوپسې خبرې کوي چې یاره تن چې دفلانکې عالم ،شیخ اوبزرګ په کتاب کې داسې خبره ولیدله اوځینې نوې اوعصري خلک خودخرافاتونسبت هم ورته کوي اوپه حقیقت کې خودالوستونکې اومطالعه کوونکې نه پرې پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیکوخلکو په قبرکې له ملائکوسره مباحثه

په قبرکې یوولي دفن کوي اوبل ولي ته یې خداوندمتعال حال معلوموي چې ملائکې دسوال اوځواب له پاره ورته راغلې ،پوښتنه ورنه کوي چې : من ربک ؟ رب دې څوک دی ؟ دچابنده یې ؟ دا ولي ورته وایې چې له ماڅخه پوښتنه مه کوه ورشه له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه پوښتنه وکړه چې هغه ماڅه بولي ؟ که زه زر واري وروایم چې زه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بنده یم خوچې الله تعالی مې بندګي قبوله نکړي او ووایې چې بنده مې نه یې ماته څه فائده رسوي چې زه ووایم چې زه دالله تعالی بنده یم داخبره خوبه مات ،هلته فایده رسوي چې رب تعالی مې بندګي قبوله کړي ،غلامي مې قبوله کړي اوغلامی مې ومني . [تذکرة الاولیآء،مخ: ۵۴]

انسان ډېر لوي قیمتي شی ده، انسان له ملائکو ،پیریانوبلکې له ټولوشیانو څخه الله تعالی ته زیات محبوب دی ، خوچې انسان دشریعت تابع شي اوهغه دانسانیت مرتبه اومقام له لاسه ورنکړي، بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته دومره نږدې کیږي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددله ځنی اندامونوڅخه په خپل ځان تعبیر کوي چې زه ددغه انسان سترګې شم ،زه ددغه انسان لاسونه شم ،زه یې پښې شم .

په حدیث مبارک کې راغي چې دقیامت په ورځ به انسان ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ووایې چې زه مریض وم ،تازما پوښتنه ولې ونکړه،دی به ورته ووایې چې ای خدایه ! ته څونه مریض کیږې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا خو جسم نه لرلو، چې زه ستا پوښتنې ته درغلی وای. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووايي چې زما فلانکی دوست مریض و، ته دهغه پوښتنې ته نه وې ورغلی، که ورغلی وای نو زه به دې هلته پیدا کړی وای.

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به دې انسان ته ووايې چې ای بنده زه وږی وم، تا ډوډۍ ولې رانکړه. دی به ورته ووايې چې ای رب تعالی! ته خو نه وږیږې. وايې زما فلانکی دوست له تانه ډوډۍ وغوښتله که دې ورکړې وای نو زما رضا به موندلې وای. بیا ورته ووايې چې زه تږی وم ماته دې اوبه رانکړې. دی به بیا ورته ووايې چې ته خو نه تږیږې. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووايې چې زما فلانکی دوست تږی وو که تاهغه ته اوبه ورکړې وای زما رضا به دې میندلې وه. [انوارالمجالس ج ۱/ ص: ۴۱/۴۲. بحواله تفسیر المظهري ج ۱ ص ۵۰/ مسلم رقم الحدیث (۲۵۶۹)]

ګورئ ورونو! انسان دومره عزتمند شو، رب تعالی ته دومره نږدې شو، چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خپل ځان تعبیر ورنه کوي دومره لوی مقام خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته ورکوي چې بل هیڅا ته يې نه دی ورکړی. ډېر انسانان خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ژوند باندې جنت ته داخل کړي لکه د پيغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ژوند ته چې وګورو هغوی په ژوند باندې رب تعالی جنت ته داخل کړي، د زنکدن په وخت کې يې جنت په سترګو ورليدلی، دومره غټ مقام رب تعالی انسان ته ورکړی خو چې انسان دانسانيت مقام اومرتبه وپيژني دالله تعالی اودهغه خواږه پيغمبرتګلاره غوره کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرض دادی چې له مسلمانانوڅخه خدای پا ک جَلَّ جَلَالُهُ دایمان حقیقت غواړي اودایمان حقیقت چې یو وار په چاکې موجود شو بیا به درب تعالی تجلیات دده په وجود کې ښکاره کیږي بیا به په خپله سینه کې الهي انوار ویني بیا به په خپل خوراک کې انوار ویني بیابه یې ټول کارونه دستاینې وړ وي

حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللهُ ته د حلالې نفقې له وجې په یوه شپه د ډېرو مسائلو داستنباط لاره پرانستل کېږي

حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللهُ په رئیس الاولیاء باندې مشهور و یوځل دحضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ سره میلمه شو نو ډېر په تلوار یې خوراک کاوه اوډېرې لوېې لوېې ګولې یې کولې دامام شافعي رَحِمَهُ اللهُ شاګردانو ته په زړه کې شک ورپیداشو چې حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللهُ خو په خلکو کې په رئیس الاولیاء سره مشهور دی او دالله دوستان خو دومره زیات خوراک نه کوي اوده خو دومره زیات خوراک وکړ.

خیر شپه شوه نو حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللهُ ته یې د اوداسه له پاره اوبه کېښودې چې که تهجد کوي. سهار چې کله راپورته شو نوهغه اوبه همداسې پاتې دي اودس یې نه دی ورباندې کړی ؛نو دوی وویل چې داڅنګه ولي دی چې دشپې تهجد هم نه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ ددې له پاره له دنه پوښتنه
کوي چې ترڅو دخپلو شاګردانو شک ختم شي. نوورته وايي چې
حضرت! بيګا شپه دې ډېر زيات خوراک وکړ؟ دی ورته وايي چې
په رښتيا چې نن شپه مې ډېر زيات خوراک وکړ؛خو دا خوراک
ديوې شپې نه و،بلکې ديوې جُمعې خوراک مې وکړځکه چې په
خوراک کې مې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انوارات وليدل. پاکه نفقه
وه،ددې وجې نه مې ډېره وخوړله چې زما دبدن غذا پاکه شي اوبه
دې غذا باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ عبادت وکړم. يوه جُمعه بيا
نور خوراک نه کوم اوددې پاکې غِذا داسې اثر ووچې ټوله شپه
مې خوب نه دی کړی اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت مشغول وم.
اود سلهاوو مسائلو استنباط مې وکړ. نوکله چې په چا کې
دايمان حقيقت موجود شي بيا په هرشي.کې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ
انوارويني.

له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول
الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ثريد (په شوروا کې ميده شوې مړۍ) را وړل
شوه، ده مبارک وويل دغه مړۍ تسبيح وايي، صحابهٔ کرامو
رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عرض وکړ ايا ته يې په تسبيح پوهيږې؟ رسول الله
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل: هو! بيا يې وويل کاسه دغه سړي ته
ورنږدې کړئ، چې ورنږدې مو کړه هغه هم وويل چې هو! تسبيح
وايي، بيا يې دوه نورو کسانو ته ورنږدې کړه هغه دواړو هم وويل
چې هو! تسبيح وايي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۵) مجلس

دآدب بیان

قال الله تعالی:

اعوذبالله من الشیطان الرجیم

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرۡفَعُوٓاْ أَصۡوَٰتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجۡهَرُواْ لَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ بَعۡضِكُمۡ لِبَعۡضٍ أَن تَحۡبَطَ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ ﴾

ژباړه: اې هغو کسانوچې ایمان مو راوړی، مه پورته کوی آوازونه خپل برسیره په آواز دپیغمبر او په لوړه (او چته) مه پورته کوی ده لره آواز په خبرو کې لکه په لوړ (اوچت) آواز خبرې دځینو دتاسو له ځینو نورو سره، له جهته د ویرې د دې چې ضایع به شي عملونه دتاسې او تاسې به پرې خبر نه وی.

څرنګه چې قرآنکریم یو جامع کتاب دی نوپه دې کې د ژوند دتیرولو طریقې او اداب هم ذکر شوي نو څکله له نبي کریم ﷺ سره دصحابه کرامو د ژوندګي په هکله خداوندمتعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته فرمايي چې دوی ته ادب ورښيه چې تاسې دنبي کريم صلی الله علیه وسلم سره دارنګه زندګي کوئ.

دظاهر او باطن دصفايي له پاره شرطونه

غرض داچې په تصوف سره دظاهر او باطن صفايي راځي ، لکن په څو شرطو سره :

اول شرط : داچې له کامل شيخ سره بيعت وکړي ، خو په شيخ کامل کې به لاندې ياد شوي څلور شرطونه موجود وي .

۱- داچې عالم به وي په فرض عينو لکه اعتقاديات موافق له عقيدې د اهل السنت والجماعت سره او هغه احکام چې دی وربانديې مبتلاء ده لکه لمونځ ، روژه او زکات که غني و او نور معاملات که تاجر ؤ.

۲- داچې عارف بالله به وي ، يعنې مرشد به داهل السنت والجماعت دعقيدې خاوند وي او داشاهدي به په زړه اوروح سره ورکوي چې الله تعالی يو ده په ذات کې او هم په صفاتو کې او يو ده په افعالو کې نه په ذات کې شريک لري او نه په صفاتو کې نه په افعالو کې .

۳- داچې شيخ به عالم وي په طريقه دتزکيې دنفس او په تربيه دنفس، نو ده به دخپل نفس تزکيه ديوه کامل شيخ په لاس کړې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په مرضو د نفس او وسوسو د شیطان به خبر دار وي او په علاج به يې پوه وي.

۴- داچې دی به د شیخ له لورې مأذون وي په تربیه د مریدانو.

دوهم شرط: داچې مرید به دخپل شیخ سره ډیر په ادب او احترام سره وخت تیر وي خو اداب دوه قسمه دي. ۱- اداب باطني ۲- اداب ظاهري.

باطني اداب په لاندې ډول دي:

۱- تسلیم او اطاعت تامه خپل شیخ ته په ټولو اوامرو او نصیحتونو کې.

۲- له اعتراض او ګوت نیوونې نه ځان ساتل په خپل شیخ باندې په طریقه د تربیې دده کې. علامه ابن حجر هیثمي رَحِمَهُ اللهُ فرمایي: څوک چې په خپل شیخ اعتراض ونه کړي دا دده دمحرومي علامه ده. او که دده په خیال د شیخ نه کوم داسې عمل صادر شو چې د شریعت خلاف و. نو اول دې خپله د هغه عمل له پاره کوم شرعي تاویل و غواړي که ده پیدا نه کړنو بیا دې د شیخ نه په ډیر ادب پوښتنه وکړي، چې صاحبه! که زما څخه داسې یو عمل صادر شي نو علاج يې څه دی؟

۳- په خپل شیخ به کامل اعتقاد لري چې زما شیخ په ارشاد او تربیه د مریدانو کې د پوره کمال څښتن ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- د خپل شيخ په صحبت کې به پوره صادق او مخلص وي .

۵- د خپل شيخ عظمت او احترام به د تل له پاره کوي. ځکه علامه ابراهيم بن شيبان رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: مَنْ تَرَکَ حُرْمَةُ الْمَشَايِخ أُبْتُلِيَ بِالدَّعَاوِي الْكَاذِبَةِ وَ أُفْتضِحَ بِهَا. [طبقات صوفيه ص : ۴۰۵]

علامه ابراهيم ابن شيبان رَحِمَهُ اللهُ فرمايي : څوک چې د خپل شيخ احترام او تعظيم پريږدي هغه به په دروغجنو د عواګانو مبتلا شي او رسوا به شي .

او شيخ عبد القادر جيلانی رَحِمَهُ اللهُ فرمايي : من وقع فی عرض ولی ابتلاه الله بموت القلب)[مدارج السلوک ص : ۱۲] يعني څوک چې د يوه ولي په بې حرمتي کې واقع شو الله تعالی به د ده زړه مړکړي .

۶- دا چې مريد به د خپل شيخ سره کامل محبت لري خو داسې محبت چې خپل شيخ به تر نورو مشانخو کم نه بولي او داسې نه چې خپل شيخ د بشريت نه فوق او يا يې معصوم بولي ، بلکې د شريعت د لارښوونې سره سم به له خپل مرشد سره مينه او محبت لري

۷- دا چې مريد به د خپل شيخ نه سوا د بل شيخ په لټه کې نه وي. ځکه چې بيا د زړه محبت تقسيمېږي په مابين د شيخينو کې او دا داسې مثال لري لکه يو مريض چې په يوه وخت کې د دوو طبيبانو څخه علاج کوي او دوه ډوله نسخې استعمالوي او عاقبت يې دا دی چې اخير حيران شي چې زما علاج کوم طبيب وکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهري اداب په لاندې ډول دي

۱- دا چې مريد به موافقت کوي له خپل شيخ سره په امر او نهی کې ، يعنې مريد به د خپل مرشد حکم که امر وي او که منعه داسې منې لکه مريض چې د طبيب حکم منې د دوايي د استعمال په هکله او پرهيز د ضرر ناکو شيانو څخه ده. د غه شان مريد به د خپل شيخ حکم منې چې د وام د ذکر ده او خان به ساتي له ګناهونو نه

۲- دا چې مريد به د خپل شيخ په مجلس کې په ډير وقار او احترام ناست وي. نه به تکيه کوي نه به بې موجبه خاندي نه به ويده کيږي. نه به په زوره خبرې کوي. او نه به بې اجازې خبرې کوي. لکه د سورة حجرات په اول کې چې رب کريم صحابه کرامو رضي الله عنهم ته د نبي کريم صلى الله عليه وسلم په هکله د ادب طريقه بيان کړې ده او د غه شان د مرشد د مصروفياتو او ارام خيال به ساتي.

امام غزالي رحمه الله فرمايي: چې ادب د مريدانو له خپلو مشايخو سره د صوفيه کرامو په نزد له مهمو ادابو څخه دي او پدې کې په حضوراکرم صلى الله عليه وسلم پسې اقتداده

الله تعالى فرمايي : ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾﴾ [سورة : الحجرات آيت ۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: اې مؤمنانو! مه وړاندې کوئ مفکورې خپلې په مخکې له صدوره داوامرو دالله تعالی او د رسول دهغه، بلکې انتظار کوئ اوامرو دهغوی لره. ووېرېږئ له الله تعالی نه هر وخت الله تعالی اورېدونکی او ښه پوه دی.

د ﴿لَا تُقَدِّمُوْا﴾ په تفسير کې حضرت ابن عباس رضي الله عنهما وايي: چې تاسې دده په مخ کې خبرې مه کوئ.

وروى ابو الدرداء قال: كنت امشى امام ابى بكر، فقال لى رسول الله صلى الله عليه وسلم: (تَمْشِى أَمَامَ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْكَ فِى الدُّنْيَا وَالْآخِرَة)

ترجمه: حضرت ابودرداء رضي الله عنه فرمايي: زه له حضرت ابوبکر الصديق رضي الله عنه نه مخکې روان وم رسول الله صلى الله عليه وسلم راته وويل ايا ته له هغه چا نه مخکې ځې چې هغه له تانه په دنيا او اخيرت کې غوره دی.

او ځينې علماء ددې قول دالله تعالی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللهِ وَرَسُوْلِهِ﴾ مقصد داسې بيانوي: لَا تَطْلُبُوا مَنْزِلَةً وَرَاءَ مَنْزِلَتِهِ، وَهَذَا مِنْ مَحَاسِنِ الْآدَابِ وَأَعَزِّهَا [احياء علوم الدين ج ۵ ص: ۲۶۴]

يعنې مريد به دشيخ له مقام نه فوق مقام نه غواړي او دغه له هغو لويو او ښو ادابو څخه ده. چې مريد به له ځان سره هم ددې خبرې سوچ نه کوي چې زما مرتبه دې له شيخ څخه لوړه وي، بلکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه له پاره به دخیر او سلامتیا دعاوې کوي چې په دې کې دمرید دنیوي او اخروي ګټه ده .

حضرت السری رَحِمَهُ اللهُ وایي: حُسْنُ الْأَدَبِ تَرْجُمَانُ الْعَقْلِ) ترجمه ښه ادب دعقل ترجمان ده . [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۶]

او ابو عبدالله ابن حنیف رَحِمَهُ اللهُ وایي رویم راته وویل : اې زوی کیه! عمل دي دمالګې په انداز که او ادب دي دوړو په انداز کړه اوځینې علماوو ویلي: اَلتَّصَوُّفُ كُلُّهُ أَدَبٌ ، لِكُلِّ حَالٍ أَدَبٌ ، وَلِكُلِّ مُقَامٍ أَدَبٌ ، فَمَنْ يَلْزِمُ الْأَدَبَ يَبْلُغُ مَبْلَغَ الرِّجَالِ وَمَنْ حَرُمَ الْأَدَبَ فَهُوَ بَعِيْدٌ مِنْ حَيْثُ يَظُنُّ الْقُرْبُ وَمَرْدُوْدٌ مِنْ حَيْثُ يَرْجُوْا الْقَبُوْل .

ترجمه: تصوف ټول ادب دی هرحال لره ادب هر مقام لره ادب چاچې په ځان ادب لازم وګرځاوه نو هغه به داولیاوو مقام ته ورسیږي او چاچې له ادب نه ځان محروم کړ نو هغه ځان لرې کړ له هغه حیثیته چې ګمان یې دقرب کیده او مردود شو له هغه حیثیته چې امید یې دقبولي کیده . [احیاء علوم الدین ج ۵ ص ۲۶۶]

اوبل ادب چې خدای پاک په قرآن کریم کې بیان کړی هغه دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صحابه کراموته داقول دالله تعالی ده: لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ ﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه: تاسې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخ کې په زوره زوره مه غږیږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

او حضرت سهل رضي الله عنه ددې ایت په تفسیر کې داسې وایي: لَا تُخَاطِبُوْهُ اِلَّا مُسْتَفْهِمِيْنَ، وَقَالَ اَبُوْبَكْرِ بْنُ طَاهِرٍ: لَا تَبْدُؤُوهُ بِالْخِطَابِ وَلَا تُجِيْبُوْهُ اِلَّا عَلَى حُدُوْدِ الْحُرْمَةِ)

حضرت ثابت بن قیس ابن شماس رضي الله عنه یوصحابي دی خپل طبعي اواز ډېر لوړ و ،کله یې چې دغه آیت مبارک واورېده نوپه کورکې کیناست اوپه زوره زوره یې ژړل چې زما خوطبعي غږ لوړ دی ،قصدا بې ادبي نه کوم،داسې نه چې زما ټول مخکې عملونه ضایع شوي وي . ترڅو شپو پورې یې ژړل ،تر دې پورې چې دکور دروازه یې په ځان پسې بنده کړه،بهر نه راووت.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم پرې خبر شو بیا یې دی راوغوښت اوپوښتنه یې ځینې وکړه چې داڅو ورځې ولې نه معلومېږې؟

حضرت ثابت بن قیس رضي الله عنه ورته وایې چې کله داآیت نازل شوی چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په مخکې به په زوره خبرې نه کوئ ،کنه ټول اعمال به مو ضائع شي . تاسوته معلوم دی چې زما غږ ډېرلوړ دی نوداسې نه چې زما دلوړو خبرو له وجې نه تاسو(نبي کریم صلی الله علیه وسلم) ته ضرر اوتکلیف ورسیږي اوټول عمل مې ضائع شي.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې نه ، ته دهغو خلکو له جملې څخه نه یې. نبي کریم صلی الله علیه وسلم ددې خای چې هغه خپه او نا امیده شي زیری ورکړچې: (ان تكون حياتك محمودا ان تعيش حميدا وان تموت شهيدا وتدخل الجنة)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه: دتا ژوندګي به نیکه وي صفت کړې شوې به وي اوبنه ژوند به تیروې اومرګ به دې دشهادت وي اوبیا به جنت ته داخلیږې.

حضرت ثابت بن قیس رضی الله عنه ته ددې یو آیت مبارک په وجه چې ده عمل پرې وکړ، ددې ادب درعایت په خاطر خدای پاک جل جلاله درې بشارتونه ورکړل.

همدغه زیري اوبشارتونه دده په حق خدای پاک جل جلاله رښتیا کړل. کله چې دحضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه په زمانه کې دمسیلمة الکذاب سره جنګ شروع شو نو صحابه کرامو رضی الله عنهم په اول سرکې شکست وخوړ؛ نو دغه ثابت بن قیص رضی الله عنه اوحضرت ابورافع رضی الله عنه دواړو وویل چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم په زمانه کې خو موږ داسې جنګونه نه کول چې په شاه به رانلو نودواړه دجنګ لومړۍ کرښې ته ولاړل اوهلته یې مورچلې جوړې کړې اوترهغه وخته جنګیدل ترڅوچې دواړه شهیدان شول.

کله چې شهیدشو زغره یې (دبشري صفاتوپه تقاضا) یو صحابي ورنه واخیسته؛ نوله شهادت نه وروسته یوصحابې مبارک دجنګ قومندان حضرت خالد بن ولید رضی الله عنه ته ورغی اوورته ویې ویل چې ماداسې خوب لیدلی چې حضرت ثابت بن قیس راته وایې چې زما دوه زغرې فلانکې سړې واخیستلې اوپه فلانکې ځای کې یې دکټوې لاندې ایښې ده حضرت خالد رضی الله عنه ته ووایه چې هغه ورنه واخلې اوزما ورثه ؤ ته یې وروړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وروایه چې دفلاني اوفلاني سړي په ماباندې دومره قرضه ده هغه ورکړه . اوزما فلانکی فلانکي غلامان دي هغه دې ماله طرف نه آزاد کړه .

دې صحابي مبارک کله چې حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ او حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته خوب وویلې نوسمدستې دواړو دهغه په عملي کولو باندې پیل وکړ. حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه ځای ته ورغی اوهغه زغرې یې را واخیستلې اودده ورثه و ته یې ورکړي او حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دده قرضې خلاصې کړې. اوهغه غلامان یې هم آزاد کړل.

دا ټول دهغه آدب نتیجه اوثمره وه چې دده له مرګ نه وروسته دده په وصیت باندې دواړو عمل وکړ.

﴿وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ... ﴾ (سورة الحجرات)

اى لا تغلظوا له فى الخطاب ولا تنادوه باسمه : يامحمد ، يا أحمد ، كما ينادى بعضكم بعضاً ولكن فخموه واحترموه وقولوا له : يانبى الله يا رسول الله . ومن هذا القبيل يكون خطاب المريد مع الشيخ ، واذا سكن الوقار القلب علم اللسان كيفية الخطاب.[احياء علوم الدين ج ۵ ص: ۲۶۶]

اوابو عثمان رَحِمَهُ اللهُ وايي : چې له اکابرو سره ادب او دمشايخو په مجلسو کې ادب کول سړي ته په دنيا او اخيرت کې لوړې درجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریه برخه کوي ته نه ګوري دي قول دالله تعالی ته: ﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ...﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه: که چیرې دوی صبر کړی وای چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وروتلی وای دابه ددوی له پاره غوره خبره وه.

په دي کې دتأدیب طریقه وربښودل دي دمرید له پاره له خپل شیخ سره چې تلوار به نه کوي صبر به ورته کوي چې هغه دخپل خلوت له ځاي څخه راووزي او تر څو دهغه معمولات زیات زیاتمن نشي چې دابیا کېدای شي دمرید له پاره په نقصان تمام شي.

[احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۷]

۳- دا چې مرید به د خپل شیخ په خدمت کې په قدر د امکان کوشش کوي د عربي مقوله ده: (مَنْ خَدَمَ خُدِمَ) او سالک هم وایي:

هر که خدمت کرد او مخدوم شد

هر که خود را دید او محروم شد

۴- ادب داده چې مرید به دخپل شیخ په مخ کې دخان له پاره جای نماز نه اچوي، مګر دلمانځه په وخت کې، ځکه دمرید شان داده چې دی به دخپل شیخ په خدمت کې منتظر وي اوپه جای نماز اوارولو کې اشاره ده خپل استراحت او عزت لره. او دشیخ په مخ کې به بې ځایه حرکتونه نه کوي، بلکې په ارام به ناست وي اودشیخ مخ ته به ګوري. [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- دا چې مرید به د خپل شیخ په صحبتو او مجلسو کې د هر شرکت کوي او که لرې وي نو په قدر د طاقت د ې شرکت کوي، ځکه چې صوفیه کرامو د سیر او سلوک د کامیابي او ترقی بنیاد په دریو اصولو بنا کړی. ۱- اجتماع ۲- استماع ۳- اتباع.

اوبل دا چې مرید به د خپل شیخ په محبت کې ځان فاني کوي، ځکه (مرید) د اسم فاعل صیغه ده له باب د افعال څخه ده او د باب افعال یوه خاصه د سلب ده نو مرید به ځان د شیخ په ادب او محبت کې سلب کوي.

قاضي ثناء الله پاني پتي رَحِمَهُ اللهُ د ولایت د حصول دوه عمده اسباب دا سې بیانوي:

۱- کثرة ملازمة مع المحبّة و الا نقیاد: یعنې ډېره ناسته له خپل شیخ سره خو په محبت او اخلاص او حکم منلو سره.

۲- دوام ذکر. غرض دا چې د مرید ډېره ترقي په صحبت د شیخ سره راځي او اهمیت د صحبت د قران عظیم الشان او احادیث نبویه و او د علماوو له اقوالو نه هم ثابتیږي.

نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د هر څه آداب ښودلی دی که موږ د دغو آدابو رعایت وکړو بیا به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زموږ هر څه برابر وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۶) مجلس

داولیاء کرامو کرامات او واقعات

ددې له پاره چې له دین اودینداري سره دانسان شوق پیداشي باید داولیاوو اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو واقعات وګوري اویا یې واوري ځکه چې ددوی په واقعاتوکې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دا اثر ایښی چې دسړي ددین اودینداري لوري ته سوق کوي شوق یې پیداکېږي اودیني احکامو ته یې لا زیاته توجه پیداکېږي په دین کې الله تعالی څومره عزت ایښی ؟ ددغه دین په برکت سره انسان ته څومره مقامات او مرتبې ور په نصیب کېږي ؟

حضرت سفینه رضي الله عنه ته زمری لارورښیي او دده ساتنه هم کوي

که څوک دخدای جَلَّ جَلَالُهُ او خواږه پیغمبر حضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاره غوره کړي نو دانبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ څخه را وروسته دصحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ زندګي مطالعه کړئ ا داسې صحابۀ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم تیر شوي دي لکه حضرت سفینه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې زمري یې ساتنه کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنبی کریم ﷺ له غلام حضرت سفینه رضی الله عنه نه روایت دي وايي: زه په کيشتۍ کې سپور شوم هغه ماته شوه ،نو په يوه توټه (دلرګي په تخته) باندې سپور شوم نو د دیارب غاړې ته دهغې تختې په ذريعه ورسيدم ، يو زمرى راسره مخامخ شو ورته ومې ویل :اې ابو الحارث ! زه سفينه درسول الله ﷺ غلام يم نو سريې راته تيټ کړ اويه څنګ راسره روان شو زما دفاع يې له حيواناتو کوله تردې چې عامې لارې ته يې سيخ کړم، نو له هغه نه وروسته يې (هَمْهَمْ) يعنې زګروی کاوه دامې ورنه وفهموله چې خدای پامانې رانه اخلي. [جامع کرامات الاولياء/ج ۱ص: ۱۱۶]

دا زمری اووحشي چې دانسان دښمن دی ، کله يې چې دا نومونه واوريدل چې زه د رسول الله ﷺ غلام يم اوزما نه ملګري ورک شوي دي ؛نو لکه دانسان هغه خپل کورنی سپی ، راغی اويه پښو کې يې ورته رغړې دعاجزي ، انس اوالفت سلسله (لړه) يې شروع کړه اوبيا يې په څنګ کې منډې کړې چې په کوم طرف باندې مجاهدين تللي وو ،دازمري ورسره روان شو اوده ته يې رهنمايي او لار ښوونه کوله اويو طرف بل طرف ته ګوري چې درسول الله ﷺ غلام ده څوک ضرر ورته ونه رسوي ترهغه دا زمری نوکرې ورسره کوله ترڅويې چې حضرت سفينه رضی الله عنه خپلو ملګرو ته ورساوه.

دهغه دين په وجه رب تعالی انسان ته حيوانات تابع کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام قشیري رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي: چې يوسړي قصه راته کوله ويل يې: يوځل حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ د يوباغ ساتنه (پيره) کوله زه ورغلم چې ګورم دی ويده دی او مار د نرګس بڼکه را اخيستې اوبه ده باندې (باد پکی) وهي [جامع کرامات الاولياء ج ۱/ ص ۳۱۲]

ګورئ مار دانسان دښمن دی، هلاک کونکی دی؛ خو هغه رب تعالی ده ته دده دتابعوالي په وجه تابع کړی او خدمت يې کوي

داسې ډېرې نمونې موجودې دي چې ددين په واسطه اوبرکت باندې رب تعالی انسان ته دومره عزت ورکړی چې حيوانات خو څه کوې چې نباتات يې هم تابع کړي دي تيره، ونه، ځمکه داشيان شعور هم نه لري خوداځمکه بيا هم دالله تعالی دوستان پيژني، دغه غرونه دالله تعالی دوستان پيژني، ددغه دين په برکت دغه ځمکه اواسمانونه دغه عزتمند انسان پيژني.

د حضرت سعد بن معاذ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په وفات عرش ولړزېده

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ العَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ» ﴾ [صحيح البخاري ج ۱ / ۵۳۶ / باب مناقب سعد رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ رقم الحديث: ۳۸۰۳]

ژباړه: له حضرت جابر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي له رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې اوريدلي ويل يې: چې دسعد ابن معاذ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په مرګ باندې عرش عظيم په حرکت شو ولې په حرکت شو؟، ياداچې هغه دده روح چې عرش عظيم طرف ته ختله دهغې له وجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ولړزېده یاداچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظیم په حرکت باندې راغی. یاداچې له ډېرې خوشحالي نه عرش عظیم په حرکت راغی چې ماته دالله تعالی دیودوست روح را روان ده عرش چې تر(۷) اوو اسمانو اوزمکو لوی دی ؛خوهغه لوی عرش عظیم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دخصوصي تجلیاتو مظهر دی ،دجنت چت دی ،هغه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دیوصحابي اودوست په وفات دومره زیات خوشحالیږي چې په حرکت راځي دا ټول ددغه دین په برکت سره. چې الله تعالی دغه انسان دومره عزتمند ورباندې ګرځولی.

غره ته د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خطاب او دهغه له خوا ځواب

﴿ عَنْ قَتَادَةَ، أَنَّ أَنَسًا حَدَّثَهُمْ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَعِدَ أُحُدًا وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعُثْمَانُ فَرَجَفَ بِهِمْ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اثْبُتْ أُحُدُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ» ﴾

[جامع المعجزات ص: ۳۲۴ / سنن الترمذي / ج: ۲/ ص: ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحديث: (۳۶۹۷) / (۳۸۱۷)]

ژباړه : له حضرت قتاده رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دوی ته بیا ن کړی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او ورسره دري یاران (ابوبکرصدیق ، عمرفاروق او عثمان ذی النورین رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ) موجود وو دأحد غره ته وختل هغه له خوشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حرکت راغی رسول الله ﷺ ورته وویل : قرار شه ! په تا باندې نبي ، صديق او شهيدان ولاړ دي .

﴿ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ عَلَى ثَبِيرِ مَكَّةَ وَمَعَهُ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَأَنَا فَتَحَرَّكَ الْجَبَلُ حَتَّى تَسَاقَطَتْ حِجَارَتُهُ بِالْحَضِيضِ قَالَ: فَرَكَضَهُ بِرِجْلِهِ وَقَالَ: «اسْكُنْ ثَبِيرُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ» الحديث ﴾

[جامع المعجزات ص ۳۲۴ / سنن الترمذي / ج ۲/ ص ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحديث (۳۷۰۳) / (۳۸۱۷)]

له حضرت عثمان بن عفان رضي الله عنه نه روايت دی وايي : يوځل نبي کريم ﷺ له خپلو دريو يارانو حضرت ابوبکر صديق ،حضرت عمرفاروق اوحضرت عثمان غني رضي الله عنهم سره يوځای په مکه مکرمه کې په (ثبير غره) ،ودريدل ؛نوهغه غرله ډيرې خوشالي نه په حرکت راغی تر دې چې تيږې يې دغره بيخ ته را ورغړيدې، رسول الله ﷺ ورته وويل چې ای ثبيره ! ودريږه ! په تاباندې يونبي اوبل صديق اودوه شهيدان ولاړ دي .

رسول الله ﷺ لا له مخکې دحضرت عمرفاروق رضي الله عنه اوحضرت عثمان غني رضي الله عنه دشهادت پيشنګويي کوي .څکه چې په جزئي مغيباتوباندې انبياء کراماو اولياء کرامو ته الله تعالی علم ورکوي .

نوغرهم دخدای پاک جل جلاله دوست پيژني .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغې وجې نه کله چې رسول الله ﷺ په مکه معظمه کې دکفارو دظلم او وحشت له کبله هجرت ته مجبورشو. په کومه شپه چې ده ثبیر غره ته فناه ور وړه، نو (ثبیر) ورته ګویانه شو چې ای رسول الله! زمانه کوز شه! داسې نه چې کفار راشي اوبیا زما په لمن کې تاته تکلیف درکړي. نوزه به بیا دقیامت په ورځ رب تعالی ته څه ځواب ورکوم؟ بل مخامخ غر (حراء) آواز ورته کوي

﴿الیّ یَارَسُوْلَ اللهِ!﴾ ماته راشه اې دخدای رسوله!، هغه غر بیا فنا ورکوي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۴]

په هغه غارکې چې رسول الله ﷺ اوصدیق اکبر رضي الله عنه تاست دي یوه کوتره راغي دغارپه خوله کې هګۍ اچوي اوتارکبس راغي سمدستي دغار په خوله کې ځاله جوړوي چې کفار ده ته تکلیف ورنکړي تر څو دامعلومه نه شي چې دلته څوک نوتلي. ګوره تارکبس څومره باریک وجود یې دی خو سره له هغه هم خداوند متعال دومره احساس ور په برخه کړی ؤ چې هغه هم د ده دوست پیژني. بل طرف ته کوتره مرغه دی خو د رسول الله ﷺ خدمت کوي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۶]

موږ انسانان هم یو دامتیت دعوه هم لرو بیا مو داسې حال دی چې ډیری خلکو ته دده دنسب شجره مبارکه هم نده معلومه او بل لوري ته که دقومیت مسئله را وارندي شي بیا فلانکی خېل او سرخېل دغو تول راته معلوم وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوانسان ددین دتابعیت په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نږدې کیږي اوعزتمند کیږي اوهمداشان غر، ونه، سمه اوهواره یې تول پیژني دهمدې دین په برکت دښمن ورته مسخر کوي،حیوانات، درندګان اوماران د انسان دښمنان دي خو الله تعالی یې ورته تابع کړي اودادبیعت مقصود نه دی چې زه به عمل وکړم چې زمری ،مار یانور شیان راته تابع شي بلکې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا مقصود دی،که چا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره کار کاوه نوبیا هغه دده معاملې ورسمه وي، بیا یې الله تعالی عزتمند ګرځوي، بیایې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حفاظت په نصیب کوي

اوکه چا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا مطلوب اومقصود نه وه، نوبیا په عین لمانځه به ولاړوي عذاب به ورباندې راځي په عین زکات .په وېشلو به بوخت وي عذاب به پرې راشي بلکې دعلم په سلسله کې به لګیا وي او په عذاب اوتکلیف به وي.

دین د هر عزتمند دی خودواړه شقوق غواړي چې هم به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اورسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوامرو ته متوجې وي اوهم به له ګناهونوڅخه دځان دساتلو کوشش کوي . داڅومره خلک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستي مقام ته رسیدلي دي هغه ددغه دین په برکت دده دوستان شوي دي اورب تعالی لوړ مقامونه هم ورپه نصیب کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبزرګانو په خپلو مریدانو نظروي

حضرت مجدد صاحب رحمه الله په اوداسه لګیا دي خادم اوبه وراچوي چې ده مبارک کوزې ته لاس کړل نو له لاس ور ورپلو سره بې الله اکبر نعرې کړې اوکوزه بې وشړله دی حیران شو چې داڅه وشول نوهغه خادم ورته پوښتنه کوي چې داڅه او ولې دې کوزه وشړله ؟ حضرت مجدد صاحب رحمه الله ورته وویل چې په فلانکې دښته کې زما یو مرید را روان دی اوزمری ورته مخته شو اوده زما باطن ته التجا وکړه زه بې خدای پاک جل جلاله ته واسطه وګرځولم ؛نوما هغه زمری وویشت داخادم بې وایې چې زه لیږ شکمن شوم . ډېروخت وروسته سړی راغی چې دهغې کوزې ټوټې ور سره وې اوما پوښتنه ورنه وکړه چې داڅه دی ؟ده راته وویل چې زه په فلانکې دښته کې را روان وم چې زمری راته مخته شو زما دخلاصون بله لار نه وه؛نو ما سوال وکړ چې ای خدایه ! دحضرت مجدد صاحب په واسطه ما له دغه مصیبت نه خلاص کړې نوغیبې داسې کوزه راغله زمری وربانديې ولګید ،کوزه ورباندې ماته شوه اوزمری وتښتیده اوزه له هغه مصیبت نه خلاص شوم .

نوخدای پاک جل جلاله انسان ددین په برکت ،ددین په واسطه بیا دومره عزتمند کوي چې بیا بې تر ډېره ډېره پورې باطني تصرفات جاري وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مرګه وروسته داولیاء کرامو روحانیت حاضریدل

دحضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ اللهُ یو مرید لیکي چې کله حضرت مجدد صاحب وفات شو دهغه نه وروسته مورږ دما زدیګر په جمعه وردیدلو نو دی مبارک هم راغی اوله مورږ سره په جمعه وردیده زه حیران شوم چې نن مو خپل کړ جنازه مو پرې وکړه اودلته بیا له مورږ سره په لمانځه ولاړ دی اوله ځان سره دا وایم چې داهسې یو تصور اوخیال دی ،نه به خطا وي ؛خو چې هرڅومره څیرشوم په رښتیا هم دی مبارک و اوتراخیره پورې په لمانځه کې راسره شریک و

په مسلم شریف کې دمعراج په واقعه کې چې حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایې چې ماانبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ په قبروکې لیدل چې په لمونځوباندې لګیا او مشغول ؤ

نو د تصوف په وسیله سړی حقیقي ژوندون ته رسیږي ددې له پاره چې حقیقي ژوندون شته په صورې مرګ سره هغه نه زائله کیږي. د حدیثو په رڼا کې مسلم شریف کې د معراج په واقعه کې حدیث ده له هغه څخه همداسې معلومیږي :

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي الْحِجْرِ وَ قُرَيْشٌ تَسْأَلُنِي عَنْ مَسْرَايَ فَسَأَلَتْنِي عَنْ أَشْيَاءَ مِنْ بَيْتِ الْمَقْدِسِ لَمْ أُثْبِتْهَا فَكُرِبْتُ كُرْبَةً مَا كُرِبْتُ مِثْلَهُ قَطُّ قَالَ فَرَفَعَهُ اللهُ لِي أَنْظُرُ إِلَيْهِ مَا يَسْأَلُونِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَنْ شَيْءٍ إِلَّا أَنْبَأْتُهُمْ بِهِ وَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي جَمَاعَةٍ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ فَإِذَا مُوسَى قَائِمٌ يُصَلِّي فَإِذَا رَجُلٌ ضَرْبٌ جَعْدٌ كَأَنَّهُ مِنْ رِجَالِ شَنُوءَةَ وَإِذَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَقْرَبُ النَّاسِ بِهِ شَبَهًا عُرْوَةُ بْنُ مَسْعُودٍ الثَّقَفِيُّ وَإِذَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَشْبَهُ النَّاسِ بِهِ صَاحِبُكُمْ يَعْنِي نَفْسَهُ فَحَانَتْ الصَّلَاةُ فَأَمَمْتُهُمْ فَلَمَّا فَرَغْتُ مِنْ الصَّلَاةِ قَالَ قَائِلٌ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَالِكٌ صَاحِبُ النَّارِ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ فَالْتَفَتُّ إِلَيْهِ فَبَدَأَنِي بِالسَّلَامِ ﴾ [صحيح المسلم\ج ۱\ص ۹۶]

ددغه حدیث شریف چې کومه برخه دتصوف له غایې او غرض سره تړلې هغه په داسې طریقه چې نبي کریم علیه السلام وایې: هلته مې ځان ولید دانبیاوو په جماعت او تولی کې، هلته مې په بیت المقدس کې موسی علیه السلام ولید چې په لمانځه ولاړ و، دشنونه دقوم چې کوم انسانان دي له هغوی سره په وجود کې مشابه و؛ وجود یې درمیانه ؤ نه ډیر ډنګر ؤ نه ډیر مزی. وېښتان یې نه ډیر ګوڼګوتي او نه کامل بنوی و. همدا راز مې عیسی علیه السلام ولید چې په لمانځه ولاړ و، چې دعروه ابن مسعود ثقفي په شان وجود یې ؤ او ابراهیم علیه السلام مې ولید چې په لمانځه ولاړ و چې په رنګ کې زه له هغه سره مشابه یم. کله چې دجمعې وخت راغی زه انتظار وم چې څوک به جمعه راکوي، نو جبرائیل علیه السلام زه له لاس څخه ونیوم مخته یې کړم امامت مې وکړ.

خو دلته اعتراض کېږي چې هغه انبیاء علیهم السلام خو له ده څخه څوزره کاله مخکې وفات شوي دي ؟ له دېنه دا ځواب کېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین باندې حقیقي ژوندون په نصیب کړي ،هغه پدغه مرګ باندې نه مري، پس دمرګ نه هم دوی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ عبادت کوي.

ددغه دین په سبب خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه انسانان دومره عزتمند کوي چې له مرګ نه وروسته هم ژوند ورپه برخه کوي.

قرانکریم هم همدغه خبره کوي ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾ یعنې تاسو هغو خلکو ته چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په لار کې شهیدان شوي دي ،مړه مه وایي بلکې دوی ژوندي دي، دوی ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رزق ورکوي.

په دنیاکې مور جنازې ورباندې کوو ،مړه ورته وایو ،مال یې ورثه تقسیم کوي ،ښځه یې بل څوک په نکاح کوي خو خدا ی پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته ژوندي ویلې اورزق ورکوي.

بل طرف ته ژوندی کافر ،په غوږورو غ،په ستر ګوروغ اوژبه یې روغه ؛خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه کافر ته مړ ،کوڼ ، ړونداو ګونګ ویلی اوس ظاهري ژوندی دی خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته مړی ویلي ﴿ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ﴾ له مسلمان څخه کافر پیداکړي ،مسلمان ژوندی دی ،نوله ژوندي نه مړ پیدا شو،سره له دې چې ښه خوراک،چښاک کوي خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته مړوایې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ په کفارو پورې هم زړه خوري او نصیحت ورته کوي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايې چې آیا ته مړیو ته خبرې وراوروې؟

ګورئ ژوندي کافرانو ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مړه وايې ځکه چې اصلي اوحقیقي ژوندون په اسلامي دین باندې راځي ،حقیقي سترګې ،غوږونه اوژبه داسلامي دین دعملي کولو په ذریعه خلاصېږي.

نوکه سړی په دینداري لګیاوي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد ژوندی دی .له مرګ نه وروسته هم رزق ورکوي ،تلاوت کوي او داسې نور نیک، نیک کارونه ترسره کوي.

﴿عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: ضَرَبَ بَعْضُ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خِبَاءَهُ عَلَى قَبْرٍ وَهُوَ لَا يَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ حَتَّى خَتَمَهَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي ضَرَبْتُ خِبَائِي عَلَى قَبْرٍ وَأَنَا لَا أَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الْمُلْكِ حَتَّى خَتَمَهَا. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «هِيَ الْمَانِعَةُ، هِيَ الْمُنْجِيَةُ، تُنْجِيهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ»﴾

[جامع الترمذی ۱ ج ۲ \ فضائل القرآن فی سورة الملک]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه روایت دی چې دنبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ له صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ څخه ځینو ملګرو په یوه قبر باندې خیمه ودروله او دی ورباندې خبر نه وو چې دلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبر دی، نو له زمکې څخه یې د سورة المُلک (تَبارک الذی) د تلاوت آواز واورېد، نو دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنهُ حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّم ته راغی او ورته یې وویل چې: ما په قبر باندې په ناخبری کې خیمه درولې وه، نو د یوه انسان آواز مې واورېده چې د (سورة الملک) تلاوت یې کاوه، تر دې پورې چې سورت یې ختم کړ. نو حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّم وفرمایل چې: دا سورت مانعه ده، دا سورت مُنجیه ده، مسلمان ته الله تعالی د دغه نو مړي سورت په ذریعه د قبر له عذاب څخه نجات ورکوي

اوس نو هغه یو صحابي د زمکې دننه او دابل یې د باندې تلاوت اوري.

نو غرض دادی چې نن سبا ډېر مشکل داخای دی چې د دین سره تعلق نشته ؛هغه حقیقي ژوندون او هغه حقیقي سترګې نشته چې په هغه سره دین لیدل کېږي.

داولیاوو په مجلس یو انسان له ازلي بدبختي څخه خلاصیدلی شي

حضرت سلطان محمود غزنوی صاحب دحضرت بازید بسطامي رَحمَهُ الله په هکله له حضرت ابو الحسن خرقاني رَحمَهُ الله نه پوښتنه کوي چې دده څه واقعات راته بیان کړه. هغه ورته وایي چې حضرت بازید بسطامي رَحمَهُ الله هغه څوک دی چا چې هغه لیدلی وي نو هغه به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ازلي بدبختي نه وساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورته وايي چې داخه وايې ؟ تر پيغمبر ﷺ نه هم دي پورته دی ؟ سره له دې نه چې پيغمبر ﷺ کافرانو ليدلی و خو ايمان يې نه و پرې راوړی . دازلي بدبختي څخه، نه وخلاص شوي . اوحضرت بازيد بسطامي رحمه الله خو يو ولي دی اودهغه په ليدلو دی دازلي بدبختي نه څرنګه خلاصېږي .

حضرت ابو الحسن خرقاني رحمه الله ورته وايي چې (حد خود بشناس) پام کوه زيات مه غږېږه . کفارو رسول الله ﷺ په حقيقي سترګو نه و ليدلی بلکې هغه ته يې ديو يتيم په سترګو کتل ،هغوی ديو عرب په نظر ورته کتل ،هغوی دپيغمبري په صفت نه وليدلی ،چا چې پيغمبر ﷺ دپيغمبري په صفت وليد هغودده دانوارو خوبايي وليده، بيا يې ځان مال ،اولاد ،مور اوپلار ټول ورباندې قربان کړل ځکه چې هغودحق سترګې ورباندې خلاصې شوې ،دده خبرې يې دحق په غوږو اوريدلې ؛نو خدای پاک جل جلاله هغه خلک پدغه دين عاشقان کړه، هغه خلک بيا د رسول الله ﷺ چوکيداران و . بيا دده په مخ کې ځان ډال اوسپر جوړوي ځکه رسول الله ﷺ يې درسول په صفت باندې ليدلی او پېژندلی ؤ .

نوځکه ورته وايي چې حضرت بازيد بسطامي رحمه الله هم چې څوک په حقيقي سترګو ويني ؛نو خدای پاک جل جلاله هغه سړی دازلي بدبختي څخه ساتي [تذکرة الاوليا، فارسي چاپ ايران ص ۵۹۴]

نوچې څوک دالله تعالی تابع شي اودالله تعالی دوست شي بيا خدای پاک جل جلاله ددغه دين په برکت داسې مقام ورنصيب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یوازې په لیدلو سره یې یوانسان له ازلي بدبختي څخه ژغورل کیږي.

همدارنګه حضرت نجم الدین کبرا رَحِمَهُ اللّٰهُ چې مخکې په [لومړی توک انوارالمجالس ص ۲۲۲] کې یې هم مکمله واقعه تیره شوې ،دومره لوړ مقام خدای پاک ورکړی و چې دجذب په حال کې یوه ورځ را ووت اوپه سپې یې سترګې ولګېدلې نوبیا به له هغه سپې څخه نور سپې راتاو اوذکر به یې کاو.

په قرانکریم کې موږ اوتاسې داصحاب کهفو واقعه اوریدلې چې کله یوڅو ځوانانو دظالم بادشاه له امله هجرت ته مجبور شول نوپه لارکې یوشپون،چې سپی هم ورسره و، ملګری شو.دوی کوشش کولو چې سپی وشړي ،ځکه داسې نه چې دده د غپیدلو په ذریعې سره خلک راباندې خبرشي ، بیا به راپسې راشي او موږ ته به زیان ورسوي؛ خوهغه سپی چې هر څومره شړي او رټي هغه نه ځي اخیر سپی ورته ګویا شو چې تاسې دکوم الله په دین هجرت کوی زه هم دهغه الله تعالی ددین په خاطر له تاسې سره ځم

بیا په قرانکریم داقیصه راځي چې دغه اصحاب کهف په یو غارکې (۳۰۹) کاله پراته و چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې دژوندیو په شان یوطرف اوبل طرف ته اړوي دا ددوی کرامت و اودغه کرامت خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوی سپې ته هم ددوی په ذریعه ور په نصیب کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو څوک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددین تابع شي اودهغه د دین دحکمونو سره سم روان شي بیا هغه ته دومره لوړ مقام ور په نصیب کېږي چې دده په ملګرتیا سره سپي هم عزت پیدا کوي.

نو مطلب دا چې ټول عزت په دین کې دی، حقیقي ژوند په دین کې دی. دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا په دین کې دی. دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رضا په دین کې دی. داخرت کامیابي په دین کې دی دا دین به ټول سړی په خان عملي کوي، کوشش به کوي تر خپل خان، لباس بلکې هرڅه به په دین برابر وي.

یوځل صحابه کرامو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وویل چې موږ کله په دښتوکې روان یو، هلته نوره ابادي نه وي یواځې داهل کتابو کورونه وي نور لوښي نه پیدا کیږي یواځې ددوی لوښي وي، آیا د دوی په لوښوکې موږ ته خوراک کول روا دي؟

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ځواب کې ورته وویل: اول به دنورو لوښو کوشش کوئ که پیداشو خو ښه تر ښه، که نه شو پیداتو بیا به دهغو دمنځلو ښه کوشش کوئ بیا به خوراک پکې کوئ. نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره احتیاط کوي چې د دوی په لوښوکې خوراک په وخت دنیستي دنورو لوښو کي دجواز امر نه ورکوي.

نودهغه مبارک اخلاق، خوی، عادت اودهغه لباس به په خانوکې راولو بیا به صحیح او کامل مسلمانان جوړیږو.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې دوه ډلې: مشرکین او اهل کتاب موجود وو. داهل کتابو عادت داو چې ویښتان یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو طرف ته او بل طرف ته نه اچول بلکې په مخ به یې راپراته و، ل
زموږ په علاقو کې د پته ځنې وایې او مشرکینو به په منځ بیلول
رسول الله ﷺ پدغو دواړو ډلو کې چې دواړه کفار د
او یوې ډلې څه ناڅه د اسماني دین دعوه لرله دغه مشرکینو څخ
یې ځان یوې خواته کړ چې اهل کتاب بیا هم د اسماني دین پیرو
کوي نوله دوی سره مشابهت یوڅه ښه دی نو ویښته به یې
همدغسې پریښودل اونه به یې اړول ددې له پاره چې له مشرکینو
څخه مخالفت راشي
او بل طرف ته پکې حکمت داو چې اهل کتاب ګوندې زما په
مجلس کې ،زما ددین طرف ته یې رغبت پیداشي او اسلام راوړي
نو خدای پاک جل جلاله ورته وحې وکړه چې دابدبختان ایمان نه
راوړي اومامورشو چې ددوی نه مخالفت وکړه، بیا نبي کریم
ﷺ د سرمبارک ویښتان واړول اوپه ویښتو کې یې لیکه
تیره کړه اودځنو شکل یې ورنه جوړ کړ،چې ګمنځول ،غوړول
اومینځل به یې هم اویوې او بلې خواته به یې هم اړول
نو رسول الله ﷺ په ویښتانو کې هم له کفارو څخه ځان
ساته. په لباس کې یې هم دکفارو څخه ځان ساته. په موزو کې یې
هم له کفارو څخه ځان ساته. څومره چې سړی له بې دینه خلکو
څخه لرې کیږي اودینداره خلکوته نږدې کیږي نو دومره زیات یې
خدای پاک جل جلاله عزتمن کوي.
الله تعالی موږ ته په قرانکریم کې سمه او ښغه طریقه په
سورت فاتحه کې راښودلې: ﴿ اهدنا الصراط المستقیم ﴾ خدایه ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه اونیغه لار راوښیه . سمه لار کومه ده ؟ سمه لار داده چې ﴿ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ ﴾ دهغو خلکو لار چې تاخصوصي انعام وربانديې کړی، چې صديقين، شهداء ، صالحين اواولياء کرام دي ﴿ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴾ دهغو خلکو لار مه راښيه چې تا په هغو غضب اولعنتونه کړي دي . اګرکه دشان نزول په اعتبار خوديهودو اونصاراوو په حق کې نازل دی خومفسرين ليکي چې دلته په نيت دټولو ګمراهوډلو کوي

توخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ موږ ته دابنودنه کړې چې هره ورځ به ماته داسوال کوئ چې دنيکو خلکو لار وغواړئ اودبدو خلکو له لارو نه فنا وغواړئ ځکه چې عزت په دين کې دی اوپه دين باندې خلک په عزت کې کېږي اوخدای پاک هم راته وايې چې ددغو عزتمنو خلکو په لار روان شئ اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داهم راته ښودلي چې بې عزتي په بې ديني کې ده اوله بې دينه خلکو اوبې لارو خلکو ځخه ځانونه وساتئ ځکه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ غضبونه وربانديې شوي دي . نوبايد چې موږ پدغو خبرو باندې عمل وکړو ځکه اصلاح په عمل سره راځي په تشو اوريدلو سره اصلاح نه راځي . وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۷) مجلس

د نیکو خلکو سره د تعلق کیسه

حضرت موسی عَلَیهِ السَّلَام، چې یو جلیل القدر پیغمبر دی دتورات په شان لوی اسماني کتاب رب تعالی ده ته ورکړی لکن کله چې ده په یو مجلس کې په ډېره ښه طریقه سره وعظ او نصیحت وکړ؛ نو چا پوښتنه ورنه وکړه چې له تا نه دزمکې په مخ بل لوی عالم شته؟ ده ورته وویل چې نه! ځکه دو خت پیغمبر تر ټولو خلکو لوی عالم وي. خو دده داخبره خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته خوښه نه شوه، سمدستي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وحې ورته وکړه چې تر تا نه یو بل لوی عالم زما بنده شته. په مجمع البحرین کې حضرت خضر عَلَیهِ السَّلَام یې ورته وښود نو له موسی عَلَیهِ السَّلَام سره سمدستي دهغه دملاقات شوق پیدا شو. پیغمبر و؛ خو چې کله یې داخبره واوریدله چې یو بل لوی عالم شته چې هغه په ډېرو شیانو علم لري چې ته په هغو علم نه لرې

نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته یې سوال وکړ چې اې خدایه! زه به هغه چیرته او څنګه پیدا کړم؟ خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایې چې یو ماهی درسره واخله. چیرته چې هغه ماهی درنه ورک شو، دغه انسان به هلته پیدا کړې، په بعض روایاتو کې راغي کباب شوی ماهی چې نیم یې خوړلی هم و، واخیست کله چې د مجمع البحرین

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ددوی دریابو نودیوځای کیدوځای) خواته دیوې لویې تیږې خواته ورسیدل هلته دهغې په څنګ کې یوه چینه وه ،دهغې په اوبوکې دا اثر و چې کوم مړه شي ته به ورګډې شوې هغه مړی به بیرې ژوندی کېده :نوهلته دوی داستراحت له پاره دمه وکړه نودهغو اوبو څاڅکي دهغه ماهی سره ولګیدل نوهغه ماهی خدای پاک راژوندی کړ اوپه یوعجیب انداز یې اوبوته ورټوپ کړ او اوبه دسورنګ په شکل ودریدې اوماهی پکې ننوت

قیصه ډېره اوږده ده له دېنه زما مطلب دادی چې موسی علیه السلام پیغمبر و ،خوچې دایې واوریدل چې داسې یوبزرګ بنده شته چې هغه داسې علم لري چې ماته نشته سمدستي یې خدای جَلّجَلاَلُهُ ته سوال وکړ چې زه به څنګه له هغه سره ملاقات کوم؟

همدارنګه صحابهٔ کرامواو اولیاء الله بلکې علماء کرامو به دیوه حدیث مبارک دزده کړې لپاره یوه میاشت مزلونه کول په مدینه منوره کې به یې چې واوریدل چې په شام کې یوه صحابي فلانکی حدیث نقل کړی نو شام شریف ته به یې یواځې دهغه یوحدیث لپاره سفرونه کول .نودهغو خلکو سره دعلم شوق وځکه خدای پاک جَلّجَلاَلُهُ کمال ته ورسول .

همدارنګه پخوانیو علماءکرامو به چې کله دینداره خلک پیداکړل اویا به دیوښه عالم اوبزرګ نوم واوریده نودهغه دلیدلو او ملاقات له پاره به دهغه ځای ته ورتلل ترڅو فیض او ګټه ترینه ترلاسه کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ذی نون مصري ﷫ ،چې ډېر لوی شخصیت تیر شوی
،وايي چې کله زه دحج په سفر لاړم هلته دیوه یمني بزرګ نه خبر
شوم چې ډېر بهترین شخصیت دی ،خدای پاک پیژندونکی انسان
دی ؛نو چې دحج له ارکانو خلاص شو ،زړه مې وغوښتل چې دهغه
یمني بزرګ ملاقات ته ورشم ،ددې لپاره چې زه دهغه نه څه
نصیحتونه زده کړم ،هغه معرفت اوعشق چې خدای پاک جل جلاله
دته ورکړی اویا هغه محبت چې له ده سره دی ،زه هم څه فایده او
فیض ورنه واخلم.

نوله ماسره ددې نیک بنده دلیدلوله پاره نور خلک هم ملګري
شول، په دې ملګرو کې یوځوان داسې هم و چې دده رنګ به
همیشه زېړاو مصیبتونه اودردونه دده په سترګو کې ښکاریدل
اوهمیشه به یې په مخ دړړا له وجې اوښکې رواني وې. په لاره به
مورِ دته زاری وکړې چې ولې دومره بوج په خپل ځان راولې؟ ده به
هیڅ نه ویل. کله چې یمن ته ورسیدو دهغه نیک اوبزرګ سړي
ځای مو پیدا کړ دروازه مو ورو ټکوله. هغه بزرګ اوعالم له کوره
راووت. کله چې دی مورِ ولید دده له مخ نه دخوف اوویرې علامې
ښکاریدلې. دهغه له هیئت نه داسې معلومیده لکه چې اوس له
قبر څخه راپورته شوی وي. اول یې له دغه ځوان اوبیا یې له نورو
خلکوسره ستړې مشي وکړه. کله چې په مجلس کې کیناستلو
نودغه ځوان په خبرو شروع ور سره وکړه ځکه دی هم یوعارف
اونیک بنده واو بل اهل الله چې سره یوځای شي نوپه باطن کې
سره پیژني اودوی په خپل منځ کې له یوبل نه پوښتنې شروع کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودغه څوان ورته وايې چې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دزړونو دمرضونو معالج اوطبیب پیداکړی یې اولیاء دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه دزړونودمرض طبیبان دي ،ددوی په واسطه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دخلکو زړونه اصلاح کوي ،په زړه کې چې خراب - خراب فکرونه وي نوددغه طریقت په برکت هغه خراب فکرونه دزړه نه لرې کوي تر څو چې په زړه کې له الله تعالی سره مینه ، اخلاص اومحبت پیداشي.

علماء کرام لیکي چې څوک داولیاء الله مجلس ته ورځي نو ډیر په اخلاص دې ورځي ځکه چې هغه دزړونو راز دار دي . خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دانسانانو په زړونو باندې علم ورکوي اوله هرچا سره دخپل اخلاص په اندازه معامله کوي نوچې څومره په اخلاص ورځي دومره هغه انسان ته دهغه په مجلس ،زیارت اوملاقات کې ډیرې فایدې رسیږي.

نودغه څوان ورته وویل چې ته خدای پاک دزړونو طبیب اومعالج پیداکړی یې،زما په زړه کې یوفکر،غم اودرد ده که چیرې ته زما دزړه دغم علاج وکړې.

هغه بزرګ ورته وايې چې وایه په زړه کې دې څه اشتباه او شک دی نودغه څوان اولنی پوښتنه دا ورځخه وکړه چې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار،ویره اوخوف له څه نه عبارت دی ؟ بزرګ ورته وویل چې ددغه داعلامه دی چې څوک په واقع کې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاریږي ؛ نودبل هیڅ ځخه نه ډاریږي ،په زړه کې یې یواځې دده ویره وي له مخلوق ځخه نه ویریږي . اودابه یې یقین

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي چې هرڅه دخدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ په اختیار اوقدرت کې دي له نورمخلوق نه به یې تعلق قطعه کېږي اوپه یوالله تعالی به یقین جوړیږي چې دهرڅه مالک هغه دی.

موږ چې کله کومه ګناه کوو نو له بندګانو څخه ډاریږو، چې څوک وو ینو دهغه له ډار نه هغه ګناه نه کوو. اصل ډار اوویره له خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ څخه په کار دی چې دخدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ نه سړی وډارشي بیا یوه ګناه هم نشي کولای.

دوهمه پوښتنه دا ورنه کوي چې دایقین په څه معلومیږي چې زه له خدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ نه ډاریږم؟ بزرګ ورته وویل چې دایقین هلته پیداکېږي چې له ګناه څخه داسې ځان وساتي لکه مریض چې دمرض په وخت کې له هغو خوراکونو څخه ځان ساتي کوم چې په ده باندې بد لګېږي.

مثلاً دیوسړي زیړی دی او له غوړو شیانو څخه یې پرهیز دی؛نو دی وایې چې که ښه خوراکونه وکړم زما تکلیف نورهم زیاتیږي نو هغه ښه خوراکونه پریږدي اوپه ترخو دواوو باندې صبر وکړي ؛نو ترخه خوراکونه خوري اوښه- ښه خوراکونه پریږدي.

نوڅوک چې دخدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ نه ډاریږي،ده ته دایقین پیداکېږي چې زه رښتیا دخدای پاک جَلّ جَلَالُهٗ نه ډاریږم نو علامه یې دادی چې دی په دې مطمئن کېږي چې له ګناهونو داسې وډارشي اوځان وساتي لکه دمرض له ډېر والي د ویرې له وجې چې پرهیز کوي نوددې خبرې په اوریدلو سره ددغه ځوان له خولې نه چیغه ووتله اوبې هوشه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه پوښتنه دا ورڅخه کوي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ محبت له څه نه عبارت دی ؟ یوڅوک وایې چې زه له الله تعالی سره مینه او محبت لرم ددغه څه علامه ده ؟

هغه مبارک ورته وایې چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمحبت علامه داده چې دانسان دالله تعالی سره مینه پیداشي نو بیا به په هرڅه کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ تجلیات اوانوار ورته ښکاریږي . یعنې چې سړی په څه شي عاشق اومینن شي نوهغه شی همیش دده په خیال کې ګرځي بل څه یې بیا په خیال کې نه راځي .

نودالله تعالی دعشق اومحبت علامه داده چې دهغه به ځان ته پام نوي ،اولاد ،ښځې اودنیا ته به یې پام نوي انوار اوتجلیات په ده باندې غالب وي همیشه به یې دالله تعالی دیدار اورضا په نظرکې وي . دالله تعالی دیدار په دنیاکې عامو انسانانو ته ناشونی دی او دپیغمبر عَلَیْهِ السَّلَامُ په دیدارکې هم اختلاف ده چې ده دمعراج په شپه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لیدلی اوکنه .

خودامعنی چې دمحبت اوعشق دا علامه دی چې دهغو انوارو اوتجلیاتو مشاهده به دلته دومره ډېریږي لکه دی چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په سترګووینې ،هرڅه یې دده لپاره وي، هرکار چې کوي مقصود یې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا وي . من اعطی لله ومنع لله ﴾ که ورکړه کوي نوهم دالله تعالی لپاره یې کوي اوکه منع کوي هم دالله تعالی لپاره یې کوي . تردې پورې چې خوراک کوي هم نوددې لپاره یې کوي چې دخداوندمتعال عبادت پرې وکړي اوکه خوب کوي هم ،نوددې لپاره یې کوي چې بیا په وینښه دخدای پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ عبادت په ښه طريقه سره وکړي نوداد خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ سره دعشق اومحبت علامه ده

ددې خبرې په اوریدلو سره ددغه ځوان له خولې نه بیا داسې چیغې ووتلې چې روح مبارک یې همدغلته قبض شوه اووفات شو.

نوهغه بزرگ وویل چې په رښتیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه داراودالله تعالی سره دربنتونې مینې داسې مصداق ده لکه په دغه ځوان کې چې موجود ده.

نوغرض داده چې زموږ اوتاسې په دې قیصو بیانولو کې مطلوب داوي چې زه ربنتیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داریدونکی یم نوعلامه یې بیان شوه چې سړی به دګناهونوڅخه پرهیز کوي ،سړی به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دامر نه خلاف نه کوي اودعباداتو بندګي چې څومره تکلیفونه وي هغه به برداشت کوي خودیوڅه مقصد لپاره یې برداشت کوي دابه یې یقین وي چې زه پدغه ګرمي کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددین په خاطر،دالله تعالی دحکم دعملي کولو لپاره دجُمعې لمانځه ته ځم نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هر قدم ده ته یوه نیکي ورکوي اویوه صغیره ګناه ورته معاف کوي اویوه درجه ورته لوړوي.

کله چې دکوم انسان سره له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ویره اودار موجود شو نوهغه به لوږه،تنده،ګرمي ،ساړه اوسفر اوداسې نور تکلیفونه ټول برداشت کوي اوله ټولوخواهشاتوڅخه به ځان ساتي

ځکه مریض هلته جوړیږي چې ترخه دوایې وخوري اوله بنو، بنو
خوراکوڅخه پرهیز وکړي.

دانسان تقوا په زړه کې دی اوداتقوی هلته قوت پیداکوي،
هلته عشق اومحبت پیدا کیږي، انسان هلته الله جَلَّ جَلَالُهُ ته رسیږي
چې له ګناهونوڅخه پرهیزوکړي. ددې باطني مرضونوعلاج په
نسبت سره ظاهري مرضونوته ډېرمشکل دی، ځکه چې که په
ظاهري مرض کې پرهیز ونه شي نوبدن تاوان يې دی، بدن ته يې
نقصان رسیږي اودنیا يې خرابیږي اوکه په باطني مرضونوکې
پرهیز ونه شي نوداخیرت تاوان يې دی. دقبر زندګي يې خرابیږي
اخیرت يې خرابیږي ابدي زندګي يې خرابیږي اوددنیا زندګي
اوددنیا نعمتونه، ددنیا خوندونه چې ډېر وي (۶۰- یا ۷۰) کاله دي
وي خولکن په دې (۶۰) یا (۷۰) کالوباندې داخیرت ژوندبرابریږي،
دهغه نتیجه پرې مرتبه کیږي. که په دې (۶۰یا ۷۰) کالوژوندکې
انسان پرهیز وکړي اودالله تعالی په طاعت اوبندګي کې يې
تکلیفونه برداشت کړل، ترخې ورخې، ساړه اوګرمي يې برداشت
کړل نوپه دې (۶۰یا ۷۰) کلونو باندې هغه ابدي ژوند برابریږي. داسې
حقیقي ژوند ورته برابریږي چې بیا به هیڅ مرض نه ورته
پیداکیږي. څوک چې جنت ته داخل شي نوهغلته بیا اعلانونه
کیږي چې دا داسې ځای دی چې نه بیا څوک په کې مرضیږي، نه
هلته څوک بیاوږیږي، نه بیا هلته څوک مسکین کیږي یعنې هیڅ
قسمه تکلیفونه نشته، داسې ژوندون بیا برابریږي چې څومره بنه
پرهیز شوی وي دومره بنه قوت اوصحت برابریږي. اوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدانخواسته څومره بدپرهيزي شوې وي همدومره بيا انسان هلاکيږي

موږ اوتاسې بايد خپل وجود ته متوجې شواوکه يوه شيشه ځان ته ونيسونو مخ کې معلوميږي ،توږداغ پکې معلوميږي ،نوچې توږداغ ووينو نودهغه دلرې کولو کوشش کوو ،هغه خيرې لرې کوو ،نوداسې دباطن په لحاظ هم بايد خپل ځان ته وګورو چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دويرې نښې راپکې شته ؟ دحلالو اوحراموفرق مو کړى؟ دروا اوناروا فرق موکړى اوکنه ؟ له ګناهونوڅخه موځان ساتلى اوکنه ؟ دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددين عملي کولو په سر مو تکليفونه برداشت کړي اوکنه ؟ له خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خودمحبت دعوه کوو داسوچ وکړو چې دخداوندمتعال دمحبت څومره نښې په ماکې موجودې دي ؟اوپه دې محبت کې ربښتوني يو؟ حقيقي محبت خو داده چې دمعشوقې پرته به نورټول شيان له ذهن څخه باسي ،هرڅه به دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره وي ؛نوکله چې څوک دې ته متوجې شي بيا دانسان داصلاح طرف قوي کيږي اواصلاح منځته راځي

نن سبا بنيادي اوغټ تاوان دادى چې څوک له نيکو ،علماء کرامو اوهغه خلکو سره چې هغه ددين ماهرين دي ،دزړه معالجين دي ، تعلق نه ساتي ؛ناسته ،ولاړه،احترام،آدب داهيڅ نشته اوکه بيا څوک تعلق ورسره ساتي اوله هغونه څه واوري په هغوعمل نشته .څکه خو ورځ په ورځ له مشکلاتو سره موږ مخ کيږو ،کنه په هره زمانه کې چې څوک له خپل شان سره تقوى وکړي نوخداى

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّ جَلَالُهُ به له هغونه نیک خلک جوړوي نو که موږ له علماء کرامو سره په آدب زندګي وکړو اوددوی خبرې په غور سره واورو په زړه کې ځای ورکړو عمل ورباندې وکړو نودغسې امید دی چې لکه هغه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیکو خلکو په ملګرتیا اونیکوخلکو په مجلسوباندې اصلاح کول داخیرت طرف ته بې توجه اوترقي ورکوله ،زموږ کارونه به هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دهغوی دصحبت او ملګرتیا په ذریعه جوړکړي.

علماء کرام لیکي چې واړه ماشومان داسې دي لکه تنکی لښته چې په کومه خوا یې تاو وې په هغه خواتاوېږي داپه هرمجلس کې چې کیني په هغه طرف سرې تاوېږي زموږ زیاتره مجلسونه ددنیاوي معاملاتو اوپه غلطو- غلطوخواهشاتومشتمل وي کشر اومشر موهم په هغه بې لاري طرف لګیاوي اومشغوله وي دمثال په توګه په ټریواله سطحه په نوره دنیاکې دکرکټ لوبه وي مقابله وي کنکی اوغټ ورباندې خبروي چې نن د فلانکي هیواد له فلانکي هیواد سره مقابله دی یعني زه له وړو ماشومانو څخه اورم چې داسې الفاظ وایې چې څوک یې په مطلب نه پوهیږي ،فلانکي دومره رنځونه وکړه اوراديوګانې یې غوږوته نیولې وي ټلویژون ته ګوري خوځان ورباندې خبروي څکه چې څومره مشران دي هغه په همدغوکارو کې مجلسونه کوي اوکشران چې لوېږي هغه هم داخبرې زده کوي که موږ داسې یوچې دعلماؤ مجلسونه په کورکې وکړو ،دمدرسې صفت وکړو یا دنورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلحاؤ او اولیاء کرامو واقعي ورته بیان کړو؛ نوبیا دوړړ ماشومانو ذهنونه همغسي جوړیږي.

زموږ بنیادي تاوان دغه دی چې دعلماؤ سره تعلق نشته او که تعلق شته نواخلاص نشته. نیکو مجلسوته چې په کوم نیت ورځي نوخداوندمتعال هغه معامله ورسره کوي.

داکارونه اولیاء الله نه کوي بلکې داهرڅه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کوي خویوڅوک واسطه وي دیوچاپه واسطه باندې یې کوي.

داولیاوو ملاقات باید په ښه نیت او اخلاص وشي

شیخ عبدالقادر جیلاني رحمه الله چې یومشهور ولی الله او په پیران پیر صاحب، سره یې شهرت درلودلو، نو ده په ځواني کې دیو ولي نوم اوریدلی وچې په فلانکي ځای کې ډیر ښه بزرګ دی نو له کورڅخه دده دلیدلو په نیت روان شو. دوه نفره (دشام عالم په نامه دعبدالله اوبل سائس یوه ابن السقّاء) ورسره ملګري شول یوله بله یې دسفردهدف پوښتنه وکړه تولو وویل چې په فلانکي ځای کې ډیرښه بزرګ دی هغه ته ورځو. نوعالم ته وایې چې ته په څه نیت ورځې؟ هغه ورته وایې چې زه سخت غریب اوپور وړی یم ،ددنیا دمشکلاتو سره مخامخ یم که دی دعا راته وکړي اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مې له دې مشکلاتو نه خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل ملګری (ابن السقاء) یوساینسدان و دهغه نه یې پوښتنه وکړه چې ته دخه لپاره ورځې؟ هغه ورته وویل چې زه یې تجربه کوم چې رښتیا څه کمالات پکې شته اوکنه؟

اوحضرت پیران پیر صاحب په دې وخت کې ځوان دی ، دده نه یې پوښتنه وکړه چې ته په څه نیت ورځې؟ دی مبارک ورته وایې چې زه یوازې په دې نیت ورځم چې هغه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یو نیک بنده دی ، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست دی. چې دده په دیدار ،دده په مجلس له مانه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راضي شي اودده نه دین زده کړم اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا راته پیداشي

کله چې درې واړه ملګري ورغلل نو چې کوم ددنیا په نیت ورغلی وهغه ته یې وویل چې اې عبدالله ! داسې معلومېږي چې دسرو زرو په صندوق ناست یې. اوچې دتجربې اوامتحان لپاره ورغلی وهغه ته یې په غضب وکتل اوورته وې ویل هلاک شې اې ابن السقاء ! داسې معلومېږي چې کافربه له دنیا څخه تیرشې اوحضرت پیران پیرصاحب مبارک ته یې وکتل او دځان لوري ته یې نږدې کړ ښه عزت یې ورکړ اوورته وې ویل اې عبدالقادره! خدای پاک اورسول الله له تاڅخه راضی دي دتا دادب له امله او ګوياکې زه تاته ګورم چې ته په بغداد کې منبر ته ختلی یې او وایې (قدمي هذه علی رقبة کل ولی لله) یعنې زما قدم داولیاء په ورمیږو دی اواولیا ، به وایې چې دستاقدم زموږ په سترګو دی نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کړو ته ګوره چې دده پیشنګویي ددریو وارو په هکله همدغسې شوه لکه دغه نیک بنده چې ورته ویلې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسکین خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مالداره کړ. اوهغه ابن السقاء په حاصلولو دعلم لګیا و په ټولو ملګرو کې دی کامیابه شو دوخت بادشاه روم ته ولیږه چې دنصاراوو له علماوو سره مباحثه وکړي نوهغوی یې ملزم اومات کړل دهغه ملک بادشاه ده ته ډیر احترام ورکړ نودی یې په لور مئین شو نودهغې نه یې د واده مطالبه وکړه هغې ورته وویل چې زموږ اوتاسې په دین کې فرق دی موږ کافر یو اوتاسې مسلمان یئ، زموږ اوتاسې نکاح نه کېږي ده ورته وویل چې زه به خپل دین پریږدم اودهغې نکاح له پاره کافر شو.

اوحضرت پیران پیرصاحب یووخت کې په بغداد کې تقریر کوي اوبیا وایې چې زماداسې حال ده چې داولیاء په ورمیږو زما قدم دی اودهغه په مجلس کې اولیاء ناست دي هغه ورته وایې چې دتا قدم زموږ په سترګو ده [نفحات الانس/ج ۲/ ص: ۶۸۳_۶۸۴]

ځکه علماء لیکي چې:

گفته او گفته الله بود ـ گرچه از حلقوم عبدالله بود

دده ویل ، دالله ویل دي اګرکه ظاهرا دیوبنده له خولې څخه ویل کېږي. ځکه چې ده ته دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ له طرفه الهام وي.

نو چې اول کوم ځای ته ورځو نوهلته به نیت دالله تعالی درضا کوو. ما په خپله ډیر خلک لیدلي اوتجربه کړې مې هم دي چې له مشائخو سره تعلق له هغوی نه وظیفه اخیستل ،ناسته او ولاړه ددې له پاره کوي چې دنیاوي کاروبار مې برابر شي اوڅوک بیا داسې وي چې له مشائخو سره تعلق ددې لپاره ساتې چې تجربه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي یې چې څه پکې شته او کنه ؛نو ځان غټ سړی ورته ښکاریږي ،دهغو معلومات کوي اوځینې بیا خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره ورځي ،که یو څه دین ددنیا د ترلاسه کولو له پاره زده کوي، دنیایې هم تباکیږي او اخیرت یې هم تباه ده. که څوک وظیفه په دغه نیت اخلي چې دنیا دار شم او دنیا ترلاسه کړم. او که یو څوک دنیکو خلکو مجلسو ته دفاسدو اغراضو په نیت ورځي نو دنیا او اخیرت یې دواړه یې تباه دي.

نو دعلماء او نیکو خلکو مجلس ته چې سړی ورځي خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره دې ورځي.

دبزرګانو امتحانول درسوایي سبب ګرځي

د سراج المشایخ (احمد ضیاء خلیفه صاحب) رحمه الله یو مرید راته قیصه کوله چې په زنخان کې چې دی مدرس و نو په ختم کې ماز دیګر یو سړی جذب شو او ډېر زیات پورته - پورته کیده. خو وروسته بیا معلومه شوه چې هغه سړی مرید نه و ،په خپله یې اقرار وکړ چې په دې نیت راغلی وم چې ما اوریدلي و چې دخلیفه صاحب په مجلس کې ډېر جذب وي ،ماوویل چې راشه معلومات وکړه چې رښتیا هم جذب شته او که نه ؟ خو په هغه مجلس کې بیا داسې کیفیت ورباندې راغی چې نږدې مړشوی ؤ ،ځان یې نشوای تم کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوسړي چې دعلماء کرامو مجلس ته ورځي په سم نیت دې ورځي چې څومره ښه نیت وي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې دغومره ښه کارجوړوي.

دهمیش لپاره چې دلرې لرې نه خلک راځي دهغو دزړه دتسکین لپاره داخبره کوو چې څومره سړی لرې ځای ته ځي چې په صحیح نیت ولاړشي دایو قدم یې هم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ضائع کوي بلکې دهرقدم په بدل کې یوه نیکي ورکوي ،الله تعالی یې ګناه معاف کوي،الله تعالی یې درجې لوړه وي داجومات که سړی سوچ وکړي په نسبت نورو جوماتو ته داسې جومات نه دی چې یواځې لمونځ په کې کېږي بلکې له جومات سره سره مدرسه هم ده دلته علماء کرام ،دلته طالبان دي اودسهار نه تربیګا.له بیګانه ترسهارپورې دنبي کریم صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احادیث مبارکه بیانیږي یا مطالعه کېږي ،قرانکریم تلاوت کېږي اویایې مطالعه کېږي نوداځای له ډېروځایونوفرق لري چې په یوځای کې یوڅوک دکومې رتبې خاوند وخت تیرکړي هغه ځای په نورو ځایونوباندې دومره شرافت پیداکوي لکه خپله چې دهغه شخص څومره مرتبه اوشرافت وي .په بخاري شریف کې راځي چې دمدینې منورې اوکعبې شریفې دلارو په اوږدوکې جوماتونه جوړ شوې په بعضونقشوکې به هم تاسې لیدلې وي حضرت عبدالله بن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا دغه سلسله بیانوي دهرځای نوم اخلي ، نبي کریم صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به چې دمدینې منورې نه مکې معظمې ته روان و دماسپښین لمونځ یې په فلانکي ځای کې کړی .دمازدیګر یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

فلانکي ځای کې کړی. دمابنام یې په فلانکي ځای کې کړی. شپه یې په فلانکي ځای کې تیره کړې وه. دغرمې دخوب لپاره یې په فلانکي ځای کې اړولي و، تردې پورې چې په هغه ځای به یې نښانه جوړه وه، اوچې بل وخت به بیا دی روان و او رسول کریم ﷺ په کوم ځای کې اړولي و، که به سترې واوکه به نه و،که به ضرورت و اوکه به نه و، خوده به هغلته اړول اودلمانځه لپاره به یې هم کوشش کاوه اوهغه ځای ته به یې کوشش کاو چې په هغه ځای رسول الله ﷺ لمونځ کړی و.

دارنګه نور ائمه کرامو هم داسې کړي دي. اودایې ولي کړي؟ په بخاري شریف کې احادیث مبارکه راغلي چې دوی په دې پوهیدل چې په کوم ځای کې نبي کریم ﷺ اړولي اوپه کوم ځای کې نبي کریم ﷺ لمونځ کړی.

[صحیح البخاري /ج:۱/ ص:۷۰ / ۷۱ / کتاب الصلوة، باب المساجد، رقم الحدیث: ۴۷۸ / ۴۷۹/ ۴۸۰ / ۴۸۱ / ۴۸۲ / ۴۸۳ / ۴۸۴/ ۴۸۵/ ۴۸۶]

داځای ترټولو ځایونو برکتناک اوغوره دی، په هغه ځای کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یوزاې دده مبارک دناستې په ذریعه برکت پیداکوي، دده د لمانځه په ذریعه هغلته برکت پیداکوي، نودوی به هلته لمونځ کاوه، ددغه امید لپاره چې دلته نبي کریم ﷺ لمونځ کړی، چې زه یې هم وکړم چې زما لمونځ هم قبول شي، دلته نبي کریم ﷺ دعا کړې زه یې هم کوم، چې زما دعاهم قبوله شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم ځای کې د نبي کریم ﷺ احادیث ویل کېږي ، د نبي کریم ﷺ په احادیثوکې برکت دی ، په قرانکریم کې برکت دی ، دفقهې په کتابونوویلوکې برکت دی، دمذهب په کتابونوکې برکت دی، نوپه کومو ځایونوکې چې ددغوکتابونودرس اوتدریس کېږي ؛نوپه هغو ځایونوباندې دخدای پاک جل جلاله رحمتونه نازلېږي ،هغه ځای له نورو ځایونوبرکتمندګرځي ؛نوبیا په داسې ځایونوکې ددعا دقبلېدو، دلمانځه دقبلېدواودنفس اصلاح ښه کېږي الحمد لله که څوک فکر وکړي نواثر یې هم ښکارېږي

که څو- څوواري یوڅوک یونیک مجلس ته ورشي ؛نودخدای پاک جل جلاله په رحم سره،دهغونیکو ځایونوپه برکت سره رب تعالی جل جلاله په ده کې هم تحول اوبدلون راولي،موږ ګورو چې زموږ ځوانان ورځ په ورځ ډېرې پرېږدي ،ډېرملګري زموږ په ختمونوکې شریک کېږي ،ډېرملګري سره له دې چې امیان

دي داحادیثوپه کتابونونه پوهېږي خوبیاهم کتابونو ته کښني،معلومېږي چې جذبه پیدا شوې ده،دافکرپیداشوی چې دلته یوساعت څوک کیني نو په زړه کې یې خدای پاک جل جلاله سکون اواطمنان پیداکوي،

نوکه یوڅوک نیکو مجلسوکې په ښه نیت، ډېر- ډېر شریکېږي ؛نوالله تعالی جل جلاله اثریکې پیداکوي،دانسان په زړه کې تحول راځي، بدلون راځي،بیادګناه په ځای دنیکي په طرف دسړي شوق پیدا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۸) مجلس

د نیک عمل فایدې او د دنیا بدوالی

حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم فرمايي ﴿ الدنيا مزرعة الاخرة ﴾ دنيا داخيرت کرونده ده. ددغه عمل فايده. په اخيرت کې سرې ته په بېشمارو رخي کوم تکليفونه چې سړی په دنياکې ددين دزده کړې يارسونې پرمهال تيرکړي په آخرت کې به ډيرګټورورته تمام شي په قرانکريم کې ،په احاديثو کې دا وعدې کړلې شوې دي خودنيکو اعمالو په واسطه په مخکې مجلسونوکې ، په حديث داصحاب الغار [انوار المجالس دوهم ټوک /مخ ۳۱۱ بحواله صحيح البخاري /کتاب الاجارات ج ۱ ص ۳۰۳ /رقم الحديث ۲۲۷۲] کې، بيان شوی دی چې په دغه دنيا هم اسانی ورځخه ترلاسه شوې دي

د دنيا لپاره مونږ ځومره ذلالتونه او سختی برداشت کوو، څومره تکليفونه برداشت کوو ، خوخدای پاک عالم دی چې پدغه دنيا باندې به مونږ ته څومره سزاګانې راکول کېږي لکه په يوروايت کې راځي چې دهغې دنياچې چا يې حقوق نه وي اداء کړي ، دقيامت په ورځ به له دغې دنيانه مارجوړيږي اوله غاړې به يې تاووي اوپه يوڅو خاختي اوبل چو خاختي به يې چيچې اوورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایې به چې زه دې تاهغه دنیا یم چې تادېرولم او حقوق الله او حقوق العباد به دې نه اداء کول

دغه دنیا دومره ذلیله شی ده چې دپلار هم بیابې عزتي کوي ،که ددنیا محبت یوځل دچا زړه ته کوزشي دپلار هم بیا پروانه کوي، دمور هم قدر نه کوي ،بیا داهل اودناموس قدر هم نه پیژني ؛نود دنیا په وجه په دنیا کې هم ذلیله وي اوپه اخیرت کې هم ذلیله وي که هرڅومره بې په حلاله طریقه وګټي اوبیا یې حقوق هم اداء کړي،اومصرف یې هم په ښه ځایونوکې کړي ؛خودقیامت په ورځ به مسکینان چې نیک عمل یې کړی وي ددنیا د ورځو په اندازه پنځه سوه کاله مخکې له دنیا لرونکو جنت ته داخلېږي

په صحابه کراموکې یوصحابي رضي الله عنه مریض دی نورصحابه کرام رضي الله عنهم یې پوښتنې ته ورغلل ؛خودی ژاړي هغوی پوښتنه تربنه کوي چې ولې ژاړې ؟ دی ورته وایې چې په دې نه ژاړم چې تکلیف اومرض راباندې راغلی په دې ژاړم چې رسول الله صلی الله علیه وسلم چې له دنیاڅخه رحلت کاوه نومایوه روپۍ نه درلوده اوس مې دکوټې په کونج کې څوزره روپۍ پرتې دي

دحضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم دفقر او مسکنت واقعه

دحضرت عمرفاروق رضي الله عنه نوره قیصه اوږده دی دلته یې کمه بیانوم :اهل بیت د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دزیاتې نفقې غوښتنه کوله ،څوک یې نه وریرېښودل وروسته یې ده ته اجازه وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

، دهغو خبرونه وروسته وایې چې نبي کریم ﷺ په یو کټ
باندې پروت و چې هغه یوازې مزری وبل شی نه و، هغه مزری یې
په ډډو کې ننوتلی و اوپه ټوله کوټه کې مې چې وکتل درې
پوستکې خړیدل پدغو به دوی ناسته، اوخوب هم کاوه نو ورته
ومې ویل: یارسول الله! ته دعا وکړه چې په موږباندې خدای پاک
جل جلاله اسانتیا راولي. فارس اوروم سره له دې چې کفار دي خو
خدای پاک جل جلاله دوی ته دومره عزت ورکړی اوموږ مسلمانان یو
اوزموږ دپیغمبر ﷺ په کورکې یوبستره هم نه شته تکیه
یې کړې وه اوراکیناست راته وې ویل چې اې ابن الخطاب! ته هم
داخیال کوې په دې نه یې راضي چې خدای پاک جل جلاله دوی ته
دنیا ورکړې موږ اوتاسوته یې اخیرت راکړی.

[تفسیر مظهري ج ۹/ ص: ۳۴۲]

حضرت نبي کریم ﷺ خپلې لورته د مال دولت په ځای تسبیحات ورښیي

﴿ حَدَّثَنَا عَلِيٌّ، أَنَّ فَاطِمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، شَكَتْ مَا تَلْقَى مِنْ أَثَرِ الرَّحَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْيٌ، فَانْطَلَقَتْ فَلَمْ تَجِدْهُ، فَوَجَدَتْ عَائِشَةَ فَأَخْبَرَتْهَا، فَلَمَّا جَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَتْهُ عَائِشَةُ بِمَجِيءِ فَاطِمَةَ، فَجَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْنَا وَقَدْ أَخَذْنَا مَضَاجِعَنَا، فَذَهَبْتُ لِأَقُومَ، فَقَالَ: «عَلَى مَكَانِكُمَا» . فَقَعَدَ بَيْنَنَا حَتَّى وَجَدْتُ بَرْدَ قَدَمَيْهِ عَلَى صَدْرِي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

وَقَالَ: «أَلَا أُعَلِّمُكُمَا خَيْرًا مِمَّا سَأَلْتُمَانِي، إِذَا أَخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمَا تُكَبِّرَا أَرْبَعًا وَثَلَاثِينَ، وَتُسَبِّحَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، وَتَحْمَدَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمَا مِنْ خَادِمٍ» ﴾

ا صحيح البخارى ، مناقب على ابن ابى طالب ابى الحسن القرشى الهاشمي /ج ١/ص ٥٢٥_٥٢٦ ،رقم الحديث ٣٧٠٥ ا

ژباړه : حضرت على رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بيان كوي چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لورمباركه حضرت بي بي فاطمه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا چې دهغې ميچنې غله ميدوله لاس مبارک يې تناكې شول تناكې يې وچاودې خبره شوه چې نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دغنيمت څه غلامان راغلي دي توكورته ورغله او دا غوښتنه يې ورڅخه وكړه چې يوه ښځه مينځه راكړې چې زما دكور خدمت كوي . كله چې ورغله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په كوركې نه و.ام المؤمنين عائشې صديقې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ته يې وويل چې كه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راغی دما له طرفه داسې ورته ووايه چې زه دكور دخدمت نه ډېره تكليف يم ،لاسونه مې تناكې شول . د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لور ده. خصائص الكبرى ليكي

﴿ وَأَخْرَجَ أَبُو نُعَيْمٍ عَنْ عَلى قَالَ قَالَ : رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قِيلَ يَا أَهْلَ الْجَمْعِ غُضُّوا أَبْصَارَكُمْ حَتَّى تَمُرَّ فَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَمُرُّ وَعَلَيْهَا رِيطَتَانِ خُضْرَاوَانِ . ﴾

ژباړه : له حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي چې كله دقيامت ورځ شي وبه ويل شي چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محشر خلکو سترګې ټيټې کړئ تر څو چې د رسول الله ﷺ لور فاطمة الزهرا رضي الله عنها په پل صراط تيره شي

نو دا مبارکه به تيره شي چې په دې باندې دوه شين رنګې څادرونه وي [الخصائص الکبری ، ج ۲ /ص ۳۸۹ / باب اختصاصه ﷺ بأن کل سبب ونسب منقطع يوم القيامة الاسببه ونسبه]

سره له دومره غټې منقبت او مرتبې هم ددې مبارکې لاس تنګي دې او دتکليف په حال کې ده .

نو ام المؤمنين ته يې حال ووايه او دا مبارکه بيرته کور ته ولاړه کله چې بيګاه شو رسول الله ﷺ کورته راغی ام المؤمنين رضي الله عنها ورته ووېل چې بې بې فاطمه رضي الله عنها راغلې وه او يوه خادمه يې غوښتله

حضرت علي رضي الله عنه وايي چې رسول الله ﷺ زموږ کورته راغی زه او بې بې فاطمه دواړه پورته کېدلو ده مبارک راته وېې ويل چې مه جګېږئ او راغی زموږ دواړو په منځ کې کيناست فاطمه رضي الله عنها وايي تردې چې زما سينې ته دده مبارک دپښو يخوالی را ولګيده ، او ويې ويل چې ته زما کورته راغلې وې او خادم مو غوښت زه تاسې ته له دې ښه شی درونه ښيم ماخوستن چې څملئ نو (۳۴) ځله الله اکبر او (۳۳) ځله سبحان الله او (۳۳) ځله الحمدلله وايئ .لکه تن سبا يې چې موږ له هرلمانځه څخه وروسته وايو دا دتاسو له پاره تردېرو غلامانو او مينځو بهتره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دنیا بهتره وای نو دخیلې عزتمنې لور لپاره به یې غوره کړې وه ، دذکر تعلیم ورته کوي چې دا دتاسې له پاره بهتره اوغوره دی نوغرض دادی چې داسې نه دی چې دنیا سراسر مذمومه اوبدشی دی ، بلکې که دغه دنیا په سم نیت اوپه ښه ځای کې استعمال شي دجنت دانعاماتوذریعه ګرځیږي

موږ وایو چې دنیادې کښې خودومره ذلت دې نه پرې برداشت کوي چې ددنیا په سبب مړې هم راباسئ ، ددنیا په سبب لمونځونه هم پریږدئ ، ددنیا له وجې جمعه هم پریږدئ ددنیا له وجې موراوپلارهم ناراضه کړئ ،ددنیا په سبب خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اورسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم ناراضه کړئ

قسم په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چې دایوساعت ناسته دذکریه مجلس کې خو چې په اخلاص وي ددنیا تر بادشاهي اوټولو نعمتونوبهتره ده اوکه په هغوټولوکې دومره خوند وي لکه دایو ساعت چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر اودهغه په عبادت کې چې تیریږي ځکه دنیا اوبادشاهي اونعمتونه ټول ختمیږي خودغه دذکر مجلسونه ،دغه ژړاوې بیا نه ختمیږي دا داخیرت سرمایه دی .

نوداخیرت طرف ته توجه پکار دی بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مهربانه ده دغه دنیا موهم بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ برابروي . په حدیث شریف کې راځي کله چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیا پیداکړه نوبیا یې دغې دنیا ته ووېل چې اې! چاچې زماددین خدمت کولوته دهغه خادمه شه ، اوچاچې دې تا خدمت کاوه،نوته دځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدور ترجوړ کړه نوچې ځان د دنیا مزدور کړو باید ځان د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مزدور کړو چې د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ بندګي مختاره کړو دغه دنیا به موهم خدای پاک برابروي

مَنْ كَانَ لِلّٰهِ كَانَ اللّٰهُ لَـهٗ

نو چې فکر وکړو دجناب سراج المشایخ (احمد ضیا خلیفه صاحب) قدس سره د دنیا دکټې یې په ظاهري اسبابو کې څه برخه نه وه خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انعاماتو ته چې سړی وګوري نو حیران شي بوخل موږ شپه اوورځ ورسره تیرکړه په هر وار یې میلمانه شوي یو دسهار په چای کې تولو میلمنو ته کوچ .ملائې دشیدو نوی پیروی اومربع هرڅه به موجود و . خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې دخلکو زړونو ته وراچوي چې له ده سره کومک وکړي ځکه حدیث شریف دی چې څوک د الله تعالی شونو الله تعالی دده کیږي . دغه دنیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له موږ نه ده ته ښه ورکوله خوده د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لاره نیولې وه ،د الله تعالی دین یې نیولی و ،ځان یې الله تعالی ته سپارلی و خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې دنیا هم برابره کړې وه نوداسې نه دی چې په دین باندې دسړي له لاسه دنیا وزي څومره چې سړی په دین باندې ښه کلک دومره یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیا هم برابر وي خو داسې یې بیا برابروي چې اخیرت یې نه ور خرابوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅو ځله لیدلي چې روپۍ پیداکړي دستي یې په مسکینانو باندې تقسیم کړي.

غرض دادی چې ددین لوری ونیسئ نو ددنیا لوری به مو په خپله برابر شي او په داسې طریقه به یې دربرابروي چې اخیرت به مونه پرې خرابېږي ، که نوې دنیا چې څومره ډېرېږي اخیرت ورباندې خرابیږي خدای پاک وایې چې زه چاته دنیا ورډېره کړم نو دی دې داخیال نه کوي چې دا دده لپاره خیر دی. یا عزت ورکړم نو دی دې دانه وایې چې دا زما لپاره خیردی ځکه کله داسې وي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې په قرار قرار غرقه وي او دعذاب سبب یې ورته ګرځوي ځکه چې دنیاډېره شوه نودستې یې په ګناهونو ګرفتارکړي ، تلویزون په کور کې کېږدي.ډش انتن پورته کړي نو لمونځ پاته شي ،جمعه پاتې شي او په لهو لعب شروع وکړي .له مسلمان سره دوکه شروع کړي، درواغ شروع کړي په راکړه ورکړه کې قسمونه شروع کړي :نو ورځ په ورځ به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه لرې کېږي. نو په اصل ذات کې خبیث شي ده ځکه ترمسلمانانو نه کفاروته ډېره ورکوي

نو دنیا دعزت شی دی. ډېره دې شي خو چې په صحیح چوکاټ کې وي. او هلته په صحیح چوکاټ کې ده چې دین پرې خراب نه شي ،که دین پرې خراب شونوبیا دا دنیا دذلت سبب دی ،درسوایي سبب دی .دانسان اخیرت پرې خرابېږي او په دنیاکې هم پرې بې عزته کېږي او په اخیرت کې یې هم بې عزته کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۹) مجلس

په خپل عمل باید مغروره نشو

دنیک بخته اوبدبخته بیان مخکې په [انوار المجالس لومړي ټوک مخ: ۲۲۴ - ۲۲۵ کې] هم تېرشوی دلته یواځې ددواړو یوه علامه بیانوو هغه داچې نیک بخته سړي ته خپل عمل کم ښکاريږي اوبدبخته سړی په خپل عمل مغرورکېږي اونیک بخته که هرڅومره ډېر عملونه وکړي بیاهم کم ورته معلومېږي .ددې بنیادي اواصل وجه دادی چې له شیطان ،چې دانسان لوی دښمن دی ، په هیڅ وخت کې غافل نه شي .شیطان هروخت کوشش کوي چې یاخوانسان نیک عمل ته پرې نه ږدي یایې که نیک عمل کړی وي بیرته یې په یوه طریقه ورختم کړي :نوددې وجې نه کله سړي نیک عمل کړی وي لکن بیرته عجب او ریا پکې پیداشوې وي ،ځان لوی ورته ښکاره شي نوهغه مخکې اعمال یې ټول ضائع شي اوله منځه ولاړشي.

حضرت عمر رضي الله عنه خپل زیات عمل څومره کم ګڼي

حضرت عمر فاروق رضي الله عنه دمرض موت په حالت کې، چې کله هغه بدبخته غلام (ابرلؤلؤ) دسهار په لمانځه کې په خنجرو واهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دسخت ضعف په حالت کې حضرت ابن عباس رضي الله عنهما ورته راغی اوده ته وایې چې ولې دومره فریاد کوې نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې له دنیانه رخصت کیده نو دې تا څخه راضي و حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه چې له دنیاڅخه رخصت کیده نوهغه هم له تا څخه راضي و ،اوله هغوی نه وروسته له صحابه کرامو رضي الله عنهم سره هم تاداسې رویه غوره کړې چې هغوی هم ټول له تانه راضي دي ؛نوژاړې ولې ؟

نوحضرت عمرفاروق رضي الله عنه ورته وایې چې له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره بنه ژوندون تیرول اودهغه رضا کیدل دادخدای پاک جل جلاله احسان اومهرباني وه. له حضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه سره بنه ژوندون اودهغه له مانه خوشحالتیا دادالله تعالی رحم و په مابانديې له دې نه وروسته چې ما څومره اعمال کړي اوڅه باندې لس کاله حکومت مې کړی دا ټول دخداوندمتعال جل جلاله فضل اومهرباني وه.

لکن حضرت عمر رضي الله عنه ورته وایې چې له صدیق اکبر رضي الله عنه نه وروسته ددغه ژوندون ثواب نه غواړم اودا امیدنه لرم چې دعذاب نه به مې خلاص کړي

[صحیح البخاري ج: ۱/ ص: ۵۲۱/ مناقب عمر رضي الله عنه]

ددنیا زیاتره برخې ته دده په خلافت کې اسلام رسیدلی دی خوده ته دا اعمال هیڅ نه ښکاره کیدل. دا دنیا په اسلام باندې دده روښانه کړه لکن دی بیاهم وایې چې هغه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دوخت ژوند ته زما امید شته ؛دصدیق اکبر رضي الله عنه دزمانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون ته زما امید شته اوله دوی نه وروسته ژوند ته زما امید نشته اوله عذاب نه یې ډاریږم چې عذاب رانکړي ،ثواب یې نه غواړم

هغه لوی لوی صحابه کرام رضي الله عنهم د دومره لوی لوی خدمتونو باوجود ،دخدای پاک جل جلاله نه داسې ډاریږي چې داسې نه زموږ په اعمالو کې عجب اولويي ښکاره شي نو وايې چې دعذاب نه مودې خدای پاک جل جلاله خلاص کړي ،ثواب یې نه غواړم

اودنیا په هرحال کې امتحان دی شیطان سړی نه پریږدي خلک دې نه غافله کیږي که ددنیاآزادي اوترقي یې راځي چې ددوی دافکر شي چې موږ خدای پاک جل جلاله ته محبوب یو، ددغې وجې نه الله تعالی چې چاته ډېره دنیا ورکړي نوغافله شي او داخیرت داریې له زړه څخه ووځي ، نه باید داسې نه وي

اوکه په دین کې چاترقي کوله هغه دې هم نه غافله کیږي چې ووایې زه طالب وم ملاشوم شیخ الحدیث شوم،مدرس شوم بس ماوګټله نوزما ته به دغه منصب له لاسه نه وځي بلکې صحابه کرام رضي الله عنهم اوتابعین کرام اوائمه کرام ډاریدل په هروخت کې باید سړی په ډار کې وي چې شیطان زموږ لارې ونه وهي

اوکه څوک په دنیاکې غافله شي نوخدای پاک جل جلاله په ده امتحان راولي ،ډېر داسې خلک چې ددین په لار کې دومره ترقي ته رسیدلي چې مستجاب الدعوات و ،خدای پاک جل جلاله یې هره دعا قبولوله لکن خدای پاک جل جلاله مودې وساتي په اخروخت کې له دنیاڅخه کافر تیرنه شو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبلعم بن باعور له عبرت ډکه واقعه

﴿ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِيٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿۱۷۵﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۷۶﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه: او ولوله (ای محمده!) پر دغو ((یهودانو یا خپل قوم)) خبر دهغه ((سړي)) چې ورکړی ؤ موږ هغه ته ((علم)) دآیتونو خپلو نو راووت ((او بې زار شو په کفر او اعراض سره)) له هغو آیتونو، نو وروپسې شو شیطان ((او تیر یې ایست)) نو شو له ګمراهانو او که اراده فرمایلې وی موږ نو خامخا پورته کړی به ؤ موږ دی په دې آیتونو سره ((مقام الابرار ته)) ولیکن ده مینه وکړه ځمکې ته او متابعت یې وکړ دهوا خپلې، نومثال د ده ((په خساست کې)) په شان دسپي دی، چې که حمله وکړې پرې ((یا یې کوري، چغه کړې او وبې شړې)) نو ژبه راباسي او غاپي او که یې پرېږدې ((او څه نه ورته وایې هم)) ژبه راباسي او غاپي؛ دغه ((تیر مثل)) مثال د قوم هغه دی چې دوی ((له ډېره کبره او عناده)) نسبت د دروغو کوي آیتونو زموږ ته، نو بیان کړه ((دوی ته))

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قیصې «او احوال» ښايي چې دوی فکر وکړي «په کې او ایمان راوړي»

حکایت: بلعم بن باعور په بني اسرائیلو کې یو مشهور مستجاب الدعوات سړی تېرشوی په یو وخت کې حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام له بني اسرائیلو سره دجنګ او حملې اراده وکړه ،نو دغه ځای کفار بلعم بن باعور ته ورغلل چې دومره دنیا به درکړو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دعا وکړه چې موسی عَلَيْهِ السَّلَام او دده قوم ته شکست ورکړي او په موږ رانه شي. دوی ورته وویل چې زه څنګه سوال وکړم هغه خو پیغمبر دی؟

دشیطان فریبو ته چې ګورې همدارنګه آدم عَلَيْهِ السَّلَام ته چې شیطان وسوسه ور واچوله هغه نه ورسره منله خو دحضرت حوا رَضِيَ اللهُ عَنْهَا په واسطه یې په حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام دانه وخوړله اوله جنت څخه یې راکوز کړ.

دلته هم ابلیس لعین دې خلکو ته په فکر کې ورکړه ډېر سره او سپین زر یې او نورشیان یې دده ښځې ته ور وړې هغه ښځه یې ورته واسطه کړه او هغې ورته وویل چې څه کېږي؟ دعاوکړه چې هغه پیغمبر ددغې علاقې ته لرې شي ،زمونږ او تاسې دنیا به موهم ډېره وي او عزت به موهم ډېر وي اوداخلک به له تکلیف نه خلاص شي. کله چې بلعم بن باعور موسی عَلَيْهِ السَّلَام ته ښېرا او بددعا وکړه ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې ژبه راتاوکړه او خپل قوم ته یې ښېرا وکړه او دده ژبه له خولې راووتله او کافر له دنیا تېرشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې په ځان پوه شو چې تباخوشوم نوبیا یې خپل قوم ته
وویل چې زما خوموا خیرت تبا کړخویوکار به زه دروښایم هغه
داچې دمسلمانانو مخنیوی به هلته وشي چې دوی په بدعملي
لګیاشي نوتاسې دمسلمانانو فوج ته خپلې ښځې ورولیږئ ،کله
هغوی یوکس هم بدعملي وکړي نوټول فوج بهٔ شکست وخوري
؛نویوې ښایسته ښځې څه سامان واخیست دسودا په بهانه هلته
ورغله .اخیر انسان دی عاجز دی یو سړی چې تش په نامه مجاهد او
مسلمان و له هغې سوداګرې ښځې سره یې بدعملي وکړه دهغه یو
بدعمل په ترسره کولوټول فوج شکست وخوړ .
نودبلعم بن باعور اخیرت هم تباشو اودمسلمانانو دشکست
لارې چارې یې وروښودلې اودهغو دبې لارې کولو هڅه یې هم
وکړه .
نوپه نیک عمل کې به داسې ځای ته سړی رسیدلی وي چې
خلکو ته به بزرګ ښکاریږي اونیک انسان به وي ؛نوده ته خان
لوی انسان ښکاره شي اوپه آخرکې به په ځان پوه نشي اوخاتمه یې
خرابه شي اوکافر له دنیا تیرشي .
اوداسې هم پیښیږي چې یوه کس به دېروخت په بدعملي
اوګمراهي کې تیرکړی وي خوچې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیکي
اراده ورته شوې وي نوپه اخیر وخت کې به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ
توبې اونیک عمل توفیق ورپه برخه کړي .
نوپه دې کې دېته اشارهٔ ده چې انسان باید هروخت په ډاراو
ویره کې وي اوپه نیک عمل باندې دې نه دوکه کیږي چې ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټله اونه دي دګناه په وجه مايوسه کيږي چې ماخودومره ګناوې کړې دي ،ما به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بيخي ونه بښي؛نودالله تعالی له رحمت څخه به نه ناميده کيږي اودنيک عمل په وجه به دلاوري هم نه کوي

حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې زه خپل عمل وګورم نوکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دافيصله وکړه چې ټول خلک به جنت ته ځي اويوسړی به جهنم ته ځي نوهغه به عمر يي اوچې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ رحمت ته وګورم نوکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په اخيرت کې اعلان وکړي چې ټول خلک به جهنم ته ځي اويوسړی به جنت ته ځي نوزه اميدواريم چې هغه به زه يم

نودالله تعالی رحمت ډېر زيات دی ، که يوانسان له خپلو ګناهونه څخه په اخلاص توبه وباسي نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې بيا دخپلو مقربوبندګانو څخه ګرځوي اودنيکي په وجه به نه دوکه کيږي

نوبايد انسان هميش دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ طرف ته متوجې وي بيا نوالله تعالی مهربانه دی دانسان ددنيا حفاظت هم کوي او داخيرت حفاظت يې هم کوي

هو؛ خو دځواني په حالت کې ،دصحت په حالت کې به له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ څخه ډار زيات وي ځکه چې شيطان ډېر سړی خطا کوي اودسپين ږيرتوب په وخت کې دمرض اوضعف په حالت کې دې بيا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت ته اميدوار وي نااميده کيږي به نه اوکه کومه ګناورڅخه شوي هم وي له هغه نه دې په اخلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي توبه وباسي نو د(۲۰) کلونو کفر به خدای پاک جل جلاله ورته معاف کړي.

نو ځوانۍ په حالت کې ډار پکار دی کله چې په ځواني کې له الله تعالی نه ډار پیداشو نو بیا شیطان په سړي نه غالبیږي؛ خو شیطان په موږ باندې دځواني حالت په غفلت کې تیرکړي.

له یو کس نه مې واوریدل چې زه حج ته ځم ،له هغې خوانه مې دي خدای پاک جل جلاله ژوندی نه راولي ما ورته وویل چې ولې؟ هغه وویل چې حج نشم ساتلی بیارانه خرابیږي اوس نو دا شیطان کافر ده سړي ته په ذهن کې دا ورکوي چې اوس خودې ځواني ده ،اوس یې کوه چې هرڅه کوې بیاچې سپین ږیری شوې نو توبه به وباسې ،حج ته به لاړشې ،بو نیک عمل به وکړې .له هغه نه وروسته به بیا ځان له ګناهونو څخه وساتې.

اوس نو داچاته معلومه دی چې ترسپین ږیرتوب پورې به رسیږي او که یه؟ اوبیا داچاته معلومه ده چې دحج موقع ورته پیداکیږي او که یه؟ یابه دیوبل نیک عمل موقع سړي ته پیداکیږي ،روغ سړی وي موټر تکر شي اوپه هغه ځای مړ شي.

نو موږ اوتاسې پدغه ناسته اومجلس کې باید هر وخت دې ته متوجې شو چې دځان سره دنیکې اراده وکړو اودبدی نه توبه وباسو اوپه هغه ځای دې له ګناهونو څخه توبه وباسې چې ای خدایه! داګناهونه رانه شوي ،ته یې راته معاف کړې په اینده کې مې ته دګناه څخه وساتې اودنیک عمل توفیق رانصیب کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم مجلس کې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک يې مخکني ټول ګناهونه ورمعاف کوي تردې پورې چې په ورځ کې اويا(۷۰) وارې له سره نه ګناه وشي او اويا(۷۰) وارې په اخلاص توبه وکاږي نو الله تعالی يې اويا(۷۰) وارې توبه قبلوي.

په حديث شريف کې راځي چې دسخي اوبخيل دواړو مثال داسې دی چې ديوانسان وجود په زنځير کې بند وي يعنې داسپنې جامې يې وي، خوچې سخي سړي دنيکي اراده وکړي نوپه قرار – قرار دزنځير کړۍ ازادېږي او له لاسونوڅخه ولوېږي نوهغه جيب ته لاس کړي اوصدقه وکړي اوبخيل سړی چې دصدقې اراده وکړي نوهغه کړۍ نورهم مضبوطې شي، دده لاس له هغه ځای څخه نه ښورېږي. [احياء علوم الدين / ج: ۳/ ص: ۲۶۸/ ذم البخل]

نوداسې به ځان نه جوړوو لکه هغه بخيل چې دنيکي اراده وکړو بيرته شيطان را باندې غالبه شي ،شرم ده څرنګه اوس دخلکو ترمخ ووايم چې زه ډيره پريږدم اوهغه موقع يې له لاسه وباسي اودې ته نه ګوري چې په دې عام مجلس کې دشيطان سره مقابله وکړي اوله ځان سره هم توبه وباسي چې بيا به يې نه کړم اوکه دخلکو په وړاندې توبه وباسم نوداټول خلک به راباندې شاهدان وي چې ای رب تعالی! زموږ په وړاندې دغه انسان دخپلو بدو اعمالو نه توبه ويسته اوچې څلويښت نفره په يومجلس اوجنازه کې په داشاهدي ورکړي چې دافلانکی ښه سړی وو نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې شاهدي قبلوي اوچې هرڅومره ګناوې يې کړې وي هغه ورته معاف کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: مُرَّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ: «وَجَبَتْ»، ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا شَرًّا - أَوْ قَالَ: غَيْرَ ذَلِكَ - فَقَالَ: «وَجَبَتْ»، فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ، قُلْتَ لِهَذَا وَجَبَتْ، وَلِهَذَا وَجَبَتْ، قَالَ: «شَهَادَةُ القَوْمِ المُؤْمِنُونَ شُهَدَاءُ اللهِ فِي الأَرْضِ»﴾

[صحیح البخاری/ج ا ص: ۴۶۲ / رقم الحدیث: ۲۶۴۲]

ژباړه: له حضرت انس رضی الله عنه نه روایت دی وایي: په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې یوه جنازه تیره شوه نو خلکو (صحابه کرامو) په هغه سړي باندې د نیکو شاهدي ورکړه چې دا ډیره ښه او نیک انسان ؤ، رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: واجب شوه. بله جنازه تیریده ناستو خلکو (صحابه کرامو) وویل چې دا ډیر بد او شریر سړی ؤ، رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: واجب شوه.

رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وویل شول ددې دواړو مړیو (جنازو) په هکله دې وویل (وجبت) نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې دمؤمنانو شاهدي قبوله ده، دوی شاهدي ورکړه، ځکه دوی دالله تعالی په ځمکه کې شاهدان دي.

﴿عَنْ أَبِي الأَسْوَدِ الدِّيلِيِّ، قَالَ: قَدِمْتُ المَدِينَةَ فَجَلَسْتُ إِلَى عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ، فَمَرُّوا بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ عُمَرُ: وَجَبَتْ، فَقُلْتُ لِعُمَرَ وَمَا وَجَبَتْ؟ قَالَ: أَقُولُ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ لَهُ ثَلاَثَةٌ إِلَّا وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ»، قَالَ: قُلْنَا: وَاثْنَانِ؟ قَالَ: «وَاثْنَانِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

، قَالَ: وَلَمْ نَسْأَلْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الوَاحِدِ: «هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ» ﴾ [جامع الترمذي /ج ا ص ۲۰۴ /رقم الحديث ۱۰۴۵]

ژباړه: له ابو الاسود الديلي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: مديني منوري ته ولاړم له حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره ناست وم چې يوه جنازه خلکو روانه کړې ده ، نو ناستو کسانو په هغه شخص باندې دنيکۍ شاهدي ورکړه چې دا ښه او نيک سړی ؤ ، نو حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وويل: دغه قبوله شوه ، ماورنه وپوښتل څه قبول شول؟ ده مبارک وويل زه هغه څه وايم چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي: چې په يو مسلمان باندې درې نفره دنيکۍ شاهدي ورکړي دهغه له پاره جنت واجب دی نو موږ ورته وويل که دوه کسان شاهدي پرې ورکړي هم؟ ده مبارک وويل هو! که دوه شاهدي ورکړي هم بيا يې وويل چې ديوه کس په هکله له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه نه ده شوې.

يعنې چې په کوم مړي باندې مسلمانان شاهدي ورکړي چې دغه نيک سړی ؤ؛ نو الله تعالی دخپلو بندګانو شاهدي قبلوي.

نو په هرمجلس کې که نيک عمل کېږي هم ټول خلک شاهدان دي که بدعمل کېږي هم ټول خلک ورباندې شاهدان وي ،له دې وجې نه دې هيڅوک دخلکو په وړاندې بدعمل نه کوي . الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دې زموږ په ځوانانو باندې رحم وکړي چې بدعمل هم وکړي او بيا فخر هم ورباندې کوي. دايې دوهم تاوان دی ،يوځې ګناه کړې الله تعالی پرده پرې اچولې خودی په خپله پرده له خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانه لري کوي، په مجلس کې وریاندې غریږي دقیامت په ورځ به داټول خلک وریاندې شاهدان وي . اوکه څوک دټولوخلکو په وړاندې توبه وباسي ؛نودغه ټول خلک به دقیامت په ورځ وریاندې شاهدان وي اوپه هغه سخته ورځ کې زموږ چې په دنیاکې دچاسره دعوه اولانجه راشي نوکه څوک یو- دوه شاهدان ولري دقاضي اوحکومت په وړاندې په ډېره دلاوري سره غریږي چې زه په دغه دعوه کې شاهدان لرم اوکه څوک شاهدان ونه لري ،که څه هم دعوه یې په حقه هم وي نوپه ډارکې وي ځکه چې شاهدیې نه وي

نودهغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په حضورکې چې له وینسته څخه نیولې ترهر رګ پورې په هرشي علم لري ،په زمکه په اسمان په ټولوشیانو علم لري دهغه په حضورکې چې موږ نیک خلک شاهدان ولرو اونیکه شاهدي ورکړي ،چې دغه بنده موږ په فلانې ځای کې ولیدچې نیک عمل یې کاوه ،دګناه نه یې توبه ویسته تردغه نه به غټ دخوشحالي ځای چیرې وي اوکه خدانخواسته په هغه سخت ځای کې چادې شاهدي ورکړه چې ای رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ ! دغه بنده ته علماوواونیکو خلکو وعظونه اونصیحتونه کول خوده نه منل ،ددین بې عزتي یې کوله . پیغمبر عَلَيْهِ السَّلَام به عارض شي،قران کریم به عارض شي اووایې چې ای خدایه ! زه دې چې دې خلکوته ورلیږلی وم ؛دغو خلکو په ماباندې عمل نه کاوه،نودهغې ورځې نه مودې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وساتي اوموږ ټولو ته دې رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ دنیکو اعمالو توفیق راکړي. آمین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۰) مجلس

ګناه زهر قاتل ده که په قصد سره وي او که په خطا سره

﴿ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى صَلاَةً أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَقَالَ: «مَنْ رَأَى مِنْكُمُ اللَّيْلَةَ رُؤْيَا؟» قَالَ: فَإِنْ رَأَى أَحَدٌ قَصَّهَا، فَيَقُولُ: «مَا شَاءَ اللهُ» فَسَأَلَنَا يَوْمًا فَقَالَ: «هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ رُؤْيَا؟» قُلْنَا: لاَ، قَالَ: «لَكِنِّي رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ رَجُلَيْنِ أَتَيَانِي فَأَخَذَا بِيَدِي، فَأَخْرَجَانِي إِلَى الأَرْضِ المُقَدَّسَةِ، فَإِذَا رَجُلٌ جَالِسٌ، وَرَجُلٌ قَائِمٌ، بِيَدِهِ كَلُّوبٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴾ الحديث . [صحيح البخاري/ ج ۱/ ص ۱۸۵ رقم الحديث ۱۳۸٦]

ژباړه . له حضرت سمره ابن جندب رضي الله عنه نه روایت دی وايي چې دنبي کريم صلى الله عليه وسلم دا مبارک عادت وچې د سهار له لمانځه نه وروسته به يې له صحابه کرامو رضي الله عنهم څخه پوښتنه کوله چې چا نن شپه خوب ليدلی ؟ کوم صحابي رضي الله عنه به چې کوم خوب ليدلی و نو هغه به يې نبي کريم صلى الله عليه وسلم ته بيان کړ، نبي صلى الله عليه وسلم به ورته دهغه خوب تعبير بيان کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ نبي کریم صلی الله علیه وسلم د سهار له لمانځه څخه وروسته پوښتنه وکړه چې نن چا خوب لیدلی؟ صحابه کرامو رضی الله عنهم څه ونه ویل، نبي کریم صلی الله علیه وسلم وویل چې نن ما خوب لیدلی، زه به یې درته بیان کړم.

«د انبیاء کرامو علیهم السلام خوبونه وحیې وي، حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې کله پیغمبر کېده، نو شپږ میاشتې یې مسلسل خوبونه لیدل او داسې خوبونه وو لکه څنګه چې دا سپېدې چوي، دده صلی الله علیه وسلم په خوب کې هم هیڅ شك اوشبهه نه پیدا کېده. له دې وجې نه وایي چې خوب د نبوت شپږ څلوېښتمه حصه ده. څکه ویل کېږي چې له ټولو نه بد او لوی درواغ دادي چې سړی په خوب کې درواغ وایي. خوب یې لیدلی نه وي، په درواغو یې بیانوي، دا یوه لویه ګناه ده. څکه چې د نبوت په شپږ څلوېښتمه حصه کې یې درواغ وویل.

نو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب وحیې ده، په هغې کې څه شك او شبهه نشته، دا داسې ده لکه ده ته چې کومه وحیې په قرآن مجید کې شوېده او موږ ته شك پکې نه پیدا کېږي، دده صلی الله علیه وسلم په خوب کې هم باید موږ ته شك پیدا نه شي.»

نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب بیانوي چې زه ویده وم، دوه سړي راغلل، له لاس څخه یې ونیولم، روان یې کړم، چه څه، په لاره باندې روان یو، یو ځای ته ورسېدو چې یو سړی پروت ده، بل سړي غټه تیږه په لاس کې ورته نیولې او په سر یې په تیږه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وولي، سر يې مات شي، تيږه تر ډېره ځايه پورې ورغړي، دا سړی بيا په تيږه پسې ورځي، چې تيږه راوړي، هغه ځوك چې ويشتل کېږي هغه په دې دومره وخت کې بيرته جوړ شوی وي، هغه بل سړی يې بيا په تيږه باندې وولي، او بيا يې دغسې سر ورمات کړي، دغه سزا همداسې روانه وي، ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وکړه چې دا څه حالت دی ؟ دوی راته وويل چې: مخته ځه !

مخته روان شوم، ګورم چې يو سړی پروت دی، بل ورته ولاړ دی او د اوسپنې چنګك ورسره دی، (په دې باره کې دوه قسمه روايات راغلي دي) په يوه روايت کې راغلي چې د بنې طرف په چواخانبتي کې دا چنګك ور بند کړي، داسې يې کشوي چې تر غوږ پورې يې تول خوله ورباندې وشکوي، بيا دغه سړی ورته را تاو شي چپ طرف ته، دا طرف هم ورباندې شکوي، ددې طرف په شکولو سره هغه بنی طرف الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپل قدرت کامله سره جوړ کړی وي، هغه بيا ورشي او هغه بنی طرف بيا ورته وشکوي.

او په بل روايت کې راځي چې چواخانبتي يې هم تر غوږه ورباندې څيرې کړي، بيا يې په پوزه باندې پيل وکړ هغه يې هم ورڅيرې کړه، په سترګه يې بنا وکړه، هغه يې هم ورڅيرې کړه، دغه درې اندامونه يې چې کله بېرته جوړېدل، ده به په هغه بل طرف باندې شروع ورته وکړه، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ما پوښتنه ورڅخه وکړه چې دا څه حالت دی ؟ ملګرو راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې: مخې ته څه! مخکې تېر شو، یو ځای ده چې د کوهي یا تنور په شکل کې ده، خوله یې تنګه ده، ښخ یې ډېر پراخه دی، کله چې مې ور وکتل دا ور لمبې دي، لوڅ سړي او لوڅې ښځې پکې دي، دغه د اور لمبې دغه انسانان د تنور تر خولې پورې راپورته کړي، او بیا یې بېرته ښخ ته وغورځېږي ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وکړه چې دا څه دي؟ هغوی بیا راته وویل چې: مخته څه!

کله چې مخې ته ولاړو نو ګورو چې د وینو نهر (ویاله) ده، یو سړی په دغه نهر (ویاله) کې ولاړ دی او بل کس د دغه نهر په څنډه ورته ولاړ دی، او ډېرې تیږې یې په خوا کې پرتې دي، کوم سړی چې په نهر کې وي، هغه دا کوشش کوي چې تر څو د نهر څنډې ته ځان راورسوي او ځان له دې عذاب څخه خلاص کړي، خو کله چې دی څنډې ته راورسیږي، دغه پاس ولاړ سړی یې په خوله کې په تیږه باندې وولي او بېرته یې د نهر منځ ته ور وغورځوي هغه بیا د نهر څنډې ته راځي او دغه پورته ولاړ سړی یې بیا په تیږه وولي. نبي کریم ﷺ فرمايي چې ما بیا پوښتنه وکړه چې دا څه معامله ده؟ راته یې وویل چې مخته څه!

مخکې چې ولاړو، نو یوه شنه باغچه چې ډېر ښائسته ځای دی، په دې ځای کې یوه ونه ده، د هغې سوري ته یو سړی ناست دی، چې دومره جګ وو چې ما یې سر نه لیده، له ده سره په خوا کې ډېر ماشومان ناست وو، ما ته ملګرو وویل چې دې ونې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخېژه! کله چې ونې ته وختم، نو یوه ښائسته منزل ته ولاړم، ډېر بهترین ځای دی، د سرو زرو او سپینو زرو له خښتو څخه جوړ شوی دی، په هغه ځای کې یې امر راته وکړ چې پورته ولاړ شه! له هغه نه پورته بل ښائسته ځای ته ولاړم، په هغه دوهم منزل کې چې کله ودرېدم نو راته یې وویل چې هغه پورته ځای ستا دی، سر مې چې پورته کړ نو دریم ځای د وریځې په شکل ډېر جګ راته معلوم شو، ډېر ښائسته و، ما ورته وویل چې: زه غواړم تر څو خپل ځای ووینم. هغوی راته وویل چې دا کار په ژوند کې نه شي کېدای. هغه ځای ته که ورتللې نو له مرګ څخه وروسته به وي د دنیا په ژوند کې نه شي کېدای

نو خپلو ملګرو ته مې وویل چې: نن خو ما په دې لاره باندې څه عجیبه منظرې ولیدلې، دا څه عجائب و؟ تاسې خو ما ته ووایاست چې دا څه وو؟

په ملګرو کې یوه راته وویل چې: زه جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ یم او دا بل ملګری مې میکائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ دی

په لاره چې روان وو او هغه یوه سړي چې هغه بل په تیږه باندې په سر ویشته او سر به یې ورمات کړ او بیا به یې تیږه را اخیسته او د هغه سر به بېرته جوړ شوی و نو دا د هغه عالم، قاري او مسلمان مثال ده چې په قرآن باندې خبر وي خو عمل نه ورباندې کوي، لمونځ نه کوي، ویده وي او لمونځ ور څخه قضا شي، د شپې هم نه پورته کېږي او نه هم د ورځې له خوا د قرآن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم د ویلو او په هغه باندې د عمل کولو اهتمام کوي نو ددغسې عالم او قاري دغه سزا ده چې دقیامت تر ورځې پورې به په دغه سزا کې مبتلا وي، ترڅو پورې چې یې دقیامت په ورځ فیصله وشي.

او هغه بل سړی چې یو طرف خوله به یې تر غوږونو پورې ورته څیرې کړه، بیا به یې دا بل طرف ورته څیرې کاوه، دا دهغه درواغجن سړي سزا ده چې له کوره راووځي، شپه یې په کور کې تېره کړې وي، او په درواغو په خلکو کې یوه خبره مشهوره کړي او بیا نور خلك دده دغه دروغ خبره یوځای او بل ځای په مجلسونو کې بیانوي. نو ددغه درواغجن سړي دغه سزا ده چې په ده باندې به خدای جَلَّجَلَالُهُ د عذاب داسې فرښتې مقررې کړې چې ده ته به په قبر کې دا عذابونه ورکوي چې خوله به یې ورته تر غوږونو ورڅیروي.

او هغه تنور غوندې ځای چې په هغه کې لوڅ سړي او لوڅې ښځې د اور لمبو د تنور تر خولې پورې راپورته کولې او بېرته به د تنور بېخ ته ور غورځېدل، دا دهغو زِناکارو سزا ده څوك چې په بدو عملونو په دنیا کې لګیا وي. نو هغوی ته به رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ دغه سزا ورکوي.

او هغه بل سړی چې د وینو په نِهر کې ولاړ و او د ځان د ایستلو هڅه به یې کوله او هغه بل سړي به بېرته په خوله کې وویشت بیا به یې نِهر ته ور وغورځاوه، نو دا د سود خور سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال ده، څوک چې د سود معاملې کوي، هغه ته به رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ په قبر کې داسې سزا ورکوي، تر قیامته پورې به يې دغه حالت وي، او د قیامت د ورځې سزاګانې خو یې لا نورې دي او کله چې سود خور د محشر په ورځ له قبر څخه راپورته کېږي نو خیټه به يې د يوې کوټې په اندازه لويه وي، چې ماران او لړمان به پکې له ورايه ليدل کېږي. او دی به د خپلې خېټې د دروند والي له وجهې څخه پورته کېږي او بېرته به غورځي.

او هغه ونه چې دهغې د لاندې يو سړی ناست و، هغه حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ و، او دهغه شاوخوا چې کوم ماشومان وو دا هغه ماشومان وو چې په وړکتوب کې مړه شوي وي، هغه به جنت ته داخلېږي. دا دهغوی يو مثال و.

او هغه اول کور چې تا په اول منزل کې ولیده دا په جنت کې د عامو مسلمانانو ځای ده، دا دوهم منزل چې تر لوړ ښائسته وو هغه د شهیدانو ځای ده. اوهغه دریم منزل ستا ځای ده، چې هغه له نورو ځایونو څخه دومره پورته دی لکه يو څوک چې له ځمکې څخه د وريځې په طرف ګوري [جامع المعجزات ص ۳۲۴/ صحیح البخاری/ ج: ۱/ ص ۱۸۵/ رقم الحديث: ۱۲۸۶]

اوس دغه خوب چې نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپلو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ ته بيانوي دا د عبرت له پاره دی. د ګناهونو او عذابونو نمونې چې حضرت جبرئيل عَلَيْهِ السَّلَامُ او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

میکائیل عَلَیهِ السَّلَامُ ورته ورښیي او دی یې امت ته بیانوي چې امت یې له دغو عذابونو څخه خبر شي او ځان ترې وساتي.

څوك چې په قرآن کریم باندې عمل نه کوي ، هغه دې په دې پوه شي چې لوی خدای جَلَّ جَلَالُهُ نعمت راکړی د اسلام او قرآن په شکل کې، خو کله یې چې د دغه لوی نعمت بې قدري وکړي او په قرآن باندې عمل نه کوي نو بیا به یې دغه سزا وي.

دغه دماغ د قرآن د زده کړې ځای ده ، نو چې عمل ورباندې ونه شو ، نو دغه ځای ته به دغه سزا ورکول کېږي، چې هغه به په تیږه باندې بار بار وهل او ټکول کېږي او ماتیږي به او چې څوك په دروغو باندې لګیا وي ، دهغو به دا سزا وي لکه چې مخکې بیان شو ، همداسې د زناکارانو او سودخورو

او حضرت حذیفه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ فرمایي چې خلکو به د خیر پوښتنې کولې او ما به د شر پوښتنې کولې ترڅو یکې واقع نه شم.

مونږ او تاسې ته ترټولو ضروري داده چې له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او ځان ورڅخه وساتو. که یو څوك ټول ژوند نفل ونه کړي ، نفلي خیراتونه او صدقې ورنه کړي ، نور نفلي عبادات ونه کړي، نو خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ انسان ورباندې نه نیسي، سزا نه ورکوي، خو چې یوه ګناه یې وکړه فی الحال سوال او ځواب ورته متوجه کېږي، د انسان له پاره ډېرې مهلکې ګناوې شته دي، انسان ډېر ښه اعمال کړي وي، خو کله ورڅخه داسې ګناه صادره شي چې هغه مخکني اعمال یې ټول ورباندې ختم او له منځه ولاړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمایي: ﴿لَا تُبْطِلُوا۟ صَدَقَٰتِكُم بِٱلْمَنِّ وَٱلْأَذَىٰ﴾ [سورة البقرة آیت: ۲۶۴] چې که عمل یعنې صدقه مو وکړه نو بیا وروسته په هغه سړي باندې احسان مه باروئ چې هغه ګټلی عمل او انعام به مو ټول له لاسه ووځي او باطل به شي. رِیا مه کوئ لکه یو څوك لمونځ کوي بل نېك عمل کوي او نیت یې پکې خراب شي چې خلك ووایي چې څومره ښه سړی ده، ښه عالم ده، ښه صوفي ده، ښه حاجي صاحب ده، نو په نیت کې چې دا مسئله منځ ته راغله ټول اعمال یې باطل شول، لمونځ راواخله، له لمانځه سره دغه مهلك شیان زده کړه، چې که لمونځ مې ښه وکړ خو نیت مې خراب شو، رِیا راڅخه پکې وشوه، نو لمونځ مې ولاړ خراب شو.

نو د انسان له پاره دا مهمه ده چې داسې خطرناك شیان وپېژني او ځان ورڅخه وساتي، اودا ګناه یو داسې مثال لري لکه زهرِ قاتل. زهر که څوك قصداً وخوري هم یې وژني اوکه په هیره باندې یې وخوري هم یې وژني. د یو چا ګمان د اوبو وي، ګلاس یې راپورته کړ او ویې څکل نو که قصداً یې څکلي وي اوکه سهواً په دواړو حالاتو کې به یې وژني، یواځې دومره خبره پکې راتلای شي چې که یوڅوك په قصدا سره زهر وڅکي نو عام خلك به بد ورباندې وایي چې زهر یې ښه پېژندل او سره له هغې یې بیاهم وڅکل او ځان یې قصداً وواژه. اوکه یوڅوك یې په ناخبرتیا کې وڅکي او ورڅخه مړ شي، خلك بیا پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسوس کوي، چې دی غریب خو خبر نه ؤ، د بې خبرۍ په حالت کې يې زهر وچښل او ورځخه مړ شو. مطلب دا چې په دې صورت کې د خلکو له ملامتیا څخه خلاص وي.

﴿ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا... ﴾ (البقره) خدایه پاکه! موږ په هغه ګناه مه نیسې که له موږ څخه په هېره یا په خطا سره شوې وي.

دلته مفسرین کرام لیکي چې نبي کریم ﷺ فرمایي چې زما له امت څخه خطا او نسیان معاف دي او په قرآن کریم کې وایي چې که سهو او خطا راڅخه هم شوي وي ما ورباندې ومه نیسې! نو له دې څخه دا خواب دی چې ګناه زهر دی، که په هېره هم درڅخه صادره شي، ستا کار خرابوي، که په ناپوهي درنه صادره شوه هم ستا کار یې تباه او برباد کړ، داسې نه ده چې هغه ګناه چې تا په ناپوهي او ناخبرۍ سره کړې ده او ته به له عذاب څخه پرې خلاص شې. دا به وي چې سړی د پر ناخبره وي، د ډېرې سهوې او نسیان له امله یو کار ورڅخه وشي نو په آخیرت کې به یې خدای جل جلاله وربانديې ونه نیسي اما که ویې نه نیسې خو هغه مرتبه یې پرې کمه شوه، که دا ګناه ورڅخه نه وای شوې نو دده به څومره اوچت مقام و.

انبیاء علیهم السلام ټول له ګناهونو څخه پاك دي، او په همدې خبره زموږ عقیده هم ده، خو له انبیاء کرامو علیهم السلام څخه داسې خطایې لکه سړی چې په لاره ځي، بې اختیاره په ختله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وښويږي، دا خو ګناه او جرم نه ده، سړی روان و، ځمکه ښوېه وه او دی پکې وښويده. په عام فکر او په رواج کې هم ده ته څوك جرم او ګناه نه وايي، خو دغه لار چې د ختې لاره ده، په دغه لار کې که ماشوم ښويه او ورخ غورځيږي نو څوك يې نه ملامتوي، خو که يو مشر، مولوي صاحب، يا حاجي صاحب يو هوښيار سړی وي، او بل طرف ته سمه لاره هم وي، خو دی له هغې سره، سره بيا هم دغه د ختو په لاره باندې ځي او بيا پکې وغورځيږي نو هر څوك يې ملامتوي چې دومره غټ سړی وښويد. ولې يې لارې ته نه کتل، دا خو خته ده ګناه خو يې نه ده کړې. خو که په هماغه د ختو په ځای کې کوم ماشوم ولويږي څوك بد نه پرې وايي. ځکه چې وايي ماشوم ده، او مشر ځکه ملامتوي چې دی خو لوی ده، ولې يې احتياط نه کاوه، نو کالي به يې نه خرابېدل.

نو انبياء عَلَيۡهِمُ‌السَّلَامُ چې مرتبه او مقام يې تر نورو انسانانو ډېر لوړ ده داسې اجتهادي نسياني خطا چې ورځخه شوې وي هم سمدستي عتاب د الله تعالى له لوري ورکړل شوی دی چې تا به ولې داسې کار کاوه؟ هغه پيغمبر بيا په خپل هغه عمل باندې دومره ژاړي چې که د ټولې دنيا ژړاوې را يوځای کړې د حضرت آدم عَلَيۡهِ‌السَّلَامُ ژړا ته نه رسيږي. چې په خطايي سره يې د غنم يوه دانه خوړلې وه، تر سلو کلونو يې د حيا له امله د اسمان په لوري ونه کتل، تر څلوېښتو کلونو پورې يې له خپلې بي بي سره نږدېوالی ونه کړ، تر ډېرو شپو يې خوراك څښاك نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه، دا ولې؟ ځکه چې د ده شان او مرتبه ډېره لوړه وه. نو ځکه دومره وړه خبره هم ورته معاف نه شوه. اوس تاسې فکر وکړئ ګناه نه ده، بلکې سهو او خطا ده. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له ګناهونو ساتلی ده، خو یواځې او یواځې د سهوې له امله دا کار د افسوس باعث شو او کنه؟

همدا وجه ده چې هر نبي ته چې د قیامت په ورځ انسانان ورجمعه شي چې ته دخدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې زمونږ شفاعت وکړه چې زمونږ سوال او ځواب زرتر زره شروع شي، نو هر پیغمبر چې په دنیا کې ورڅخه کومه اجتهادي سهوه شوې وي هغه به ذکر کوي اووایي به چې له ماڅخه په دنیا کې دغه خطایي یا سهوه شوې ده، زه د الله تعالی حضور ته نه شم وړاندې کېدای او نه دا کار کولی شم، تردې پورې چې خبره به نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راورسیږي او هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې الله تعالی په دنیا کې کوم زېری ورکړی دی دهغه په فضل او برکت سره به في الحال او سمدستي شفاعت شروع شي، ځکه چې له ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه کومه سهوه او خطا نه ده شوې.

نو غرض دا چې ګناه که په سهوه او که په خطا هم وي د انسان مرتبه ورسره کمیږي

او که داسې وي چې په ناپوهي سره یوه ګناه وشي لکه دا زمونږ عام خلك چې کوم کار وکړي نو دې ته سهو او خطا نه وايي بلکې دې ته جهل وايي، دوی ځان په دین نه خبروي، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان په دین نه خبرول دا په خپل ذات کې یو جُرم دی، ولې ؟ ځکه چې خدای پاك جَلَّجَلَالُهُ علم فرض کړی ده، دار د اسلام ده، علم فرض ده، دومره احکام زده کول چې انسان وربانـدي ځلوېښت ساعته ژوند تېر کړي دا فرض ده، اوس نو چې سړی ښه وربانديٖ خبر هم ده، چې په ما باندې علم فرض ده او بیا یې هم نه زده کوي، ددغه انسان نه چې بیا کومه ګناه صادرېږي او بیادا دلیل هم وړاندې کوي چې مونږ ته ګناهونه څه معلوم دي، دا عذر یې دقبول وړ نه دی او نه ورته هغه ګناه معاف کېږي، دې ته بیا سهو او خطا نه وايي ، دې ته جِهل وايي قصداً له جهل څخه کار اخلي او نه یې زده کوي.

نو مطلب دا چې که مونږ او تاسې د آخرت له تکلیفونو او له هغو عذابونو څخه خبر شو چې د همدغو ګناهونو له وجې به راکول کېږي بیا به هېڅکله هم ګناه ته ورنږدې نه شو. خدای پاك جَلَّجَلَالُهُ مو دې نجات نصیب کړي. نو باید کوشش وکړو تر څو په پوره توګه له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او له دې سره سره بیا ځان ور څخه وساتو.

د معاملاتو په باب کې باید هر تاجر علم حاصل کړي،چې دا بیع فاسده ده، دا باطله ده، او ځان هم ور څخه وساتي. دا علم هم د فرضیاتو له جملې څخه دی.

دا اوس چې حالات سره خراب او ګډوډ شول ، نفقې خرابې شوې، بیعې په صحیح طریقې سره نه کېږي، زیاتره خلک په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سُود لګیا وي، تر دې پورې چې د دغو نفقو اثر د مدرسو په طالبانو کې هم لیدل کېږي. طالبان به ټول بزرګان و، خو اوس هغسې طالبان نه لیدل کېږي، او که وي هم ډېر کم دي. وجه یې داده چې چنده د سودخواره او رنګارنګ خلکو له خوا ورکول کېږي، نو هغه به خامخا او حتماً د دغو مدارسو په طالبانو هم یو څه ناڅه اثر کوي.

سره له دې چې که یو څوک د چا په حلالو او حرامو خبر نه وي، پوښتنه ورته ضرور نه ده، خوراك ورته روا ده. طالبان مسافر دي، د دوی له پاره د غه د وظیفې ډوډۍ او سوال روا ده، ځکه علم حاصلول بې له دې څخه نه کېږي، حتی که یو طالب په کلي کې اوسېږي نو په هغه کلي یې دا حق ده چې ده ته به ډوډۍ ورکوي، تر دې پورې چې هغه د خپلې خوراکې په اندازه غلا هم کولی شي، خو د دې هرڅه باوجود چې کله د خلکو دنیا خرابه شي د حلالو او حرامو تمیز ختم شو نو سره له دې چې طالب ته ډېر څه روا و، بیا یې هم په طالب باندې اثر وکړ او د هغه په تقوی او دیانت کې فرق راغی. طالب سره له دې چې مسافر ده، کور یې پرې ایښی، نفساني خواهشات یې شاته غورځولي نو چې کله په ده باندې اثر کوي نو په عامو مسلمانانو باندې به یې ولې نه کوي.

هره ورځ خلك را روان وي چې زړونه مو خفه وي، پرېشاني راته پیدا وي، تر دې پورې چې ځینې یې لا دا هم وایي چې خودکشي ته مې خو واړې زړه بېه کړي. دا ولې؟ ځکه ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خراب ده، ګناهونه ډېر دي، د مسلمان په زړه تور داغ پيدا کېږي. نېک سړی چې بازار ته ولاړ شي او په يوه بېکاره مجلس کې کيني، نو دده زړه تنګ شي، ولې ځکه چې دی يو نيک عمله انسان ده، نو چې بد ځای ته ورغی دهغه بد مجلس اثر ورباندې ښکاره شو، خو که چېرته ټول مجلس د بد عمله خلکو وي نو بيا په هغوی باندې هېڅ اثر نه کوي، ځکه هغه ټول ماحول همداسې ده

له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې بدبويي پورته شوه، حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل چې دا په کوم ځای کې منافقين د مسلمانانو په غيبت لګيا دي.

[تنبيه الغافلين / عربي / مکتبه حقانيه / ص: ۸۶ / رقم الحديث: ۱۹۷]

نو محدثين کرام فرمايي چې نن سبا ټول خلك په غيبت لګيا دي، ځوك په بد بويي نه پوهيږي دا ولې؟ نو ځواب يې داده چې مخکې زمانه او اهلِ زمانه ټول سره پاك وو، هلته به د بدبويي اثر ډېر زر ښکاره کېده. او نن سبا چې ټول ماحول خراب ده، نو ځکه د بدبويي اثر هم نه حس کېږي، ددې مثال داسې ده لکه سړی چې په بيت الخلاء کې دننه ناست وي، نو هلته سره ددې دومره زياتې مرداري ده ته بوی نه محسوس کېږي، ځکه چې هلته ماحول ټول خراب ده، پوزه او دماغونه يې ټول له بدبويي ځخه ډك وي، نو دا ورته نه معلوميږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوی شته او کنه. او په پاك ځای او مجلس کې چې که ډېر لږ هم د بدبويي اثر ښکاره شي نو هرڅوك يې حس کولی شي.

نو دا ګناهونه چې ډېر شو نو ځکه يې عام خلك په فرق نه پوهېږي، او نېك خلك پرې پوهېږي. له همدې وجهې نه نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ﴿اِستَفتِي قَلبَكَ دَعْ مَا يَرِيبُكَ اِلَى مَالَا يَرِيبُكَ...﴾ [جامع الترمذي ج: ۲/ ابواب صفة القيامة ص: ۷۸]

ژباړه: له خپل زړه څخه ويوښته او فتوی وغواړه چې که په کومه خبره کې شك درته پيدا شو نو پرې يې ږده، مه يې کوه، مطلب دا چې د چا زړه پاك وي نو که هغه يو داسې ځای ته ولاړ شي چې هغه شکمن وي نو في الحال ده ته شك پيدا کېږي، هغه شي ته يې زړه نه کېږي، زړه يې تنګيږي، نو نېك عمله انسان ته چې په زړه کې تنګي پيدا کېده نو هغه دې په دې پوه شي چې دا شی ناروا ده.

نو زموږ ټول مجلسونه له دروغو او غيبتونو څخه ډك وي، معاملات مو ټول په دروغو بنا وي، د ګناه په ماحول کې مو سترګې، غوږونه ټول مصروف وي، نو همدا وجه ده چې په عبادت کې مو خوند او ذائقه هم نه شته. او له خپل عبادت څخه خوندهم نه شو اخيستلای.

تاسې لږ سوچ وکړئ! د غه علماوو او طالبانو سره مو چې لږ څه تعلقات پيدا شي، چې دوی د کتاب او احاديثو سره د تعلق له وجې يو څه پاك دي، اګرکه هغه پخوانی حالت د دوی هم نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي پاتې، خو که بیا هم څوك له دوی سره علاقه لري ، کله ناکله ورسره ناسته پاسته کوي، دهغوی په مجلس او محیط کې راشه درشه ولري نو في الحال انسان ته په عبادت کې لذت پیدا کېږي اوله الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ او دهغه له عبادت سره یې مینه پیدا شي.

د یو مُخلص انسان عجیبه واقعه

یو چا قصه کوله چې په کابل کې یو افسر (لښکرمشر) راته ویل چې دا ښځي عجیبه ده . زه په ډېرو ځایو کې ګرځېدلی یم، له هرچا سره مې راشه درشه وه او شته . له ډېرو ښو ښو حافظانو او قاریانو څخه مې د قرآن کریم تلاوتونه په ډېر ښه انداز اوریدلي دي خو له دې ټولووجوهاتو سره ،سره اثر پکې نه وي، او کله چې زه ستاسې د خلیفه صاحب مدرسې ته درشم، هلته چې کله په ختم کې د قرآن کریم تلاوت شروع شي نو د سړي ژړا نه درېږي . ددې څه وجه ده ؟ هغه شخص ویل چې مادغه افسر ته وویل چې : دا په ځای کې فرق ده، هغه ځای داسې ځای ده چې صفایي پکې ډېره ده، نو هلته څکه د قرآن کریم اثر ډېر زر ښکاره کېږي، نېك خلك چې قرآن کریم وایي په هغه ځای د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت او سکینه نازلېږي، نو بیا خو به خامخا دا اثر پیدا کېږي.

یوصحابي رضي الله عنه د تلاوت په وخت کې د رحمت ملائکې ویني

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أُسَيْدِ بْنِ حُضَيْرٍ، قَالَ: بَيْنَمَا هُوَ يَقْرَأُ مِنَ اللَّيْلِ سُورَةَ البَقَرَةِ وَفَرَسُهُ مَرْبُوطَةٌ عِنْدَهُ، إِذْ جَالَتِ الفَرَسُ فَسَكَتَ فَسَكَتَتْ، فَقَرَأَ فَجَالَتِ الفَرَسُ، فَسَكَتَ وَسَكَتَتِ الفَرَسُ، ثُمَّ قَرَأَ فَجَالَتِ الفَرَسُ فَانْصَرَفَ، وَكَانَ ابْنُهُ يَحْيَى قَرِيبًا مِنْهَا، فَأَشْفَقَ أَنْ تُصِيبَهُ فَلَمَّا اجْتَرَّهُ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ، حَتَّى مَا يَرَاهَا، فَلَمَّا أَصْبَحَ حَدَّثَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، قَالَ: فَأَشْفَقْتُ يَا رَسُولَ اللهِ أَنْ تَطَأَ يَحْيَى، وَكَانَ مِنْهَا قَرِيبًا، فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَانْصَرَفْتُ إِلَيْهِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي إِلَى السَّمَاءِ، فَإِذَا مِثْلُ الظُّلَّةِ فِيهَا أَمْثَالُ المَصَابِيحِ، فَخَرَجَتْ حَتَّى لاَ أَرَاهَا، قَالَ: «وَتَدْرِي مَا ذَاكَ؟» ، قَالَ: لاَ، قَالَ: «تِلْكَ المَلاَئِكَةُ دَنَتْ لِصَوْتِكَ، وَلَوْ قَرَأْتَ لَأَصْبَحَتْ يَنْظُرُ النَّاسُ إِلَيْهَا، لاَ تَتَوَارَى مِنْهُمْ» ﴾

[صحيح البخاري ج ۲/ص: ۷۵۰/ باب نزول السكينة والملائكة عند قراءة القرآن . رقم الحديث: ۵۰۱۸]

ژباړه: له حضرت أسید ابن حضیر رضی الله عنه نه روایت دی وایي چې د شپې مې سورة البقره لوستل پیل کړل خواته یې اس تړلی ده، هغه آس کله یو او کله بل طرف ته منډې وهي، د دغه صحابي رضی الله عنه یو کمکی زوی (یحیی) یې دده په څنګ کې پروت ده، دغه صحابي رضی الله عنه وویریده چې هسې نه دا زوی مې آس لاندې کړي، نو تلاوت یې بس کړ، کله چې یې بس کړ آس بېرته په آرام شو، بیا یې چې تلاوت شروع کړ، نو بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس منډې شروع کړې، درې ځله دا خبره تکرار شوه، کله يې چې پورته وکتل نو د وريځې په شکل ځراغونه راځړېږي، نو دی پورته شو او تلاوت يې بس کړ، زوی يې د آس له څنګ څخه ليرې کړ چې اوس به نو بنه په طبيعت سره تلاوت وکړم. دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې کله مې هغه ليرې کړ، او بيا د باندې راووتم هغه ځراغونه او رڼاګانې ورکې شوې وې، سهار يې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دغه حال بيان کړ، هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې: دا ملائکې وې، سکينه وه، تلاوت به دې کاوه، که تا تر سهاره پورې خپل تلاوت جاري ساتلای وای نو دغه ملائکې به عامو خلکو په خپلو سترګو ليدلې وې

نو چې پاك خلك، دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دوستان د قرآن کريم تلاوت کوي نو په هغه ځای باندې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت نازليږي، نو چې په آس اثر کوي نو په انسان باندې به يې ولې نه کوي

هغه طالب اوصوفي چې پاك ده، هغه ختم او مجلس کې چې پاك پاك خلك ناست وي نو کله چې په هغوی باندې د الله تعالی رحمت شروع شي نو دا ناپاکه خلك چې ورسره ناست دي دوی به هم د آس غوندې منډې شروع کوي. په ده به هم د الله تعالی د رحمت اثر ښکاره کېږي، داچې يو څوك څو وارې په دغسې مجلس کې کيني نو الله تعالی يې په زړه کې اثر پيدا کوي، په خپله يې بيا له عبادت او بندګي سره مينه پيدا شي. مونږ الحمد لله دا اثرات په خپلو سترګو ليدلي دي د ځان په هکله دا خبره نه کوو. د طريقت په باب کې وايو. د حضرات

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکانو او محترمو خلیفه صاحبانو په باب خبره کوو. بلکې مونږ د خپل وخت سره چې موافق لیدلي نو یقیني درته وایم چې: هغه طالبان چې په داسې مدارسو کې اوسیږي چې په هغو ځایو کې ختمونه وي، په هغه ځای کې یو خلیفه صاحب موجود وي، ددغو طالبانو اود هغو مدرسو د طالبانو چې هلته دا ختمونه نه وي نو د ځمکې او آسمان فرق لري.

د دوه طالبانو حیرانوونکي واقعې

ماته یو طالب چې د (میر زاهد) د درجې طالب و قسم وخوړ چې: په خدای قسم که به زه د طالبي په مطلب پوهېدم، مګر کله چې دلته راغلم، دلته پوه شوم چې په طالبي کې څه مطلب ده، ځکه زه په فلانکي، فلانکي، فلانکي ګناهونو اخته وم، ځان مې نه شو ترې خلاصولای. خو کله چې دلته راغلم هرڅه مې سم دم شول.

بل د وړې دورې طالب راته قسم وخوړ چې دا لس کاله مې په طالبي کې تېر شوي دي، دا ټول یو طرف ته او دغه یو کال د وړې دورې مې بل طرف ته. داسې راته معلومیږي چې هغه لس کاله مې عبث تېر کړي دي او سږ کال چې دلته راغلی یم دا دي خدای جَلَّ جَلَالُهُ په عمر کې راحساب کړي.

همدغه طالب قسم کاوه چې: یوه ګناه مې داسې وه، چې ما به ډېر زیات کوشش کاوه ترڅو ځان ترې منعه کړم، تردې چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان د وژلو اراده مې هم وکړه، خو کله چې دلته راغلم او ستاسې سره په دغو مبارکو ختمونو کې شریك شوم، نو له هرڅه پرته الله تعالی له هغو ګناهونو څخه خلاص کړم. اوس په هغه تېره شوې زمانه او لس کاله طالبي باندې افسوس کوم چې هسې مې عبث تېر کړي دي.

نو ګورئ! په مجلس کې څومره فرق وي، هغه هم طالبان دي، او دا هم طالبان دي، خو دلته چې لږ څه دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د ذکر او خوف خبرې وي، نو بیا په هغه مخکني ژوند باندې ارمان کوي. نو عوام مسلمانان چې له دې نه مخکې په هېڅ خبر نه وي نو هغوی به ولې په خپل تېر ژوند ارمان نه کوي.

څومره چې سړی له ګناهونو څخه ځان ساتي، دغسې خلکو په مجلس کې شرکت کوي، رب تعالی به یې له عبادت سره مینه ورزیاته کړي. په عبادت کې به یې خوند او لذت وي، حرص به یې ختم او قناعت به یې په هرڅه شي او بیا به د دې هڅه او فکر نه کوي چې یا ځان ووژني او یا بل ته ضرر ورسوي.

د دنیا ګټل مطلقاً ناروا نه دي

دنیا ګټل مطلقاً ناروا کار نه دی، بلکې له دنیا سره محبت او مینه ناروا ده. که دنیا په جائزه طریقه سره وګټل شي، کوم مانع نشته، بلکې دا هم عبادت دی، څکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: (... وَ ٱلْكَاسِبُ صِدِيقُ الله) [تنبه الغافلين، عربي / ص ۲۳۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاریګر د خدای تعالی دوست او محبوب دی، خو شرط پکې دا دی چې په جائزه طریقې سره وي

صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم هم دغه دنیا، مال او دولت ګټلی کسب یې کړی.

﴿ عَنْ قَتَادَةَ رضي الله عنه قَالَ: حَمَلَ عُثْمَانُ عَلَى أَلْفٍ فِيهَا خَمْسُونَ فَرَساً فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ. وَعِنْدَ ابْنِ عَسَاكِرَ عَنِ الْحَسَنِ قَالَ: جَهَّزَ عُثْمَانُ رضي الله عنه بِتِسْعِ مِائَةٍ وَخَمْسِينَ نَاقَةً وَخَمْسِينَ فَرَساً أَوْ قَالَ بِتِسْعِ مِائَةٍ وَسَبْعِينَ نَاقَةً وَثَلَاثِينَ فَرَساً يَعْنِي- فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ ﴾

[حیاة الصحابة الجزء الثاني / ص ۲۱۱ / انفاق عثمان بن عفان رضي الله عنه]

ژباړه: له حضرت قتاده رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې د تبوک په غزا کې حضرت عثمان رضي الله عنه زر کسان مجاهدین مجهز کړل چې په دې کې پنځوس اسان ؤ

او ابن عساکر له حسن نه روایت نقل کوي وایي: چې حضرت عثمان رضي الله عنه دتبوک په غزا کې نه نیم سوه (۹۵۰) اوښان صدقه کړل او پنځوس (۵۰) اسان صدقه کړل او یایې وویل چې نه سوه اویا (۹۷۰) یې اوښان صدقه کړل او دیرش یې اسان صدقه کړی

دا چې په یوه غزا کې دومره صدقه ورکوي، خو دنیا ده ورسره که دنیا، مال او دولت ورسره نه وای، نو کله یې دومره صدقه کولای شوای؟

حضرت عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه چې وفات شو، نو دده رضي الله عنه څلور میرمنې (ښځې) وې یوې ښځې یې د اتمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حصې د دنیا د صلحې په عنوان څلورمه حصه وغوښته نو اتیازره دیناره ورته ورسېدل یعني دده د مال اتمه حصه (۳۲۰۰۰) روپۍ شوې

مال او دولت پیغمبرانو ، صحابه کرامو او اولیاء الله ټولو درلوده خو له مال او دولت سره یې مینه نه درلوده، بلکې د الله تعالی له دین سره یې مینه وه. نو حاصل د خبرې دا شو چې دنیا ګټل ناروا نه ، بلکې محبت ورسره ناروا ده

حضرت عبدالقادر جیلانی رحمه الله د مال په غرقېدلو او بېرته پیدا کېدلو ولې (الحمدلله) وایي؟

حضرت پیران پیر (شیخ عبدالقادر جیلاني) رحمه الله ته څوک راغلل او ورته یې وویل چې هغه بېړۍ (کشتی) چې ستا د تجارت مال پکې را روان وو، هغه غرقه شوه: پیران پیر صاحب سر ټیټ کړ ، بیا یې بېرته سر راپورته کړ و یې ویل: (الحمدلله) لږ وروسته بیا سړی راغی چې کومه بېړۍ چې غرقه شوې وه ، هغه ستا نه بلکې د بل چا وه او ستا د مال بېړۍ روغه او سلامته ده، ده بیا سر ټیټ کړ او له لږ ځنډ وروسته یې بېرته راپورته کړ، بیا یې وویل : (الحمد لله). په دې مجلس کې د علم ظاهر یو عالم ناست وو، نو سمدلاسه یې اعتراض وکړ چې ستا دغه مال دولت پاك وو او که نا پاك ؟ که پاك و نو په غرقیدلو دي ولې الحمد لله وویل ؟ او که ناپاکه وه نو بیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهرته پیدا کېدلو دې ولې الحمد لله ووېل؟ ته خو يو بزرگ انسان يې كه پاكه وي نو په غرقېدلو يې بايد خفه شوى واى او كه ناپاكه واى نو په پيدا كېدلو يې بايد خفه شوى واى. نو بايد تا الحمد لله نه واى ويلي.

حضرت پيران پير صاحب رَحِمَهُ اللّٰه ورته ووېل: چې: نه مې د دنيا په ورك كېدا الحمد لله ويلي او نه مې په بېرته پيدا كېدا كله چې ماته نوكر ووېل چې: ستا د مال بېړۍ غرقه شوه، نو زه خپل نفس ته متوجه شوم، چې زما په نفس كې څه اثر پيدا شو او كنه، نو د الله تعالى رحم او كرم و په زړه كې مې هېڅ دخفګان او غم نښې نښانې نه وې نو شكر مې ادا كړ چې په زړه كې مې د دنيا محبت نشته. بيا يې چې كله بېرته راباندې زېرى وكړ چې هغه ستا كشتۍ نه بلكې د بل چا وه، نو زه بيا خپل نفس ته متوجه شوم چې دى په دې خبره خوشحالېږي او كنه، خو بيا راته معلومه شوه چې په زړه مې څه اثر د غم او خوشالۍ نه ښكارېږي نو ځكه مې د الله تعالى حمد او ثنا بيا اداء كړ.

نو اصل حقيقت د دنيا داده چې نه به يې په ورك كېدلو خفه كېږي او نه به يې په پيدا كېدلو خوشحاله كېږي. خو نن سبا دا خبره نشته، يو ځل چې د چا له الله تعالى سره تعلق جوړ شي، هغه بيا دنيا، مال، جايداد ته اهميت نه وركوي، مينه يې ورسره نه وي، نه يې په پيدا كېدلو خوشاليږي او نه يې هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورك کېدلو خفه کېږي. خو دا حالت به هلته په لاس راځي چې زمونږ له دين سره تعلق جوړ شي.

مونږ د دنيا په ختمېدا دومره خفه کېږو چې هغه خفګان مو نه ورك کېږي. او به پيدا کېدو يې بيا دومره خوشحاله کېږو چې هغه خوشحالي مو بيا نه ورك کېږي. خو له دې سره بيا د لمانځه په قضا کېدو يا هم د جمعې په پاتې کېدو يا هم کولو سره مو کله هم خفګان او خوشالي پيدا شوې ؟ که يو سړی سل روپۍ وګټي او ياهم يو لمونځ په جمعه سره وکړي نو که په دې حالت کې ورځخه يوڅوك په قسم سره پوښتنه وکړي چې په هغو سلو روپيو به ډېر خوشحاله شوی يې او که ددغه يو لمانځه په کولو سره ؟ نو معلومه ده چې انسان ته د سلو روپو خوند ډېر دی. او نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: (التكبيرة الاولى خير من الدنيا وما فيها) دغه يو تکبير تحريمه چې له امام سره يې ونيسي دا تر ټولې نړۍ بهتر دی، ټول د جمعې لمونځ خو لاڅه کوې ؟ خو مونږ چې په سلو روپيو څومره خوشاله کېږو د جمعې د لمانځه په نيولو سره هغومره نه خوشحاله کېږو. ددې وجه داده چې هلته مو له عبادت سره دومره مينه نشته لکه څومره مينه مو چې له دنيا سره ده. د سلو روپيو په تاوان سره که هغه زوی کړی وي نو خپل زوی وهو، که ورور کړی وي ورور وهو، په غصه يو، خو که په مقابل کې يې له دغو خلکو څخه د جمعې لمونځ قضا شي مونږ هېڅکله خفګان وربانديې نه دی کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بزرګ د تکبیر اولی د پاتې کېدو له امله درې ورځې ژړل

یو بزرګ جمعې ته راغی او تکبیر ورڅخه تېر شوی و، نو تر دریو شپو پورې یې ژړل، جمعې ته به راغی او بېرته به ولاړ او په خپل دې عمل د ډېر زیات خفه و. چا ورڅخه پوښتنه وکړه چې څه دربانديې شوي او ولې خفه یې؟ دغه بزرګ ورته وویل چې که د یو چا زوی، ورور یا پلار مړ شي نو خلک ورځي او غمرازي غمشریکي ورسره کوي، خو له ماڅخه تکبیر اولی (تکبیر تحریمه) تېر شو خو هیچا غمشریکي راسره ونه کړه، دومره غټ غم راباندې تېر شو خو هېڅوک فاتحې ته رانغلل، په دې لوی غم کې یې شرکت او ګډون راسره ونه کړ او د تکبیر اولی خو دومره غم ده لکه د سړي چې ټوله دنیا ړنګه شي، مونږ په کمکي بچي څومره ژاړو، په لرتاوان ژاړو. تکبیر اولی او جمعه ټوله رانه تېره شي ،دجمعې اقامت شروع وي ؛ زمونږ دلته ددنیا یوه خبره پاتې وي په هغې لګیا یو مُلا رکوع ته ورسیږي تکبیر وکړي په ولاړې اقتدا یې هم نه وي صحیح، ځکه په دغه تکبیر ولاړ تیټ شو لمونځ یې نه ده صحیح بس بیا سلام وګرځوو ،ما لمونځ وکړ او سره له دې چې بېخي صحیح نه وي.

نو مطلب داچې دا کمزوري ده وجه یې بنیادي غلطې نفقې او غلط خوراکونه دي. نو باید چې ډېر احتیاط وشي، که مُلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، که امي ده که طالب ده باید ډېر احتیاط وکړي، مونږ والله
که ګټلي وي، ټکټ مونه ده اخیستی، هیچا نه ده اخستی
ماسوا له هغو خلکو نه چې نبي کریم ﷺ هغوی ته
زیری ورکړی چې فلانکی فلانکی به په جنت کې وي، هغه خو
په حدیثو ثابته ده، خود چا په باب کې خو دغه فیصله نشي
کولای او که څوك په دغه دوکه شو چې زه مُلا یم، طالب یم یا
پیر یم، مجاهد یم، ولاړ دغه تباه شو، نو باید ټول په ډار کې
واوسو. له خوراك څښاك او اعمالو سره باید احتیاط وکړو
،بیا امید د رحمت شته چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ به رحم رابانديې
وکړي ،بیا به مو په ژوند کې هم برکت وي، په کور کې به مو
هم برکت وي په تقریر او وعظ کې به موهم اثروي او په اخیرت
کې به موهم هغه تلپاتي اوهمیشه ژوند په ښه طریقه په برخه
وي وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد واله واصابه اجمعین برحمتك یا ارحم الراحمین
امین یارب العالمین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۱) مجلس

د دین ارزښت او له علماوو څخه پوښتنې کول

د فی سبیل الله مصداق

پښتنه: په ترمذي شریف کې د جهاد په فضائلو کې احادیث راغلي دي چې څوک د خدای پاك جَلَّ جَلَالُهٗ په لار کې ووځي د هغه څومره ثواب ده؟ اوس فی سبیل الله چې په آیاتونو او احادیثو کې ذکر کیږي د هغه مصداق مفتي صاحب په (منهاج السنن) کې لیکلي چې فی سبیل الله د خدای پاك په لار کې وتل دا تر جهاد پورې نه دی خاص بلکې جهاد، علم، حج او نورو ټولو نیکو عملونو ته شامل دی.

نو مجاهد چې له خپل کور څخه د اعلاء کلمة الله له پاره ووت، په سنګر کې پروت ده، په بندر کې پروت ده، د جنګ په صحنه کې پروت ده، دده ژوند ته ټول فی سبیل الله ژوند ویل کیږي ترڅو چې دی بېرته خپل کور ته راځي. حاجي چې د حج په سفر ووت ترڅو چې د حج له سفر نه فارغیږي دا ټول سفر د حج ته فی سبیل الله ویل کیږي. څکه د خدای جَلَّ جَلَالُهٗ د دین په خاطر یې سفر کړی، د دغه وطن نه چې سړی تکټ کوي په څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاسه يولک روپيو ويزه داخلوي ، دی خو د تماشې اوسيل له پاره نه ځي خو دخدای پاک د يو فرض عبادت د ادا کولو له پاره ځي نودغه وتل چې دحج په نيت څوک روان شو هم فی سبيل الله ورته ويل کېږي ترڅو چې بېرته خپل کور ته راځي. عُمره کوونکی دخپل کور نه په دغه نيت روان شو چې ترڅو بېرته خپل کور ته راځي دغه ته فی سبيل الله ويل کېږي

همدارنګه طالب العلم چې له خپل کور نه ووځي ترڅو چې خپل کور ته راګرځي دغه ژوند ته فی سبيل الله ژوند ويل کېږي. همدارنګه يو تاجر چې د حلال رزق د ګټلو له پاره ، نه د مال د زياتولو له پاره. زمونږ زياتره سفرونه د مال د ډېرولو له پاره دي. رزق مو وي ، خو بلډنګونه ، مارکيټونه جوړوو ، خو په دين خبر نه يو. له ضرورت زيات تجارت او مال ګټل په هغه وخت کې روا دي چې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په دين به خبر وي، په کومه اندازه چې دی هغه علم ته ضرورت لري او خپل ځلورويشت ساعته ژوند ورباندې د دين د ارشاداتو مطابق تېر کړي او دی هغه علم حاصل نه کړي او دنيا او مال ګټي دا ورته نه دي جائز. خوکه دومره خبر وي چې هغه خپله زندګي ورباندې تېرولای شي نو بيا په دغه صورت کې د مال ډېرول او زياتول يو مباح کار دی. نو اصل مطلب ته راګرځو چې که يو تاجر د حلال رزق د حاصلولو له پاره له کور څخه ووت ترڅو چې دی بېرته راګرځي دا هم فی سبيل الله دی.

[منهاج السنن / شرح جامع السنن للامام الترمذي ج: ۵/ص: ۱۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعې لمانځه ته تلل څومره ثواب لري؟

اوس دا د خدای په لار کې وتل د جمعې د لمانځه له پاره هم دي

﴿ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ، قَالَ: لَحِقَنِي عَبَايَةُ بْنُ رِفَاعَةَ بْنِ رَافِعٍ، وَأَنَا مَاشٍ إِلَى الْجُمُعَةِ، فَقَالَ: أَبْشِرْ، فَإِنَّ خُطَاكَ هَذِهِ فِي سَبِيلِ اللهِ، سَمِعْتُ أَبَا عَبْسٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُمَا حَرَامٌ عَلَى النَّارِ»: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ. ﴾

[جامع الترمذي ج: ۱/ ص: ۲۹۲ / باب من اغبرت قدماه في سبيل الله، رقم الحديث: ۱۶۳۲]

ژباړه: له حضرت یزید ابن ابي مریم رضي الله عنه نه روایت دی وایي: زه د جمعې لمانځه ته روان وم چې (عبایة ابن رفاعة ابن رافع رضي الله عنه) را سره یو ځای شو، نو راته وي ویل: زیرې درکوم ستا دغه قدمونه دالله تعالی په لار کې دي، له ابو عبس نه مې اوریدلي ویل یې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: دچا چې دواړه پښې دالله تعالی په لار کې په ګردونو باندې سپیرې شوې نو دواړه په اور دجهنم باندې حرامې دي.

یعنې د خدای پاک جل جلاله د دین په خاطر چې ستا په بدن کوم ګردونه لګېدلي دي، دا ګردونه او د جهنم اور نه سره یو ځای کېږي. نودغه د دین ټولو لارو چارو ته فی سبیل الله ویل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که یو څوک خاص دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره دجُمعې لمانځه ته ځي، عُمرې ته ځي، جهاد ته ځي، حج ته ځي، د علم په حاصلولو پسې ځي نو ددې اعمالو قیمت او درښښت له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره دومره زیات ده چې که په دې لاره کې په یو چا باندې گردونه پرېوځي په هغه به د جهنم اور حرام وي. اوس چې یو څوک خپل ټول ژوند پکې تېر کړي، لس کاله، دولس کاله په طالبۍ کې تېر کړي اوپه میاشتو میاشتو وخت په جهاد کې ولگوي، دحج په سفر کې ځلوبښت اویا زیات وکمې شپې هلته تېرې کړي؛ نودا ټول ژوند ، په دې ژوند کې خوراک، څښاک، ناسته ولاړه، دا ټول عبادت بلل کېږي حتی که په دغه لاره کې څوک مړ شي، طالب د سبقونو په دوران کې پخپل مرگ مړ شو، نو الله تعالی دغه انسان ته د شهادت مقام ورکوي. که مجاهد د جهاد په سفر کې په خپل مرگ مړ شو نو الله جَلَّ جَلَالُهُ ورته د شهادت مقام ور په برخه کوي. د الله تعالی په خزانو کې څه کمی نشته.

که یو څوک د الله تعالی د دین په خاطر له کوره ووت، مثلاً اوس مونږ د جُمعې لمانځه ته ځو، نو مسئله داده چې که د کور خواته جومات وي نو سړی دې بل جومات ته نه ځي، خو که په دغه نیت بل جومات ته روان شو چې هلته نېک خلک او علماء او اولیاء الله دي ، یا په هغه جومات کې ډېر خلک سره یوځای کېږي ،کېدی شي چې دهغوی د دعاگانو او لمونځونو په برکت زما دعاگانې او لمونځ هم د قبولیت مقام ترلاسه کړي نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه سړي ته له خپل جومات نه هغه بل جومات ته تلل جائز دي نو اوس چې هغه ځای ته ځي دا څومره قدمونه چې ده اخیستي دي نو په هر قدم الله جَلَّ جَلَالُهُ دغه شخص ته یوه یوه نیکي ورکوي، یوه یوه ګناه ورته معاف کوي. نو چې یو څوک څومره لرې ځي دغومره ډېر ثوابونه به یې په برخه کېږي

د مسجد نبوي په څنګ کې یو څه ځمکه خالي پاتې وه، نو یو قوم غوښتل چې خپل کورونه را بار کړي او په دغه خالي ځای کې آباد شي ددې له پاره چې جومات ته نږدې وي، کله چې نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددوی له دې ارادې څخه خبر شو نو نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل: (دِيَارَكُمْ تُكْتَبُ آثَارُكُمْ) په خپلو کورونو کې اوسېږئ ستاسې قدمونه به لیکل کېږي څو چې کورونه مو څومره لرې وي قدمونه به مو زیات وي او به هر قدم باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یوه یوه نیکي درکوي او یوه یوه ګناه مو معافوي. او یوه یوه درجه مو لوړېږي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لارکې مال لګول څومره ثواب لري؟

﴿ عَنْ خُرَيْمِ بْنِ فَاتِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كُتِبَتْ لَهُ بِسَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۱/ ص: ۲۹۲ / باب ما جاء في فضل النفقة في سبيل الله ، رقم الحديث: ۱۶۲۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له حضرت خُریم ابن فاتک رَضِيَ اللهُ عَنهُ نه روایت دی وایي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ویلي دي: څوک چې د الله تعالی په لار کې مال مصرف کړي ده ته به یوه روپۍ په اوه سوه بدلیږي.

یعنې بیا که بالفرض په دغه (فی سبیل الله) کې له یوچا څخه مال مصرف شي نو د مصرف یې دوه لارې دي:

اول دا چې ته په خپله په کور کې ناست یې خو روپۍ، سنګر، مدرسې، یا حرم شریف ته یې ولیږې نو دا د خدای جَلَّ جَلَالُهُ او نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ فرموده او وعده ده چې د دې مصرف کوونکي له پاره به یو په اووه سوه (۷۰۰) ثواب ورکول کیږي.

او که یو څوک په خپله حج ته ځي او کرایه لګوي، جهاد ته ځي خپل مال مصرفوي، علم حاصلوي او خپل مال مصرفوي نو دغه شخص ته الله تعالی د یوې روپۍ ثواب یو په اووه لکه (۷۰۰۰۰۰) ورکوي. الله تعالی ډېر رحیم او مهربان ذات دی، نیکي ډېره په اسانتیا سره پیدا کیږي خو چې نیت ته مو پام شي، چې په دې پوه شو چې د څه له پاره ځو، غرض مو څه دی؟ کله چې مو نیت صفا شي، چې د الله تعالی د دین د زده کړې له پاره ځو، یا بالفرض د الله تعالی د یو فرض حکم د ادا کولو له پاره ځو، د الله تعالی د بندګي له پاره ځو، نو کله چې په دغه نیت ځو نو روپۍ او قدمونه به مو بې ځایه نه وي، ډېر داسې خلک شته چې د طالبي په فضایلو او درجو باندې خبر نه دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو له دې وجې څخه په خپل طالب ورور او زوی باندې خرڅه کوي او نه يې بل طالب ته څه ورکول له وسه وي.

مفتي فريد صاحب رحمه الله دابن ماجه په حواله ليکي: څوک چې دالله تعالی په لار کې نفقه وليږي او دی په کور کې وي دده يوه روپۍ به په اوه سوه بدليږي او څوک چې په خپله غزا ته ولاړ شي چې په خپل ځان يې لګوي يوه روپۍ به يې په اوه زره بدليږي. او دابوداؤد په حديث کې دي چې لمونځ، روژه او ذکر په نفقه فی سبيل الله په پنځه سوه چنده زياتيږي، نو اجر د ذکر په جهاد کې او حج او علم او غير له دې په يو کم پنځوس کروړه ثواب لري. نو دغه اجر او ثواب طالب ته په مدرسه کې حاصليږي او غازي ته په معسکر کې.

[منهاج السنن / شرح جامع السنن للامام الترمذي ج ۵/ص ۱۸۲]

په دنياوي تعليم ولې دومره مصرفونه کوي؟

د دنيا خو بيا دا نظام ده چې که يو هلک پوهنتون (کالج) يا مکتب (سکول) ته داخليږي نو له اول څخه واخله آن تر شپاړسم پورې چې له مشرانو څخه يې پوښتنه وکړې چې په يو يو هلک څومره مصرف راځي، څومره فيسونه ورکوي؟ د موټرونو کرايه يې څومره ده؟ د هغه کور او کوټې او هاسټل چې دی هلته پکې اوسيږي څومره کرايه ده؟ نو بې اندازې خرڅې ورڅخه کيږي. دا ولې؟ دا ځکه چې دې خلکو دنياوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي په پام کې نيولې وي، چې زوی به مې ډاکټر شي، بيا به له يو مريض څخه پنځه سوه فيس اخلي، لس يا شل زره روپۍ په ورځ کې راټه راوړي، داسې ډاکټران هم شته چې د ورځې له مخې په لکونو روپۍ ګټي. نو ددې هلکانو مشرانو هغه دنياوي مفادات په پام کې نيولي وي، نو ځکه په خپل زوی او ورور مصرف کوي، هغه مکتبي هلک هم په ځان مصرف کوي، ځکه د دنيا ګټه يې په سوچ کې وي، چې که څومره ډېره خرڅه وکړم نو بيا به هلته زه به پوسټ اخلم، بيا به مې تنخواه هم زياته وي، عائدات به مې هم ډېر وي.

که انجينير يا پروفيسور شي هم دغسې دنيوي ګټه يې په نظر کې نيولي وي، خو کله چې طالب عاجز او غريب له کور څخه وځي، نو د دنيا د ګټلو سوچ ورسره نه وي، چې زه به بيا داسې پيسې ګټم، نه يې پلار او ورور او بل کوم دوست ته داسې په فکر کې ورځي چې طالب جان به مې وروسته ماته په ورځ کې لس زره روپۍ وګټي، په طالب باندې چې پلار لس، دولس کاله خرڅه وکړي، بيا هم چې کله فارغ شي نو زر روپۍ يې تنخا وي، چې ډېره زياته تنخواه يې شي بيا هم تر دريو زرو نه پورته کېږي، يو نيم داسې به وي چې تنخوا به يې زياته وي.

اوس نو چې د دنيا ګټلو ته يې ورور يا پلار وګوري نو وايي چې په طالب جان هسې بې ځايه خرڅه کوو، ځکه چې له فراغت څخه وروسته به يې ايله بيله دوه زره يا درې زره تنخواه وي، په دې تنخاګۍ به زمونږ کوم کار جوړ شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دې ته یې بیا پام نه وي چې په دغه طالب چې زه کومې روپۍ مصرفوم، نو الله تعالی به ما هم دده د طالبي په ټوله زندګي کې ورشریک کړي، او د یوې روپۍ بدله او ثواب به راته یو په اووه سوه راکړي، او که زه په خپله علم حاصل کړم او په ځان باندې خپل مال مصرف کړم ماته به خدای جَلَّ جَلَالُهُ د یوې روپۍ په بدله کې اووه لکه راکوي، دومره ګټې چې دچا په ذهن او فکر کې ورشي نو بیا به یې په کالجونو او یونیورسټیو کې دا خپل مال ولګوي؟

زمونږ دا مطلب نه ده چې مونږ دپوهنتونو (کالجونو) د تعلیم خلاف یو، بلکې د تعلیم خلاف نه یو خو تعلیم چې د شریعت په چوکاټ برابر وي، که عصري علوم دي او که دیني علوم ددې ټولو په جواز علماء قائل دي، حسد او بدبیني نشته، ددې دنیا نظام په دغو خلکو چلیږي، ډاکټر، پروفیسور، انجینر، ساینس دان دغو ټولو ته پکې ضرورت شته، دا تخنیکي سامان آلات، ماشینونه ددوی د ساینس او تکنالوجي نتیجه ده، چې دوی کوشش کوي نو دغه ددنیا ماشین آلات ټول برابروي، د دنیا نظام لکه دختګر په شان دی چې مونږ یې خلاف نه یو ځکه کور راته جوړوي نود ډاکټر به ولې خلاف یو، نو مطلب مو په دوی اعتراض نه ده، خو خبره داده چې مسلمان باید خبر کړل شي، د مسلمان دګټې او تاوان لارې باید وسنجول شي، د علماوو سره باید دا فکر وي چې دا روپۍ چې په دغه ځای لګوي او دا روپۍ چې بیا په دغه بل ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګوي دا فرق يې ده، نور ګټه او تاوان ته يې ته په خپله وګوره. که د دنيا په ګټه کې څوک راته ووايي چې په فلانکي ځای کې د دغه شي دومره قيمت ده او دلته په دومره ده، هغه ځای ته به ورځو چې زمونږ ګټه پکې ډېره وي، په اکثره ځايونو کې د ډېرو ورځو د مېلو له پاره يو بازار جوړ شي، مخکې د ښته وي او په دغو ورځو کې د يو دوکان ځای په دوه زره يا درې زره روپۍ وي او دنيا د ګټې احساس د سړي سره وي، خپل دوکان دلته پرېږدي او هلته ورشي، ځکه چې هلته ګټه ډېره ده. نو د علماء کرامو مطلب همدا ده چې خلک په دې پوه کول غواړي چې هلته دې ګټه ډېره ده او د دين او آخرت ګټه دې ده.

نو غرض دا چې دلته راتګ يا بلې مدرسې يا جوماتونو ته يا نورو ديني مدارسو او مراکزو ته تګ بې ځايه نه ده، بايد خلک په دې پوه وي چې دا ناسته، مصرف، دا ستړې تول بې ځايه نه دي. الله تعالی به په آخرت کې اجر ورکوي او ښکه ثمره به ورباندې مرتبه کېږي. او خصوصاً د دين زده کړه د دين بنه تعمير غواړي، نو مونږ چې د دنيا د ښه تعليم له پاره کوښښ کوو هغه کالج او يونيورسټي ته ځان رسوو چې هغه ډېره ګټه پکې وينو، ځکه خو په هغه ځای کې دغه تعليم حاصلېږي، په بل ځای کې نه حاصلېږي، خو دين دا په مدرسو کې زده کېږي، دا په جوماتونو کې زده کېږي، له علماوو څخه زده کېږي او علماوو دولس يا ديارلس کاله په طالبي کې تېر کړي وي بيا تر آخري ژوندانه پورې دغه د دين په خدمت کې وخت تېر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دورهٔ حدیث ټول درسونه یوازې تدریسول اسان کار ندی

زه د سر د مرض له پاره ډاکټر ته ورغلی وم، نو دغه د خپلو درسونو حال مې چې ورته ووایه چې ټوله لویه دوره راسره ده، نو ډاکټر داسې تعجب کاوه چې دومره غټ کتابونه په یوه ورځ یو سړی برداشت کوي؟ په دغو کالجونو کې چې ایم اې (M.A) دوی ورته وایي یعنې د شپاړسم سره برابره ده، هلته پروفیسران په ورځ کې یو مضمون وایي، بعضې داسې دي چې ډېر مشهور شي نو په جُمعه کې یو مضمون وایي، ځکه چې دا په دماغو باندې بوج راولي، نو دا چې تاسې دومره ټوله ورځ په یوه سر باندې درس کوئ نو طبعاً به تکلیف درته پیدا کېږي، نو ستا علاج دوا نه ده، بلکې راحت او آرام ده.

اوس مطلب مې دا و چې دغه مُلایان یو خل په طالبۍ کې وخت تېروي، بیا تر سپینې ږیرتوب پورې دومره تکلیفونه تېروي چې د دنیا پروفیسران یې نه شي تېرولای نو په دین به خود دوی خبر وي، چې عالم دېرش یا ځلوېښت کاله مسلسل په دې کار لګیا وي کتاب کتل او ویل دي، هغه چې په دین پوه نه وي نو بل څوک به پوه شي؟

د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو څخه ناخبره وي

زه چې په اکثره ځایونو کې په امامانو پسې دربدلی یم نو په اکثره ځایونو کې حافظان امامان دي، یقین ده چې اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمونځونه بې کراهیته نه دي، خودغه د جومات امام په مکروهاتودلمانځه هم خبر نه ده، اونبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ وایي (الإِمَامُ ضَامِنٌ) امام د ټول قوم ضامن ده، د ټولومقتدیانود لمانځه مسئولیت دده په غاړه ده، خو دی وربانديې خبر نه ده، علم ورسره نشته، یواځې د قرآنکریم په یادولو کله علم حاصلیږي.

له مونږ سره بیا د لمانځه ارزښت نشته، چې امام په پنځه سوه روپۍ پیدا کېږي نو ښه مُلا په دوه زره روپۍ، څه کوو چې نیسو یې ؟ لکه مخکې مو همدغه خبر وکړه چې یو دوکاندار د دوکان له پاره یو منشي په اته زره روپۍ نیسي چې هغه ماهر منشي وي، په دې کار اوبار ښه پوه وي، یعنې د دنیاوي مفاداتو سره په جګ قیمت نیسي،که بالفرض درې څلور ځایه کارونه وي، درې څلور منشیان ورته نیسي، دغومره تنخواه ورېکوي، خویه څلوېښت کوره یو مُلا نیسي او هغه یو مُلا ته دا کوشش کوو پنځه سوه روپۍ تنخواه یې وي، داسې مُلا چې نه وي چې مصرف یې ډېر شي ، اوس هغه مُلا چې د پنځو سوو مُلا ده دهغه په خپله لمونځ نه ده زده، نه په مکروه خبر وي اونه په مفسداتو خبر وي، زه چې په کوم جومات کې اوسېږم زما چې دا څومره وخت ووت که یو لمونځ هم وي له مکروه څخه خالي نه ده، له سنتونو خو ښېخي خبر نه ده، چې په سهار کې څومره قرائت ویل سنت ده، په ماښام یا ماخوستن کې کوم ویل کېږي او خفیه خو مونږ اورو نه، چې هلته به څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې وايي؟ خو په جهري لمانځه کې کله دوه آياته (آمن الرسول) په يو رکعت کې ووايي اوبيا په دوهم رکعت کې چې په اتفاق د ټولو ائمه وو که دوهم رکعت په اول اوږد شي مکروه کېږي ، په دوهم رکعت کې بيا اوولس آياته ، کله پنځلس آياته ووايي، ځکه په اول کې آياتونه دوه دي، خو وقفې پکې ډېرې وي، نو دی غريب په دې خبر نه دی.

نو له مونږ سره دا احساس نشته ، دا فکر نشته ، نه مونږ خبر يو نه مُلا خبر ده

اصل د مطلب خبره داده چې نن سبا چې په دې خلکو کې گمراهي ډېره شوه هغې وجه داده چې مونږ د دين مرکز ته رجوع نه کوو، چې هغه مدرسه ده. علماء دي، له هغوی سره بايد زمونږ تعلقات وي، تر څو د دين په احکامو خبر شو، له فرائضو اوواجباتو خبر شو ، دا عمل په مونږ کې نشته، د پښتو متل ده چې: څرنگه غر هغسې يې ګړبوړي. څرنگه يې چې امام وي همغسې يې مقتديان وي، په روژه کې امام په دې خوشاله وي چې مقتديان يې صفت وکړي چې فلانکي امام په دومره کم وخت (يو پاو) کې ټول فرض، سنت، تراويح او وِتر لمونځ پوره کړ دوی په دې خوشاله وي چې ټول لمونځ په يوه پاو کې خلاصوي سره له دې که يودنيوي مجلس وي دټوکواوټکارومجلس وي دنيټ اوفيسبوک کاروی بيا که ټوله شپه اوورځ په يوه پښه ودريږي هم پروايې نه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو امام عجیبه واقعه

یو وخت کې د ېر مخکې زه او زما مشر ورور د روژې په منځ کې یو ځای ته تللي وو ،هلته یو امام و، نو که قسم درته وکړم پرې حانث به نه شم، په الحمد لله کې د الحمد څخه نیولې تر ولاالضالین پورې یو تکی هم نه صحي کېده. په یوه پاو کې یې فرض، واجب او تراویح ټول خلاص کړل. زمونږ مشر ورور ورته وویل چې: د تراویحو او نور فرض لمانځه چې دې یو ځل نیت وتاړه نو بیا د تراویحو او فرضو ترمنځ څه فرق نه پاتې کېږي، په نفلو او سنتو کې هم قرائت ، قیام، رکوع او سجده فرض ده، تعدیل د ارکانو پکې واجب ده، په دې کې بیا د فرضو او سنتو فرق نشته، خو دغه امام په دې خبره ځان پوه نه کړ. دا مسئله ده چې که یو څوک معلومات نه لري، نو اول وار به یې په پته پوه کړې، که بیا نه اصلاح کېده نو بیا به یې دخلکو په مخکې ورته وایې. په دوهم ځل چې دغه امام په تراویح کې بیا خپل عمل تکرار کړ نو د خلکو په مخکې یې ورته وویل چې دا لمونځ داسې مکوه ، قرائت دې بالکل نه صحي کېږي، نو ده وویل چې ما خپله شروط صلوة ویلی ده، زه دغه ثواب ته راغلی یم، زمونږ په ورور یې دا ګمان نه کاوه چې دا به طالب وي حال داچې هغه مشر طالب و، نو زمونږ ورور په مختلفو کتابونو یو څه حوالې ورکړې، ورته په غصه شو، کله چې امام صاحب پوه شو چې دا خو طالبان دي، نو سهار وخت کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې زه فلانکي ځای ته خم خپل کالي مې راوړم، دی به لا خپل کالي اوس هم راوړي.

په سبا ورځ يې چې زه مخته کړم ، له مخکني لمونځونو نه مو یو څه وخت پرې ورزیات کړ، کومې تراویح چې په یو پاو کې خلاصېدې هغه مو نن په نیم ساعت کې خلاصې کړې، کلیوالو وویل چې هغه بل امام صاحب خو داسې تکړه وچې په یو پاو کې به یې له هرڅه څخه خلاص کړو، او تا خو دومره اوږد کړ، داسې ښکاري لکه دا لمونځ چې په مونږ او تاسې یو بېتې وي، دا احساس له هیڅا سره هم نشته چې دا لمونځ صحي شو او کنه؟ خو بس چې دا لمونځ خلاص شي.

زمونږ او ستاسې په جوماتونو کې همدا خبرې وي چې داسې ښه لمونځ کوي، داسې ښه او خوږ غږ يې ده، او چې کله ورته وګوري نو لاسونه به یې پاس په سینه باندې نیولي وي، زیاتره امامانو ته والله که به د مذهب درک وي، څوک داسې وي چې په لمانځه کې په دواړو لاسونو خپلې جامې برابروي ، څوک په ږیره کې لاس وهي، سره له دې چې امام وي، له مونږ سره د خپل لمانځه غم نشته نو د امام به راسره څه غم وي.

له علماء کرامو څخه دا مسئله په ښکاره ډول ګرځي ده چې: تر ټولو لومړی حق د امامت دچا دی ؟ په ټولو کې لائق او احق د امامت هغه څوک ده چې ښه عالم او مُلا وي، که ټول علماء وي، په علم کې سره برابر وي، بیا هغه څوک حقدار ده چې ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرائت یې وي، که په قرائت کې هم ټول سره برابر وي، بیا چې څوک ښه پرهېزګار وي، او که په دې صفت کې هم ټول سره برابر وي، بیاچې څوک ډېر مشر وي نو هغه د امامت حقدار ده. بیا چې څوک ښه ښائسته وي، ځکه ښک وجود په ښکو اخلاقو دلالت کوي، د صورت حُسن د اخلاقو په حُسن دلالت کوي، تردې اندازې پورې چې که په ټولو صفتونو کې سره برابر وي نو چې د چا ښځه اخلاقاًوصورةً ښائسته وي بیا به هغه د امامت له پاره مختنه کوي، ځکه چې د ښځې د ښائست له امله له ګناوو څخه ساتل شوی دی، په پردیو ښځو پسې یې نه سودا کېږي، نو د امامت په باره کې کتابونه تردې اندازې احتیاط بیانوي.

او زمونږ دا کوشش وي چې هغه څوک امام کړو چې نه په قرآن خبر وي ، نه په احادیثو خبر وي اونه یې اعمال له سنتو سره برابر وي، هرڅه یې که کول کوي به یې

نو زمونږ اصلي نقصان داده چې له علماوو سره زمونږ تعلق نشته، که څوک غواړي چې له دین څخه خبر شي نو له علماء کرامو سره دې تعلق ساتي ، له دوی څخه باید د دین په هکله پوښتنې وشي، زه بار بار خپلو شاګردانو او علماء کرامو ته دا وایم اود نورو مدرسو طالبانو ته هم دا وایم چې: دغه مدرسې اوطالبان، استادان ددغو عوامو مسلمانانو ورونو په مرسته او کومک رواني او چلیږي، دا چې دغه مسلمانان په یو بل ځای کې تکلیفونه تېروي، مسافري برداشت کوي، لوږه او تنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروي او بیا له دې سره دوی دا خپل مال راوړي، عالم او طالب العلم ته یې ورکوي نو طالب او عالم ته هم ضروري ده چې دوی ته بیا دین ورزده کړي، دا د عوامو مسلمانانو په علماوو حق ده، لکه څنګه چې یوطالب په کوم کلي کې اوسیږي په هغو کلیوالو یې دا حق ده چې ډوډۍ به ورکوي، نو کلي هم دا حق لري چې له مولویصاحب څخه د مسئلو پوښتنې وکړي. که یو څوک له یو عالم څخه پوښتنه وکړي او دغه شخص ته ددغې مسئلې حل کولو ته ضرورت ولري او دغه عالم ته دغه مسئله معلومه هم وي او ورته یې حل نه کړي نو دقیامت په ورځ به یې د اور قیضه په خوله کې ور ولویږي نو قوم په مُلا صاحب حق لري او مُلا صاحب په قوم حق لري

د عوامو له مدرسو او علماوو اونېکو خلکو سره اخلاص داد دوی دنیاوي تعاون ده، خود علماوو اخلاص داده چې له دوی سره په دین کې تعاون او همدردي ولري، اوس نو داچې حق مو دی نو تاسې هم باید ددیني مسئلو په حق پوښتنه کې ونه شرمېږئ!.

که مسئله مو زده نه وي، نو له ملاصاحب څخه به یې پوښتنه کوئ! حتی که ښځه وي ، هغه هم د دین د احکامو زده کولو ته مجبوره ده، حیض ورته پېښېږي، د حیض په احکامو خبره نه ده، د نفاس په احکامو خبره نه ده، د لمانځه فرائض او واجبات ورته معلوم نه دي، نو اول به دغه ښځه له خپل مېړه څخه پوښتنه کوي، دا د دین مسئلې ځان ته معلومول دا یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېړه ددې حق ده، نو که مېړه يې عالم و نو هغه به ورته ځواب ورکړي او که عالم نه و نو ښځه دا حق لري چې ورته ووايي چې ورشه له مولويصاحب څخه زما له پاره پوښتنه وکړه، ځکه د ښځې د باندې وتل جائز نه دي، نو مېړه د ښځې د مسئلې دحل کولو له پاره مجبوره ده او هغه عالم ته به ځي تر څو ددې ښځې دا مسئله حل شي.

اوس دا خو مسئله ده اود هر سړي په کور کې لور، خور او ښځه ده ، نو چې کله مسئله پېښيږي نو حل کول يې هم ضروري دي، که مېړه ملا نه وي او دا هم ورته ووايي چې له مُلا څخه هم پوښتنه درته نه کوم، نو بيا له دې څخه وروسته دې دا ښځه له خپل مېړه څخه اجازه وغواړي چې ماته اجازه راکړه تر څو زه مولوي صاحب ته ورشم ، خو هغه هم د شريعت د حدودو په چوکاټ کې د کلي يو سپين ږيري عالم ته دې د خپلې مسئلې وضاحت وکړي او له هغه څخه دې د حل لاره وغواړي په دې ځای کې په مېړه باندې واجب دي چې ښځې ته به اجازه ورکوي او که داسې وي چې مېړه اجازه نه ورکوي اودا د مسئلې حل کولو ته مجبوره وي ، ضرورت يې زيات وي، نو په دې صورت کې د مېړه له اجازې نه بغير هم تللای شي، خو د شريعت د حدودو په چوکاټ کې. چې د فتنې وېره نه وي. له سړيو سره يې کوم خلطيت رانه شي، مګر عالم ته دا جائز نه دي چې هغه له مسئلې څخه مخ واړوي اوورته ووايي چې زما نه ده زده. خان نه شي خلاصولای. عوام په عالم باندې دا حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې له ده څخه به پوښتنه کوي، که یې نه وه زده، بل ځای ته دې ولاړ شي پوښتنه دې وکړي.

ماته داسې مسائل هم پېښ شوي دي چې زما به زده نه وو، په بل کوم مشر عالم پسې به تلم، هلته به مې له هغه څخه پوښتنه کوله. ځکه چې زه د کلي امام وم، د کلي به ما حق وو، اوس چې زما زده نه وي، نو ده ته داسې نه شم ویلای چې زما زده نه ده، او بل عالم ته ولاړ شه او له هغه څخه پوښتنه وکړه. بل عالم خو به زه ښه پېژنم، او عوام خو هغه مُلا ښه عالم بولي چې ښه تقریر ورته کوي، او بیا وایي چې یاره فلانکی ډېر ښه مُلا ده، مُلا په تقریر نه پېژندل کېږي، تقریر هرڅوک ښه کولای شي، دا سیاسي خلک (سیاست مداران) دومره ښه تقریرونه کوي چې داسې تقریر ښه شیخ الحدیث هم نه شي کولای، خو که بیا دې له همدې مقرر صاحب څخه پوښتنه وکړه چې د لمانځه څو فرائض دي، څو یې واجبات دي؟ بیا په هېڅ هم خبر نه وي. نو ښه عالم چې پېژني عالم به یې پېژني (اِنَّمَا یعرفُ ذُوالفضلِ مِنَ النَاسِ ذَوُهُ) داچې فلانکی ښه مُلا ده باید له هغه نه پوښتنه وکړم.

نو د دین د احکامو پوښتنه دربانديې فرض ده، کوئ به یې، او په علماوو باندې مو د احق ده چې له هغوی څخه به پوښتنه کوئ او عالم به تاسې ته ځواب درکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو مونږ داوداسه، غسل یا د لمانځه په پوښتنه یا د کور د ښځو دمسائلو په پوښتنه کولو شرمېږو ، دغه شرم دې ځای ته ورسولو چې خدای مکړه جهنم ته به ځو. که د دین د احکامو په پېژندلو کې څوک شرم وکړي هغه به له بربادي سره مخ کېږي.

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تره ابو طالب چې له ده سره یې ډېرې زیاتې ښېګڼې هم کړې دي، دده تر مرګه پورې کفارو په نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ظلم نه شوای کولای، خود زنکدن په وخت کې چې مریض ده، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دده کورته ورغی ،هلته ابوجهل بدبخته او امیه بن خلف هم ناست دي، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي چې ای کاکا ! له ماسره دې ډېر ښه کړي دي ، یواځې یوه کلمه طیبه زما په غوږ کې ووایه چې د قیامت په ورځ درته زما د شفاعت لاره خلاصه شي، اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې دې زه شفاعت وکړم، ځکه مسلمان خو د کافر له پاره شفاعت نشي کولای، ابوجهل لعین اودا بل کافر (امیه بن خلف) ورته وایي چې ګوره د نیکه دین پرې نه ږدي، هغه به ورته هغه خبرې کولې او ده به ورته دا ویل، په آخر کې ابوطالب نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دا وویل چې: دا شرم ده چې زه د پلار او نیکه دین پرېږدم، خلک به وایي چې : د مرګ نه ووېرېده، نو ځکه کلمه نه وایم، که نه ښه پوهېږم چې ستا دین حق ده، د شرم له وجې ځکه هغه کافر له دنیا څخه ولاړ.

مونږ د دین په کار کې شرمېږو، د بدن په علاج کې مونږ ته که داسې تکلیف پېښ شي چې: د عین شرمګاه په ځای کې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه خپل شرم ستر کې پټوو، او خپل عورت ډاکټر ته لوڅوو، ځکه خو د بدن د علاج غم راسره وي.

هغه خپله لور، ښځه، مور چې څوک اسلام او غیرت ولري دا نه شي برداشت کولای چې څوک یې ټیکري ته وګوري، قسم ده که به یې د چا غیرت ومني، خو د ضرورت له وجې ځخه چې تکلیف ورته پېښ شي دغه خور او لور او ښځه ډاکټر ته ور ولې، ډاکټر یې ګوري کنه؟ دا شرم ټول تر پښو لاندې کوو او کنه؟ حتی ډاکټر یې په خېټه ورته لګیا وي، تردې چې ډاکټر د اپرېشن خای ته تا هم نه ور پرېږدي، ډاکټر او مریض سره پوهېږي، چې څرنګه یې کوي، داټول شیان برداشت کوو، دا ولې؟ د دغه درد غم راسره وي، چې ښځه مور او لور مې مړه نه شي، حتی د ښځې په مسانه کې ډاکټر لګیا وي اپرېشن کوي، مونږ ورباندې خبر نه یو، عورت یې ټول ویني او کنه؟

که نه ښځه خو له سر نه تر نوکانو پورې ټول بدن یې عورت ده ، د ښځې قبر چې معلوم شي، چې داد ښځې قبر ده، او هدوکي یې معلوم شي نو هغو هډوکو ته کتل هم نه دي روا. د سړي له نامه لاندې چې کوم عورت ده اویه مونږ باندې له نامه لاندې وېښتان خرییل لازم دي، دغو خرییلو وېښتانو ته د سړي کتل جائز نه دي، له دې وجې ځخه دې په عامو غسل خانو کې نه غوړخوي، چې نور مسلمانان په ګناه اخته نه شي دغه وېښتان دې پټ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې خبره دومره د شرم ده، چې د عورت وېښتان به هم پټوي، خود مرض له وجې ، د درد له امله مونږ ډاکټر ته هم عورت لوڅوو. خور، مور او ښځه او لور هم لوڅوو، شرم شاته پرېږدو. خو د دین په مسئله کې بیا شرمېږو، حال داچې مولوي صاحب یې نه په عورت ګوتې وهي او نه پوچ او بد رد ورته وایي او نه فیس اخلي، نه نمبر وي چې انتظار به ورته کوي، هېڅ شی هم نشته پکې، خو په دې باندې شرمېږو چې دمولوي صاحب نه پته پوښتنه وکړو، د حیض یا نفاس په مسئله کې چې ښځې ته داسې تکلیف ده، یا ماته داسې تکلیف ده، په دغه مونږ شرمېږو، دغه شرم مونږ له دنیا څخه جاهلان تېر کړو، او په دغسې جهل کې واقع یو.

نو په مونږ او تاسې دا لازمه ده چې له علماوو نه دمسائلو پوښتنې وکړو، دغه عالم ته چې له کوره دمسئلې د پوښتنې په نیت ور روان شوې دغه زندګي دې في سبیل الله ده، چې ددغه ځای نه حقانیه اکوړه ختک ته پسې ځې، کراچۍ ته پسې روان یې دا ټول تګ دې في سبیل الله ده، دا سفر دې ټول غټ غټ ثوابونه لري. اوس نو مطلب مې داده چې ټول دین سره زر ده.

حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ د امام صاحب په مناقبو کې چاته وایي چې : (اَعِدْ ذِکرَ نُعمانٍ لنا فَاِنَ ذِکرَهُ هُوَ المِسکُ ما کررتَهُ یتضوع) ګورئ ! امام شافعي صاحب د بل مستقل مذهب څښتن ده، هغه بر حق علماء دي، نو دی وایي چې : د امام صاحب مجلس راته کوه ، څکه د امام صاحب خبرې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مُشک دي چې څومره یې موښې خوشبويي يې زياتيږي، مثلاً په بوتل کې عطر دي، پنځلس کاله پراته وي، تاته يې بوی نه درځي، خو چې سر يې خلاص کړې نو سمدستي يې خوشبويي شروع شي، نو چې کله يې په بدن ولګوې نوخوشبويي يې زياتيږي، بياکه بنه عطر و تر څو شپو دوام کوي ؟ اوس نو دا دين تول دغسې شی ده ، چې په دين څومره خبريږې دغومره ثوابونه دي، څومره چې عمل وربانديې کوې دغومره ثوابونه دي، څومره چې تکليف پکې تيروې دغومره يې ثوابونه دي، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خزانو کې خو څه کمی نشته، دا چې دنيا پيدا ده ، څومره انسانان يا حيوانات او څومره مخلوقات چې الله تعالی د قيامت تر ورځې رزق ورته ورکوي دهغه جَلَّجَلَالُهُ له خزانو ، د ستنې دسپم په اندازه شی هم نشي ختمېدلی.

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنِّي لَأَعْرِفُ آخِرَ أَهْلِ النَّارِ خُرُوجًا رَجُلٌ يَخْرُجُ مِنْهَا زَحْفًا فَيَقُولُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: انْطَلِقْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ "، قَالَ: " فَيَذْهَبُ لِيَدْخُلَ فَيَجِدُ النَّاسَ قَدْ أَخَذُوا الْمَنَازِلَ، فَيَرْجِعُ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: أَتَذْكُرُ الزَّمَانَ الَّذِي كُنْتَ فِيهِ؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، فَيُقَالُ لَهُ: تَمَنَّ "، قَالَ: " فَيَتَمَنَّى، فَيُقَالُ لَهُ: فَإِنَّ لَكَ مَا تَمَنَّيْتَ وَعَشَرَةَ أَضْعَافِ الدُّنْيَا " قَالَ: " فَيَقُولُ: أَتَسْخَرُ بِي وَأَنْتَ الْمَلِكُ "، قَالَ: فَلَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ضَحِكَ حَتَّى بَدَتْ نَوَاجِذُهُ: «هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ»

[جامع الترمذي ج ۲/ ص ۸۷/ بَابُ مَا جَاءَ أَنَّ لِلنَّارِ نَفَسَيْنِ، وَمَا ذُكِرَ مَنْ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مِنْ أَهْلِ التَّوْحِيدِ ، رقم الحديث : ۲۵۹۵]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه نه روایت دی وايي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي : زه هغه سړی پیژنم چې ترټولوخلکووروستی به له جهنم څخه راوزي ، هغه سړی ده چې راووزي په کوناتي به ښویږي وبه وايي اې الله تعالی ! خلکو ټول ځایونه نیولي دي ؟ نو الله تعالی به ورته ووايي څه جنت ته ننوزه ، نو ولاړ به شي چې ګوري چې خلکو ټول ځایونه نیولي دي ، نو را وبه ګرځي وبه وايي اې الله تعالی ! خلکوخو ټول ځایونه نیولي دي

ورته وبه ویل شي چې ددنیا ژوند درته یادیږي ؟ دی به ورته ووايي هو! الله تعالی به ورته ووايي غواړه خومره خای غواړې ؟ نو دی به تمنا وکړي الله تعالی به ورته ووايي چې دا تا چې کومه تمنا وکړه دغه دې شوه او ددنیاپه انداز لس چنده ځای دې په جنت کې نور شو .

رسول الله صلی الله علیه وسلم وايي : دی به ورته ووايي : چې ته په ما باندې مسخري کوې او حال داچې ته لوی بادشاه یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره وخندل چې نوا جذ غاښونه مبارک یې ښکاره شول.

نو خزانې يې دېرې دي، دومره جنت ده لکه دا اووه واړه اسمانونه او ځمکې چې سره یوځاى کړې.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَشَجَرَةً يَسِيرُ الرَّاكِبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ / ص: ۸۲ / بَابُ مَا جَاءَ فِي صِفَةِ شَجَرِ الْجَنَّةِ، رقم الحديث: ۲۵۲۳]

ژباړه: له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي چې په جنت کې يوه ونه دومره ده چې په اس سپور سړى سل کاله ور څخه لاندې مزل وکړي ددغې ونې شاخونه او سورى نه خلاصيږي

نو د الله تعالى خزانې نه خلاصيږي، دا زړه ته مه غورځوئ چې دا ثوابونه څرنګه ورکوي؟ هغه يې ورکولاى شي

کمی په مونږ کې ده، چې مونږ اصلاح شو، نود انعاماتو لاړې شروع دي، بيا په کم عمل دومره غټ غټ ثوابونه ورکوي چې تر حده به زيات وي، هو ! خو نيت غواړي، عقيده او اخلاص غواړي چې د خداى جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت نبي كريم صلى الله عليه وسلم دهجرت لنډه واقعه

﴿عن عائشة قالت بينا رأس رسول الله صلى الله عليه وسلم في حجري في ليلة ضاحية اذ قلت يارسول الله صلى الله عليه وسلم هل يكون لاحد من الحسنات عدد نجوم السماء قال نعم عمر قلت فاين حسنات ابوبكر قال انما جميع حسنات عمر كحسنات واحدة من حسنات ابي بكر رواه رزين﴾

[رواه مشكاة المصابيح ج ۲ بامناقب عمر ص ۵۸۲]

ژباړه: له ام المؤمنين عايشې رضي الله عنها نه روايت دى وايي چې د نبي كريم صلى الله عليه وسلم سرمبارک زما په سينه ايښى و ماښستن د شين آسمان لاندې چې وريخ نشته اوټول ستوري ځليږي، نو ورته ومې ويل: يا رسولُ الله صلى الله عليه وسلم ! ددې ستورو په اندازه نيكي به د چا وي؟ نبي كريم صلى الله عليه وسلم ورته وايي چې: هو! دحضرت عمر رضي الله عنه همدومره نيكى دي، د حضرت عائشې رضي الله عنها په زړه كې څه ورو وګرځېدل چې دحضرت عمر رضي الله عنه ثوابونه زما له پلار (حضرت ابوبكر صديق رضي الله عنه) څخه هم زيات دي، نو نبي كريم صلى الله عليه وسلم ته يې وويل چې: د صديق اكبر رضي الله عنه كومه مرتبه او مقام ده؟ نبي كريم صلى الله عليه وسلم ورته وويل چې: دحضرت عمر رضي الله عنه د ټول عُمر عبادت دحضرت صديق اكبر رضي الله عنه له هغې يوې شپې سره نه ده برابر كومه شپه يې چې له ماسره په هجرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولوکې تېره کړې ده. کله چې کفارو ددوی د قتلولو اراده وکړه، کفارو ویل چې دا خلک خو ورځ په ورځ ترقي کوي او مخ په وړاندې روان دي نو ددوی مخنیوی په کار ده، لکه نن سبا چې د یو نېک انسان مخنیوی کېږي، او مسلمان یې مخه نیسي، ځان ته به مسلمان هم وایي، خو د خیر د کارونو مخه به نیسي، له کافر نه خو ګیله نشته، ځکه چې هغه خو مرهسې هم دښمن ده، نو په (دارالندوة) کې یې مشوره وکړه، ابلیس لعین هم ورته راغی، ویې ویل چې زه خبر شوی یم چې تاسې له دې سړي نه ډېر په تکلیف کې یاست، زه هم له تاسې سره په دې مشوره کې شریک یم، نو څه وړاندې کوئ؟ یو وویل چې: بندي به یې کړو، دومره خوراک به ورکوو چې له مرګ نه پرې خلاص وي، نور خلک به یې له دعوت نه خلاص شي، ابلیس بدبخته ورته وویل چې: دا خو څومره خوندوره مشوره نه ده، ځکه دده داسې ملګري دي چې په ده باندې ځان قربانولو ته هم تیار دي، بیا به یې په زور درڅخه خلاص کړي بل یو کافر ورته وویل چې: له وطن نه به یې وشړو، ورک به شي، څوک به یې نه پېژني، ابلیس لعین ورته وایي چې: نه! په دې کې هم تاسې خطا یاست، تاسې دده خوږو خبرو ته نه ګورئ، مجلس یې څومره خوږ وي، څومره ښه اخلاق لري، دا که بل وطن ته ولاړ شي هلته به شناخت پیدا کړي، ملګري به یې پیدا شي، بیا به په تاسې حملې کوي. ابوجهل لعین وویل چې: د هر قوم له هرې پښې نه دې یو یو ځوان له تورې سره راشي، لس دولس پښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، دا ټول دې په یو وار داسې توره ور واچوي لکه یو سړی چې یو څوک وهي، نو چې په یو وار یې شهید کړي، دده کورنۍ (بني هاشم) له ټولو عربو سره جګړې او بدي ته زړه نه شي ښه کولای، او که پور او تاوان (دیت) یې څومره غوښته هغه به ورته ور کړو.

شیطان لعین وویل چې: دا ډېره ښه رایه ده. خدای جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ راولېږه او نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته یې امر وکړ چې نور له دې ځایه هجرت وکړه. حضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ څلور میاشتې ددې حکم په انتظار و، قصه ډېره اوږده ده.

مطلب دا چې په هغه سفر کې چې حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ورسره روان شو،کله به یې دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه مخکې منډې وهلې. کله به ورڅخه شاته پاتې کېده، رنګ یې تک زېړ شو، د ډار او خوف اثر وریاندې ښکاره شو،نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي چې: ابوبکره! ولې داسې وارخطا یې؟ دی ورته وایي چې: یارسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! کله راسره دا فکر پیدا شي چې کفارو مخکې مخه راته نه وي نیولې نو څکه مخته کېږم چې که هغوی څه اقدام کوي چې ته خلاص شې او زه ستا په مخکې شهید شم. کله بیادا سوچ راسره پیدا شي چې کفار به د شا له لوري راپسې راشي، زه به مخکې یم تابه رانه شهید کړي، نوځکه بیا شاته درڅخه پاتې شم. چې ما دې شهید کړي خو چې ته پاتې شې. هلته په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غار کې یې چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ځای برابراوه په خپل مبارک لاس یې ځای ورته برابر کړ، خپل پوستین یې ورته واچاوه، دی نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي چې: ته څمله او زه به پیره درته کوم، نو هغه یوه شپه چې ده په هجرت کې ورسره تېره کړې نو د حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د ټول عُمر عبادت له هغې یوې شپې سره نه ده برابر.

زمونږ د نن سبا وخت خلک رابورته شي او وایي چې: امام صاحب څوک و، هغه هم یو مُلا تېر شوی ده، کم بخته لږ فکر وکړه، ته په چا اعتراض کوې؟ په هغه چا لګېږي چې شپه ورځ یې د دین په خدمت کې تېره کړې، په کوم ځای چې امام صاحب رحمة الله علیه وفات شوی، په هغه ځای باندې ده مبارک اویازره وارې قرآن کریم ختم کړی. زه او ته هغه مقام او مرتبې ته رسېدای شو؟

مطلب دا چې له دین څخه خبرتیا، له دین سره تعلق دا هغه وخت حاصلیږي چې زمونږ له علماء کرامو سره تعلق مینه او محبت وي، نو څومره چې مو وس وي په خپله علاقه کې کوشش کوئ چې ښه مُلا پیدا کړئ، چې ستاسې زامن په صحي طریقه تربیه شي، په خپلو مسائلو کې له علماء کرامو نه پوښتنې کوئ، په پوښتنه کولو باندې مه شرمېږئ، نو خدای تعالی مهربانه ده چې زمونږ ددغو کوششونو موافق مونږ ته ښه عوضونه او ثوابونه راکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله جَلَّ جَلَالُهُ شاهد دی چې په دې خبرو سره مو نور څه مطلب نه دی، یواځې هغه خپل مسئولیت چې له خپلو اسلافو او بزرګانو څخه راته راپاتې دی چې هغه د خلکو اصلاح کول یواځې همدا مسئولیت مو سرته رسول مطلب دي.

زمونږ پخوانیو مشائخو څومره تکلیفونه تېرول؟

زمونږ داسې مشائخ وو چې په ټول شواروز کې به یې دوه ساعته خوب کاوه، او چې په سجده به یې سر کېښود تر هغې به یې له سجدې سر نه راپورته کاوه ترڅو به یې چې د سجدې ځای له اوښکو نه وو ډک شوی. نن دهغوی یو څو نمونې راته پاتې دي، هغوی د مسلمه اُمت د سوچونو له امله په مرضونو اخته دي، د ډېرو حوادثو له امله د مسلمانانو سره د همدردي له امله په څو څو شپو کې خوراک نه کوي، بالفعل په دغو تکلیفونو اخته دي. او مونږ ته دهغوی نسبت کېږي، چې دا د فلانکي مُرید ده، نو مونږ وایو چې خدای نخواسته داسې نه شي چې دهغو بزرګانو خدمت دغسې ولاړ شي. د دین په خاطر یې ډېر تکلیفونه برداشت کړي دي، نو زمونږ په واسطه که دهغوی لاړ خدای تعالی ژوندی وساتي دا به زمونږ له پاره ډېره لویه کامیابي وي، زمونږ استادانو له مونږ سره ډېر تکلیفونه تېر کړي دي، الله تعالی دې دهغو تکلیفونو په بدل کې ددوی هر وېښته او هر هډوکي ته جنت الفردوس نصیب کړي. دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق مونږ نه شو ترسره کولای، يوولس دولس کاله موطالبې کړې ده، دا د دوی د تربيې اثر ده، که مونږ کوم وعظ او نصيحت، درس او تدريس ونه کړو، نودهغوی هغه کړې سعي به عبث ولاړې شي.

مصنفينو څومره تکاليف تېر کړي؟

مصنفينو حضراتو چې دا کتابونه جوړ کړي دي، دا هم په ډېر تکليف سره دا کار ترسره شوی، يواځې د هدايې مُلاصاحب چې دا هدايه ليکلې شپاړس کاله يې وربانديې تېر کړي دي. امام محمد بن اسماعيل بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ چې د بخاري شريف کتاب تصنيف کړی اووه زره دوه سوه اوينځه اويا (۷۲۷۵) مع التکرار بې تکراره (۴۰۰۰) احاديث پکې دي.

[ضياء البخاري شرح صحيح البخاري (ج: ۱/ ص: ۵۲]

ددې هر يوه حديث له پاره يې غسل کاوه او هر حديث ته يې لمونځ او استخاره کوله، چې د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له طرف نه به ورته معلوم شو چې دا حديث زما ده ،نو له هغې نه وروسته به يې بيا ليکه.

نو هغه بخاري شريف چې امام بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ په (۱۶) کاله کې تصنيف کړې، وضع او تراجم الابواب يې د نبوي منبر او روضې مبارکې ترمنځ کړي دي، نو چې اوس هغه بخاري شريف تدريس نه شي آيا هغه به ضائع کېږي او کنه؟ هغه هدايه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضایع شي او کنه ؟ همداسې نور کتابونه به ضایع شي او کنه ؟ دا چې پروفیسران یو مضمون په جُمعه کې وایي او مُلا ۷ یا ۸ کتابونه په یوه ورځ کې وایي، په یوه یوه حدیث کې چې زما اول کال ده ما ناچیز او ناقص هم یوه یوه جُمعه سبقونه پکې ویلي دي دري څلور شپې مونږ په یوه حدیث کې سبق ویلی ، دنبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احادیث مبارک جوامع الکلم دي، یوه خبره یې دټولې دنیا له پاره یوه قاعده ده . داسې شارحین شته چې د یوه حدیث په تفصیل باندې یې ۱۱۱ مخه شرحه لیکلې ده

همداسې ۶۰، ۷۰، ۹۰ مخه شروحات په یوه حدیث لیکل شوي دي، دیوه کتاب څو څو شرحې لیکل شوي دي. همدارنګه تفاسیر په څو څو قسمه دي. زمونږ استادانو خبره کوله چې: زه جَنی (چړي) وم اوزما استاد علامه شمس الحق افغاني صاحب رَحِمَهُ اللَّهُ قصه کوله چې مصر ته ولاړم، په کتاب خانه کې مې یوه شخص ته وویل چې: یو نادر او ناآشنا کتاب راته راکړه، دی وایي چې یو تفسیر شریف یې راوښود چې ۷ جلده یې یواځې په بسم الله لګیدلي و اوټول تفسیر ۳۰۰ جلده و. دا داسې کمې خبرې نه دي ، مونږ دهغو علماوو په زرمه حصه کې هم نه یو، مونږ چې دا ډېر غرېږو ،همیش په درس اوتدریس کې بوخت یو حرص مو داوي چې دا زمونږ غوندي خلک هم ورک نه شي، که داسې نه وي دا دین اومذهب هم رانه ورکیږي، په دې ټوله علاقه کې وګرځئ پوښتنه وکړئ چې د چا په مذهب یې ؟ زما په فکر ډېر خلک به له دې پوښتنې هم خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي چې زه د چا په مذهب يم او مذهب څه شی ده مذهب
کومه رتبه ده ، تقليد واجب ده، سنت ده ، مستحب ده، يا د
مذهب ثبوت په قرآن يا په احاديثو کې شته که نشته ؟ په دې
خبرو خبر هم نه دي. والله که به دا د موجوده وخت اکثره ملايان
هم پرې خبر وي، عوام خو لاڅه کوې، نو علم هم
دښو،ښوهستيودله منځه تللو يه ذريعه ځي، له دې وجې څخه
بايد ډېر کوشش وشي. چې يو ورځ يې هم وس کېږي د علم په
اشاعت کې دې کوشش وکړي، هسې نه چې دا علم ورک شي
که نه بيا به تياري ته ناست يو. دغه خړې پړې مدرسې دې
آبادې وي، له دې مدرسو سره تعلق ساتئ ، زما دا خبرې د
خدای د رضا له پاره دي. يو ډاکټر ته که ورشئ ، هغه ته سره له
دې چې فيس هم ورکړئ ، که دوهمه خبره ورسره کوې نو درته
وايي چې دماغ به نه راخرابوې ، د دوايي د استعمال طريقه هم
دی نه درته ښيي، او درته وايي چې د باندې دواخانې والا به يې
درته وښيي، دوهمه خبره نه درسره کوي، خودا علماء چې دا
تکليفونه تېروي داد روپيو له پاره نه دي، دا د دين په خاطر دي
چې دا دين خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ژوندی وساتي. نو مونږ اوتاسې
ته دې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه مقدس دين باندې د عمل
کولو توفيق راکړي، او خدای جَلَّ جَلَالُهُ دې زمونږ او تاسې له
علماء کرامو سره واقعي مينه اومحبت پيدا کړي او خدای
پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې هغه خلک چې د اسلام په جامه کې ددين
اومذهب او دنېکو خلکو خلاف لګيا دي او غواړي چې اسلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مذهب داغجن کوي ؛ په مذهب ردونه کوي، الله تعالی دې ورته هدایت وکړي، ځکه مسلمان له پاره به سړی دالله تعالی څخه د هدایت سوال کوي. اوکه هدایت یې په برخه نه وي اودین تخریبوي نوخدای جَلَّ جَلَالُهُ دې دده کور خراب کړي، هغه که مُلا وي، که پیر اویا هر څوک وي، چې د اولاد غم وروښې بیا به ددین څخه ودریږي.

غیر مقلدین څومره بې ادبه خلک دي

داسې خلک چې هغه د دین د خرابولو کوشش کوي. له مونږ سره د طالبي په وخت کې د کونړ د خوا غیر مقلدین طالبان وو، چې معمولي خبره به پښه شوه نو ویل به یې چې: دا شرک ده، چې تا به ورته وویل چې: په دې مذهب خو ستا پلار اونیکه تېر شوي دي، آن تر امام صاحب پورې ټول په مذهب تېر شوي دي. آیا هغه هم مشرکین وو ؟ دوی به ویل: هو! هغه هم په شرک کې تېر شوي دي. نو چې یو څوک دومره بې ادبه شي چې پلار، مور اونیکه ټول مشرکان بولي نو هغه بیا انسان ده ؟ خو زمونږ دومره ناپوهه خلک دي چې بیا همدغو خلکو ته غوږ نیسي، دهغوی خبره مني. اوهغه د دین او مذهب علماوو، د طریقت هغه حقاني علماوو اودهغوی خبرو ته بیا غوږ نه نیسي او بیاداسې خرافات وریسې وایي چې دا خو د چندو علماء نه دي، بلکې غیر مقلدینو ته دامریکا له خوا ډالر ورکول کېږي، دهغو په پیسو چلیږي، خلکو ته هغه پیسې نه

ښکاره کوي، نو اوس مُلایان د چندو والا دي، ته خومسلمان یې ، باید کومک ورسره وکړې. نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چنده کوله،دصحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له پاره یې چنده کوله،کوم یو وفد به چې له کوم طرف نه راغی او مسکینان به وو دهغوی له پاره به یې چنده کوله. همدارنګه به یې دمجاهدینو له پاره چنده کوله ددې دین له پاره نبي کریم عَلَيْهِ السَّلَامُ چندې کړي دي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا، وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ غَرِيبًا، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ»﴾

[رواه صحيح المسلم باب بدأ الإسلام غريباً ، رقم الحديث: ۱۴۵]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: دین اول هم غریب و، آخر به هم غریب وي، خوشحالي دی د غریبانو له پاره وي. ددې دین ساتل دغریبانو کار ده. دلته په دغه مجلس کې چې ناست دي دا ټول دهغو خلکو له جملې څخه نه دي چې بېګاه شراب څکي ، چې په زِنا یې وس ورسیږي زِنا کوي ، چې په (تي وي ، وي سی آر) یې وس ورسیږي هغو ته کېني.

داسې کسان بیا دلته نه شي کېناستلای، دا دین ددغو غریبانو ده او غریب هغه چاته ویل کېږي چې په دین باندې روان وي،داسې نه چې په جیب کې یې روپۍ نه پیدا کېږي، چې د سنتو پابند وي، دغه ته غریب ویل کېږي، د شریعت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصطلاح کې (فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ) معنا داده چې دغو خلکو ته په جنت کې د طوبی زیری دی، طوبی په جنت کې یوه ونه ده. دا طوبی ونه د دغو غریبانو له پاره ده، چې خاص یې په دین لاس نیولی وي، خلک تعلق ورسره نه ساتي.

الله تعالی دې مونږ او تاسې هم د هغو غریبانو له جملې څخه وګرځوي.

(۵۲) مجلس

د محبت علامې او د هغه ګټې

دمحبت په هکله مونږ مخکې خبره کړې ده، د چاچې له چاسره محبت وي، د هغه کردار، اقوال او افعال او دهغه اخلاق په ځان کې پیدا کوي.

اوس ددې خبرې وضاحت په کار ده چې له یوچا سره محبت کول څومره ګټه لري؟ له جناب نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره چې څوک محبت کوي دهغه اقوال او افعال په ځان عملي کوي، یا له صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ، علماء کرامو او یاهم له اولیاء الله وو سره چې څوک مینه او محبت کوي ددې محبت څه ګټه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ كَيْفَ تَرَى فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمَّا يَلْحَقْ بِهِمْ؟ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ» ﴾

(صحيح المسلم/ج: ۱/ باب المرء مع من احب رقم الحديث ۲۶۴۰)

ژباړه: له حضرت عبد الله رضی الله عنه نه روایت دی وايي: چې یوسړی راغی له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه يې وپوښتل: څوک له یو چاسره محبت لري، دی په خپله دومره ښه اعمال نه لري چې دهغو نېکو خلکو درجې ته پرې ورسيږي نو دا محبت دهغې مرتبې لـه خلکو سره څـه کټـه لـري، نو نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته وايي چې: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره يې مینه ،محبت او علاقه وي.

په دې ځای کې محدثين کرام چې کومه بُنيادي خبره کوي هغه داده چې: يوه طرف ته هغه نېک شخصيت ده چې دخپلو نېکيو له امله خدای تعالی ورته لوړ مقامات ورکړي دي. او بل طرف ته دغه بل شخص ده چې دومره نېک اعمال يې نه دي کړي، خو په نفسِ محبت سره تا له هغوی سره يو ځای کوي، ددې څه وجه ده ؟ نو ددې يوه وجه داده چې: الله تعالی د دنيا د پيدا ايښت نه څو زره کاله مخکې يو کتاب ليکلی، په هغه کې يې داليکلي دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " إِنَّ اللهَ لَمَّا قَضَى الخَلْقَ، كَتَبَ عِنْدَهُ فَوْقَ عَرْشِهِ: إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي﴾

[صحیح البخاري ج: ۲/ کتاب التوحید ص: ۱۱۰۴، رقم الحدیث: ۷۴۲۲]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وېلي: چې کله الله تعالی د مخلوق دپیدایښت فیصله وکړه د عرش برسېره يې ولیکل زما رحمت زما په قهر او غضب باندې مخکې ده.

مطلب دا چې د خدای جل جلاله رحمت د هغه له قهر نه زیات ده، اوس نو د هغه رحمت دا اثر ده چې: که په دنیا کې څوک لږ عمل هم وکړي نو الله تعالی جل جلاله د خپل وسیع او زیات رحم له امله ورته یو په لس څخه نیولې تر یو په اووه سوه پورې بلکې یو په اووه لکه بدله او ثواب ورکوي. ځکه چې رحمت يې ډېر او غضب يې کم ده.

په دنیا کې که یو څوک بد عمل وکړي، نو بیا ددې لائق دی چې باید هم يې په دنیا او هم يې په آخرت کې الله تعالی تباه او برباد کړي، خو که هم دغه شخص بېرته توبه وباسي نو خدای پاک جل جلاله ورته هغه ګناه معاف کړي، ځکه چې رحمت او مهرباني يې ډېره ده. که یو چا شپېته اویا هم اتیا کاله په کفر اویا په بد عملي کې تېر کړي وي خو وروسته بیا توبه وباسي نو دغه د شپېتو کلونو بد عمل حتی کفر هم ورته معافوي، ځکه چې رحمت يې له عذابه زیات او غالب ده. که خامخا دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان توبه ونه وېسته خو يو بل نېک عمل يې وکړ، بيا هم د خداى جَلَّجَلَالُهُ د رحمت اميد شته. ځکه چې خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ فرمايي: ﴿إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ... ﴿١١٤﴾﴾

[سورة هود آيت: ۱۱۴] ژباړه: نېک عملونه ګناوې ختموي

له يوچا څخه صغيره ګناه وشوه ، نو په اودس يې ورته معاف کړي، په لمونځ کولو يې ورته معافوي، د جمعې لمانځه ته ولاړ په هغې يې ورته معافوي، روژه يې ونيوله، حج يې وکړ، هجرت يې وکړ، صدقه يې ورکړه، په دې ټولو نېکو عملونوورې ګناوې ورته معافوي

يا دا معنا چې: دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت دهغه له غضب نه زيات ده، چې که يوڅوک ډېر نېک عملونه، ډېرې خوارى وکړي، نو کومې مرتبې ته چې رسېدلی نو دغه بل شخص چې له دغه نېک انسان سره محبت کوي، نودمحبت دا معنا ده چې ددغه سړي په زړه کې هم دا نيت شته چې دی به نېک عمل کوي، له نېک عمل سره مينه لري، اوس هغه لومړنی شخص په عمل دغه ځای ته رسېدلی اودغه بل يواځې په نيت خداى جَلَّجَلَالُهُ هغه ځای ته رسوي.ځکه دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت ډېر ده له غضبه هغه شخص په تقوى او ديندارې باندې هغه ځای ته ځان رسولی خو دغه بل محض په نيت کې ورسره شريک شو، دی هم ددې شوق لري چې کاشکې زه هم خداى جَلَّجَلَالُهُ دغسې عالم کړی وای، يايې مجاهد او ولي کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، حاجي يې ګرځولی وای، نویوازې په دغه نیت باندې الله تعالی ورته دهغه بل په اندازه مرتبه ورکړه. څکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: ﴿قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ»﴾ [جامع الترمذي ج:۲/ص:۵۱۴/باب المرء مع من احب]

ژباړه: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره يې مينه محبت وي، هغه کار يې کړی نه وي، خو په زړه کې ددې اراده شته چې زه به يې هم کوم.

نو له نېکو خلکو سره زمونږ مينه اومحبت کولو فائده به مونږته څکه زياته وي چې مونږ په خپله په اعمالو کې ډېر کمزوري يو، پخوا به په اعمالو کې يو له بل سره سيالي وه، اوس په دنيا ګټلو کې يوله بل سره سيالي روانه وي، مخکنيوخلکو به په تقوی او ديانت کې سيالي سره کوله، مونږ اوس په فسق، فجور، ظلم او ګمراهي کې سيالي سره کوو، اوس نو چې له نېکو خلکو سره مو هم علاقه نه وي او اعمال مو هم دغسې بې خونده وي نو بيا خو خدای مکړه ددې خبرې زيات احتمال ده چې په هلاکت کې به واقع شو، څکه به مونږ ډېر ددې خبرې کوشش کوو چې له نېکو خلکو او اولياء کرامو سره ښه اخلاص اومحبت پيدا کړو. ولې چې مونږ په خپله ډېر کمزوري يو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو صحابي د پوښتنې په مهال د حضرت نبي کریم ﷺ د ځواب عجیبه انداز

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَتَى السَّاعَةُ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: «مَا أَعْدَدْتَ لَهَا» قَالَ: مَا أَعْدَدْتُ لَهَا مِنْ كَثِيرِ صَلَاةٍ وَلَا صَوْمٍ وَلَا صَدَقَةٍ، وَلَكِنِّي أُحِبُّ اللهَ وَرَسُولَهُ، قَالَ: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ» ﴾ [صحيح البخاري ج ۲، کتاب الادب، باب علامة الحب فی الله ص: ۹۱۱ / رقم الحديث: ۶۱۷۱]

ژباړه: حضرت انس رضي الله عنه وايي چې: يو صحابي رضي الله عنه له نبي کريم ﷺ نه پوښتنه کوي چې: قيامت به څه وخت وي؟ نبي کريم ﷺ ورته په ځواب کې وايي چې: د قيامت د ورځې له پاره دې څه تياری کړی دی؟ دغه صحابي رضي الله عنه له ډېر خجالت څخه وروسته وايي چې: ډېر لمونځونه مې نه دي کړي، ډېرې روژې مې نه دي نيولې، ډېر نيک اعمال مې نه دي کړي، خو زه له الله تعالى او رسول الله ﷺ سره دزړه له اخلاصه مينه او محبت لرم، نبي کريم ﷺ ورته وايي: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ» ته به له هغه چاسره يوځای کېږې چې له چاسره ستا محبت زيات وي، د الله تعالى جل جلاله ديدار دقيامت په ورځ داسې حق ده لکه مونږ چې په شنه آسمان کې لمر يا سپوږمی وينو، د لمر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدلو کې د ټولې دنیا خلک سره شریک دي، یو او بل سره نه پورې وهي چې ته یوې خوا ته شه چې زه لمر ووینم، هېڅ ازدحام نه وي، دغسې به په قیامت کې په کروړونو او اربونو خلک یوځای وي، په یو میدان کې به وي، او د الله تعالی په لیدلو کې به ورته هېڅ تکلیف نه پیدا کېږي. خو دغه دیدار به د محبت په اندازه سره وي، د جنت تر ټولو نعمتونو زیات خوند دالله تعالی په دیدار کې ده. د یو چاچې په دنیا کې له الله تعالی سره څومره مینه وي هغومره به یې هغلته د دیدار برخه زیاته وي، ځوک به الله تعالی له سهاره تر ببګاه پورې لیدلی شي، ځوک به یې یوه جُمعه کې او ځوک به یې په یوه میاشت کې لیدلی شي. همدارنګه ملاقات به له نبي کریم صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره هم وي، له صحابهٔ کرامو رَضِيَ ٱللَّٰهُ عَنْهُمْ او اولیاء کرامو سره به هم په همدغه تناسب لیدنه او کتنه وي. په دنیا کې چې دې څومره مینه او محبت وي نو په آخرت کې به دې هم دغومره نږدېوالی په برخه وي. خو شرط یې دادی چې محبت به دې واقعي وي، یواځې چیغې نارې سورې کفایت نه کوي.

داچې مونږ دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ غلامان یو نو مونږ باید څه وکړو؟

مونږ دالله تعالی یو عالم لیکي چې په دې خبره کې چې: مونږ دالله تعالی غلامان یو، نو مونږ په دې کې دروغجن یو، د عبدالله معنا داده چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ غلام. نو غلام دغلامي ژوند کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام د حُر (اصیل) په څېر ژوند نه کوي، غلام د څښتن په مخکې د حیوان حیثیت لري، که هغه یې خرڅوي او که یې له ځان سره ساتي، که یې آزادوي او که خپل خدمت وربانديې کوي نو څوک یې په مالک اعتراض نه شي کولای، خو که یو غلام د څښتن له امر څخه مخالفت او سرغړونه کوي، نو څښتن یې هم سزا ورکوي او نور خلک یې هم ملامتوي چې ولې له خپل څښتن څخه مخالفت کوې؟ په اوس وخت کې خو غلامان نشته، نو په مثال کې به اولاد را واخلو.

یو څوک چې اولاد ولري، نو په هر دین کې په اولاد باندې پلار حق لري، که دغه اولاد دخپل پلار احترام او ادب کوي، دهغه خبره مني، نو پلار هم ورڅخه راضي وي او خلک هم شاباسی ورکوي چې د فلانکي خو ډېر ښه زوی ده، دخپل پلار خدمت ښه په اخلاص سرته رسوي، دخپلې مور یې ډېر خدمت وکړ، او که خدای مه کړه کوم اولاد له خپل پلار سره مخالفت ته ملا وتړي نو دا پلار مجبورېږي چې دده سره په مقابل کې ودرېږي، خپل زوی به وهي، همدا مور یې ور جګېږي او دا خپل زوی وهي، خلک هم ورته د یو بدبخت انسان په سترګه ګوري چې فلانکی خو انتهایي بداخلاقه ده، له خپل مور او پلار سره یې بې ادبي شروع کړې ده. دمور، پلار او مشر ورور خبره نه مني. اوس چې مور او پلار په اطاعت درنه راضي کېږي او په مخالفت کولو درڅخه خفه کېږي، دپلار او مور په اطاعت باندې نور خلک درڅخه خوشالېږي، چې دا خو ډېر نېک

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان ده، او که کله په دې خوشالي کې ورځخه خفه نه شي، نو بیا همدا نور خلک يې مور او پلار ته راځي چې خير دی دا دومره وخت يې بنه درسره کړي دي نن سهوه ورځخه شوي، پوه شوی نه دی، خير تاسي عفوه ورته وکړئ، بيا نو هغه پلار چې له خپل اولاد څخه راضي وي، په خپله هم له ځينو تقصيراتو د اولاد څخه تېرېږي اود بل په سفارش خو يې بيا يقيني معاف کوي. نو بالکل په همدې شکل باندې که يوڅوک د الله تعالی بندګي په اخلاص مينه او محبت سره وکړي نو الله تعالی ورڅخه راضي کېږي.

الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپلو بندګانو څومره مهربانه دی

د الله تعالی مينه، محبت، رحمت او مهرباني له غضب څخه مخکې ده، له خپل بنده سره له اويا وارې زياته هغه مينه او محبت لري کوم چې موربې له خپل اولادسره لري، څوک چې څومره د الله تعالی خبره مني دغومره به يې مقام او درجه ورزياتوي. خو انسان عاجزه ده، که دده نه څه ګناه وشوه نو اول خو يې الله تعالی هغو پخوانيو نېکيو ته ګوري نو ګناه ورته معافوي اوکه بالفرض الله تعالی يې ورته معاف نه کړي، توبه يې ونه اېسته اودی جهنم ته ولاړ او له عذابونو سره مخامخ شو، نو بيا د الله تعالی د دوستانو سفارش ده ته فائده رسوي، پيغمبر عَلَيْهِ السَّلَام، ملائکې، علماء کرام اويا هم شهيدان به يې سفارش کوي، قرآن عظيم الشان به يې شفاعت کوي، الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی ته په زارۍ کوي چې ستا دغه بنده د نورو اعمالو په اعتبار سره ډېر ښه وو دغه یوه ګناه ورڅخه شوې دغه ګناه خو ته ورته معاف کړه، نو الله تعالی بیا دهغه سفارش هم قبلوي، اوس نو چې مونږ څومره د اطاعت کوشش کوو نو دا د محبت علامه ده.

نو اصل خبرې ته خو ، مونږ د غُلامي خبره کوله، نو هغه عالم وايي چې: مونږ په دې خبره کې دروغجن یو چې مونږ دا وایو چې مونږ د الله تعالی غلامان یو، ځکه چې داسې کارونه کوو لکه حُر (اصیل) خلک يې چې کوي، د خپلې خوښې کار کوو، څښتن چې څه راته وايي هغه نه کوو.

خلک په دوه قسمه دي

خلک په عمومي توګه په دوه قِسمه دي، یو قِسم هغه خلک دي چې ټوله مینه او محبت يې له خپل نفس سره ده. او یو قِسم هغه خلک دي چې دهغوی محبت ټول له الله تعالی سره ده.

په چا چې خپل نفس غالبه اوي‌ه کوم شي يې نفس راضي کېږي نو دهغه دخواهش د پوره کولو له پاره کوشش کوي، ځکه دده له خپل نفس سره مینه وي، نو چې نفس يې څه غواړي دی هم کوشش کوي چې هغه شی ورته ورسوي. که دغه انسان له یوچا سره محبت کوي هغه هم دخپل نفس په تقاضا کوي، که له دنیا، قدرت، عزت او مشهورتیا سره مینه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نفس د تقاضاوو له امله وي. چاته چې خپل نفس محبوب او معشوقه شو نو بیا هغه د خپل نفس رضا غواړي

له انسان څخه نفس یوائې په دې خوشالیږي چې هغه دې په خپل ژوند کې د الله تعالی اوامرو ته خای نکړي او د نفس د غه تقاضا هغه وخت پوره کیږي چې یو څوک له دنیا، قدرت او له نامه سره مینه ولري، حتی له یو خپل سره دوستي کول هم د نفس په تقاضا وي چې دا خو مې خپل او تربور دہ، باید چې محبت ورسره وشي. یا له یو چاسره محبت د طمعې او توقع په خاطر کوي، امید ورته لري چې که له دې سړي سره آشنايي وکړم دا فائده به راته ورسیږي، نو دا هم د نفس تقاضا ده. او که له یوه هلک یا ښځې سره محبت کوي هغه هم د نفس په تقاضا کوي، ځکه له هلکانو او ښځو سره په مینه کولو باندې دنفس خواهش پوره کیږي.

نو د چاچې له خپل نفس سره ډېره مینه او علاقه وي هغه تل دا کوشش کوي چې نفس څنګه راضي وساتي، نو نفس چې کوم شی ورته ښائسته کوي دی کوشش کوي چې هغه پوره کړي

دوهم قسم بیا ځینې داسې انسانان دي چې دهغوی ډېره مینه او محبت له الله تعالی سره وي، نو که دغه انسان له چاسره مینه او محبت کوي هغه د دین په خاطر کوي چې الله تعالی پرې راضي کیږي، که له علم او قدرت سره مینه کوي هم د دین

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره یې کوي، له دې شیانو سره یې په محبت کې مقصد د دین خدمت کول وي.

نو اصل خبره داده چې په دنیا کې دوه قسمه معشوقې شوې یا به الله تعالی وي، او یا به نفس وي. د نفس د خواهشاتو په پوره کولو سره شیطان له سري څخه راضي کېږي، نو شیطان یې هم ملګری شي، هغه کوشش کوي چې داسې اسباب ورته پیدا کړي چې نفس یې ورباندې خوشحاله وي.

اوچې د چا محبت له الله تعالی سره وي، نو دده ملګري ملائکې، انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ او نېک خلک وي. دهغوی سره محبت کوي، ځکه چې د الله تعالی مینه اومحبت په دې کار کې ده.

د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت داهم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د محبت اثر ده، چې دچا له الله تعالی سره مینه وي، نو دهغه بیا د الله تعالی له رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره هم مینه پیدا کېږي، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو سره محبت هم د الله تعالی د محبت یوه نښانه ده، ځکه د چاچې له الله تعالی سره مینه وي دهغه له دوست سره یې هم مینه پیدا کېږي.

اصل مقصود د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا شي. لکه په جانب مقابل کې چې اصل مقصود نفس رضا شي نونفس چې په کوم شي راضي کېږي دی کوشش کوي چې هغه کار وکړي. نودچا مینه چې له الله تعالی سره پیدا شوه نو چې په کوم شي هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ راضي کېږي؛ ی دهغه عمل د کولو کوشش کوي، خو د الله تعالی رضا بیا د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت کې نغښتې ده، ځکه رب تعالی نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمایي:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾﴾ [ال عمران]

ژباړه: ووایه (ای پیغبره! دوی ته) که چیرې یئ تاسې چې محبت کوئ له الله تعالی سره پس متابعت وکړئ زما چې محبت به وکړي الله تعالی له تاسې سره (د ثواب په ورکولو) او مغفرت به وکړي تاسې ته ګناهونه د تاسې، او الله تعالی مغفرت کونکی دی (د خطیاتو) ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره).

ځکه د الله تعالی سره تعلق هغه د پیغمبر په واسطه جوړیږي، نو چې یو څوک د پیغمبر اطاعت وکړي بیا به د الله تعالی سره دده تعلق جوړیږي. ځکه الله تعالی مونږ ته حکم کوي چې: ﴿أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ﴾ [سورة النساء آيت:۵۹] د الله تعالی او دهغه د پیغمبر اطاعت کوئ: ځکه خدای تعالی وایي چې زما پیغمبر یواځې ددې له پاره در استولی ده چې: (لِيُطَاعَ) چې خلک یې اطاعت وکړي، اوس نو د پیغمبر اطاعت د الله تعالی په حکم شو، چې په واقع کې بېرته متابعت او اطاعت د الله تعالی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا چې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي د هغه علامې

علماء کرام لیکي چې: که څوک غواړي چې يو سړی وپېژني چې رښتیا هم دده له الله تعالی سره مینه ده اویاهم خپل ځان معلوموي چې آیا زما له الله تعالی سره مینه شته کنه نو ددې له پاره څه علامه ده ؟

علامه يې داده چې: ددې انسان له قرآن کریم سره محبت پیدا شي، ځکه چې د الله تعالی سره خبرې د الله تعالی احکام چې الله تعالی په دې شیانو راضي کېږي اوبه دې شیانو ناراضه کېږي دا په قرآن کریم کې پیژندل کېږي، سړي ته د خپل محبوب خبرې خوند ورکوي، د خپل محبوب د امر په ځای کول ورته خوند ورکوي، په کوم شي چې يې محبوب خفه کېږي له هغه شي نه دی ځان ساتي، نو د الله تعالی خفګان او رضا ټول په قرآن کریم کې معلومېږي.

نو علامه د محبت داده چې له قرآن کریم سره يې مینه او محبت وي، نو دی به بیا کوشش کوي چې په قرآن کریم کې له ما څخه الله تعالی څه غوښتي دي زه به په هغو عمل کوم ځکه چې هغه جَلَّ جَلَالُهُ پرې راضي کېږي او چې له کوم شي څخه يې منع کړی یم ځان به ورڅخه ساتم، ځکه چې دی پرې خفه کېږي هغه جَلَّ جَلَالُهُ مې معشوقه ده بیا راڅخه خفه کېږي، په دنیا کې چې د چا له بل چا سره څومره مینه وي هغومره يې خبرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوړ نیسي. نوچې څومره له الله تعالی سره مینه زیاتیږي دغومره به دهغه خبرې ته غاړه ږدي.

دهغه سړي علامه چې دده له قرآن کریم سره مینه وي

او له قرآن سره محبت کول له کوم شي معلومیږي ، چې ددې سړي واقعاً هم له قرآن کریم سره مینه ده ؟

نودا د رسول کریم صلی الله علیه وسلم په محبت سره معلومیږي، قرآن کریم مونږ ته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په واسطه رارسیدلی اوهغه راته بیان کړی دی اوس نود قرآن کریم سره به زمونږ مینه هلته پیدا کیږي چې دهغه چا سره مینه پیدا شي چې موږ ته یې دقرآن کریم خبر راکړی وي، دهغه احکام یې راته بیان کړي وي.

دهغه چا علامه چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ریښتیا مینه لري

او له رسول کریم صلی الله علیه وسلم سره مینه بیا په څه معلومیږي؟ نودا بیا د سنتو سره په محبت باندې معلومیږي.

مونږ مخکې ذکر کړل چې: د چا له چا سره مینه وي نوداسې عمل به وړباندې کوي چې هغه معشوقه یې پرې راضي کیږي، اوس دپیغمبر صلی الله علیه وسلم سره محبت هلته ثابتیدای شي چې هغه عمل وکړل شي په کوم چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم راضي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي او په کوم شي چې خدای مه کړه هغه خفه کېږي له هغه نه ځان وساتي. د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قول، عمل او دهغه په مخکې چې چا کوم عمل کړی وي (چې تقریر ورته ویل کېږي) دا ټولو ته د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت ویل کېږي

دحضرت مجدد الف ثانی قدس سره نصیحت

اوس نو چې څوک د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د مینې او محبت دعوه لري هغه به هغه وخت رښتیونی وي چې واقعاً د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتو سره یې مینه وي ، له دې وجې (حضرت امام مجدد الفِ ثانی قدسَ اللهُ سرهِ) خپل نوم سید احمد سرهندي فاروقي او په مجدد الف ثانی سره مشهور ده، او زیارت مبارک یې په (سرهند شریف) کې ده، د طریقت او تصوف په لاره کې د (نقشبندیه) طریقې یو عظیم مقتدا او لاربښود ده. نو هغه مبارک فرمایي چې: انسان هغه وخت د کمال درجې ته رسیږي چې دی د سنتو متابعت کوي، حتی که یو وړوکی سنت پر ځای کوي او یو لوی بدعت حسنه چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه وي کړی نو له دې بدعت حسنه څخه هغه د وړوکي سُنت ثوابونه زیات دي، ځکه چې هغه د نبيِ کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عمل ده او له هغه څخه ثابت دی.

مثال یې داسې ورکړی چې: یو سړی بیت الخلاء ته ننوځي ، نو په دې ځای کې سنت عمل داده چې چپه پښه به مخکې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي او دا دعا به وايي: ﴿ «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ» الحديث ﴾ [صحيح البخاري ج: ۱/ كتاب الوضوء باب مايقول عندالخلاء ص: ۲۶/ رقم الحديث: ۱۴۲]

اوکه دا يې زده نه وي نو (أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْم) دې ووايي. بياچې له هغه طرف نه بېرته راوځي نو ښى پښه به راوباسي او بيابه دغه دعاووايي چې: ﴿ الْحَمْدُ للهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الأَذٰى وَعَافَانِي. الحديث ﴾ [رواه ابن ماجه رقم الحديث: ۳۰۱]

نو اوس يو طرف ته دغه سنت عمل خلکو ته يو ډېر وړوکى کار ښکاري. او بل طرف ته دمدرسې جوړول چې د پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې داسې مدرسې نه وې،نودغو د مدرسو جوړولو ته بِدعت حسنه وايي. (بِدعت حسنه معنا نوى کار خو چې نېک وي). نو اوس ددغې مدرسې له جوړولو څخه دغه د بيت الخلاء په سنتو باندې عمل کول ډېر ثواب لري

[سنن ابن ماجه /ص: ۳/ حاشيه : ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

تاسې اوس فکر وکړئ چې يو طرف ته څومره غټ کار ده چې هغه د مدرسې جوړول دي او بل طرف ته څومره وړوکى عمل ده چې بيت الخلاء ته چپه پښه مخکې ننه اېستل دي چې يوسنت عمل ده، دا چپه پښه ننه اېستل د سنتو په نيت باندې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دمدرسې تر جوړولو هم محبوب او عزتمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دې سړی فکر وکړي چې: له الله تعالی سره محبت تر هغه وخته نه پیدا کېږي تر څو چې دسړي له قرآن کریم سره اوله نبي کریم ﷺ سره مینه پیدا شوي نه وي اوله رسول الله ﷺ سره مینه بیا تر هغه وخته پوري نه شي راتلای ترڅو چې دهغه ﷺ له سنتوسره زمونږ مینه نه وي پیداشوي. نو له خپل خان سره وګورئ چې مونږ څومره د نبي کریم ﷺ له سنتوسره مینه او محبت لرو ؟ نو بیا به مونږ ته معلومه شي چې: رښتیا زمونږ له دین سره څومره مینه ده ؟ له الله تعالی او حضرت نبي کریم ﷺ سره مو څومره مینه ده ؟

د نبي کریم ﷺ د سنتو په پابندي خدای پاک جل جلاله راضي کېږي، څکه چې خدای پاک جل جلاله فرمایي: چې که څوک زما محبت غواړي نو زما دپیغمبر ﷺ اطاعت دې کوي، له هغې نه وروسته به بیا زه محبت ورسره کوم.

داسې خلک مې هم ولیدل چې په درواغویې د حضرت نبي کریم ﷺ سره د محبت دعوه درلوده

یو وخت مونږ کوم ملګري جلسې ته بیولي وو، هغو خلکو ددې دعوه درلوده چې: مونږ له الله تعالی او له نبي کریم ﷺ سره ډېره مینه لرو، په هغه مجلس کې چې د نورو جوماتونو خلک هم راغلي وو په ټول مجلس کې پنځه داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کسان هم نه وو چې ډېرې به يې درلودې، نو ماپه هغه تقرير کې ورته وويل چې: تاسې دنبي کريم ﷺ سره د عشق دعوه لرئ، دا څرنګه محبت ده چې د نبي کريم ﷺ د سنتو فکر له يو سپين ډېرې سره هم نشته، او دعوه ددې لرئ چې مونږ د نبي کريم ﷺ سره محبت لرو، پوښتنه مې وکړه چې: په ټوله علاقه کې مدرسه نه وه، په ټوله علاقه کې دخپل قوم يو عالم يې نه و، په ټوله علاقه کې يو طالب نه و، ماته يې چې هغه خلک معرفي کول د يوې کورنۍ به پنځه کسان وو، چې دا ډايرېکټر صاحب ده، داماسټر صاحب ده، دا کلرک صاحب ده، دا فلانکې صيب ده، ټول صاحبان وو، ديوه کور څلور پنځه کسان ټول به د دنيا خلک وو، اويو هم پکې عالم او ياطالب نه وو، نو له دين نه به په څه شي خبرتيا راشي؟ داسې انسان به په دې څه پوه شي چې زه د الله تعالی په لاره روان يم اوکه د شيطان؟ له ماڅخه په دې عمل الله تعالی خوشحاليږي اوکه شيطان؟

دچا چې له چاسره مينه وي نور خو څه کوي دا ظاهري لباس دا خوند ورکوي چې دهغه په شان يې جوړ کړي، هغه نورعمل خو به خامخا کوي، دهغه اعمال او اخلاق خوبه په ځان کې خامخا پيداکوي، دوه ښه ملګري چې په خپل منځ کې يې رښتيا مينه اومحبت وي دهغو جامې په يو رنګ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ام المؤمنين رضي الله عنها صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم ته د نبي کريم صلى الله عليه وسلم د ژوند حالات بيانوي

﴿ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: " أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا كِسَاءً مُلَبَّدًا، وَقَالَتْ: فِي هَذَا نُزِعَ رُوحُ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "، وَزَادَ سُلَيْمَانُ، عَنْ حُمَيْدٍ، عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ: إِزَارًا غَلِيظًا مِمَّا يُصْنَعُ بِالْيَمَنِ، وَكِسَاءً مِنْ هَذِهِ الَّتِي يَدْعُونَهَا الْمُلَبَّدَةَ ﴾ اصحيح البخاري ج ۱/ كتاب فرض الخمس ص ۴۳۸ / رقم الحديث: ۳۱۰۸ ا

ژباړه: له حضرت ابو بُردَه رضي الله عنه نه روايت دی وايي: موږ ته ام المؤمنين عائشې صديقې رضي الله عنها د نبي کريم صلى الله عليه وسلم شړی (ملبد) را وېسته او وې ويل چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم روح په دې شړي مبارکه کې قبض شوی دی، او سليمان زياته خبره کړې هغه داچې ابوبُردَه ويل چې ام المؤمنين موږ ته ازار (غليظ) (پنډلنګ) راوبست چې په يمن کې جوړيږي او داشړی يې راوبسته چې دوی يې (ملبد) بولي.

يعنې چې کله رسول الله صلى الله عليه وسلم له دنيا څخه انتقال وکړ ام المؤمنين عائشې صديقې رضي الله عنها ته به چې صحابهٔ کرام رضي الله عنهم او تابعين حضرات ورتلل اود نبي کريم صلى الله عليه وسلم دحالا تو او ژوند پوښتنه به يې ترې کوله چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم په کومو جامو کې له دنيا څخه رحلت وکړ ؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشي رضي الله عنها صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم اوتابعينو حضراتو ته هغه جامې راوويستې يوه شړۍ وه.

(مُلبد) يعنې لېمڅۍ . د نبي کريم صلى الله عليه وسلم دغه مبارک څادر يا شړۍ له ډېرو پيوندونو ورکولو څخه داسې شوې وه چې يو پيوند به په بل باندې برسېره وو.

اوهغه لنګ مبارک چې د نبي کريم صلى الله عليه وسلم روح مبارک پکې قبض شوی وو، هغه دومره ډبله جامه وه چې ځينې وايي چې هغه ته هم پيوندونه ورکړل شوې وو. ځوک وايي چې دا يوه ځيږه جامه وه اوله دې نه يې لنګ مبارک جوړ کړی وو، دا د نبي کريم صلى الله عليه وسلم دهغه وخت لباس دی چې دی له دې فاني دنيا څخه رحلت کوي، سره له دې چې پيغمبر هم ده، په دنيا کې يې هم بې ساري طاقت او قدرت درلوده، د ټولو عربو امير و، داسې نه وو چې دی د مسکنت او يا هم نيستي په وخت کې وفات شوی ؤ، د وخت لوی حاکم، امير او پيغمبر هم و، خو دی په هغو جامو کې له دنيا څخه رحلت کوي چې له ډېرو پيوندونو څخه لېمڅۍ ورڅخه جوړ شوی دی.

حضرت عمر رضي الله عنه يو وخت د نبي کريم صلى الله عليه وسلم کور ته ننوت، نبي کريم صلى الله عليه وسلم په پوزي باندې ډډه وهلې ده، بالښت د څرمني له پوستکي څخه جوړ شوی دی، په بالښت کې دننه د خرما پاڼې اچول شوې وې، په کوم پوزي باندې چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم تکيه کړې وه نودده مبارک دبدن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګ کې دهغه پوزي نښې له ورايه معلومې وې. کله چې حضرت عمر رضي الله عنه وکتل چې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم په مبارکه کوټه کې له دوه درې پوستکو څخه پرته نور څه نشته، نو حضرت عمر رضي الله عنه په ژړا شو، او ورته يې وويل چې يارسول الله صلی الله علیه وسلم ! تاسې الله تعالی ته سوال وکړئ چې په مسلمانانو آسانتيا او آزادي راولي، قيصر، کسرا او نور مشرکين سره له دې چې کفار دي خو بياهم څومره په آسايش او آرايش کې ژوند تېروي، تاسې د خدای پاک جل جلاله پيغمبر ياست خو ستاسې په کوټه کې د کېناستلو له پاره لاندې فرش نشته اوته هم په پوزي پروت يې. هغه هم دومره کلک پوزي چې ستاسې په وجود کې نښې جوړې کړې دي.

حضرت ام المؤمنين حضرت عايشه صديقه رضي الله عنها فرمايي چې: زمونږ په کور کې يو پوستکی وچې د ورځې به مو اوش ته پرې وابنه اچول اود شپې به په هغه باندې ويده کېدو.

﴿ عَنْ عُرْوَةَ، عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهَا قَالَتْ لِعُرْوَةَ: «ابْنَ أُخْتِي، إِنْ كُنَّا لَنَنْظُرُ إِلَى الهِلاَلِ ثَلاَثَةَ أَهِلَّةٍ فِي شَهْرَيْنِ، وَمَا أُوقِدَتْ فِي أَبْيَاتِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَارٌ» فَقُلْتُ: مَا كَانَ يُعِيشُكُمْ؟ قَالَتْ: «الأَسْوَدَانِ التَّمْرُ وَالمَاءُ، إِلَّا أَنَّهُ قَدْ كَانَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِيرَانٌ مِنَ الأَنْصَارِ، كَانَ لَهُمْ مَنَائِحُ، وَكَانُوا يَمْنَحُونَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَبْيَاتِهِمْ فَيَسْقِينَاهُ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحیح البخاری ج: ۲/ کتاب الرقاق ص: ۹۵۶/ رقم الحدیث: ۶۴۵۹]

همدارنګه دا مبارکه فرمايي چې: زمونږ په کور کې دوه مياشتې هم داسې تيرې شوي دي چې په نغري کې اور نه دی بل شوی، په اوبو او خرماوو به مو وخت تېراوه، يابه هم د همسايه له کوره چا شيدې راوړې اوهغه به مو وڅښلې، نور مو په کور کې څه شی نه دي پاخه کړي. او وجه يې دا وه چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به په کور څه شی نه جمع کول، هرڅه يې آخرت ته ساتل. نو اوس چې د چا له چا سره مينه وي نو دغه مثال ته دې وګوري.

حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په پوره توګه تابع و

دحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دخلافت په زمانه کې چې دی د ټولو مسلمانانو خليفه و ، اودده په وخت کې مسلمانانو ډېر زيات فتوحات ترلاسه کړي وواوددمبارک دامارت پرمهال ډېر ملکونه په اسلام مشرف شوي ، نو اوس څرنګه چې دحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په رښتيا هم له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه وه، نو څرنګه جامه ، خوراک څښاک چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هم هماغه عادت ګرځولي وو. نو مونږ وويل چې د چا له چا سره مينه وي هغه ددې هم کوشش کوي چې حتی خپله ظاهري جامه له هغه سره يو رنګه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت عمر رضی الله عنه د کمیس د اوږو په منځ کې دري پیوندونه (پیني) لګېدلي وې، او کوم لنګ چې ده مبارک له ځانه راتاو کړی و هغه ته دولس ځایه پیوند لګېدلی و. نن سبا تر ټولو غریب سړی هم داسې جامې نه اغوندي چې هغې ته پیوند لګېدلی وي او حضرت عمر رضی الله عنه چې دخپل وخت د ټولو مسلمانانو امیراومشردی، خو له خپل محبوب سره د مینې اومحبت له امله یې خپله جامه هم هماغسې ساتله.

حضرت علي رضی الله عنه وايي: د ډېرې لوږې له امله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم کور ته ورغلم، خو هلته هم د خوراک کولو څه شي نه و، جامه مې هم نه درلوده، نو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کور کې یو پوستکی راڅوړند و، هغه پوستکی مې په منځ کې غبرګ کړ او وامې غوسته، هغه داسې جامه وه چې لنګ او قمیص دواړو ته یې پیوندونه لګیدلي وو.

حضرت عمر رضی الله عنه دخپل خلافت په زمانه کې شام ته ولاړ، تر څو دخپلو ټاکل شویو امیرانو په هکله له خلکو څخه پوښتنې وکړي، کوم امیر چې ده مقرر کړی و، هغه دده د استقبال له پاره (حمص) ته مخته راغی، هغه چې کله دحضرت عمر رضی الله عنه جامې ولیدلې نویو جوړ تازه اونوې پستې جامې یې ورته راوړې چې یا امیر المؤمنین ددې مملکت خلک تاته راځي له تاسره ملاقات کوي، ته یې تراوسه نه یې لیدلی، تاسې دغه جامې واغوندئ، حضرت عمر رضی الله عنه ورته وايي: ماته خپله جامه محبوبه ده، ځکه چې د نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم هم دغسې جامې وې، بیا هغه امیر ورته وایي چې ښه بدله یې کړئ ترڅو یې درته ومینځو، دا خبره یې ورسره ومنله، اوهغه بله جامه یې ترهغه وخته له ځانه څخه راتاو کړه ترڅو چې دده هغه زړې جامې ومینځل شوې او وچې شوې، هغه امیر غوښتل چې دغه نوې جوړه همداسې واغوندي، ځکه چې ددې مملکت دهیوادخلګ ورته راغلي اوله ده سره به وینې، خو حضرت عمر رضی الله عنه وایي چې: زما خپله جامه راواخلئ، هغه خَولې دېرې ښې وجوي. نو د چا چې له چا سره مینه وي دهغه قول اودهغه فعل هم ده ته خوند ورکويي، دهغه جامه هم ورته خوند ورکوي.

د الله تعالی د محبت علامه داده چې د سړي به له قرآن عظیم الشان سره مینه وي، له قرآن عظیم الشان سره د محبت علامه داده چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره به یې محبت وي، له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره دمحبت علامه داده چې دده صلی الله علیه وسلم له سنتو سره به یې مینه او محبت وي، هغه سنت به په ځان عملي کوي.

انسان په خپل وس مکلف ده، مونږ به خپل کوشش کوو، دا خو مو له وسه پوره ده چې خپله جامه، ظاهري صورت په سنتو برابر کړو، په دې کې مونږ ته څه مشکل ده؟ مونږ ته به څه مشکل وي چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم په سنت طریقه په جمعه لمونځ وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دین سره هر موافق عمل دا د سنتو زندگي ده او په سنتو ا[ر]
کولو سره انسان ته ترقي پیدا کېږي.

په یو سُنّت د عمل کولو له امله د فیوضاتو دروازه خلاصه شوه

حضرت مجدد صاحب (ﷺ) فرمايي چې: یو وخت زما پا[م]
نه و د سنتو خلاف په چپ اړخ څملاستم، په ما باندې چې کوم
انوار او فیوضات د الله تعالی له لوري راورېدل هغه راباندې
بند شول، نو زه پوه شوم چې ما د سنتو خلاف عمل کړی دی،
په څنګ هم وانه وښتم، بلکې له سره په ښي اړخ څملاستم، له
دې سره سم له داسې ډول انوارو او فیوضاتو سره مخ شوم چې
مخکې مې هم نه وو لیدلي.

دحضرت مجدد صاحب ﷺ یوه لنډه کیسه ده کومه چې په (
عمدة المقامات) کې راغلې ده:

دی مبارک یوه ورځ په کیڼ طرف څملاست دی وايي چې په
ما باندې چې کوم انوار او فیوضات د الله تعالی له لوري
راورېدل هغه راباندې بند شول، نو په زړه کې الهام راته وشو
چې ستا دا پرېوتل د آنحضرت ﷺ د سُنتو خلاف دي؛
نو په ښي طرف باندې راواوښتم، بیا مې په زړه کې ووېل چې
سُنت خو له ناستې څخه په ښي اړخ پرېوتل دي، نو بیا
کښېناست او له ناستې څخه په ښي اړخ باندې پرېووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم داسې انوار او فیوضات راجاري شول چې مخکې مې هم نه وو لیدلي او د الله تعالی له خوا الهام راته وشو چې د اخلاص او صداقت له مخې ددې یوه سُنت په ژوندي کولو سره (قد غُفرت لک و لمن توسل بک بواسطة او بغیر واسطة الی یوم القیمة) یعنې تاته او څوک چې په تا پورې توسل کوي که بالواسطه وي او که بغیر له واسطې وي ټولو ته مې مغفرت او بښنه کړې ده. [مقدمة التصوف، ص ۱۸]

اولیاء الله وو او نېکو خلکوته چې څومره ترقي ورپه برخه شوې ورغلې هغه د سنتو د پابندي له امله ورته حاصله شوې علماء کرام هرځای مونږ ته په تقریرونو، وعظونو او نصیحتونو کې په شریعت باندې د عمل کولو دعوت راکوي چې په شریعت باندې عمل وکړئ، داچې مونږ تر ځلوېښت او پنځوس کلنۍ پورې په شریعت ځان نه شو برابرولای، نو له دې نه معلومېږي چې زمونږ له الله تعالی او دهغه له نبي کریم ﷺ سره محبت نشته، لکه اوس چې مو زړه راته څه وایي هغه په ځای کوو، بیابه چې الله تعالی او رسول الله ﷺ څه ویل هغه به مو هم په ځای کول، ائمهٔ کرامو او اولیاء الله وو که څه ویل هغه به مو په ځای کول.

دنیاوي معشوقه که څه راځخه وغواړي نو في الحال هغه ځای ته ځان رسوو او هغه شی ورته راوړو، نو دې ته هم توجه په کار ده چې دا علماء کرام چې بار بار مونږ ته بیانونه کوي آخر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خو به هم څه مطلب وي. یو څه ګټه خو به یې وي. بالفرض مثلاً په دغه مجلس کې هغو خلکو د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سنتو موافق د ژوند تېرولو اراده وکړه، چې مونږ به ځان په سنتو او شریعت باندې برابروو، نوتاسې ووایاست چې دغه کار مُلا ته د دنیا څه ګټه ورکړه؟ هوکې! دا ګټه یې شته چې که چېرې دغه عالم دا خبره دخدای تعالی د رضا له پاره کړې وي اودغه سړي هم دخدای تعالی د رضا له پاره عمل پرې وکړ نو دی چې څومره نېک اعمال کوي نو دغه عالم ددې عمل په ثواب کې ورسره شریک ده، دغه یې د آخرت ګټه ده.

نو الله تعالی دې زمونږ او ستاسې په زړونو کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ او جناب محمدرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودهغه د مبارک دین محبت واچوي، چې ددې سوچ او فکر راسره پیدا شي چې الله تعالی او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کوم عمل راڅخه خوشالیږي. او بیاهماغه عمل په پوره کوشش سره سرته ورسوو او امید مو ددې وي چې الله تعالی او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به راڅخه راضي وي.

زه د ډېرې خبره ډېره کوم، او الحمد لله ډېرو خلکوزماله خبرې سره سم ډېرې پرېښې هم دي، خو په ډېرو خلکو دا خبره نه لګیږي، ځکه چې وایي په دې کې زما ګټه ده، دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت عمل ده، اوډېر داسې ځوانان دي چې په بازار کې له سړي څخه ځان ځنګ ته کوي اوپه بل طرف ځي، حال دا چې ځان مُحِب بولي چې له دې عالم سره مې محبت ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهره بې ادبي نه کوي، لکن دا مشکله ورته ښکاري چې ډېره پرېږدي، خودا ورته آسانه ده چې لاړه چپه کړي، له هغه عالم سره په کښناستلو خو به یې د آخرت یو څه ګټه شوې وه، خو له هغه نه ځان پټوي، ولې چې شرم ده، ځکه نفس یې خرابېږي، که ډېره پرېږدو نو نفس خفه کېږي، نو نفس نه شي خفه کولای

یو طالب د وېښتانو د نه کمولو له وجې د کال په منځ کې درس پرېښود

زه د منبع العلوم په مدرسه کې مُدرِس وم، نو یوه طالب وېښتان په یوه طرف اړولي وو، او ډېر غټ پېکی یې پرېښې و، نو ما په مجلس کې بار بار دا خبره کوله چې سړی باید ځان په سنتو برابر کړي، یو وخت د کال په منځ کې دغه طالب بستره واخیسته، ملګرو ورته وویل چې اوس خو د کال منځ ده ، په بله مدرسه کې به هم کتابونه درڅخه ویل شوي وي او ته کده اخلې؟ دی ورته وایي چې زه له دې وېښتانو نه تېرېږم، دا پیکی نه شم ختمولای، او استاد په سبق کې ماته خطاب نه کوي. یعنې خطاب بلې خوا ته کوي زه یې بد احسم

اوس نفس خبیث ده ، سړی نه پرېږدي، که یو څوک په دې باره کې لږ فکر وکړي چې له مولوي صاحب یا خلیفه صاحب سره له دې وجې څخه نه مخامخ کېږي چې ډېره یې خرېیلې اویا یې لنډه کړې او شرمېږي، نو له نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې نه شرمېږي ؟ دا د مُلا سنت دي اوکه دحضرت نبي کريم ﷺ ؟ دا شريعت د مُلا ده که د الله تعالی اودهغه د رسول ﷺ ؟ له مولويصاحب، خليفه صاحب او حاجي صاحب نه شرمېږي اود چاچې سُنت او شريعت ده اود چاچې دين ده له هغه څخه بيا نه شرمېږي، سره له دې چې دقيامت په ورځ مو د اميد ځای هم هغه ده، چې هغه ﷺ به مو شفاعت کوي، او نبي کريم ﷺ وايي چې څوک زما د سنتو متابعت نه کوي زه به يې هېڅکله شفاعت ونه کړم، نو بايد دنبي کريم ﷺ د سنتو پوره تابعداري وکړو.

نوبوڅوک که له چا سره په جامه او لباس کې ځان برابروي او عمل يې دهغو خلکو په شان نه وي نودهغوی په هکله بيانبی کريم ﷺ داسې فرمايي چې: ﴿ مَنْ تَحَلّٰى بِمَالَمْ يُعْطَ كَانَ كَلاَبِسِ ثَوْبَا زُوْرٍ ﴾ [زادالطالبين بحواله جامع الترمذي ص.۳۲]

يعنې نبي کريم ﷺ فرمايي: څوک چې متقي او پرهېزګاره نه وي، ښه سړی نه وي او ځان د ښو خلکو په جامه کې معرفي کوي ، لکه د درواغو جامې يې چې اغوستې وي؛ يعنې داچې له سر نه تر پښو پورې ټول په دروغو کې پټ ده، چې عمل دې د عالم نه ده، نو ځان د عالم په شکل مه جوړوه، چې عمل دې دخدای د دوست او يو ولي په شان نه ده، نو ځان هغسې مه جوړوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو طرف ته وګورو داسې د امید خبرې دي چې نفس په محبت سره د سړي کار جوړیږي، خو بل طرف ته بیا داسې ده که عمل دې هغسې نه وي نو بیا دهغو په شان جامه مه جوړوه،دا په هغو پورې استهزاء او پسخند ده. ښه نو چې څوک ږیره ، سر او جامه نه برابروي هم تاوان ده، ځکه چې دا د اصیل کار شو، د غلامۍ کار مو ونه کړ، او چې څوک بیا ږیره پرېږدي ، پټکی په سر کوي، د صوفیانو لباس اغوندي خو بیا په ناروا وو لګیا وي.

ګورئ! دا ږیره د انسان له پاره یو د نصیحت لاره ده. مثلاً که یو بې ږیري سړی یو غټ ناروا کار کوي، نو خلک څه ورته نه وایي، خو که د ږیري څښتن یو معمولي بد کار وکړي نو خلک في الحال شور جوړوي چې ږیره دې هم پرې ایښې ده اودا غلط کارونه هم ترسره کوې.

نو معلومیږي چې په دې ږیره کې عزت او سرېتوب دی، دچاچې ږیره نشته څوک وریسې څه نه وایي.دا معنا چې هغه خو بالکل ختم ده، او ستا خو ږیره هم شته نو ته ولې داسې ناروا کوې ؟ أمي که یو کار کوي خلک دومره بدنه وربانديې وایي، خو که یو مُلا د شریعت خلاف یو معمولي کار وکړ نو في الحال یې خلک ملامتوي چې ته خو ملا هم یې داکار کوې نوداسې ونه شي چې خدای نخواسته ږیري هم پرېږدو ، پټکی هم په سر کړو، د نېکو خلکو او علماوو جامه هم واغوندو او بیا په غلطو کاروتو کې لګیا یو. نو بندګان به مو هم بد یادوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ولې داسې کار کوي، او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هم بیا راته وایي چې ولې دې داسې کاوه؟

د حضرت شُرَیح په یوه تنبیه مجرم مړ شو

امام شریح چې د حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خلافت په زمانه کې یو مشهور قاضي و، نو یو چا څه ګناه کړې وه، بل څوک راغی او شاهدي یې ورکړه چې دا ګناه یې کړې ده. ده حُکم ورکړ چې پنځوس دورې یې ووهئ، دا سړی یې پنځوس دورې وواهه په دې پسې چا یو بل ګنهکار هم راوست چې هغه هم د غسې ګناه کړې وه، امام شریح رحمه الله ورته مخ ورو ګرځاوه چې تا به ولې داسې کار کاوه؟ نه یې وواهه او نه یې نور څه ورته وویل، یوازې همدومره یې ورته وویل. کله چې هغه دوهم مجرم ووت نو په مجلس کې ناستو خلکو اعتراض وکړ چې په دغو دواړو مجرمانو کې مو ډېر فرق وکړ، حالانکه ګناه یې هم یوه وه، اولنۍ دې پنځوس دورې وواهه او دغه بل هم چې همداسې ګناه یې کړې وه هغه ته دې یوازې همدومره وویل چې تا به ولې داسې کار کاوه؟

امام شریح ورته وویل چې: په دې دواړو کسانو کې ډېر فرق ده، په اول شخص به خبر شې چې یو څو ورځې وروسته به بیا په ګناه لګیا وي، او پاتې شو دا دوهم شخص دی به یوازې زما د همدې خبرې د غم له امله مړ شي؟ رښتیا هم هماغسې پېښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه، هغه لومړني بيا په ګناه کولو شروع وکړه اودغه دوهم چي کور ته ولاړ دا سوچ ور ولوېده چې رښتيا هم خلک ماته ځومره د قدر په سترګه ګوري ، خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ځومره رحم راباندې کړى دى، عالم هم يم، نو ما به ولې د الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ د امر مخالفت کاوه ؟ دا غم دومره ورباندې دروند شو چې خوراک اوڅښاک يې پرېښود اودغه وخت له تېرېدو وروسته له ډېره غمه مړ شو. (حسنات الابرار سيئات المقربين)

د انبياوو عَلَيْهِمُ السَّلَام حالات چې وکتل شي ، له هغوى څخه زمونږ په عقيده صغيره ګناه هم نه ده صادره شوې، حتى په خطايي انداز سره هم. لکه سړى چې په لار روان وي او پښه يې وښويېږي او ولوېږي ، نو په ډېرو معمولي، معمولي مسائلو کې هغوى دومره ژړلي دي چې که مونږ قتل هم وکړو نو دومره به ونه ژاړو.

د دنيا د ټولو خلکو ژړا که رايوځاى کړو نو د آدم عَلَيْهِ السَّلَام له ژړا سره نه شي برابرېدلاى، سره له دې چې اجتهادي خطا ورڅخه شوې وه. ابليس عليه اللعنة په ناحقه ورته قسم وکړ چې ته يې د غنم له دانې خوړلو څخه نه يې منعه کړى،زه نصيحت درته کوم، ستا خيرخواه يم، که دا د غنم دانه دې وخوره نو هميش به دې جنت ځاى وي اوبيا به ورڅخه ونه ايستل شې ، خو آدم عَلَيْهِ السَّلَام بياهم ونه منله، حضرت حواء رضى الله عنها ته دغه بدبخت شيطان راغى اويه خبرو خبرو يې تېرابستله اودهغې خبره آدم عَلَيْهِ السَّلَام هم ومنله ، نو له دې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته آدم عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ ته دا فکر هم ورغی چې زه يې دغنم له هغه بوټي نه منع کړی يم نو که دا بل وخورم څه حرج به نه وي، نو په خطايي سره يې يوه دانه وخوړه،نو الله تعالی ورته في الحال وويل چې: تاسې ته ما نه وو ويلي چې دجنت له نعمتونو څخه مو چې هرڅه خوښه وي ويې خورئ، خو دغې دانې ته به نه ورنيږدې کېږئ، له دې سره د جنت هغه د عزت جامې ورڅخه لرې کړل شوې، ځمکې ته راکوز کړل شول، او د هغې يوې سهو له امله يې تر سلو کلونو پورې د آسمان طرف ته ونه کتل.

دا چې مونږ ډېره پرېښوده، يا طالب صاحب، مُلاصاحب، خليفه صاحب يا مجاهد صاحب شوم نو بس زه ولاړم او ما وکتله، نه داسې نه ده، بلکې ددې خلکو مسئوليت بيا په دې بل طرف کې هم زيات ده.

د چاچې ظاهري شکل او صورت له شريعت سره مخالف وي نوهغه چې ناروا کارونه کوي خلک يې هم دومره نه ملامتوي، او څوک چې په شريعت برابر وي او غلط کار وکړي نو خلک يې هم ملامتوي، نو دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په نزد هم دغسې ده. په نېکانو ابتلا آت ، مصيبتونه ،امتحانونه او تکليفونه هم زيات راځي ، وجه يې دا ده چې بيا په کم شي دوی ته لوی ګرفت ورکوي.

نو کوشش به کوو چې خان تر خپله وسه په شريعت برابر کړو، او له دين سره د زړه له اخلاصه مينه او محبت وکړو،نو اميد

شته چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله له سړي نه په داسې عمل راضي شي چې هغه دخلکو په نزد ډېر کم شي وي. له دې وجې څخه دې سړی کوشش کوي چې مستحب تري پاتې نه شي، کله کله په مستحبو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له انسان څخه راضي کېږي

سپي ته داوبو په ورکولو په ذریعه ټول ګناهونه معاف کیدلی شي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي، فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ العَطَشُ، فَنَزَلَ بِئْرًا، فَشَرِبَ مِنْهَا، ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا هُوَ بِكَلْبٍ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ العَطَشِ، فَقَالَ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا مِثْلُ الَّذِي بَلَغَ بِي، فَمَلَأَ خُفَّهُ، ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ، ثُمَّ رَقِيَ، فَسَقَى الكَلْبَ، فَشَكَرَ اللهُ لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ"، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، وَإِنَّ لَنَا فِي البَهَائِمِ أَجْرًا؟ قَالَ: «فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ»﴾

[صحیح البخاری ج: ۱/ کتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص: ۳۱۸ رقم الحدیث: ۲۳۶۴]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: چې یو سړی په سفر روان ؤ نو تږی شو کوهي ته ورکوز شو اوبه یې وڅښلې چې بیرته راپورته شو ګوري چې یو سپی ده له ډیرې تندې په زمکه خولې لګوي، نو له ځان سره یې وویل دغه سپی هم داسې تږی ده لکه زه چې تږی وم، نو کوز شو موزه یې له اوبو ډکه کړه په خوله کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه را وخوت او اوبه یې سپي ته کښېښودې، سپي اوبه وڅښلې.

نو نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه سړي ته په دې کار باندې ټولې ګناوې وبښلې، صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وویل چې: یارسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ! آیا د سپیو په تنده اولوږلري کولوسره هم مونږ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ثواب راکوي؟ په دې کې هم صدقه ده؟ نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: هر ژوندي باندې چې شفقت وکړل شي دا صدقه ده، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وریاندې راضي کېږي، ځکه د الله تعالی مخلوق ده.

نو دا کار دخلکو په نزد معمولي ښکاري، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه عمل دغه انسان ته ټولې ګناوې معاف کړې. همدارنګه یوې ښځې یوه سپي ته اوبه ورکړې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول ګناهونه ورته معاف کړل.

یوه ښځه د پیشوسره دظلم کولوله وجې جهنم ته ولاړه

خو بل طرف ته بیا په حدیث شریف کې داسې هم راځي.

﴿عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «عُذِّبَتِ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ جُوعًا، فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ» قَالَ: فَقَالَ: وَاللهُ أَعْلَمُ: «لاَ أَنْتِ أَطْعَمْتِهَا وَلاَ سَقَيْتِهَا حِينَ حَبَسْتِيهَا، وَلاَ [illegible] أَرْسَلْتِيهَا، فَأَكَلَتْ مِنْ خَشَاشِ الأَرْضِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحیح البخاری ج: ۱/ کتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص: ۳۱۸
رقم الحدیث: ۲۳۶۵ / ۲۳۶۶]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وېلي چې: يوې ښځې يوه پېشو تړلې وه خوراک او څښاک به يې نه ورکولو نو هغه له لوږې او تندې نه مړه شوه، دهغې په سبب دا ښځه الله تعالى جهنم ته داخله کړه. ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وايي: رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل (وَاللهُ أَعْلَمُ) چې نه تا خوراک ورکاوه او نه دې اوبه ورکولې چې دادې تړلې وه، او نه دې خوشې کوله نو لګيا وه دځمکې حشرات يې خوړل

نو يوه نيکي که وړه هم وي وړه به يې نه بولې، ګناه که کمکۍ هم وي خو کمکۍ به يې نه ګڼې، کله ،کله يو انسان په غټه ګناه نه نيول کېږي او په کمکۍ نيول کېږي، ځکه غټه ګناه ده ته هم ګناه معلومېږي، توبه ورنه باسي، کله ،کله کمکۍ ګناه سړي ته ګناه نه ښکاري، په هغې ورزړور شي، فخر او خوشالي ورباندې کوي، نو په وړوکې ګناه سړی کفر ته هم ورسيږي.

په نېکۍ کې هم دغسې ده، نه دې وړه پرېږدي او نه غټه، په غټه نيکي انسان ته عُجب، تکبر او رِيا پيدا کېږي، خو که کمکۍ نيکي وکړي، خلک يې هم کمکۍ ګڼي، ده ته هم خان غټ نه ښکاري او په هغه وړه نيکي الله تعالى ورنه راضي شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يو ځل دمجاهدينو دضرورت له پاره چندې غږ وکړ يوه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ډيرې روپۍ راوړې اوبل صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يوه کاسه خرما (کجورې) راوړې، نور يې په کور کې څه شی نه و، منافقينو اعتراضونه شروع کړل، چاچې ډيرې روپۍ راوړې وې په هغه يې دا اعتراض وکړ چې دی خو خلکو ته ځان ښکاروي او رِيا کاري کوي، اوپه دغه بل صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پسې يې پسخند شروع کړ، چې په دغه يوه کاسه خرماوو باندې دی مجاهدين کاميابوي نو الله تعالی آياتونه را نازل کړل چې دغه اول صحابي که ډيره قرباني ورکړې ده او ډير مال يې راوړی دی، دده هم د الله تعالی رضا مطلب ده اوکه دغه بل صحابي لږ صدقه کړې ده هم مطلب يې د الله تعالی خوشالي ده.

په يوه حديث شريف کې راغلي دي چې: کله يو سړی يو لک روپۍ خيرات کړي او بل سړی يوه روپۍ خيرات کړي ،ددغه سړي د يوې روپۍ خيرات دهغه بل سړي د يو لک روپيو دخيرات اجراوثواب ته رسيږي، ځکه ددغه مسکين په وس کې دغه يوه روپۍ وه، اوهغه بل کوور پتي دی هغه ته دغه يو لک روپۍ هيڅ شی هم نه معلوميږي، ددې مسکين وس دغومره و، ده ته به په دغه يوه روپۍ د يو لک روپيو نه زيات ثواب ورکول کيږي، خلکو ته خو کم معلوميږي ، خو دغه کم شی چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره وي نو الله تعالی هم لوی انعام پرې مرتب کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په نیکي کې به کوشش کوو نه به وړه نیکي پرېږدو او نه به غټه او په ګناهونو کې به هم احتیاط کوو، هم به له صغیره ګناهونو او هم به له کبیره ګناهونو څخه ځان ساتو.

الله تعالی دې مونږ او تاسې ته په دې نصیحتونو باندې د زړه له اخلاصه د عمل کولو توفیق راپه برخه کړي آمین

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُوْرِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِيْنَ (آمِيْن)

(۵۳) مجلس

دوه لوی نعمتونه او له هغو څخه غفلت

﴿عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نِعْمَتَانِ مَغْبُوْنٌ فِيْهِمَا كَثِيْرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ» ﴾ (جامع الترمذی ج: ۲/ ابواب الزهد ص: ۶۵، رقم الحديث ۲۳۰۴)

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: دخدای تعالی په خپل مخلوق باندې دوه داسې نعمتونه دي چې ډېر خلک پکې تاواني او دوکه شوي دي یو صحت او بل فراغت ده.

د الله تعالی له طرف نه په انسانانو باندې صحت یو داسې لوی نعمت دی چې د صحت په شپو کې که د آخرت له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی هرڅومره کوښښ وکړي هغومره ذخیره ورته جوړولای شي، مګر خلک له دې نعمت څخه غافله دي. د دنیا په کاروبار او تجارت کې که له چاڅخه یو دکتې کار پاتې شي نو ټول دوستان او ملګري یې وربانديې خفه وي، چې فلانکي ډېر غټ تاوان وکړ، ځکه چې دا یې د خرڅولو وخت و اوله ده نه تېر شو اوتاوان یې وکړ، مګر د آخرت لوري ته څوک متوجه نه دي، ځکه نبي کریم ﷺ فرمايي چې: ددغه نعمت په هکله خلک دوکه شوي، چې نن الله تعالی ورته صحت او موقع ورکړې اودی یې په غفلت کې تېروي. له دوی سره دا سوچ او احساس نشته چې سبا به یوه داسې ورځ راځي چې زه به بیا مریض یم اوله لاسه به مې هېڅ پوره نه وي.

بل نعمت فراغت دی، چې د دنیا له مشکلاتو څخه سړی خلاص وي، دا هم یوداسې لوی نعمت ده چې که د فراغت په شېبو کې یو انسان د آخرت له پاره هرڅومره کوښښ وکړي کولای یې شي، ترڅو بنه سرمایه ورته برابره کړي. خو ددغه فراغت له نعمت څخه هم ډېر خلک بې پروا او غافله دي، د فراغت په شېبو کې یې الله تعالی ته پام نه وي، آخرت یې هېر وي، خو کله چې بیا له کوم مشکل سره مخ شي نو بیا یې آخرت هم په زړه شي، الله تعالی ته یې هم پام شي او په زاریو شروع وکړي، خو بیا څه فائده نه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت سراج المشائخ دبندیخانې واقعه

جناب حضرت سراج المشائخ صاحب یو وخت د دریو شپو له پاره بندي و، نو کله چې له بندیخانې څخه خلاص شو، نو ده مبارک ویل چې ما مخکې دا فکر کاوه چې دا موجوده وخت د فتنو ده، نو که یو څوک له فتنو نه خلاصیږي نو بندیخانه به یې د خلاصېدو ښه ځای وي، خو اوس مې چې بندیخانه ولیدله نو و مې ویل چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دې مسلمان نه بندي کوي، ځکه زمونږ خو دا خیال ده چې په بندیخانه کې به سړی له ګناهونو ساتلی وي، له غیبت، شیطانت او بهتان نه به سړی پکې خلاص وي. لکه په حدیث شریف کې راځي چې: په آخر وخت کې به ښه دنیا هغه وي چې سړی یوه رمه واخلي اود غرونو په لمن کې اوسیږي، خلک یې له شر نه محفوظ وي، خپل طاعت او بندګي کوي، چاته یې ضرر نه رسیږي، دا به له دې وجې څخه ښه مال او دولت وي چې سړی د آخرت له عذابونو وړاندې خلاصیږي.

نو خلیفه صاحب مبارک ویل چې: ما ولیدل چې په بندیخانه کې د آخرت سرمایه نه برابرېږي، ځکه زړه یه دې غواړي چې اودس وکړي نو څوک به دې نه ورته پرېږدي، زړه به دې غواړي لمونځ، تلاوت وکړې پیره دار به دې نه ورته پرېږدي. نو کله چې سړی له مشکل سره مخ شي بیابه هغه وخت ستا زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت او طاعت ته ډېر کېږي خو هلته به بیا څه په لاس نه درځي. خو اصل کار او واقعي بندګي بیا هغه وخت کېږي چې دا دواړه نعمتونه یوځای وي. یعنې هم صحت وي اوهم فراغت، کله صحت وي خو انسان فارغ نه وي، بیاهم څه نه شي کولای، کله فراغت وي خو صحت ملګرتیا نه کوي، بیاهم د انسان له لاسه څه نه کېږي، نو دا دواړه نعمتونه چې یوځای شي ډېر لوی نعمت دی اود آخرت ډېر غټ کار ورباندې جوړېږي. خو عام خلک له دې نه غافله دي.

مونږ که لږ فکر وکړو په دنیا کې اکثره وختونه مونږ روغ هم یو او فارغ هم، نه داسې مریضان یو چې ددې مرض له لاسه مونږ له بندګي نه عاجزه شو، اونه دداسې مشکل سره مخامخ یو چې دهغه له وجې مونږ عبادت ته نه خلاصیږو، خو یواځې دومره خبره ده چې مونږ غافله یو. د اخیرت ژوند ته مو پام نه دی کړی.

زما په دې خپل کم عمر کې ذاتي تجربه ده، خصوصاً کله مې چې له خلیفه صاحبانو سره تعلق جوړ شوی دی، نو اکثره به داسې ملګري وو چې ددې نعمتونو له زوال نه وروسته به یې آرمانونه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو فوځي کرنېل حضرت انوارالمشائخ صاحب ته عجيبه خوب بيا نوي

زمونږ مرحوم خليفه صاحب (انوارالمشائخ صاحب) چې دحضرت صاحب مبارک بالذات خليفه و، يوه لويه هستي وه، له ده مبارک څخه الله تعالى د دين لوى کارونه اخيستي دي يو وخت د فوځ يو لوى کرنيل ورته راغى، طالبان ډېر خفه وو چې هسې نه چې خليفه صاحب مبارک ونه نيسي، ځکه مليشه او زور طاقت ورسره ده، کرنيل وويل چې زما له خليفه صاحب سره پټ کار ده، طالبان نور هم وارخطا شول، تردې پورې چې طالبانواومريدانو ددې اراد ه وکړه چې له مليشې سره جنګ وکړي، هسې نه چې خليفه صاحب ته څه مشکل پېښ شي: خليفه صاحب مبارک طالبانو ته وويل چې تاسې هېڅ فکر مه کوئ ! نوهغه کرنيل خليفه صاحب ته وويل چې: بېګاه مې داسې خوب ليده چې: ستاسې په دغه مدرسه کې يو لوى ترانسفارمر لګېدلى وي او له دې ځاى نه افغانستان او پاکستان ته بجلي ورکول کېږي. نو تاسې څه کار او بار کوئ؟ اوددې خوب تعبير هم له تاسې نه غواړم ! خليفه صاحب مبارک ورته وخندل چې: زمونږ کار د طريقت کار دى، نور اصلي حقيقت خو يې ده ته نه وايه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې خلیفه صاحب مبارک له دنیا څخه رحلت وکړ بیا ما ډېر داسې علماء کرام، حاجي صاحبان، صوفیان کرام او طالبان ولیدل چې ددې ارمان یې کاوه چې کاشکې مو له خلیفه صاحب سره په مجلس کې یو ځل شرکت کړی وای کاشکې مو په ختمونو کې ګډون ورسره کړی وای

بیاچې دحضرت انوارالمشائخ صاحب په ځای کوم خلیفه صاحب (قطب المشائخ مولوي صاحب دین محمد قدس الله سره) جانشین موجود و، بیا مو هم له غفلت څخه کار واخیست او توجه به مو نه کوله. خو کله چې هغه مبارک وطن ته ولاړ بیا مو ارمانونه کول چې خلیفه صاحب دلته نیږدې و نو مونږ به خپل هر ضرورت ورته وړاندې کولای شوای، اوس مو موقع له لاسه ووته اودی مبارک لري راڅخه ولاړی.

د سراج المشائخ صاحب فراق مریدان له بې ساري افسوس اوارمان سره مخ کړل.

مونږ چې د سراج المشائخ صاحب جنازې ته ورغلي و، نو بې شمېره مخلوق یې جنازې ته راغلی و، هلته مې دده له مریدانو مولویصاحبانو اونورو خلکو نه په ژړا کې دا خبرې اورېدې چې مونږ خو اوس یتیمان شو اودغه الهي نعمت مو له لاسه ووت.

حتی یو مولویصاحب راته ویل چې: زمونږ د آخرت له ده سره دومره فکر و چې کله به ده ته خلیفه صاحبان اونور عزتمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېلمانه راغلل نو په ما پسې به یې شخصي یو نفر راولېږه چې ورشئ او دی راوغواړئ، خو زه دومره ناپوه وم چې په دې نه پوهېدم چې دی مې د څه له پاره غواړي. اودا مې په خیال کې نه وو چې دی مې ددې له پاره غواړي چې ترڅو د هغو نېکانو خلکو په دعا کې زه هم شریک شم، په وظیفو کې ورسره شریک شم، خو اوس یې ارمان کاوه چې هغه مجلس اوهغه ماحول او محیط مو له لاسه ووت دېرو مولویصاحبانو به ویل چې مونږ به یواځې نه پرېږدئ او دغه خای ته به تاسې راځئ مونږ خو یتیمان شو، له چاسره به ختمونه کوو، له چاسره به ناسته پاسته کوو؟

نوګورئ ! د نعمت قدر له زوال نه وروسته معلومیږي ، د نعمت له زوال نه وروسته بیا آرمانونه کول کومه ګټه نه لري، نن چې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ کومه موقع اووخت درکړی دی، ددې قدر وکړئ ، وخت مه ضائع کوئ، بیابه د آخرت په ورځ لاس او پښې وهئ او څه ګټه به درته نه کوي.

دغه مدرسه ده، دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د نعمت یو مظهر ده، طالبان او ملایان وجود لري، دلته مونږ ته لا ددې موقع شته چې د نېکانو په مجلس کې شرکت وکړو، خو بیابه ددغه ځای هم ارمان کوواوڅه به په لاس نه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغېدونکي طالبان څه وايي؟

دا اوس چې کوم ملګري فارغیږي، دا خو د خوشحالۍ ځای دی چې سړی د علم هغه آخرنۍ مرحلې ته رسیږي اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دین د خدمت له پاره ملا تړي، هلته د دین اود مسلمانانو دخدمت او رهنمایي له پاره ځان تیاروي، خو سره له دې هم دا ملګري افسوس او ارمان کوي پرون ماته یوه ملګري په ډېر افسوس سره دا خبره کوله چې زمونږ له پاره خو مدرسه ډېره ښه وه، دلته مو ختمونه پکې کول اوله ښکو خلکو سره مو په مجلسونو کې شرکت کاوه، خو که وطن ته ولاړ شو، نو له مونږ سره نیږدې په خوا کې کوم خلیفه صاحب نشته چې زمونږ کار ورسره روان شي، خدای خبر چې هلته به بیا څرنګه ژوند کوو؟ ډېرو ملګرو داسې ویل چې مونږ به اوس له خپلو ورونو سره څنګه ګوذاره کوو؟ ځکه هغوی له دین نه ناخبره دي، زمونږ ددغه علم قدر له هغوی سره نشته.

نو ګورئ فکر وکړئ! سره له دې چې طالب ده، خو ددغه فراغت او صحت قدر لاورته معلوم نه دی.

ډېر داسې طالبان چې په ځینو کارونو کې به یې کوشش نه کاوه اوس چې آخر وخت راغی نو ارمان کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په میرانشاه کې به هم مونږ الحمدلله د مشائخو په برکت له جمعې څخه وروسته مجلس کاوه، ښه جوش به و، کله چې مو دعا وکړه نو له یوه خلیفه صاحب سره مې ولیدل، له سترګې مشي وروسته یې ډېر راته وژړل چې قسم ده په طالب پسې مې سترګې وخې، په داسې ځای کې ګېر یو چې په ټوله روژه کې مویوه ورځ تراویح په جمعه کړې دي ، پخوا مې په وطن کې مدرسه وه، د طالبانو خدمت مې کاوه، اوس خپلې مدرسې ته نه شم ورتلای، هرڅه راڅخه پاتې دي، دا مې ارمان وي چې کاشکې له یوه طالب سره پنځه دقیقې ناست وای، ده ماته د زړه حال ویلی وای اوما ده ته.

نو د دنیا ژوند تېرېدونکی ده، باید چې په غفلت کې تېر نه شي، ډېر مولویصاحبان او طالبان تر سپین ږیرتوب پورې په غفلت کې وي، ډېر داسې شیخان مې لیدلي چې وایي دحضرت صاحب نه راوروسته مې له هیڅا سره تعلق نه دی ساتلی یواځې د خان خبره درته نه کوو، ټول په غفلت کې اخته یو. لنډه داچې وخت ډېر قیمتي ده باید چې په ناخبري کې یې تېر نه کړو. په دغو دوه وو نعمتونو ډېر لوی کارونه کېږي، که صحت ده که فراغت، په دې باندې د آخرت له پاره ښه بهترینه سرمایه برابرېږي، خو که مونږ له غفلت څخه کار واخلو، دا نعمتونه به مو له لاسه وځي، دغه خواني اود بدن صحت هر وخت نه وي، که ستاسې دا خیال وي چې له دې نه وروسته به

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ داسې کار کوو، هغه به کوو، د سکون ژوند راروان دی، مونږ به بیا هلته کارکوو داهسې یو خوب، خیال اوتصوردی دی.

نن هم چاراته ویل چې ګرمي ډېره ده، ما ویل چې: دا هم د الله تعالی رحم ده، که زمونږ د اعمالو تقاضا شي نو مونږ ددې لائق یو چې ددې ګرمي په ځای په اور وسوځول شو، ښکه روغ جوړ او صحت ښه برابر ده، ښه د فراغت ژوند ده، خولموږغ نه کوو، روژوې نه نیسو، د الله تعالی حقوق نه ادا کوو، په ښکاره د الله تعالی ناشکري کېږي.

په مخکنیو امتونو کې چې به ښکاره نافرماني شروع شوه او بې ادبي به پیل شوه، نو بیا به الله تعالی هغه قوم په عذاب سره نیست ونابود کړ، خودا د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دعاګانو اوسترګومبارکوبرکت دی، د رحمت للعلمین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ژړاوو اوده د تکلیفونو په برکت الله تعالی په مونږ باندې هغه عام مصیبتونه نه راولي په کومومصیبتونو چې یې مخکني قومونه هلاک کړي دي.

مخکني قومونه به دیوې ګناه له امله تباه کېدل، د حضرت شعیب عَلَيْهِ السَّلَامُ قوم وچې هغوی به په تله کې کمبوت کاوه، دوه کاسې به یې وې، یوه غټه او بله وړه، له بل نه به یې چې څه شی اخیستل په غټه کاسه به یې اخیستل اوکه به یې چاته څه ورکول نو بیابه یې په وړه کاسه ورکول. ددغې یوې ګناه له امله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول قوم تباه کړ، نن سبا تاسې وینئ چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیلو، سیر، ګز او میټر بلکې په اکثرو شیانو کې دغه دوکه کېږي

د یوه لواطت له وجې چې د لوط عَلَيْهِ السَّلَام قوم دا عمل کاوه، خدای جَلَّ جَلَالُهُ د لوط عَلَيْهِ السَّلَام قوم داسې تباه کړ چې ځمکه یې په ځپ مخ وروباندې واړوله. تاسې ووایئ نن هغه عمل په مسلمانانو کې شته کنه؟

د یوه سود په معامله باندې الله تعالی قومونه برباد کړي دي، نن دا عمل په مسلمانانو کې څومره په زور او شور روان دی؟

مفسرین لیکي چې: په آخر اُمت کې به د پخوانیو قومونو دغه ټول ګناهونه یوځای کېږي اوپه ښکاره به د الله تعالی نافرماني کېږي، خلک به فخر ورباندې کوي، خو دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارکې سترګې دي چې دا دنیا په مونږ نه رنګیږي او عام عذابونه په مونږ نه راځي. مخکنیو خلکو چې به عبادت کاوه نو له هغې سره به هم له خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه دارېدل، مونږ خو له ګناه سره هم له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه نه دارېږو.

﴿أَنَّ عَائِشَةَ، زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: {وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ} [المؤمنون: ٦٠] قَالَتْ عَائِشَةُ: أَهُمُ الَّذِينَ يَشْرَبُونَ الْخَمْرَ وَيَسْرِقُونَ؟ قَالَ: " لَا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَا بِنْتَ الصِّدِّيقِ، وَلَكِنَّهُمُ الَّذِينَ يَصُومُونَ وَيُصَلُّونَ وَيَتَصَدَّقُونَ، وَهُمْ يَخَافُونَ أَنْ لَا تُقْبَلَ مِنْهُمْ {أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ} [المؤمنون: ٦١]". ﴾ [تفسیرمظهری /ج ۶/ص ۳۸۸ / جامع الترمذي ج ۲/ص ۱۵۱ / مکتبه حقانیه / رقم الحدیث ۳۲۶۱ / ۳۱۷۵]

ژباړه: درسول الله ﷺ بي بي مباركې عايشې رضي الله عنها ددې ايت په هكله له نبي كريم ﷺ څخه پوښتنه وكړه:

﴿ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ ﴾ [سورة المؤمنون آيت ۶۰]

آيا دا هغه كسان دي چې دوى شراب څښي ، غلاوې كوي؟ رسول الله ﷺ ورته وويل: نه اې دصديق اكبر لورې! بلكې داهغه كسان دي چې روژې نيسي ، لمونځونه كوي ، زكاتونه او صدقې كوي او حال داچې دوى ډاريږي له دې چې قبول به نه شي. او دغه كسان ډير تلوار (او رغبت) كوي په نيكيو كې .او دوى هغو (نيكيو) ته رومبي كيدونكي دي (له نورو خلكو).

خكه خو به صحابهٔ كرامو رضي الله عنهم له ډير عبادت سره ،سره هم خداى پاک جل جلاله ته ژړل . الله تعالى فرمايي: ﴿ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۝ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَب ﴾ [سورة الانشراح] كله چې له لمانځه څخه فارغه شوې بيا خداى پاک ته بنه وژاړه، په دعا ځان ستړى كړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یوڅوک حج وکړي نو شپږ میاشتې به دعا کوي چې خدایه پاکه! دا حج مې قبول کړې، آینده شپږ میاشتې به بیا دا دعا کوي چې خدایه پاکه! په آینده کې مې بیاحج نصیب کړې.

نو که څوک لمونځ کوي، روژه نیسي، جهاد کوي، علم حاصلوي، بیابه هم له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه داریږي، پس له هغې به بیا دی د رحمت مستحق ګرځي.

په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه وروسته کوم حالت راتلو؟

په روایاتوکې راځي: چې علی بن حسین رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کله اودس وکړ رنګ به یې زیړ شو مېرمنې یې ترې وپوښتل چې دا په تا څه کیږي؟ هغه ورته وویل: آیا ته پوهیږې چې زه دچا په حضور کې دریدو ته اماده ګې نیسم او له چاسره غږیږم؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دارالکتاب) / ص:۴۳ / پښتو مکتبه فریدیه / ص: ۷۰]

یعنې لمونځ له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خبرې راز او نیاز ده، هلته مونږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مخامخ وایو چې: (إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝) یوازې تاته عبادت کوو خاص له تاڅخه معاونت غواړو، نو لمونځ په حقیقت کې له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره مکالمه اوخبرې کول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا له یو وړوکي منصبدار اومسؤل سره چې مخامخ شي نو ژبه یې ودرېږي او خبرې نه شي کولای، له خپل استاد او شیخ سره چې مخامخ شي نو غږېدای نه شي، نو هغه الله تعالی چې ستا د بدن د هر اندام له هر عمل څخه خبر او ستا په زړه عالم ده اوبیا دهغه په حضور کې ولاړ یو ، خو بیاهم دا سوچ راسره نه وي چې زه چاته مخامخ ولاړ یم اوله چاسره غږېږم.

یو بزرګ فرمایي چې: که ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝﴾ دقرآن کریم آیت نه وای ، او یا د ﴿الحمد لله﴾ ویل په لمانځه کې لازم نه وای نو قسم ده که ما په ټول ژوند کې په لمانځه کې دا آیت ویلی وای ، ځکه چې په دې خبره کې مونږ دروغجن یو، په خوله وایو چې خاص ستا عبادت کوو او خاص له تاڅخه مرسته غواړو، حالانکه مونږ په څه لګیا یو، په ریاکاري اخته یو، ټوله توجه او التجاء مو انسانانو ته وي.

نبي کریم ﷺ فرمایي چې: په لمانځه کې به مخامخ د قبلې طرف ته لاړې نه توکې ، ځکه د لمونځ کونکي او کعبې شریفې تر منځ الله تعالی ده، لمونځ کونکی دهغه جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته ولاړ دی.

اوس تاسې فیصله وکړئ چې: زمونږ لمونځ څومره بې حضوره وي، سلام لا نه وي ګرځېدلی مونږ نبغ روان شو، دعا نه کوو، دا څه وجه ده ، وجه یې داده چې له الله تعالی نه وېره او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوف نشته، دا سوچ نشته راسره چې دا سوال وکړو چې: خدایه پاکه! دا لمونځ مې قبول کړې.

مخکني خلک ټول د شریعت نمونې وې، دهغوی په وسیله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته د دین رهنماګانې را ورسولې. دهغوی بنیادي وجه دا وه چې هغه خلک په واقعیت کې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه وېرېدل، خپل اعمال غټ نه ورته ښکارېدل اونه په خپلو عملونو دوکه کېدل.

د حضرت ابراهیم خلیل الله عَلَيْهِ السَّلَامُ دزړا حال

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته په انبیاوو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ کې (خلیل الله) وایي، معنا یې داده چې یواځې او یواځې یې له خدای سره مینه وه، نور یې هېڅوک په دې مینه کې شریک نه ؤ، خو چې کله به د الله تعالی هغه د جلالیه صفاتو انوار په ده باندې غالب شول نو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له وېرې به یې دومره ژړل چې تر یو میل پورې به یې د ژړا غږ رسېده. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته راولېږه چې: زما خلیل ته ورشه او زما سلام ورته وایه، او دا هم ورته ووایه چې: دوست له دوست نه دومره ډارېږي؟ ته خو (خلیل الله) یې! ته څرنګه له ماڅخه دومره ډارېږې؟ حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته په خواب کې قسم کوي چې: کله مې په ذهن کې د الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ لویې راشي اوخپلو تقصیراتو ته متوجه شم، نو دا مې هېره شي چې زه د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست او پیغمبر یم

[مکاشفة القلوب ص: ۱۱/باب الخوف من الله تعالی قدیمي کتب خانه]

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې په ټولو مخلوقاتو کې اعلی ترین، بهترین اوغوره مقام څښتن ؤ، خو په لمانځه کې به یې بیا داسې ژړل چې د سینې مبارکې به یې داسې غږ راووت لکه کټو اویا چای جوش چې جوش خوري، یا لکه مېچن چې ګرځوي، په لمانځه کې به دومره ولاړ و چې پښې مبارکې به یې وېرسېدې. صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُم به ویل چې: کاشکې د لارې د غاړې یو بوټی وای، چې حیواناتو خوړلی وای څکه له هغو نه پوښتنه نشته، له مانه خو به پوښتنه کېږي.

اصل مطلب دا چې باید خپل مسئولیت ته متوجه شو، د دغو دوو نعمتونو قدر وکړو، صحت او فراغت غنیمت وګڼو، خدای مکړه که دلته څه مشکل له کوم طرف نه راپېښ شي، بیا به دغسې مجلس نه شو کولای

دغسې وخت په میرانشاه کې هم و، طالبان و، مدرسې وې، د درس حلقې او خانقاګانې وې، کله خو چې حالات بدل شول او حکم راغی چې کډې بار کړئ نو بیا له هغې وروسته خلکو ارمان کاوه چې کاشکې مو دا وخت هسې عبث نه وای تېر کړی. خو بیا د نعمت له زوال څخه وروسته ژړا او فریاد کومه ګټه نه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې واقعي عشق او محبت وي نو چې مرید له پیر نه بېل شي، شاګرد له استاد نه، دوست له دوست نه نو بیا سړی پوه شي چې کاشکې مې له وخت نه استفاده کړې وای

نو څومره مو چې وس وي د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د دغو نعمتونو قدرداني اوشکرانه اداء کړئ، له نېکو خلکو سره علاقه دوامداره ساتئ، په مجلسونو کې یې شرکت کوئ، د عبادت طرف ته تلوار کوئ، څکه مرګ پټ اوناڅاپه ګذار کوي، نېټه یې معلومه نه وي چې څه وخت به راځي ؟ د قیامت په علائمو کې راځي چې : یو سړی به خولې ته مړی پورته کړي خو قیامت به وربان دې راشي او مړ به شي، دا اوس هم داسې مرضونه شته چې پیاله ورته د که وي او دی مړ شي، له کوره ووځي او بېرته یې مړی ورته راوړي

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: كَانَ رِجَالٌ مِنَ الأَعْرَابِ جُفَاةً، يَأْتُونَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَسْأَلُونَهُ: مَتَى السَّاعَةُ؟ فَكَانَ يَنْظُرُ إِلَى أَصْغَرِهِمْ فَيَقُولُ: «إِنْ يَعِشْ هَذَا لاَ يُدْرِكْهُ الهَرَمُ حَتَّى تَقُومَ عَلَيْكُمْ سَاعَتُكُمْ» ، قَالَ هِشَامٌ: يَعْنِي مَوْتَهُمْ ﴾ [صحيح البخاری ج ۲، کتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص ۹۶۴ / رقم الحدیث: ۶۵۱۱]

ژباړه : له حضرت عایشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی وایي: وه له کوچیانو چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته به راتللو اوورنه پوښتل به یې چې: قیامت به څه وخت وي ؟ نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په دغه مجلس کې یوه کشر ته اشاره وکړه چې دغه به لا سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېږي شوی نه وي چې په تاسې به قیامت راشي. نو په دې کې اشاره دې ته وه چې انسان څرنګه مړ شو قیامت یې شروع کېږي، یعنې کشر به لا سپین زېږی نه وي او مشران به مړه شي نو قیامت یې شروع ده. ﴿ مَنْ مَاتَ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهٗ ﴾ یعني کله چې انسان مړ شو نو قیامت یې شروع ده، فی الحال یا عذاب ده او یا هم راحت [تفسیر مظهري ج ۲ ص ۲۳۱]

وروسته به بیا افسوس کوو، دقیامت د ورځې یو نوم (یوم الحسرة) ده، یعنې د ارمان ورځ. بیا به هلته نېک عمله انسان هم ارمان کوي چې کاشکې ډېر عمل مې کړی وای او بدعمله به هم ارمان کوي چې کاشکې توبه مې په دنیا کې ایستلې وای، داچې د ژوند په پای کې ارمان کوو، یا په آخرت کې ارمان کوو، که له سپین زېږي نه پوښتنه وکړو هغه هم په تېر عمر او ځوانۍ ارمان کوي، په شرط ددې چې لږ اوزیات عقل ولري هغه هم ارمان کوي چې هسې مې ژوند عبث تېر کړ، علم مې ونه کړ، د دین خدمت مې ونه کړ، دآخرت له پاره مې څه ذخیره برابره نه کړه، نو دا چې په ژوند کې ارمان کوي نو په قیامت کې خو به خامخا ارمان کوي ځکه چې دهغې یو نوم (یوم الحسرة) دی، نورهم ډېر نومونه لري، لکه (قارعة، غاشية، التغابن) دی چې بیا به هرڅوک ارمان کوي نو تر ارمان کولو مخکې باید په نیکو عملونو لاس پورې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، قَالَ : خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ ! تُوبُوا إِلَى اللهِ قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا ، وَبَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ قَبْلَ أَنْ تُشْغَلُوا .الحديث ﴾ [ابن ماجه ،باب فرض الجمعة رقم الحديث: ۱۰۸۱] ژباړه : له حضرت جابر ابن عبدالله رضي الله عنه نه روایت دی وایي : رسول الله صلی الله علیه وسلم موږ ته نصیحت کاوه ویل یې : اې خلکو الله تعالی ته توبه وکاږئ مخکې تر مرګه او نیکو عملونو ته تلوار کوي مخکې تر دې چې تاسې په څه باندې مشغوله کیږئ. اوحضرت عمر رضي الله عنه فرمایي : ﴿ مُوْتُوْا قَبْلَ اَنْ تَمُوْتُوْا ﴾ ځان مړه وګڼې مخکې له دې نه چې تاسې مړه شی، اوس له ځان سره فیصله وکړه چې زه مړ شم اوپه قبر کې مې ښخ کړي، له څخه ملائکې سوال اوجواب شروع کړي نو زه به په کوم عمل خلاصیږم ؟ له ځان سره چې دې محاسبه شروع کړه داد هم خلاصېدویوه لاره ده. له ځان سره حساب کوه چې که داکار وکړم نو قابل د رحم یم اوکه دا غلط کار وکړم نوبیا به د قبر له عذابونو سره مخامخ کیږم

که دا سوچ له چاسره پیداشو نو آخرت کې هم کامیاب ده او دنیا یې هم ګل ګلزار ده، بیابه ارمان نه کوي، بیابه د راحت معامله ورسره کیږي، دخوشحالی مرحلې به یې شروع کیږي او تکلیفونه به بالکل نه وي

الله تعالی دې زمونږ ټولو سوچ او فکر د آخرت طرف ته وګرځوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۴) مجلس

په انسانانو باندې درې لوی امتحانونه

﴿ تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرُ ۝ الَّذِيْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ۝ ﴾[سورة الملك]

ژباړه: ډیر برکت کوي هغه (الله) چې په لاس (بلاکیف) د ده کې دی ملک سلطنت او هم دغه (الله) پر هر شي باندې (اراده وفرمايي) ښه قادر دی

هغه (الله) چې پیدا کړی یې دی مرګ او ژوند له پاره د دې چې وازمويي تاسي چې کوم یو له تاسې ډیر ښه دی دعمل له مخې (چې درکړي تاسو ته جزاء داعمالو)

یعنې خداوندمتعال دانسانانو اوپیریانو په پیداکولوکې لوی حکمت ددغو انسانانو اوپیریانو تجربه کول دي خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ژوند اومرګ ددغه له پاره پیدا ده که همیشه ژوندون وای مرګ نه راتلای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیده اوکه مرګ وای بیرته ژوندون نه وای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیدله، خدای پاک یو وار په دنیاکې ژوندون خلکوته ورکوي له لیږ وخت نه نیولې ترډیره وخت پورې دچالږ وخت اودچا ډیر وخت بیا دهغه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته په دغو مخلوقاتو باندې مرګ راولي ،دمرګ نه وروسته بيا ژوندون راولي ،ددې له پاره چې دغه دنيا اول ژوندون دانسانانو دامتحان ژوندون ده ،دپيريانو دامتحان ژوندون دی، اودوهم ژوندون ددغه امتحان دنتيجې ژوندون دی چې په دغه امتحان کې چاڅه کړي اوله دغه سره به بياهلته څۀ کيږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ مرګ اوژوندون ددې له پاره پيدا ده چې دتاسو امتحان واخلي چې تاسو کوم يوډير ښه ده په اعتباردا عمالوسره چې څومره ډيرښه وي هغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ته ډير محبوب دی کوم يوپه امتحان کې ښه کامياب دی ،دهغه لپاره دخدای پاک له طرف نه ډير ښه انعامات تيار دي.

دانسان په زندګي کې امتحانونه

خودغه امتحاني زندګي دانسانانو په دنياکې چې خدای پاک پيداکړې ده په څوقسمه په انسانانو باندې امتحان راځي.

مهم اودپام وړ امتحان په انسانانوباندې په اعتبار دعمل سره دی ،داچې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ لمونځ ،اودس ،روژه، زکات ،حج ،جهاد، علم ،قرباني ،سرسايه اوصلې رحمي اوداسې نورنيک اعمال په خلکو مقرر کړي دي ،ورسره يې غلا ،زنا، درواغ،غيبت، رشوت، خيانت،غصب ،قتل ،ظلم ،پوچ الفاظ ،بهتان ،شيطانت ، حسد ، تکبر اوعجب اوداسې نورکارونه حرام کړي دي ،دا اصلا مهم شی د امتحان دتجربې دا امر اونهې دی چې خدای پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ په کوم شي امر کړی دی چې دا اوس يې څوک په ځای کوي اوکه نه يې په ځای کوي اودغه امتحان کې رب تعالی خپله انسانانو ته اختيار ورکړی ده.

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به د کفارو په نه ايمان راوړلو ډېر غمجن کيده، ډېر وعظ اونصيحت به يې ورته وکړچې هغوی به ايمان نه راوړلو نوده به ډېر ژړل اوخفه کيده به.

الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايې چې ته دډېره غمه چې کافر ايمان نه راوړي، ځان وژنې که زما اراده ددې وايې چې په زوره خلک مسلمان کړم نوداسې معجزه به مې ورښکاره کړې وه چې بيا به دهيچاهم دمخالفت طاقت نه وه. زه يې په زوره هم مسلمانه والای شم، لکن دنيا دامتحان ځای ده په زوره کار زه نه کوم يعني الله تعالی قادر ده خوپه امتحان کې يې خپله خلکوته اختيار ورکړی ده چې په خپله خوښه روژه ونيسي اوکه نه؟ لمونځ کوي اوکه نه؟ نور اوامر په ځای کوي اوکه نه؟اودهغونواهيوڅخه چې انسان منع کړشوی دی له هغوڅخه په خپله خوښه ځان منعه کوي اوکه نه؟

نولوی امتحان په اعمالوکې ده اوپه دغه امتحان کې يې دکوشش کولواختيار موږ ته راکړی دی اوورسره يې دارحم هم راباندې کړی دی چې دامتحان دکاميابي ځايونه يې هم راښودلي دي.

مثلا په مدرسو،سکولونواوپوهنتونوکې چې امتحان دطالبانو اوشاگردانو اخيستل کېږي نوکوم استاذ چې نفس اشاره،کوم ځای ته وکړي دوی داستاذ داډېرلوی احسان مني چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدغه ځای کې استاذ اشاره کړې وه ،کیدای شي امتحان پدغه ځای کې راشي داځای به موږ سم زده کړواوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اشاره نه ده ورته کړې بلکې په واضحه توګه یې ښودلې دي ،په ښکاره یې بیان کړې دي.

دالمونځ ده اودایې نتیجه ده ، داروژه ده اودایې نتیجه ده، دازکات دی اودایې نتیجه ده، داعلم ده اودایې نتیجه ده،داجهاد دی اودایې نتیجه ده نوهرڅه یې په ښکاره بیان کړې دي اوورسره ورسره یې (۱۰۴) کتابونه او زیات و کم (۱۲۴۰۰۰) زره انبیاء یې دخلکو دپوهې لپاره رالیږلي چې په دغه امتحان کې کامیاب شي اودشک ځای ورته پاتې نشي.

اوهمدارنګه دهغونه وروسته چې دهغو وارثان چې په میلنونودي بیایې په بدن کې دقابلیت دزده کړې شیان پیداکړي دي ،سترګې یې راکړې چې ورباندې وینو،غوږونه یې راکړي چې خبرې ورباندې اورو،که په خپله نه ورباندې پوهیږو له بل نه یې زده کولای شو، عقل یې راکړی چې دخبرو سوچ ورباندې کوو اوددغو احساناتوسره سره یې په دې یې هم خبرکړې یو چې په دې امتحان کې ناکامي په یوه وجه درباندې راغلي اونفس اوشیطان درباندې غلبه وکړي بیرته په دنیاکې دخلاصیدلو لار مې هم درته خلاصه کړې ده.

داسې نه ده چې یوځل ناکام شوې پرچه دې ختمه شوه اوبیا دې کارنه کیږي ،نه بلکې که بیرته کوشش وکړو سوال غلط درنه حل شوی وي نوتوبه وباسئ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دربارته رجوع وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړا وې وکړئ، نو هغه لیکل شوی شي ،چې د هغه نتیجه داده چې په جهنم کې پرې غوزول کېږو هغه تول په دنیاکې درته ختموي.

یعنې ډېر چې غافله نشو نواخیرت ته دګناه سره دورنګ لاړ ډېره نشته ،خوداچې بیا د دومره بنوونو اویادونو سره اخیرت ته دګناه سره ځو، وجه یې داده چې موږ غافله یو.

حضرت عبدالله بن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا د مرغانو په ژبه پوهېده

په قرانکریم کې راغي چې حضرت سلیمان عَلَيْهِ السَّلَام ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمرغانو په ژبه هم علم ورکړی و، (تفسیر مظهری ج۷/ ص: ۱۰۴) لیکي چې ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ته چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داکازوی ده، هغه ته یهودیان راغلل ورته وایې چې موږ دتانه په یوڅو شیانوکې پوښتنه کوو که راودې ښودلې نوموږ بیا ایمان راوړو اودتاسو دین حق دی ،نودوی دحیواناتو دآوازو پوښتنې وکړې چې قنبر مرغه څه وایي؟ هغه دا وایې ﴿اللهم العن مبغضی محمد ومبغضی ال محمد﴾ خدایه ! ته دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودده دکورنۍ په دښمنانو لعنت وکړې، دامرغه همیشه خدای پاک ته داسوال کوي ځکه چې دغه مرغه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لري. اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رحمت دعالم دی اوچې له رحمت سره څوک دښمني کوي هغه درحمت لائق نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچرګ په هکله یې پوښتنه ورنه وکړه. ده ورته وویل چې چرګ داوایې: (اذکروا الله یاغافلون) اې غافلانو! الله تعالی یاد وئ.

اوس نو چرګ یو مرغه دی چې په هغوګنده ګیوکې دده ژوند دی، زموږ او تاسې دخوراک شی ده لکن هغه موږ ته نصیحت کوي چې ای غافلو انسانانو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یادونه کوئ.

آس چې دجنګ میدان ته ورګډ شي نو په ششنیدا کې داوایې (سبوح قدوس رب الملائکة والروح) دالله تعالی تسبیح او پاکي بیانوي، ځای دی ذکر دی چې دلته دالله تعالی یادونه وشي نو بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نصرت درسره کوي. اوخر وایې: اللهم العن الغشار) اې الله تعالی په غشارو باندې لعنت وکړې. زرزور مرغه وایې: اللهم اني اسئلک قوت یوم بیوم). دراج وایې: الرحمن علی العرش استوی).

چونکښه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په اوبوکې یوضعیف مخلوق پیداکړی، هغه وایې: (سبحان للمعبود فی لجج البحار) پاکي ده هغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ چې دده عبادت دریابونو په منځ کې هم کیږي.

نو که په دریابونوکې حیوانات دي هغه هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ذکر باندې لګیا دي.

اوجنت یې ما او تاته تیار کړی، دا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داسې مخلوقات دي چې یواځې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ داحساناتو شکریه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کوي،خوعقل دانسان لپاره،علم دانسان لپاره،ښکلی وجود دانسان لپاره،کمال دانسان لپاره اوپه اخیرت کې جنت اوانعامات اودرب تعالی دیدار هم دانسان لپاره اوددوی لپاره هیڅ شی هم نشته.

خودایواځې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دوی باندې احسانات دي ،دوی وخت په غفلت نه تیروي،انسان چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ترټول مخلوقات نه اشرف پیداکړی دی اوټول مخلوقات یې دده دګټې لپاره پیدا کړې دي هغه بیا خپل وخت په غفلت تیروي خوددغه غفلت دوېښولو لپاره الله تعالی وخت په وخت موږ ته تنبیه راکوي ،امتحان ده ، بیدارشه!

په موږ باندې چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ روژه فرض کړې ده ددغې اصلي هدف اومقصد خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکرکوي :﴿ لعلکم تتقون﴾ په تاسو روژه ددې لپاره فرض شوه چې تاسو له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه وډارشئ . دا اوس په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه امتحان راغلی ،که چېرې دغه روژه چا په صحیح معنا ونیوله نوپه هغه کې ویره اوله ګناهونوڅخه اجتناب پیداکېږي ،بیاکامیاب شو بیا داسې کامیاب شو چې ددغې روژې په برکت مخکې یې کومې ګناوې چې کړې هغه ټولې ورته معاف کوي،هغه دده عمل نامه چې چټله لیکل شوې وه هغه بیرته ورته صفاکوي، ددغې روژې نه ترمخکې روژې چې څومره صغائرګناهونه تېرنه شوې وي هغه ټول ورته معاف کوي اوچې کله ګناوې معاف شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودغه انسان دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو له جملې نه ګرځوي ځکه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په امتحان کې کامیاب شو.

دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دوستي له تقوا پرته نه پیدا کېږي لکه خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ چې فرمایي ﴿ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ ﴾ [سورة الانفال ۳۴ آیت] ژباړه: نه دي دوستان دالله تعالی مګر (دي) متقیان

بیا خپله متقیانوته خدای پاک جنتونه تیارکړي دي: ﴿ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴾ [سورة عم آیت ۳۱] دمتقیانو بیا کامیابي وي، باغونه، ښځې، حورې اوغلمان دي، دشرابو اوشیدو ډک جامونه دي اومیوې دي، داټول ددې دنیا دمتقیانو له پاره دي.

نوپه عبادت کې امتحان ده پدغه امتحان سره انسان صفاکېږي، متقي کېږي، په تقوا سره انسان دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست ګرځي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستي په نتیجه کې بیاداسې دجنت انعامات ورکوي چې نه په دنیاکې چالیدلي اونه یې په غوږو دهغوپه هکله څه اوریدلي اونه دچاپه زړونوکې دهغوی تصورتیرشوی.

نواول مهم امتحان په انسان دعباداتو دی، که انسان په دې امتحان کې کامیاب نه شو نوبیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نورامتحانونه ورباندې راولي، چې عاجزه شي ګوندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته راجع شي، کله بیا مرض ورباندې مسلط کړي اوکله بیا ظالم بادشاه ورباندې مسلط کړي، کله کفار ورباندې غالبه کړي بیا یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قسمه امتحاناتو کې راولي، څکه چې خپل عبادت اوخپله وظیفه یې ونه پېژانده.

نو په دنیاکې یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پدغه پوهوي چې گوره چښتن دې زه یم، پخپله غنا اومړښت، په خپله څواني اوقوت باندې دوکه نه شې، مریض کوم دې هم زه، مسکنت هم زه درباندې راولم. مظلوم کوم دې هم زه.

نو بیا دا امتحان په خلکو باندې راولي داچې دڅومره تکلیفونو سره انسان مخکښې دادېې خپلو اعمالو نتیجه ده. په هغه کې بیا که څوک کامیاب شول، صبر یې وکړ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته یې غاړه کېښودله، عاجزي یې مختاره کړه، دخپلو گناهونو څخه توبه گار شو بیا پدغه امتحان کې داگټه ده چې هغه مخکني ټول گناهونه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته معاف کوي. باغي و، خو عاجز شو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته یې غاړه کېښوده بیا نو توبه گار شو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه گناوې ددغو تکلیفو په ذریعه ورته معاف کوي

که بیا پدغه امتحان کې هم دا انسان پوه نشو او دایې وویل چې دنیا ده کله به انسان مریضیږي، کله به بیا روغ رمټ وي، کله به مسکنت ورباندې راځي اوکه به مالداره کېږي سوچ یې ونه کړ عقل یې کارپرینښود، دایې ونه ویل چې دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له لوري په مابانديې یو امتحان راوغلی ؤ نو بیا الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ پدغه انسان دریم امتحان راولي اودا ډېر خطرناک امتحان دی هغه دا چې په دې انسان باندې درزق آزادي راولي، مالداره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قدرت خاوند کړي ،صحت يې برابر کړي ډېر وخت مرض نه پرې راولي.

په دې امتحان کې انسان دسختې خطايي سره مخامخ کېږي څکه چې په مرض ،مسکنت اومظلوميت کې خوله انسان سره عاجزي وي ،بغاوت نه شي کولای.

نوکه په دې يوه طريقه هم اصلاح نه شو نوبيا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نورنعمتونه هم ورزيات کړي او استدراج ته يې ورسوي اودافکر کوي چې داهرڅه زه کوم ،نورورځ په ورځ ،ساعت په ساعت يې دګمراهي طرف ته زوروړونه کوي.

هغه مخکې داسې امتحانات وچې په هغوکې ګناهونه ورباندې ختميدل اودا داسې امتحان دی چې ګناهونه يې ساعت په ساعت ورزياتېږي.

تاسو به ډېر خلک ليدلي وي چې څرنګه لېږ په خېټه موړ شي نوسمدستي تلويزون کورته راوړي، سينما او د (وي سي ار) ځايونوته تګ راتګ پيل کړي ، شراب چېښل شروع کړي،په بل مسلمان ناحقه ظلم شروع کړي، خواهشات ورباندې غالبه شي په زنا اخته شي،په لواطت اوبدعملي لګيا شي، نورورځ په ورځ يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا غرقوي ؛نودا بيا خطرناک امتحان دی ،تول په دې دوکه دي چې زه ښه سړی يم چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر مال او اولاد راکړی ؛نو دتوبې طرف ورنه هېرشي ،دې ته يې پام هم نه وي چې داالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ احسان دی،شکريه به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کړم او دې ته یې پام نه وي چې که توبه ونه باسم نو غرق به شم و نوریې هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ غرقوي.

کفار هم په دې خبیثه دنیا دوکه وو چې دانبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَامُ مقابلې به یې کولې او بیا به یې ورته وویل چې ترتا نه موږ. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ورنیږدې یو ،له تانه یې موږ ته ډېره دنیا راکړې،له تانه یې موږ ته ډېر اولادونه راکړي، له تا نه یې موږ ته ډېر قدرت راکړی.

او دعامو مسلمانانو په مقابله کې به یې هم دغه خبرې کولې

دوه ورونه چې یو د دنیا طالب او بل د اخیرت طالب ده

په قرانکریم کې په سورة الکهف آیت: ۳۲ ا تفسیر مظهری ج۶ ص: ۳۲ ا کې واقعه راځي دوه ورونه دي له یو پلار څخه ورته اته زره روپۍ پاتې دي ،هریو ته څلور- څلور زره روپۍ ورسیدلې ؛خو یو هغه خپلې روپۍ په دنیالګوي ،په زر روپۍ یې زمکه واخېستله.اوهغه بل زر روپۍ صدقه کړې بیا هغه دزمکې دخدمت لپاره په زرو روپو غلامان واخېستل اوهغه بل بیا زر روپۍ صدقه کړې هغه بیا په زر روپۍ واده وکړ اوهغه بل بیا زر روپۍ صدقه کړې

هر وار دا وایي چې خدایه پاکه ده په دنیا زمکه واخېستله اوزه د اخیرت زمکه اخلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ددنیا غلامان واخبستل زه داخیرت غلامان اخلم،ده ددنیاښځه وکړه زه داخیرت حوره کوم. بیا چې د ډېر احتیاج په وخت کې دا خپل وروړته ورځي ورته وايې چې څه کومک راسره وکړه نودی یې ملامتوي چې زما اوتا دنیا یوه برابر وه څلور زره دې تا وې اوڅلورزره زما وې،بې عقله ټولې دې خیرات کړې اوس راشه زما په باغوباندې وګرځه چې ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باغونه راکړي،څومره غلامان اوخادمان مې دي اواخیرت نشته که بالفرض دوهم واري ژوندون راشي بیا به هم زما هرشی له تانه ډېر وي ځکه چې په دنیا کې مې تر تابه ساتي نوپه اخرت کې به هم ترتابه یم.

هغه بل ورته وايې چې ګوره داسې به دې نه ویل ،دابه دې ویل چې په مادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ احسان دی ،کفر اوبغاوت ولې کوي؟ الله تعالی په دې قادر دی چې له تانه یې واخلي او بیرته یې ماته راکړي

سهار چې کله راپورته شول په باغ یې اور لګېدلی و اوټول سوزلی و.

اوس نودغه دنیا ده ته دعزت شی معلومېږي چې په دنیا کې یې ماته ډېر شی راکړی ،که اخیرت ته لاړشو نوهلته به هم ترتا زما شیان ډېر وي

نو په دا موجوده انسانانو کې هم داسې خلک شته چې دچا دنیا ډېرېږي دوی ورځ په ورځ باندې په دوکه کې ولوېږي تر دې چې په ټولوخلکو کې ځان ښه ورته معلومېږي ،ځان دخبري سړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم بولي او دافکر ورسره وي چې په ملجس کې ښه نوباید زه وغږیږم ،زه تر ټولوهوښیار یم، تر ټولو خلکو دې زما عزت ډیر وشي،له ټولوخلکو زه عزتمندیم، مرکه باید زما په خبره فیصله شي، هرڅه باید زما په واسطه وشي څکه زه ترټولوخلکو عزتمند یم ولې ؟ دنیا مې ډېره ده.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یوشامي دخپلې علاقې صفت کوي

دشام دعلاقې څخه یو کس راغی نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته يې دهغې علاقې صفت وکړچې زموږ علاقه ډېره سرسبزه اوسرابه ده،خدای پاک جل جلاله هم مبارکه زمکه ورته ویلې ده، ښه باغونه اوفصلونه لري

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې په داسې سرسبزه علاقه کې بیځ نوبیاڅه وربانډې کوي ده ورته وویل چې بیا ښه ښه خوراکونه ورنه تیاروو،د ډوډۍ وخت وي ښه خوراکونه ،ښې مېوې وي څکه آبادیو

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې ددغه ښه خوراک نه بیاڅه جوړیږي ؟ دی ورته وایې چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم ته ښه پوهیږې نورچپ شو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې د دنیاحقیقت دغه شی ده اصلا ددنیا اصلي حقیقت دغه ګندګي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زموږ خلکوته په دغو ګندګیو ځان عزتمند معلومېږي، چې خوک ترټولو نه ډېر په ګندګیو باندې ککړوي هغه ته، ترټولو خلکو ځان عزتمند ښکاریږي، داوجه داده چې شیطان دوکه کړي یو.

په محسوساتو کې د شیطان د دوکې مثال

د (الهکم التکاثر) په تفسیر کې تفسیرعزیزي [ج: ۴/ ص: ۴۶۲/ اردو] کې لیکلي دي چې یوسړی ښه دنیادار ده، ښه ډېره دنیا اوجایدادلري، په کورکې بې ورته وویل چې داشی نشته، دانشته، تودی په دې نیت له کوره راووت چې مثلاً بوره واخلم، اوړه واخلم، غوړي به واخلم، چای به واخلم دکور نورضروریات به پوره کړم نوښې ډېرې روپۍ یې له ځان سره را واخستي اوس شیطان، چې دانسان دښمن دی په لارکې کمین ورته نیولی، په لارکې خلک شراب چښي، ده ته هم داخیال وروګرځیده، شیطان یې دوکه کوي چې روپۍ ډېرې دي داخلک شراب چښي راشه ته هم یوبوتل وچښه چې څه خوند پکې شته؟ نوشراب یې وچښل اوپه رومبي ځل ډېر زیات اثر کوي نوبیا ولاړشي چیرې په یوګندګي کې ولویږي، غله راشي ویې ګوري چې داڅوک دی؟ چې راجګ یې کړي اوجیبونه یې وګوري نوهغه ټولې روپۍ ورنه ویسي، لکه دا نن سبا چې په موټروکې څه دنیشې شی ورکړي اوټولې روپۍ ورنه واخلي، دغه انسان په هغه ګندګي کې خالي لاس او جیب پاتې شي اوټوله سرمایه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويسي، مازديګر يې خپل خپلوان راشي اودی په ګندګي کې پروت وي او وايي چې فلانکی خان صاحب خوپه ګندګي کې پروت دی، چې راپورته يې کړي جيبونه يې وګوري ټولې پيسې چا ورنه وړې وي، هيڅ شی نه وي ورسره ،هم سرمايه ولاړه شي هم بې عزته شي اوپه اخيرت کې خو به يې خدای خبرچې څه حال وي

نو ددنيا مثال هم داسې دی لکه شيطان چې موږ ته په کمين کې ناست دی ، دچاچې روپۍ زياتې شي څوک په شرابواخته کړي، څوک په زنا اخته کړي اوڅوک په نورو بدعمليو لګيا کړي، خو هغه يې بنيادي سرمايه چې ايمان ده، ورختموي، بيا به په مرداره نالي کې پروت وي، دهلاکت دکندې په غاړه به وي په اخيرت کې به دسخت مشکل سره مخامخ کېږي

نوبنيادي اواصلي هدف وپېژنئ چې مقصود په عباداتو کې په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه امتحان دی، هرانسان دې بايد دېته متوجې شي چې زه ځان ورته تيارکړم،که نوي نوپه دې باندې دې پوه شي چې بل قسم امتحان راباندې را وران دی ، تکليفونه به راباندې راځي اوکه څوک په راحتو کې و هغه دې نه خوشحالېږي چې زه په خدای پاک ګران يم ،ولې ؟ځکه چې ماډېره ګټلې ده

زموږ شناخته دنيادار خلک موږ وينو چې روژه په صحيح طريقه نه نيسي، لمونځ په جمعه نه کوي ،لمونځ په صحيح طريقه نه کوي، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حق نه اداء کوي؛خوچې پوښتنه وکړي هغه فلانکی مالدار چېرې ده؟ نوکله يې شپږ مياشتي اوکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې اووه میاشتې په کراچۍ اولاهورکې تېرې کړې وي یا کابل ته تللی وي،یا دوبۍ او سعودي ته تللی وي اوپه دې ګندګي پسې لګیا وي.

نودا امتحانات دي په موږباندې ؛نوپه امتحان کې به سړی زیرک اوسیږي ،هرسوال ته به زیرک وي اوداسې سخت امتحان ده چې په اینده کې په قیامت کې دا زمکه په سړي شاهدوي ،خپل اندامونه به په انسان شاهدي ورکوي،ملائکې به په سړي شاهدې ورکوي،الله تعالی په سړي شاهد وي ،بیا هیڅ شی پټ نه پاتې کېږي ،دډغې نتیجه به هلته سړی ویني،په انبیاءکرامو عَلَيۡهِمُ ٱلسَّلَامُ رنګ رنګ تکلیفونه راغلي،خودوی پوه و چې داامتحان ده.

په حضرت ایوب عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ امتحان او په هغې کې کامیابیدل

حضرت ایوب عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ سخته ډېره دنیادرلوده ،ښه اولادونه، ښه صحت یې درلود؛خو ابلیس لعین خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته وایې چې دی ځکه عبادت کوي چې دنیا ډېره لري،ورته خلاص ده. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ شیطان ته وویل چې ځه په دنیا یې ته مسلط شه،نوشیطان یې په دنیا مسلط شو نود اوښانو یې چې څومره ګلې وې په هغو ټولو مرض ولګیده اوټول ختم شول،توشیطان ورته راغی اوورته ویې ویل چې اوښان دي ټول تبا شول. حضرت ایوب عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ ورته وویل چې الحمد لله ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راکړي وهغه واخیستل. حضرت ایوب عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ پوه و چې امتحان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا په غواو اومیږو مرض ولګیده هغه ټول ختم شول ،پر هروار به شیطان دشپانه په شکل ورته راته اوورته ویل به یې چې غواوې دې ختمې شوې ،پسونه ختم شول :خو ده به ورته وویل چې الحمدلله ا خدای راکړي و ،خدای جَلَّجَلَالُهُ واخېستل .

بیا ابلیس لعین وایې چې اولاد یې ډېر دی ،په هغو یې زړه تکیا دی ځکه عبادت ته خلاص دی ،دګټې خلک یې شته .الله تعالی ورته وویل چې په هغه هم ته مسلط شه .۱۲ یا ۱۴ اولادونه یې په یوه کوټه کې ناست ول ،په هغوټولو کوټه راولویده او ترې لاندې شول اوپه یوځای مړه شول؛ نوشیطان په داسې شکل چې ویني ورته بهیدلې ورته راغی چې ټول اولادونه دي له کوټې لاندې شول اومړه شول . حضرت ایوب عَلَيْهِ السَّلَامُ وژړل نوشیطان خوشحاله شو چې کامیاب شوم ،بې صبري خویې شروع کړه ، خوهغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رجوع کوي چې داپه مابانديې دي تا له لوري امتحان دی ، اوپه مسلمان باندې خودمسلمان زړه سوی دایمان علامه ده.

کله چې شیطان په دې کې هم ناکام شو نو وایې چې دی خوښه صحت لري ځکه ښه عبادت کوي ؛نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وویل چې په وجود یې هم ته مسلط شه ،نوپه وجود یې هم شیطان مسلط شو اوخارش پرې ولګید ،بدن به یې ګراوه- ګراوه تردې پورې چې غوښې یې ټولې تویې شوې ،بدن یې خوړین شو، خو دحضرت ایوب عَلَيْهِ السَّلَامُ په عبادت او دخدای تعالی ددین په تابعدارۍ کې کوم تقصیر اوفرق را نه غی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو حضرت ایوب عَلَیْهِ السَّلَامُ چې کله په دا ټولو امتحانونو کې کامیاب شو بیرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا او کامیابي، صحت ځواني، اولادونه اومالونه، سره اوسپین ورکړل، او ددنیا او اخیرت ټول انعامات یې ورکړل.

[تفسیر مظهري، وایوب اذ نادی ربه... ۸۲ الایه ج ۶/ ص: ۲۲۸/ ۲۲۹]

نوسړی چې په دې پوه شي چې په دې کې امتحان دی نو بیا انسان ورته متوجې کېږي او د کامیابي اسباب لټوي.

په بدعملو خلکو باندې چې امتحان راشي: مرض او مسکنت راشي؛ نوهغوی ته درک نه لګیږي چې غرض پکې څه و، لوږه اوتنده وربانديې راشي؛ نودرک نه ورته لګیږي چې په دې کې مطلب څه دی؛ خو په نیکانو چې مرض راشي، نوهغوی وربانديې پوهیږي چې داامتحان دی نو صبر به وکړم چې داصبر کول به مې دګناهونو دلرې له منځه وړلو ذریعه وګرځي.

چې روژه وربانديې راشي نوپوهیږي چې عبادت دی، په دې سره مې ګناهونه ختمیږي، اوس نو چې په امتحان کې انسان هرې نکتې ته متوجې وي نوبیا یې دالله تعالی انعامات هم په برخه کوي.

نوهره ورځ بیان ته هم ضرورت نشته، موږ هره ورځ لګیا - لګیا یو اوخلک یې څوک راسره مني هم نه، صرف دلته چې راشي نوټول سرونه ښوروي اوښه په شوق ناست وي چې رښتیا موږ خودلرې ځای نه پدغه نیت راغلي یو.

داخبره ښکه کوو چې دا پند به موږ څه وخت اخلو:

ازجوانی تا به پیری واز پیری تا به کی

یعنې له ځواني څخه ترسپین ږیرتوبه اوله سپین ږیرتوبه ترڅه وخت پورې هوښیاریږې؛ خوچې له دې ځایه ولاړشې بیا هیڅ نه وي ،داسې خلک شته چې تراوسه پورې یې ږیرې نه دي پرې اینښې ، بس صرف دا وایې چې درځئ دخلیفه صاحب مجلس ته لاړ شو داسې ښه مجلس یې وي ،داسې ښې ژړاوې وي دعا پکې قبلیږي ،پدغه نیت را روان وي چې ګناهونه به مودلته معاف کېږي خوبیاهم دعمل کوشش ډېر کم وي.

داځینې کسان ډېرې اسانه اسانه خبرې کوي ،چې دجمعې دلمانځه وروسته دا درود ووایه نو داتیا کالو ګناهونه درته معاف کېږي بې عمله خلک ددې دردو په ویلو سره داسوچ کوي چې سود اوشراب هم وربانديې معاف کېږي . نوبیا په سود شروع وکړي څکه چې هلته درود شریف وایې . دېته خونه ګوري چې په دې درود شریف باندې دکوم ګناهونه معاف کېږي اوڅه وخت ورباندې معاف کېږي.

که چېرته یوانسان په اخلاص ،صحیح نیت اوعقیده سره په یومجلس کې کیني اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خبرو ته غوږ ونیسي ، د رسول کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احادیث مبارکه واوري اوپه هغه مجلس کې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ذکروشي ؛نو د دوزرو هغو مجلسو چې په هغه کې لهو اولعب ،ټوکې اومسخرې شوې وي ، کفاره ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهمدارنګه دیوشوم څخه ټول علاقه هم ویرانه کېږي لکه چې وایي:

ازدست یک شوم سوخت شهر روم

کله داسې وي چې په یومجلس کې ډېرنیک خلک،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درحمت مستحق خلک وي خویوداسې بدبخته اوعنادګر کس ناست وي چې صرف هغه ددغې عقیدې په لحاظ چې هغه علماء، او مشایخ امتحان کړي ،حاسد(کینه ګر) ناست وي اودامجلس واوري اوبیا یې نوروځایوته غلط غلط دېرواپاګندې په غرض نقل کړي ؛نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددې یوکس له وجې هغه رحمت ودروي . کله دیوه سړي په برکت خدای پاک ټول مجلس معافي وکړي؛ خو کله دیوه شوم اوبدبخت اومفسد له لاسه په هغه ټول مجلس دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ قهر اوغضب راځي نوپکار دی چې هرسړی توبه وباسي او په ځان کې اخلاص پیدا کړي تر څو ښه نتیجه وربانديې مرتبه شي .

خپل تقصیرات له ځان سره یادول د خدای پاک د رحمت سبب ګرځي

په سترګو لیدلې واقعه درته بیانوم یومجلس کې مو له مُریدانو سره وظیفه وکوله اوهلته یوبل خلیفه صاحب هم موجود و. یوملګري تلاوت وکړ اوذکر وشو خوداسې خاص اثریې ونکړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه مجلس نه وروسته دافکر راسره پیداشو چې داخه چل دی په دې مجلس دذکر کې خوهیڅ اثر نه ؤ خو بیا وروسته هغه تقصیر راته معلوم شو چې په موږ کې دانقصانات دي. قسم په خدای چې په هغه مجلس کې دوهم وار داسې جذب اوژړاوې شروع شوې چې دهر زړ بې په اثر پوه شوچې سړی ورته حیران شي. چې مخکې تلاوت کیده داسې اثر نه و خوچې سړي ته ځان مجرم ولیدل شي چې په ماکې خو دغه ګناه او جرم ده چې پداسې پاک مجلس کې ناست یم اواثر نه کوي

دهر وارې ماداسې مجلسونه لیدلي دي چې دهر ملګري پکې ژاړي اوهر بیا په دغه مجلس کې په ژړیدونکو ملګرو پورې خاندي چې دا اوس ولې ژاړي؟ اوس دغه ته یې پام ندی چې دازما زړه دخه شی دی، دالله تعالی دنامه په یادیدلو دمسلمان په زړه کې خوف اوویره پیداکیږي .قران کریم چې بیانیږي خوف پیداکیږي چې له دې سره، سره هم ژړا نه ورځي او څه اثر نه پرې کوي نو سړی دې باید په دې پوه شي چې زه خراب یم، دخپل عمل نه دې توبه وباسي چې په اخلاص څوک تائب شي په هغه مجلس کې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیا خامخا اثر پیداکوي

نوالله دې زموږ اوتاسې داروژه دمغفرت سبب وګرځوي اوالله تعالی دې دتقوی سبب وګرځوي. لکه څرنګه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ویلي چې ددغه له پاره مې روژه فرض کړې ده چې تاسې پرهیزګاره شي .الله تعالی مودې پرهیزګاره کړي اوپرهیزګاري دامعنا چې سړی دداسې ځایونوڅخه ځان وساتي چې دده دبدن له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره ټاوان وي او وربانديې سوځي او هلاکيږي ،ګناهونه زمونږ د بدن لپاره تاوان دي چې داسې عمل له مونږ څخه ونه شي چې بيا په مونږ بانديې تبه زيږي ته ورسيږي ياتبه ينه راخرابه اوخوړينه کړي داسې ګناهونه رانه ونه شي چې داکړي اعمال مو رانه (هباء منثورا) ختم شي اوکه دغسې توجه وه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خو رحيم ذات ده يونه په يو وخت کې خوبه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ديومسلمان توبه قبوله کړي ،يوه دعا ،يوه ژړا خوبه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ قبوله کړي دهغې په برکت دسړي داخيرت او ددنيا زندګي برابريږي بيا به دغه بدنونه انشاء الله دجنهم له اور اوهلاکت نه بچ شي اوالله تعالی مودې دهلاکت څخه وساتې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۵) مجلس

دآل نسبي او حسبي سره تعلق او محبت

﴿قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ٱلْمَوَدَّةَ فِى ٱلْقُرْبَىٰ﴾

[سورة الشورى آيت:۲۳]

ژباړه : ووايه (اى محمده ! دوى ته) چې نه غواړم له تاسې په دغه (پيغام رسولو) اجر لکن دوستي غواړم په قرابت خپلوي کې.

يعنې نبي کريم ﷺ په ټوله زندگي کې، په خاصه توګه دمکې معظمې په زندګي کې ددين په اشاعت کې بې انتها زيات تکليفونه تيرکړي .بيا وروسته دده صحابه کرامو رضي الله عنهم ته دکفارو له طرفه نه قسم،قسم تکليفونه ددغه دين په سبب رسيدل.

يوځل کفار را جمعه کيږي اونبي کريم ﷺ ته وړانديز کوي چې ددې خلکو ،له پخوانې دين څخه په اړولو کې ،که دتا دامطلب وي چې دنيا لاس ته راوړي ؛نومونږ به دومره دنيا درکړو چې دتا اودې تا داولاد اولمسيانوبه هم بس شي خودانوى دعوت پريږده ،دپلارنيکه له دين څخه خلک مه منحرف کوه.

اوکه دې تا نيت داوي چې ته زمونږ مشر شې مونږ ټول قوم او ټول قريش به تا خپل مشر،امير او سردار مقرر کړو اوټول به دې تا اطاعت کوو؛ خود اخبره پريږده چې ته دټولو بتانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعوت چلوي او خلک دیوه خدای جَلَّ جَلَالُهُ دعبادت او بندګي طرف ته رابولي.

اوکه دادې مطلب وي چې واده غواړې نو په ټولو قریشو کې په خپله خوښه باندې لس جنکۍ خوښې کړه ټولې به تاته ،بې له مهر درکړو؛ خودا نوې دعوه پرېږده.

یعنې ددوی خیال داو چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې دټولو باطلو دینونو خلاف یودین ته خلک رادعوت ګوي ،چې هغه داسلام دین دی ،دیو الله تعالی طرف ته خلک بولي ؛نودده دنیوي غرضونه دي ،پکې ډیری سیاست کوونکي دخپلې مبارزې په وخت کې اودسیاست په میدان کې خلکوته دیوشي اوبل شي طمعې ورکوي؛ خو مقصد اواهداف یې خپله کامیابي وي خوخلکو ته په ذهن کې داورکوي چې زه خو دتاسو لپاره لګیا یم ،خوخلک په دې باندې پوهیږي چې ته خپل شخصي غرض لرې ؛نومشرکینو هم په نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې داګمان کړی و چې دی هم خپل غرضونه لري چې دانوې کلمه یې شروع کړې ده.

دحضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ د پیدائښت (۵۶۰) یا (۶۰۰) کاله تیرشوي ؤ اوله هغه نه وروسته بل پیغمبر نه ؤ راغلی ،په دې موده کې په خلکو کې په شرک اوکفرکې تیرو، عقیده یې هم دشرک اوکفر وه ، دومره جاهلیت ؤ اودومره وحشت و چې خلکو به خپلې لوراني ژوندۍ په خارو کې له دې وجې خښولې چې سبابه ددغو دودۍ بندوبست څرنګه کوم اویازما لوربه غټیږي اوبیا به یې بل په نکاح کوي ؛نودومره دجهل دورده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره جاهیلت و چې خلکو به له بیت الله شریفې نه لوڅ لغړ طوافونه کول ،داسې رسوایي وه چې یوې ښځې به له لسو کسانو سره زنا کوله اوچې اولاد به يې پيداشو نوقافيه شناس به يې راوست چې دغه بچی په دې لسو نفرو کې کوم يو کس ته شوی دی ؟ کله به چې هغه قافيه شناس ورته وويل چې ددې ماشوم رنګ دې کس ته ورته والی لري بس هغه ماشوم به دهغه کس وا وهغه ښځه به دهغه بلل کیدله ،ترهغه وخت پورې به دغه لس اویازیان اوکم تولو له دغې يوې ښځې سره بدفعلي کوله .

نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د داسې وحشت په دورکې يوه دين ته بلنه اودعوت شروع کړچې ديوه الله تعالى وحدانيت قبول کړئ، دهغه دين قبول کړئ ؛نو طبعا چې دومره جهالت تير شوی وي نودهغوی خلکو په خبره سر نه خلاصیږي ، نو ده ته يې وويل چې که دنيوي څه غرض لري،هغه به دې پوره کړو ،سردار به دې مقررکړو، مال اودولت به درکړو.

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې نه زما پدغه دعوه کې فقط - فقط دحق دين رسول مطلب دي چې کلمه د﴿ لا اله الا الله ﴾ ده ، له تاسو نه نور اجراومزدوري نه غوارم .

﴿قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ٱلْمَوَدَّةَ فِى ٱلْقُرْبَىٰ ﴾ (سورة الشورى آيت:۲۳)

نوزه دتاسې نه اجرت (مزدوري) اوتنخوا په خپله پيغمبري نه غوارم صرف -صرف دتاسې نه محبت په خپلوي کې غوارم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفسیرمظهري ج: ۸ ص: ۳۱۷ /۳۲۰ / ددې دوه قسمه تشریح کوي

یا دا چې زما دې تاسې سره چې کومه خپلوي ده دقریشو چې ځومره شاخونه و نبي کریم ﷺ دهغو سره دخپلوي تعلق درلود ،یاد خسرګنۍ په نسبت باندې ،یاد ماماتوب په نسبت باندې، یاد خوریي توب په نسبت باندې ،یاد تربورګلوي اوعزیزي په نسبت باندې ؛په دې ټولو نسبتوسره زه صله رحمي دخپلوي درنه غواړم ،چې زه موخپل یم ،دخپلوي حق درباندې لرم، زما ددیني خدمت مانع مه واقع کېږي ، که نور ښه مو نه رارسیږي زما مقابله خومه کوئ

ګورئ ستاسو زوی - ورور اوقریب یم ،لکه یو وخت کې ابوجهل اوپنځویشت نفره مشران راټول شول د نبي کریم ﷺ تره ابوطالب ته یې وویل چې وراره ته دې ووایه چې ددغه دین نه واوړه اوموږ دهغه خپل دین نه مه اړوه که نه وي نو بیا داوکړه چې ته خپل خدای ته خلک دعوت کوه اوموږ به خپل خدای ته ،په موږ کار مه لره.

نبي کریم ﷺ ورته وایې چې زه تاسې ته یوه خبره کوم که هغه راسره ومنئ دټولو عربو مشران به شئ اودټولو عجمو مالکان به شئ اوهغه داکلمه ده چې ﴿ لا اله الا الله ﴾، دوی ورته روان شو نو نبي کریم ﷺ ورته وایې چې زه دخپلوي لحاظ درنه غواړم چې دتاسې سره زما خپلوي ده نووصلي رحمي راسره کوئ زما داسلامي دعوت مانع مه جوړیږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه تشریح یې مفسرین داکوئ چې زه دتاسې نه خپل شخصي غرض ،شخصي هدف نه غواړم دتاسې نه محبت زما داهل سره غواړم چې زما داهل سره تاسې محبت کوئ

دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اهــل(کورنی)

دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوه قسمه اهل (خپلوان) دي : یو دنسب په لحاظ اهل ده، چې سیدان مبارکین دي ،اولاد دبني هاشم اوبني عبدالمطلب دي ؛ نو ددغو په هکله محبت درنه غواړم ،زما له اهل بیتو سره محبت کوئ.

یا له اهل نه دانسبي اهل مراد ده.

اوپه اهل بیت د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې سرې ته څه چې وغواړي هغه پیدا کېږي ،دهغو چې هره غوښتنه ومني دا داخیرت کټه ده.

نوزما دنسب په باره کې له تاسې نه محبت غواړم اودا ولې غواړي ؟

منشاء دمحبت به څه وي ؟ څکه چې د حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .خپل دي ؛نوچې په دې نیت چې دوی دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اولادونه دي ؛نودا په حقیقت کې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت ده ،اوپه دې محبت بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا پیدا کېږي ،دجنت انعامات ورته پیدا کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ساداتو مبارکانو په قدرنه کولو او بدایسولو کې انسان تباه کیږي

په بخاري شریف کې یو حدیث راغلی:

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «السَّاعِي عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالمِسْكِينِ، كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ، أَوِ القَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ» ﴾

[صحيح البخاري ج: ۲/ كتاب النفقات باب فضل النفقة على الاهل ص: ۸۰۵ رقم الحديث ۵۳۵۳]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: پالونکی د کونډو او مسکینانو داسې ده لکه د الله تعالی په لارکې مجاهد او د شپې لمونځ کونکی او دورځې روژه نیونکی.

حکایت:

په (کتاب الکبائر ص: ۷۵) کې راغي چې یوه کونډه سیده دیو مسلمان تجار کورته ورغله، ورته ویې ویل چې زه سیده یم، دنبي کریم صلی الله علیه وسلم اولاد یم. مسکینه یم، خاوند مې وفات شوی، اولاد مې کمزوری ده دنفقې په اړه څه بندوبست نشې کولای، ته مسلمان یې، داسلام په خاطر درسول الله صلی الله علیه وسلم په تاباندې زما حق دی، که څه راکړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسلمان تجار ورته وویل چې ته څه دلیل لرې چې ته سیده یې؟ لکه اوس مونږ او تاسې له سیدانو څخه دشجرې پوښتنه کوو، دې مبارکې ورته وویل چې زه خپله اقرار کوم چې زه سیده یم ته نور څه غواړې ؟ هغه ورته وویل چې داسې سیدان ډېر دي ،په داسې سیدانو پسې زه نشم راسیدلای.

داسیده مبارکه سخته مایوسه شوه او دمایوسیت له وجې خپل کور ته هم بیرته نشوای رسیدلی ځکه چې ناوخته شو شپه پرې راغله ؛نوپه هغه ځای کې دیو یهودي کافر کورته ورغله اوهغه ته یې هم دخپل مسکنت اظهار وکړ هغه کومک ورسره وکړ.

دشپې دغه مسلمان تجار خوب وینې چې دقیامت ورځ ده نبي کریم ﷺ ناست دی دخلکو شفاعتونه کوي ،په جنت کې یوه بهترینه ښه بنګله ولاړه ده ،دامسلمان تجار ورته وایې چې یارسول الله ! دابنګله دچاده ؟ نبي کریم ﷺ ورته وویل چې (لرجل مسلم) دیومسلمان سړي لپاره ده ،دی ورته وایې چې خوزه هم مسلمان یم داماته راکړه . نبي کریم ﷺ ورته وایې چې څه دلیل لرې چې ته مسلمان یې ؟

مسلمان تجار ورته وایې چې زه اقرار کوم چې زه مسلمان یم رسول الله ﷺ ورته وایې چې اقرار دلیل وای نوهغه زما لور زما نسب ،چې تاته درغلې وه هغې درته وویل چې زه سیده یم تاولې دهغې خبره نه منله ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مجوسي هم دشپې دغه واقعه په خوب باندې ويني اوبيا خپله کورنۍ ټوله راپورته کوي اودسونه کوي کلمه وايې اوپه اسلام مشرف کيږي.

سهار دغه مسلمان تجار ورځي چې بيګاه خو دې تاسې کره څوک ميلمانه نه وو راغلي؟ هغه يهودي ورته ووېل چې يوه مسکينه عاجزه ښځه راغلې وه.

تجار ورته ووېل چې هغې ته ووايې چې صرف تر دروازې پېې راوباسه دومره زره روپۍ به درکړم. هغه ورته ووېل چې زه دجنت بنګله پدغو پيسو نه خرڅوم

نودرسول الله ﷺ داهل بيتو په احترام اومحبت باندې سړي ته دجنت بنګلې پيداکيږي ،دجنت انعامات اودحضرت رسول الله ﷺ شفاعت ورته پيداکيږي.

﴿عن البراء قال رأيتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ وَالحَسن بن عليٍّ علي عَاتِقِهِ يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أُحِبُّهُ فَاحِبَّه وفي رواية واحِبَّ من يُحِبُّه﴾

[مشكوة المصابيح ج: ۲/باب مناقب اهل بيت النبى صلى الله عليه وسلم ص: ۵۹۰/ ۵۹۱]

ژباړه : له حضرت براء بن عازب رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله ﷺ مې وليد چې حسن ابن علي رضي الله عنه يې په اوږه اخستی ؤ او ويل يې اې خدايه ! زه ورسره محبت لرم ته ورسره محبت وکړې په بل روايت کې وايي: ته دهغوخلکوسره محبت وکړې څوک چې دحسن رضي الله عنه سره محبت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې زما له اهل سره محبت دايمان برخه ده، څوک چې زما داهل سره محبت لري دادايمان برخه ده اوڅوک چې عداوت ورسره لري داد کفر نه يوه برخه ده.

نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې زه دخپلوانو په باب کې دې تاسې نه محبت غوارم چې تاسې زما دکورنۍ سره محبت کوی ،زما له نسب سره محبت کوي.

داهل له دوهم تفسير نه څوک مراد دي؟

داهل دوهم تفسير داده چې اهل نه اولياء مراد دي .دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له اولاد حسبي نه علماء رباني ،علماء عاملين چې په شريعت باندې مستقيم وي دغوته علماء رباني هم ويل کېږي ،دغوته اولياءکرام هم ويل کېږي . نوزه ددغوپه باب کې له تاسې نه محبت غوارم چې ددغو سره محبت کوي .

ځکه چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې څوک دعلماء سره محبت کوي دازما سره محبت ده اوڅوک چې زما سره محبت کوي دا له الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت ده اوڅوک چې له الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت کوي دهغو لپاره جنت واجب دی اوڅوک چې دعلماء کرامو سره دښمني کوي ،دعلماء کراموڅخه نفرت کوي دا زما سره دښمني ده اوڅوک چې زما سره دښمني کوي دا دالله تعالى سره دښمني ده اوڅوک چې دالله تعالى سره دښمني لري دهغوی لپاره جهنم واجب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی اومتعال خدای جَلَّجَلَالُهُ فرمايي: ﴿ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ ﴾ [سورة النساءآیت ۵۹]

اول به دالله تعالی خبره منې اوبیا به د رسول الله صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ خبره منې اوبیا داولوالامر خبره منې مفسرین داقول مختاره کوي چې له اولی الامر څخه دهر وخت علماء ربانیین ،حقیقي علماء کرام مراد دي ؛نوددغو اطاعت به کوي ځکه چې عالم ته راته وايي له خپل ځان څخه يې نه وايي،دقومیت په لحاظ یې نه راته وايې بلکې په دې لحاظ يې راته وايې چې درسول الله صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ نائب ده ، دحضرت رسول الله صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ خلیفه ده دهغه وارث دی ،دهغه دین ماته رارسوي

اوس دلته علماء کرام لیکي چې ترهغه پورې انسان کامل مؤمن نشي کیدلای ترڅوچې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره ،له هرڅه نه دده محبت زیات شوی نه وي.

دوه قسمه احادیث راغلي دي په يوه حديث کې راغلي چې رسول الله صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ فرمايي: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ»

[رواه البخاری ومسلم فی کتاب الایمان ج:۱ص:۷/رقم الحدیث:۱۵]

ژباړه: يوکس ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کیدلای ترڅو چې زه ده ته له خپل مور اوپلار، اولاد اونوروټولوخلکوڅخه ،زیات محبوب شوی نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په بل حدیث کې راغلي چې: ﴿ أَنْ يَكُونَ اللهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، ﴾ [رواه البخاري في كتاب الايمان ج:اص:۷]

یعنې مؤمن ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کیدلای ترڅو چې ده ته له خپل ځان څخه خدای اورسول زیات محبوب شوي نه يي نو له خپل ځان څخه ،له اولاد څخه ،له مور او پلار څخه بلکې له ټولو مخلوقاتو څخه له الله تعالی اورسول الله ﷺ سره زیاته مینه ولري ، یعنې دځان به نه مني دالله تعالی ﷻ به مني،داولاد به نه مني دالله تعالی به مني،دموراوپلاربه نه مني دالله تعالی ﷻ به مني.

خو لکن مفسرین کرام لیکي چې دحضرت نبي کریم ﷺ سره به کامل محبت هلته پیداکیږي چې دده له وارث سره يې کامل محبت پیداشي، ترڅو چې دده له جانشین سره يې کامل محبت نه وي پیداشوی نودنبي کریم ﷺ يې محبت نه پیداکیږي همدارنګه له حضرت نبي کریم ﷺ سره کامل محبت ترهغه نه پیداکیږي ترڅو چې له الله تعالی سره يې کامل محبت نه وي پیداشوي .

دالار ده یوبل ته مورِ نبي کریم ﷺ نه لیدلی،نه مودهغه معجزې لیدلې،نه مو دهغه دوحې دنزول حالات لیدلي ؛خوداچې دحضرت نبي کریم ﷺ عظمت ،دهغه لوېي ،دهغه لوی مقام چې ترالله تعالی نه را لاندې په مخلوقاتو کې بل د داسې لوېې مرتبې خاوند څوک نشته ، داموږ ته چاراپیژندلی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماء کرامو راپیژندلی ،نواول به دغه خپل استاذ ،خپل مرشد چي تاته ددین ښوونه کوي ، ته دهغه په نقش قدم باندي روانیږي، خپل خواهشات به پریږدي ،دده په نقش قدم به روانیږي داوسیله ده نودنبي کریم ﷺ سره علاقه،تعلق اولار پیداشوه ځکه عالم خودنبي کریم ﷺ لار درته ښیي.

حضرت امام غزالي رحمه الله په احیاء العلوم کي لیکلي چي ماته یووخت کي داسي سوچ پیداشو چي هرشي لره یوحقیقت شته دغه حقیقت دشي چي سړي ته معلوم شي بیا تغیر اوتبدل په هغه شي کي نه راځي مثلا دامته ده له سمنتو اوخښتوڅخه جوړه شوي ده ،ددغي خپل حقیقت ده . داپنکی ده ددغه هم خپل حقیقت ده په دغوشیانو که هرڅومره هواوي راشي ،بارانونه پرې او وریږي نوپه تیره نه بدلیږي.

نوامام غزالي رحمه الله وایي چي علم هم یوحقیقت لري ،دعلم حقیقت مي چي وکتلو نوهغه کامل اوپوخ یقین ته ویل کیږي ،چي داسي یقین دي پیداشي چي دهغه په خلاف کي هرڅومره خبري درته وشي دي تاپه یقین کي هیڅ تردد اوشک نه پیداکیږي ،تردي پوري چي خوارق درته وښیي چي په هوا والوت اوتاته ووایي چي داپنکی نه دی ، نودتاپه یقین کي باید بدلون رانه شي.

خوامام غزالي [قدس الله]سره وایي چي ماهرڅومره کتابونه وکتل زما په علم کي دغومره مقام نه و،ځکه ډېر وخت یوسړی ښه ملاوي داملاخپل پنځه یالس کتابونه کتلی وي ،مطالعه یي کړې وي اوپه خپله مطالعه یي اعتماد اویقین راشي لکن چي ترڅانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه بل ملا اوعالم ویني اودلائل ورته ووایې نوبیرته یې په خپله خبره کې شک پیداشي ،ځکه چې دعلم حقیقت ته نه وي رسیدلی ، نوځکه دبل دلیل یې واوریده نوپه خپله خبره کې تردد ورته پیداشو.

علم ډېر مشکل کار دی ،ځکه چې یوه مسئله به وي، خلک همدغه مسئله له یوملا څخه وپوښتي وکړي نوهغه ملا یوخبره ورته ووایې اوچې کله دهمدې مسئلې له بل ملانه پوښتنه وکړي نوهغه بل څه ورته ووایې ؛ځکه چې یوعالم په دې مسئله کې یونظر لري اوپه خپل کتاب کې یې لیکلي وي اوبل عالم بل نظر لري اوپه کتاب کې لیکلي وي ،مسئله یوملاهم له خپل ځان څخه نه کوي ،کتاب ګوري بیا مسئله بیانوي ؛ نواوس به په مفتی به قول پسې ګرځي نومشکل کار شو.

نوامام غزالي [قدس الله سره] وایې ماچې خپل علم ته وکتل داسې حقیقت ته نه ؤرسیدلی،نوکوشش مې شروع کړ چې داخپل علم داسې یقیني شي چې هرڅومره خوارق اودلائل ورته ښکاره شي شک اوتردد نشي پکې راتلای.

صرف ،نحو اوداسې نور مروج علوم مې ټول مطالعه کړل ؛خوداسې یقین مې پکې پیدانکړ ؛نواخیر مې داولیاء کرامو کتابونه مطالعه کړل ،ددوی په کتابونوکې یوڅه تسکین راته پیداشو ؛خوپه یواځې کتلوسره خوداحقیقت نه شي ترلاسه کیدلای نودحقیقي علماء کرامو،اولیاء عظامو سره مې تعلق

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړي چې ترڅو هغه حقیقت چې په دوی کې موجود ده ،په ماکې هم پیدا شي .

دهغه وخت داولیاء کرامو سلسلې داسې نه وي لکه دا نن سبا بې چې موږ ګورو ، اصلي پیران ډېر کم دي ، دا خانقاوې هم داسې نه وي لکه دانن سبا چې دي ،دهغه وخت خانقاوې داسې وي لکه دادنن سبا مدرسې چې طالبان درس پکې وایي ،هلته به مریدان په کې اوسیدل اوذکر،اذکار اووظائف به یې پکې کول؛ټول دفقراومسکنت په حالت کې و،جامې به یې پیوند-پیوندوي ،خوراکونه به یې ډېرکم و،یعنې دملنګي ژوندو،مقصد داچې ددنیا له هرشي نه تیروو.

امام غزالي [قدس الله سره] [په احیاء علوم الدین ج ۵/ ص: ۱۳/ ۱۴/ خاتمة في الاشارةالی ترجمة المصنف رضی الله عنه وسبب رجوعه الی طریقة الصوفیة رضی الله عنه] وایې چې مادغې خبرې ته نیت وکړ،نفس مې نه راسره منله ،نفس اوشیطان دافکر ته راواچوله چې ښه ملا یې،ښه کتابونه جوړوې،ښه درس کوې، ددین خدمت کوې،ته چې اوس ملنګي غوره کړې داټول خدمتونه درنه پاتې کېږي ؛ نوبیرته پیښمانه شوم چې رښتیا خوددین خدمت پاتې کېږي . شیطان هرسړي ته په خپل لباس کې ورځي چې درس ،تدریس ،تصنیف اوکتابونه درنه پاتې کېږي .

خوهلته ددې خبرې شوق و،څه وخت وروسته مې بیا قصد وکړبیا نفس داخبره زړه ته راواچوله چې دلته خوته شهرت لرې ،ددین خدمت کوې ،خلک درته راځي دیوې مسئلې پوښتنه درنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي ،که ملنګي غوره کړې ،ولاړشې چیرته په خانقاه کې واړوي یوغریب طالب شې ،غریب ملنګ شې اودرویش شې نوبیا ددین خدمت درنه پاتې کېږي اوداشهرت به دې ختم شي؛خوشیطان بیاهم خپلې هڅې اوکوششونه جاري ساتل .

دریم واري مې بیا نیت وکړ؛نوبیا نفس دازړه ته راواچوله چې اوس دې ښه کار جوړدی،خلک دې عزت کوي،شکرانې پیداکېږي ،درس اوتدریس باندې تنخوا پیداکېږي ،خلک کومکونه درسره کوي اوچې ملنګي غوره کړې ؛نوداټول هرڅه ختم شو،دعیال نفقه هم فرض ده ،لکه دانن سبا چې زموږ په عوامو کې مشهوره ده دعیال نفقه فرض ده.لس کروړه روپې لري،لمونځ هم فرض ده خولمونځ بلکل تکی نه کوي،دعیال نفقه فرض ده !!! .

نوهمیشه داسوچ اوفکر راسره و اخیر داعصابو کمزوري راته پیداشو ،دوخت حکیمانو دافیصله وکړه چې ددغه سړي اعصاب ختم دي ،ددغه علاج نه کېږي . دغې اندازې ته ورسیدم .

خووایې چې له شپږو میاشتو وروسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مې زړه ته الهام وکړ،چې داټول هرڅه دې پاته وي ؛خو یوار خپله ځان اصلاح کړه ،چې علم وي اصلاح نوي ،شهرت وي اصلاح نوي؛نوداخوټول ددنیاشیان شول اخیرت خوپاتې شو!

نوکور مې پرېښود،وطن اوشاګردان ،درس اوتدریس هرڅه مې پرېښودل اوشام شریف ته ولاړم ،هلته مې ددمشق په جومات کې ځان ته اعتکاف (چهله) اوخلوت خانه غوره کړه ،په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت خانه کې مې چې دکومو اولياء کرامو سره تعلق جوړکړ اذکارمې شروع کړل، څه اسرار راته پيداشول، دحج وخت رانيزدې شوزړه مې وغوښتل چې دحرمينو شريفينو زيارت وکړم ،حج نه ولاړم اودنبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په جومات کې مې خلوت غوره کړ

دی وايې چې په دې ځای کې داسې اسرار راته پيداشول چې دژبې دويلو نه دي ،دقلم دليکلو نه دي صرف دومره به ووايم چې که ددنيا ټول هوښياران جمعه شي ،ټول عاقلان جمعه شي ،ټول پروفيسران جمعه شي اودا ووايې چې موږ دې داولياء کراموڅخه دښو اخلاقو څښتنان شو ؛نو بلکل نه شي کيدلی.

اوس ولې يې نه شي پيداکولای؟ ځکه چې داولياء کرامو اخلاق د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سينې مبارکې نه اخيستل شوي دي ،ځکه يو ولي هلته کامليږي چې دنبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په سنتو روان شي ،دهغه دشريعت پابند وي اود نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په صفاتو کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ويلي دي چې ﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝ ﴾ (سورة القلم) يعني ته د ډيرو لويو اخلاقو څښتن يې ، نوچې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لوی ورته ويلی نوبنده بې دصفت نه عاجز ده ،چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ويلي دي چې ته دغتو صفاتو څښتن يې نوموږ به يې بيا څرنګه بيان وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دغې وجې نه علماء کرام د نبي کریم ﷺ صفات چې بیانوي نو داوايي:

لایمکن الثناء کما کان حقه

بعد از خدا بزرگ توئی قصه مختصر

یعنې دالله تعالی نه را لاندې لنډه خبره داده چې ته لوی يې

دمعراج په شپه چې نبي کریم ﷺ لامکان طرف ته روان شو، سدرة المنتهی ته چې ورسیده حضرت جبرائل علیه السلام ورنه پاتې شو، نبي کریم ﷺ حضرت جبرائیل علیه السلام ته وايي چې راځه راپسې ،ولې دې ملګرتیا پرېښودله ؟ هغه ورته ووېل چې که ددغه مقام نه یو ویښته اندازه پورته وښوریدم ټول وجود به مې وسوځي . دالله تعالی دانوارو اوزما دوجود ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که ورنږدې شوم وبه مې سوځي.

همدارنګه اسرافیل علیه السلام چې دعرش عظیم نه رالاندې ولاړ ده ،هغه وايي چې زما اودخداوندمتعال ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که لیږ وړاندې شوم وبه مې سوځي

لکن نبي کریم ﷺ پورته شو ﴿ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ ﴾(سورة النجم) الله ته دومره نږدې شو لکه دغیشي(دلیندی) دوه طرفه ،بلکې تردې هم ورنږدې شو.

نوچې خبره بیرته سرته بوزو نبي کریم ﷺ فرمایي چې زما له اولیاء سره محبت کوئ، ځکه ددوی اخلاق د نبي کریم ﷺ نه اخیستل شوي دي ، ددوی په محبت دالله تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طرف چې لار خلاصه شوه (تخلق باخلاق الله) نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ په اخلاقو متصف ده . په قرانكريم كې الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمايي ﴿ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴾ په مسلمانانو مهربان اورحيم دی . نودده په عشق اومحبت كې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ عشق اومحبت پيدا كېږي؛نو (فنا فی الشيخ) چې اول خپل شيخ ترخپل مور او پلار اولاد بلكې ترهرشي محبوب نه شي ترهغه ﴿ فنا فی الرسول ﴾ نه درته پيدا كېږي ﴿ فنا فی الرسول ﴾ چې نه وي پيدا ﴿ فنا فی الله ﴾ نه پيدا كېږي

اصلي مطلب له اولياوو سره كامل محبت ده

اصلي مطلب زما داو چې زموږ دكاميابي لار داده چې ددغوخلكو سره كامل محبت وكړو ،ځكه چې دوی د نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې موږ ته كوي هغه څوك چې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې موږ ته كوي ددنيا محبتونه ټول په دنيا بناء دي دچاسره دخپلوي اودوستي لحاظ وي ،دچاسره دوركړې اوراكړې لحاظ وي چې دافلانكی له ماسره كومک كوي ،دچاسره ديوبل څه نفسي خواهشاتو تعلق وي خودعلماء كرامو سره تعلق په دين بناء وي ځكه غټ مقام لري،ملا چاته روپۍ ياكورسی يا ددنيا عزت نه وركوي نوچې نه يې وركوي اوبياهم څوک ديوحقيقي عالم سره محبت ساتي نومنشاء به يې يواځې اويواځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديني تړاؤاورابطه وي نوچې ته دعلماؤ و سره ددين په لحاظ محبت کوې الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ بيا د بر غيرتي ذات دی ،تردې چې په يوه حديث شريف کې راځي چې څوک زما له اولياء کرامو سره مخالفت کوي نو ددغه سړي سره زما دجنګ اعلان دی (بَارَزَنِيْ مُحَارَبَةً) دغه سړی دې زما جنګ ته ځان تيار کړي اوبعضې الفاظ داسې راځي چې (من عاد لی ولياً فقد اذنته بالحرب) يعنې څوک زما له دوست سره مخالفت کوي دهغه سره زما دجنګ اعلان دی

اوپه تفسير مظهري کې ليکلي دي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايې څوک چې زما له اولياوو سره مخالفت کوي دغه کس زما جنګ ته ځان تيار کړ. تردې پورې چې په دغه حديث شريف کې الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ وايې څوک چې زما له علماوو ،زما داولياوو سره مخالفت کوي زه داسې ورته په غضب کېږم لکه زمری چې په غضب کېږي

اوس نو چې الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ دخپلو دوستانو په خفګان داسې خفه کېږي نودهغه په خپلوي اومحبت بيا دغسې خوشحالېږي هم ،له علماوو سره چې څوک ددين په خاطر محبت کوي نودا په حقيقت کې له الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت کول دي درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددين په خاطر محبت نوداپه حقيقت کې له الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت دی.

دمسلم شریف په شرح کې امام نووي لیکي چې په کوم مجلس کې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو نوم واخیستل شي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هغه مجلس کې رحمتونه نازلوي

په بخاري شریف کې دبدرینو صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په هکله چې موږ یې مخکې بیان وکړچې ددوی د نومونو له اخیستلو وروسته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دعا قبلوي ځکه چې دالله تعالی دوستان دي وسیله کړل دهغوی دنومونو په یادولو الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشحالیږي نوچې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت متوجې شو نوبیادمسلمانانو حاجتونه وربوره کوي

دقیامت په ورځ به دوی ته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف څخه اعلان کیږي چې چاله تاسې سره محبت کړی وي که څه هم هغه په هره نوعه باندې وي نودهغو تولو شفاعت وکړئ اوجنت ته یې درسره بوزئ ، خلک به په ځان پورې حیران وي اودغو دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دوستانوته به دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه اعلان کیږي چې ای علماوو ! ای طلباوو! ای مجاهدینو! ای مخلصو مسلمانانو چې له تاسو سره چامحبت کړی وي، معاونت یې کړی وي؛ نونن دهغوسره تاسو ښېګړه وکړئ،هغوی دنیاوي ښه درسره کړې وو نن تاسو له هغوی سره په اخیرت کې ښه وکړئ له ځان سره یې جنت ته بوزئ

نوځومره موچې وس کیږي له علماء کرامو سره تعلق جوړوئ .دهغو سره محبت کوی اودغه ته مو چې خیال نشي چې دوی په دنیاکې ددنیا په لحاظ مسکینان دي ،نوتاسې ته ځان غټ ولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي اودوی ته دحقارت په نظر وګوري ،ډير داسې عوام شته چې ملا ته تنخوا ورکوي اودتنخوا احسان په ده باروي اوداسې معامله ورسره کوي لکه دمزدور سره چې اوس خو تنخوا درکوم څه خوشې خومې نه يې نيولی .ترديې پورې چې داسې کليوال هم شته چې دجومات خدمت يې په ملا باندې لازم کړی وي . مزدور يې ورنه جوړ کړی وي ،ولې خو دمياشتې (۱۰۰۰) روپۍ ورکوي اوبيا ځان لوی پرې بولي، دا خوبيا ګوښې خبره ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دعلماء کرامو نفقه په خلکو کې تقسيم کړی ،که نه وی قسم ده که پدغه زر روپۍ په دې قيمتي کې هيڅ دضرورت ورشی ترلاسه کولی شي

ددنيا هغه ادنی نوکري تاسې له (۴۰۰۰) څلورزرو نه کمه ليدلي ده ؟ علماء کرامو دسهار نه تربيګاه پورې ټول وخت درسره محصور وي خوبه پنځه سوه (۵۰۰) اودولس سوه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دوی ته قناعت ورکړی دا دالله تعالی رحم ده چې قناعت يې ورکړ ، که دعالم هم داسې حرص وای چې ته لوډر اخلي نوزه يې ولې نه اخلم؟ ته تراکتور اخلي زه يې ولې نه اخلم؟ ته دوکان جوړوې نوزه يې ولې نه جوړوم؟ دهغه هم ستا په ډول حرص وای نو داديني حکمونه به بياورڅخه پاتې وو

خودډې قناعت برکت دی چې الله تعالی ددين ډيرکارونه دعلماءکرامو په ذريعه روان کړي دي

دکوم ملا چې کار جوړ وي هغه بيا درس اوامامت کوي ؟نه يې کوي ، ځکه مخلص خلک کم دي . هو؛ کم علماء به داسې وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله هم ښه ابادي ورکړې وي او ددين خدمت ته ولاړ وي.

نوخواهشات په دوی غالب نه وي ،هغه خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره ددين خدمت ته ولاړ وي، کولای شي په بله لارکې ښه ډېره دنيا وګټي خودنيا يې مطلوب نه وي ،دين يې مطلوب وي ،په کم شي قناعت کوي ،هغه ددين کار کوي.

دوصول الی الله درې لارې

دکاميابي اودخدای جَلَّ جَلَالُهُ دخوشحاله کولولارې درې دی يوه لار دطاعت ده چې په عبادت اوبندګي باندې سرې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نيږدې شي. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې ماته بنده په فرض عمل رانږدې کېږي بيا په سنتو اونفلو رانږدې کېږي تردې پورې چې زما محبت ورسره پيداشي ،کله چې زما محبت ورسره پيداشو نوزه دده سترګې شم په ماليدل کوي،زه يې لاس شم نيول راباندې کوي،زه يې پښې شم تلل راباندې کوي،نولنډه داچې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې خپل ځان وبولي.

نويو دعبادت او دطاعت په لاره خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انسان غې مقام ته رسوي ؛خومشکل ځکه ده چې دومره طاعت اوبندګي چې بالکل غفلت ورڅخه ونشي ،په دې وس وخت کې څوک کولای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه لار: دمصیبتوده چې تکلیفونه وربانديې راشي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسیدلوداده چې په سړي باندې مصائب راشي اوبیا صبر پرې وکړي ،نوبیا په دغومصایبواوتکلیفونو باندې ګناوې بښل کېږي ،دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ورته متوجې کېږي اودرجې يې پورته کېږي.

دریمه لار: خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسیدلو چې ډېره اسانه اوبې تکلیفه ده هغه داده چې کوم څوک دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستي ته رسیدلي وي ،ته دهغو په زړونوکې محبوب شې دهغو له تاسره مینه پیداشي.

اوله : طبقه په خپل طاعت اوعبادت رسیدلي.

دوهمه : په مصیبت رسیدلي، او دریم داولیاوو په محبت رسېدلي دي . اوس ته ددوی په خدمت کې لګیا شوې ،تا ددوی ملګرتیا غوره کړه ، دې تا ددوی سره تعلق پیداشو اوددوی له تاسره مینه پیداشوه نوکله چې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ددوست له تاسره مینه پیدا شوه نودالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مینه درسره پیداکېږي.

نودغه ډېره نیږدې اواسانه لار ده ،ته دې طاعتونه اوچلې تیرې کړې اونه مصیبتونه اوپریشاني دربانديې راغلې ،فقط دعلماء کرامو خدمت دې وکړ،ددوی زړه درته خوشحاله شوی اودعا يې درته وکړه.

په دعا وو ډېرلوی کارکېږي،دخدای جَلَّ جَلَالُهُ ددوست په خدمت الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشحالیږي نوبس تاته يې له لنډې لارې خپله خوشحالي درکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله په یوه دعا د سړي تول کارونه جوړشي

حکایت: زموږ خلیفه صاحب حضرت قطب المشائخ مولوي دین محمد اخنداده (قدس الله سره) قصه کوله . کومه ورځ چې دده دخلافت دستار بندي کیدله موږ ته یې په پټ ځای کې داقصه وکړله ،وایي چې غالبا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددې کار(دخلافت درجې ته رسیدل) دسبب جوړولو داکار ګرځیدلی وي چې دسلیمانخویو سپین ږیری ملاصاحب په ډیر فقراو مسکنت حال کې راغی اوډېر تنګ دستی و ،نوکور ته مې بوته ،نوخلیفه صاحب مبارک خود کشف خاوند و ،نووایې چې دستي مې نسوارېي ورته راواخیستل چې نسوار وکړه، بیامې دستي چای ورته راوړ ،چای یې چې وخوړ بیا مې مړی ورته راوړه اوله مړی خوړلو وروسته مې بیا چای ورته راوړ.

نوبیامې دده دحاجت پوره کولو هڅه وکړه ځرنګه چې له ما هم سره نورې روپۍ نه وې یواځې په واسکټ کې مې پنځوس روپۍ وې هغه هم په کورکې پروت ؤ.نو دکورنی خلک خوراباندې پوره وو چې فقیر راغلی وس به بیا هرڅه ورکړي نوهغه یې له واسکټ څخه ایستلي وي ،کله مې چې واسکټ راواخیست چې ګورم روپۍ نشته پکې نویوطالب ته مې وویل چې پنځوس روپۍ راکړه بیا به یې درکړم ؛نوهغه پنځوس روپۍ مې ورکړې .نودغه فقیر سر سرتورکړ اومخ په قبله ودریده دعایې راته وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه واقعه غرمه پېښه شوه او ما سپښین حضرت انوارالمشائخ (قدس الله سره) اچې مشهور په ارغندی خلیفه صاحب سره ؤ حال راولیږه چې دلته راشه چې ورغلم راته ویې ویل چې بس پټکی تیار کړه تا ته د خلافت پګړی درتړو.

حضرت قطب المشائخ صاحب (قدس الله سره) ډېر عابد او پرهیزګار او دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په طاعت او عبادت کې یې ډېر زیات تکلیفونه تیرول؛ خو قسم ده چې په یوه دعا سره دانسان د سلها او کلونو کار جوړیږي.

داولیاء کرامو په معمولي خدمت سره هم ډېرې غټې برخې ترلاسه کیږي

یو ولي غسل کوي خو اوبه ورخلاصي شوې، ډیر مشکل سره مخامخ ده، یو مرید ته داخیال ورغی چې کیدای شي اوبه ورکمې وي؛ نو یوه بوکه یې دکوهي نه راویسته او ټانکی ته یې ور واچوله

کله چې دغه ولي له غسل خانې څخه راووت نو پوښتنه یې وکړه چې دا اوبه چا دغه ټانکی ته را واچولي؟ دمرید په دې فکر شو چې بې ادبي مې نه وي کړې، نو څه یې ونه ویلې او چپ شو. ولي بیا وویل چې دا اوبه چا را واچولي مریدبیا غلی شو. دغه ولي وویل چې ډېر بنه وخت یې اوبه راورسولې زه ډېر ورنه خوشحاله یم، بې ادبي یې نه ده کړې. دغه مرید

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل چې ما در واچولې. دغه ولي ورته وویلې چې تا په یوه بوکه دومره لوړمقام ترلاسه کړچې فلانکي په دیرشوکلونو کې هم نه و ترلاسه کړی. دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ په خزانوکې څه کمی نشته.

﴿عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: ضَمَّنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: «اللّٰهُمَّ عَلِّمْهُ الكِتَابَ»﴾

[صحیح البخاری ج ۱/ص ۱۷/ کتاب العلم رقم الحدیث ۷۵]

له حضرت ابن عباس رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ څخه د نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،زړه په یوځلې خدمت کولو خوشحاله شو،دعا یې ورته وکړه په ټول امت کې اوس په رئیس المفسرین اوحبر الامة سره یادیږي. څکه چې د نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعایې وکتله.په یوه دعا یې کار جوړ شو.

نودا علماء یا طلباء یا اولیاء اوداملنګان که څه هم خلکوته به په نظرکم ورځي دا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نزد ډېر عزتمن دي نوددغو سره تعلق ساتئ ،ګورئ چې په سوچ کې دا درنشي چې زه خومالدار یم غټ سړی یم اودغه خو زموږ په وظیفو اوچندو رالوی شوي دي . ډېر خلکوته دملا اوطالب په هکله داسوچ وي چې زه کومک ورسره کوم نودی باید زما تابع وي. ګورئ که په طبعیت کې موداخبره راغله قسم ده که کامیاب شئ.

نونبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایې چې زه له تاسوڅخه نور اجر نه غواړم یواځې دخپل جای نیشینو ،دخپل نسب سره دتاسې محبت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړم ،ددغو په محبت به ماته را رسیږئ او دې ما په محبت بد الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږئ ،اوکوم انسان ته چې دالله تعالی محبت پیداشو هغه په دنیاهم کامیابه ده او په اخیرت کې هم کامیابه دی

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دنیا له څه شي سره مشابه کوي؟

نو په عباداتو کې هم باید کوشش وشي نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایې: ﴿ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمٰنِ بْنُ ثَابِتِ بْنِ ثَوْبَانَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَطَاءَ بْنَ قُرَّةَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدَ اللهِ بْنَ ضَمْرَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ، يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «أَلَا إِنَّ الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ مَا فِيهَا إِلَّا ذِكْرُ اللهِ وَمَا وَالَاهُ وَعَالِمٌ أَوْ مُتَعَلِّمٌ » (رواه الترمذی ج ۲ ص ۵۸ / ابواب الزهد ، رقم الحدیث : ۲۳۱۵

﴾ یعنې دنیا ملعونه ده او هغه څه چې په دنیاکې دي په ټولو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لعنت دی ، مګر ملعون نه دي عالم اومتعلم اوذاکر اوڅوک چې دالله تعالی بندګي کوي .

څوک چې ددوی سره تعلق ساتي هغه ملعون ندي ، څوک چې علم حاصلوي هغه ملعون ندي ، څوک چې درس اوتدریس کوي هغه معلون ندي .نوره دنیا دلعنت شی ده .

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په لارکې یو پړسیدلی اوچینجن سیرلی ولیدل نوصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته وایې چې داخلک له دې سیرلی څخه په تنګ شوي دي اودباندې یې راغورځولی دی ؟ صحابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرامو رضي الله عنه ورته وويل چې هو يارسول الله ! دامردار سيرلي څه کوي حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وايې چې خداى پاک ته دنيا تردې مردارې نه هم ذليله ده.

له دېنه څوک دامطلب وانه خلي چې دنيا ګټل ناروا دي بلکې دنيا ته خيرهم ويل شوي دي خداى پاک جل جلاله فرمايي ﴿ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴾ خوپه اصل ذات کې خداى پاک جل جلاله وايي چې : وَلَوْ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزْقَ لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوْا۟) که چيرته موږ دنيا اورزق ورزيات کړاى وى نو سرکشي به يې کړې وه

په اصل ذات کې يې طغيان پروت ده که نه دخير کارونه هم ډېر وربانديې کېږي .دحضرت صديق اکبر رضي الله عنه ،حضرت عمرفاروق رضي الله عنه اوحضرت عثمان غني رضي الله عنه په دنياکې دجنت دزيرې خبرې چې اورو دا ټول يې ددنيا په برکت حاصل کړي دي ،ددې دا مطلب نه چې دنيامه ګټې ،دنياګټئ خو عبادت مه پريږدئ دکومې دنياګټلوپرمهال چې عبادت پاته شو هغه حرامه ګرځې اوچې عبادت پرې پاته نه شي دنيابنه ده،بنه خوره ،بنه چيښه اوبنه اغونده الله تعالى جل جلاله پرې خوشحاليږي ،الله تعالى چې چاته کوم نعمت ورکړى وي بايد دهغه نعمت اثر وربانديې ښکاره شي په دې الله تعالى خوشحاليږي ؛چې علم يې کړى وي دايونعمت ده نو درس ،تدريس، وعظ اونصحيت پرې کوي دايې اثار دي الله تعالى جل جلاله وربانديې خوشحاليږي او راضي کېږي نوالله تعالى دنيا پيداکړې زموږاوتاسې دهوساينې له پاره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

،داځومره حیوانات اوکروندې چې دي داټولي یې دانسان دفائدې له پاره پیداکړي دې ، دنیا په داسې طریقه وګڼئ چې ارام اوراحت درته پیداکړي ،په دنیاکې هم پرې ارام شئ اوپه اخیرت کې هم پرې ارام شئ اوپه داسې طریقه یې مه ګڼئ چې په دنیاکې هم پرې ذلیله وئ اوپه اخیرت کې هم پرې ذلیله شې په داسې طریقه یې وګڼئ چې په دنیاکې هم پرې عزتمند شئ اوپه اخیرت کې هم پرې عزتمند شئ

نو دالله تعالی دې زموږ محبت له حقیقي علماء سره پیداکړي چې دهغو په واسطه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ او د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ محبت زموږ په برخه شي اودامحبت به هلته پیداکېږي چې په ځان کې دالله تعالی احکام اودنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت طریقې عملي کړو او ددین رنګ راباندې ښکاره شي

مسلمان باید خپله اسلامي جامه بدله نه کړي

تاسو پام وکړئ چې سیکان سره له دې چې کافران دي مګربیاهم ددوی داخپله عقیده ده چې ویښته نه پرې کوي اوپټکی وهي ،هغه دخپلې عقیدې څخه نه اوړي اوهرڅوک یې په دې پورتنیو نښوباندې پیژني چې داسیکان دي ؛نوپه مسلمانو کې هم باید داسلام داسې اثاراونښې ښکاره شي چې دهغو په وجه دوی په مسلماني وپیژندل شي اوله ده سره دخلکو مینه اومحبت پیداشي چې الحمد لله چې مسلمان مې ولیدل ،داسې نه چې دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوانګریزانوترمنځ فرق نه کېږي ،ددوی اودیومفسد ترمنځ فرق نه کېږي.

یوځل موږ دمدرسې داوبو دماشین جوړولو لپاره یوسپین ږیری مستري راوستی و، نوپه روژه کې یې له یومولوي صاحب څخه اوبه غوښتلې چې تږی یم اوبه راکړئ. خوهغه مولوي صاحب اوبه نه وې ورکړې نویوطالب ته دې مستري ویلې و چې داځرنګه بې کاره خلک یئ چې په چاموزړه هم نه خوږیږي؟ صله رحمي هم نه کوئ.

نومسلمان هم ده او په مدرسې کې هم کارکوي خو له خدای جَلّجَلالُهُ څخه نه ډارېږي روژه خوري

هغه ګنهکارهم ښه وي چې ګناه خوکوي خوله خدای پاک جَلّجَلالُهُ اوله مخلوق نه حیا ورته درېږي ،ددې حیا په وجه دغه ګنهکار ته خدای پاک جَلّجَلالُهُ دتوبې توفیق ورکوي ؛خو هغه ګنهکار چې په ګناه کې دلاوري کوي ددغه بیا خدای پاک جَلّجَلالُهُ توبه هم نه قبلوي اوورته په غضب هم وي ،اکثره قومونه له دې وجې څخه تباشوي دي چې په ګناه کې به یې دلاوري کوله .دلوط علیه السلام قوم دومره بې حیاشو چې په عام مجلس کې به په یوبل سپریدل اولواطت به یې کاوه،نوخدای پاک جَلّجَلالُهُ ورته په غضب اوقهرشو داسې یې تباکړل چې جبرائیل امین عَلَیهِ السَّلَام دلوط عَلَیهِ السَّلَام ټول قوم دومره پورته کړل چې په اسمان کې یې دچرګانو اذانونه واورېدل شول اوبیا یې له پورته نه ښکته راوغورځول اوبیا دتیږو باران پرې وکړ اوترننه پورې په هغه ځمکه باندې اثر ښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او هیڅ شی نه زرغونه وي؛ددې وجه داوه چې ښکاره بې ادبي يې کوله اوله خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار اوحیا نه ورته دریدله.

نن هم خلک دومره دلاوره شول چې یو مسلمان دبل مسلمان په مقابل کې جنګېږي اوبیا فخر هم پرې کوي ،داسې خلک هم شته چې په جومات کې جمعه ولاړه وي اودوی په فټبال لګیا وي داسې دفتنو دور دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې خپل رحم اوکرم وکړي چې ددغوله ګناهونو څخه نفرت پیداشي اوداخیرت طرف ته دمسلمانانو توجه پیداشي

(۵۶) مجلس

داعتکاف بیان

الحمد لله والصلوة والسلام على سيدنا الانبياء وعلى اله واصحابه الاتقياء امابعد فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَٰكِفُونَ فِى ٱلْمَسَٰجِدِ ﴾ [سورة البقرة: ۱۸۷]

ژباړه: او مه نږدې کیږئ ښځو ته (په جماع سره) حال داچې تاسې معتکفان یئ په مسجدو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتـــکاف

اعتکاف دروژې مبارکې په اخیرنی لسو ورځوکې په جومات کې داعتکاف په نیت اوسیدلو ته وایې او داد حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم سنت عمل دی

دهرعمل لپاره نیت ضروري دی نوداعتکاف له پاره هم نیت کول ضرور دی په پښتوکې بې نیت داسې دی: ای خداوندمتعاله! زه نیت دسنت اعتکاف لرم ته یې راته اسانه کړې اوله مانه یې قبول کړې.

اعتکاف په درې ډوله ده:

۱- **واجب:** یوڅوک یې چې په خپل ځان نذر کړي هغه که تر یو څه شي پورې یې معلق کړی وي او که غیر معلق وي دې ته واجب اعتکاف وایي

۲- **سنت:** سنت اعتکاف دروژې په اخري لسو شپو کې ده.

۳- **مستحب:** له پور تنیو دوه ډولوڅخه پرته دی

[فتاوی عالمګري/ج ۱/ص ۲۱۱/۲۱۲]

داعتکاف شرطونه

۱- **نیت:** داعتکاف له پاره نیت شرط دی او که بې نیته یې اعتکاف وکړ دعلماوو په اتفاق نه دی صحیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- **مسجد الجماعة**: اعتکاف په هر هغه جومات کې صحیح کیږي چې په هغه کې پنځه وخته اذان او دجمعې لمونځ ترسره کیږي. افضل او غوره اعتکاف هغه دی چې په مسجد حرام (مکه مکرمه) کې ترسره شي، بیا چې دنبي کریم ﷺ په مسجد کې وي، بیا چې په بیت المقدس کې وي، بیا افضل اوغوره چې په جامع مسجد کې وي، بیا چې دکوم جومات اهل زیات وي.

ښځه به دخپل کور په یوه ځانګړې کمره (کوټه) کې اعتکاف کوي چې کله هلته اعتکاف وکړي ددې په حق دغه ځای داسې ده لکه دنارینه له پاره هغه جومات چې پنځه وخته اذان او جمعه پکې وي. له اعتکاف ځخه به نه وزي مګر دانساني ضرورت له پاره.

۳- **روژه**: یعنې روژه نیول داعتکاف له پاره یعنې روژه داعتکاف له پاره لازمي شرط دی او په ظاهرالروایة کې له امام ابو حنیفه رحمه الله او صاحبینو ځخه نقل شوي چې دنفلي اعتکاف له پاره روژه شرط نه ده.

او داعتکاف دکمې مدې له پاره تقدیر (اندازه) نشته په ظاهر روایة که ځوک مسجد ته داخل شول او داعتکاف نیت یې وکړ ترځو چې راوزي داهم صحیح دی.

٤- **اسلام**: اسلام ځکه شرط ده چې کافر دعبادت اهل نه دی.

۵- **عقل**: عقل هم ځکه شرط دی چې لیونی دنیت اهل نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- **طهارة عن الجنابة والحیض والنفاس** : یعنې پاکي له جنابت ، حیض او نفاس څخه داعتکاف کولو له پاره شرط دی ، ځکه جنب ، حائضه او نفاسه دمسجد له ننوتلو څخه منعه دي .

ار هر څه چې بلوغ دی هیڅ شرط نه دی داعتکاف دصحت له پاره ، نو د عاقل هلک له پاره هم اعتکاف صحیح دی

نارینتوب او حریت شرط نه دی ، بلکې ښځه غلام په اجازه دخپل مولی او میړه اعتکاف کولای شي که ښځې لره میړه ؤ .

[فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۱]

داعتکاف اداب

۱- داچې خبرې به نه کوي مګر په خیر باندې

۲-داچې اخري لس روژې به داعتکاف له پاره غوره کوي یعنې په اخرو شپو کې به یې کوي

۳- داچې : افضل دجوماتو به داعتکاف له پاره غوره کوي .لکه مسجد حرام او جامع مسجد

٤- داچې : دقرآن کریم تلاوت ، دحدیثو درس اومطالعه اوسیرة النبي والانبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَامُ او داولیاوو واقعات به بیانوي او ددین امور لیکل همدارنګه په فتح القدیر کې هم دي .

[فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتكاف محاسن

په دې اعتكاف كې معتكف خپل ځان په تامه (پوره) معنا دالله تعالى عبادت ته تسليموي ددې له پاره چې الله تعالى ته ورنږدې شي او نفس ددنيا له شغل او محبت څخه لرې كوي ، ځكه ددنيا شغل سړى دقرب الهى نه لرې كوي .

او داچې معتكف ټول وخت په لمانځه مشغول وي حقيقتاً يا حكماً ،ځكه مقصد اصلي داعتكاف له روا والي څخه داده چې انتظار دجَمعې لمونځونو ته كول دي او معتكف له هغه چا سره (چې ملائكې دي) ځان مشابه كوي چې دوى دالله تعالى نافرماني نه كوي دهغه څه چې دوى ته يې امر شوى وي هغه كار كوي او له هغه چا سره ځان مشابه كوي چې دوى شپه او ورځ دالله تعالى تسبيح وايي او نه ستړي كيږي .

او ځينې له شرائطو څخه يې روژه ده دمعتكف په حق كې او روژه دار دالله تعالى ميلمه ده . [فتاوى عالمگري ج: ۱ ص ۲۱۲]

داعتكاف مفسدات

۱- **دجومات څخه وتل:** معتكف به دخپل اعتكاف له ځاي څخه نه په شپه اونه په ورځ كې وزي مگر دعذر په صورت كې او كه بې عذره يو ساعت هم ووتلو اعتكاف يې فاسد دى داامام ابو حنيفه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمه الله په قول .نور دغه وتل که په قصد وي او یا په سهوه سره همدارنګه په فتاوی قاضي خان کې هم دي.

له عذرو څخه دادی چې د ورو او غټو بولو له پاره وتل دي او دجُمعې دلمانځه له پاره تلل دي. [فتاوی عالمګري/ج: ۱/ ص: ۲۱۲]

هر څه چې خوراک او څښاک او خوب دی دابه دخپل اعتکاف په ځای کې کوي، ځکه ددغه حاجت پوره کول دلته ممکن دي وتلوته يې ضرورت نشته او دجُمعې لمانځه ته به دلمر له زوال څخه وروسته روا نيږي، دا په هغه صورت کې چې داعتکاف جومات جامع جومات ته نږدې وي په داسې شان چې دلمر زوال ته انتظار شي خطبه او دجُمعې لمونځ نه ورنه فوت کيږي.

او که ورنه فوت کيده بيا دې دلمر زوال ته انتظار نه کوي بلکې څه وخت چې ممکنه وي ودې وزي نو جامع جومات ته دې راشي څلور رکعته دې مخکې تر دوهم اذان او دجمعې له لمانځه وکړي او له لمانځه وروسته دې په اندازه دڅلورو او يا شپږو رکعتو په حسب داختلاف دعلماوو په سنتو دجمعې کې وخت خنډ کوي او که يوه شپه يا ورځ يې خنډ وهست او يا يې اعتکاف پوره شو فاسديږي نه خو مکروه ده.

او که له جومات څخه دعذر له امله ووت چې جومات ړنګيده او يا چا په زور وهست نو بل جومات ته سمدلاسه ننوت نو استحسانا يې اعتکاف نه فاسديږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او که له جومات څخه دبولو له پاره ووت او پوره ورځ ورې ودراوه ، امام ابو حنیفه رَحِمَهُ اللهُ په مذهب یې اعتکاف فاسدیږي او دصاحبینو په نزد نه فاسدیږي امام سرخسي رَحِمَهُ اللهُ فرمایي چې ددوی قول په مسلمانانو اساني ده .

دمریض پوښتنې ته به نه ځي او که دجنازې له پاره ووت اعتکاف یې فاسدیږي همدارنګه دجنازې لمانځه ته چې ووزي هم اعتکاف یې فاسدیږي لکه په فتاوی ظهیریه کې چې راغلي دي

په فتاوی تاتارخانیه کې راغلي دي چې دنذر او التزام داعتکاف په وخت کې که داشرط کړي چې زه به دمریض پوښتنې ته ځم دجنازې لمانځه ته به ځم او دعلم مجلس ته به حاضریږم ، داروا دی .

۲- **جماع او دواعي یې** : یعني کوروالي کول او دهغې اسباب اعتکاف فاسدوي ، نو په معتکف جماع او دواعي یې دواړه حرام دي ،دواعي لکه لوڅ بدنونه سره لګول مچو(ښکلول) اخېستل لاس ور وړل غیږ ورکول او جماع دفرج (اندام مخصوص) نه سوا په بل اندام کول شپه او ورځ په دې کې برابر دي ، جماع که په قصد وي او که په سهوه ، شپه وي او که ورځ اعتکاف فاسدوي ، انزال یې وشي او که ونه شي . او له جماع نه پرته په هغه صورت کې اعتکاف فاسدیږي چې انزال یې وشي که انزال یې ونشي نه یې فاسدوي

که دمعتکف مني په سوچ او فکر کولو سره خارج شول یایې احتلام وشو هم اعتکاف یې نه فاسدیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیانو که ممکنه وه په جومات کې دي غسل وکړي چې جومات ککړ نشي څه پروا نشته اوکه نه دباندې (بهر) دې ولاړ شي غسل دې دکړي بیرته دې جومات ته راشي . او که په جومات کې یې په لوښي کې اودس کاوه هم په دغه تفصیل سره دی .

[فتاوی عالمگري/ ج: ۱/ ص: ۲۱۳]

داعتکاف محظورات

چوپه خوله ناستی: یعني چوپه خوله ناست وي دغه یې عقیده وي چې دا عبادت او ثواب دی ، دا چوپه خوله مکروه ده . اما که دغه دقربت او ثواب عقیده یې نه وه بیا مکروه نه ده .

[فتاوی عالمگري/ ج: ۱/ ص: ۲۱۳]

او له هغو خبرو څخه چوپ کېدل چې په هغو کې ګناه وي داخوله لویو عباداتو څخه دی په دې باندې ثواب ورکول کیږي ، کنځل او جنګ کول اعتکاف نه فاسد وي [فتاوی عالمگري/ ج: ۱/ ص: ۲۱۳]

ځینې عوام ورونه په اعتکاف کې ناست وي ،قرانکریم یې نه وي زده ،نور اذکار یې هم نه وي زده چې هغه وکړي نودوی داعقیده وي چې داعتکاف له ضروریاتو نه داده چې سړی پټه خوله کیني،غرپیدا نه کوي ،تردې پورې چې که وړه خبره وکړي نو خلک ورته وایي چې اعتکاف یې خراب کړ؛ نوورونو! په دې ځان پوه کول پکار دی چې په اعتکاف کې خبرې منع نه دي ،په اعتکاف کې له ضرورت نه پرته له جومات نه وتل منع دي ،په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې روا مجلس کولای شي ،خپل ضروریات له چاغوښتلی شي اودارنګه پټه خوله هم کیناستلی شي خودغه پټه خوله کیناستل عبادت نه دی اوکه دديې ویره وي چې داسې نه په اعتکاف کې غیبت، لهو اولعب رانه ونشي ؛نوبیا چوپه خوله کیناستل هم عبادت ده .لکه پورته بیان شول.

د نبي کریم ﷺ ،دصحابه کرامو رضي الله عنهم دامت دنوروبزرګانو عادت داوو چې ﴿ کثیرالصمت ﴾ یعنې زیاتره به پټه خوله ناست وو ،بې له ضرورت نه به یې غږیدا نه کوله اوکه به چا بیا دکومې مسئلې پوښتنه ورځخه وکړه نوداسې تفصیل به یې ورته کاوه لکه دریاب چې روان شي ،داسې نه چې خبرې یې نه کولې.

نوچې په اعتکاف کې کوم کس ناست وي ذکر،تلاوت اونورعبادت دې کوي یا دخدای پاک جل جلاله په مصنوعاتو اومخلوقاتوکې سوچ اوفکر کوي، چې خدای پاک جل جلاله اسمانونه ځمکې، انسانان اونور مخلوقات په څومره ښه کیفیت پیداکړي. چې دا دنقشبندیې مبارکې دمراقبو خلاصه او غورچاڼ هم دی.

نوروخلکو ته په کار داده چې دمعتکفینو اوقات ورضائع نه کړي ،ډېر مجلسونه باید نه وي ځکه چې په ډېر مجلس کې دکار خرابیدلو ویره وي ؛یابه په غیبت لګیاکېږي،یابه په درواغو لګیاکېږي یابه په کوم بل ناروا کار لګیاکېږي.

نوپه اعتکاف کې ناسته لویه خوش قسمتي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داډېر بهترین کار دی چې ډېره غږېدا نه کېږي ځکه چې سړی ډېر نه غږېږي عقل یې هم په ځای وي ،هغه سړي بیا چې خبرې کوي هم نو هوښیاري خبرې کوي

اوچې ټوله ورځ کوم کس په خبرو لګیا وي بیا یې چې څه په خوله ورشي هغه وایي . لکه یوسالک وایي:

زبان بریده بکنجی نشسته صم وبکم ... به ازکسی که زبانش نباشد اندر حکم

دسړي چې ژبه پرې وي اوګونګی په کونج کې ناست وي له هغه سړي نه بهتردی چې ژبه یې په خپل اختیاراوکنترول کې نه وي

﴿ عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ الثَّقَفِيِّ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ حَدِّثْنِي بِأَمْرٍ أَعْتَصِمُ بِهِ، قَالَ: قُلْ رَبِّيَ اللهُ ثُمَّ اسْتَقِمْ، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ مَا أَخْوَفُ مَا تَخَافُ عَلَيَّ، فَأَخَذَ بِلِسَانِ نَفْسِهِ، ثُمَّ قَالَ: هَذَا ﴾

[جامع الترمذی ج ۲/ ص ۶۶/ ابواب الزهد باب ماجاء فی حفظ اللسان]

ژباړه : له سفیان بن عبدالله ثقفي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې عرض وکړ چې اې رسول الله ! صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یو داسې امر راته وښایه چې زه وربانديې عمل وکړم ، راته وې ویل الله تعالی یادوه او مستقیم شه (یعنې په ټولو اوامرو راټګ وکړه له نواهیوو څخه پرهیز وکړه) بیامې ورته وویل چې ته په ما باندې له هغه ډیر ډارېږې هغه راته وښایه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپله ژبه مبارکه ونیوه بیا یې وویل دغه کنترول کړه.

یعني که یوه خبره دې بې ځایه وکړه هم ،ولاړې غرق شوې ،که دخپل عبادت دې صفت وکړهم غرق شوې ځکه چې رياکارۍ اوعجب پکې راځي،که دروواغ اوغیبت درڅخه وشو هم لاړې تاواني شوې.

اوکه پټه خوله ناست وې دهغه پوښتنه نشته؛نوردهرې خبرې پوښتنه شته ،که داسې خبره وکړې چې مسلمان پرې ازارېږي ،دمسلمان سپکوالی پکې راغی دهغه غیبت دې وکړ ،پوچ الفاظ دې وویل ددې تولو پوښتنه شته.

لکه سالک چې وایې:

ای زبان هم گنج بی پایان توئی　　ای زبان هم رنج بی درمان توئی

اې ژبې! ته نه خلاصیدونکې خزانه یې ، او اې ژبې! ته بیا لاعلاجه مرض هم یې.

یعني داسې کارونه ورباندې کیږي که حق ورباندې بیان کړې قرآنکریم اوحدیث نبوي اودمذهب کتابونه ورباندې بیان کړې دنصیحت خبرې ورباندې وکړې ځینې خبرې داسې وي چې په هغوی باندې الله جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کیږي چې دهغه پای بیاجنت ته ننوتل دي اوځینې بیاداسې خبرې دي چې دهغوی بیادوااودرمل نشته.

لکه شاعرچې وایي: جراحة السنان لها التیام ولایلتام ماجرح اللسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدارنگه دپښتو شعر ده چې وايي:

پرهر د توري ښه ده چې جوړيږي په مرهم
ولې بد پرهار د ژبې ده له عُمره سم سم
جوړ به شي زخمونه خو داغونه به يې وي
تير به شي وختونه خو يادونه به يې وي

دتوري اونېزې پرهرجوړيږي خودژبې پرهر نه جوړېدونکی مرض دی دمثال په ډول لکه يوځوک چې پيغوردرکړي دهغه زخم بيانه جوړيږي لکه په يوه حديث شريف کې هم راغلي دي: ﴿الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ﴾

[رواه البخاري ج ۱/ص ۶ /فی کتاب الايمان رقم الحديث:۱۰]

يعنې کامل مسلمان هغه ځوک دی چې خلک دده دژبې او لاس له ضرر څخه په امن وي.

نو که ليږځيرشونوپه حديث شريف کې هم لومړی دژبې يادونه شوې ده اومحدثين هم وايي چې داژبه يې ځکه مخته کړه چې دژبې ضرر اوزيان عام دی اودعموميت وجه يې داده چې که کمزوری تن وي اوکه زوروروي نوهم غيبت کولای شي اوپاتې شودلاس ضررهغه هرسړی نشي ترسره کولای دژبې غيبت ښځه هم کوي چې په بشرکې دترپه مقابله کې ډېره کمزورې ده خوسره له هغه بياهم دژبې ضررپه ډېره ښه توګه رسولی شي اوبل دژبې ضررغائب اوحاضردواړوته رسيږي اودلاس ضررغائب ته نه رسيږي دمثال په توګه که يوسړی له تاڅخه لرې اوغائب وي نونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې مړکولای نشي خودژبې ضرر که نوموړی سړی ددنیاپه هغه ابل سرکې هم وي ورته رسولای بې شي اویاداسې چې دژبې له ضررا وتاوان څخه مړي هم ندي خلاص اودلاس ضرر خونشي ورته رسولای نوچې هرمجلس له ذکردالله جَلَّجَلَالُهُ څخه خالي وي اوزیات شي نوخامخا ژبه دسړي له کنترول څخه وزي دمثال په ډول که په جومات کې سره له دې چې دخدای جَلَّجَلَالُهُ دعبادت اوخوشاله کولوځای دی خوکه بې ځایه او خراب مجلسونه پکې شروع شي نوهغه دسړي هغه نیک عملونه داسې له منځه وړي لکه اورچې لانده اووچ لرګي له منځه څخه وړي اویالکه یوحیوان چې وابنه خوري نوهغه بیاوچ اولانده نه ګوري خوري بې نوله همدې وجې بایدجوماتونه دمجلسونوځایونه جوړنه کړل شي دجومات ادب بایدوشي بلکې هغه کس چې په جومات کې اعتکاف کوي هغه هم بایددجومات ډېرزیات خیال وساتي اونورخلک هم بایدداعتکاف کوونکودوخت لحاظ وساتي دهغه وختونه بایدورخراب نکړي لکه یوانسان دی هغه خپل خوبونه کوي اوخوب بې بنه پوره کړی وي اوهغه ابل چې معتکف دی هغه هم انسان دی شپه یې په عبادت دخدای تعالی کې تېره کړې وي اودسهارله خواهم دوعاګانې اودالله تعالی څخه مغفرت غواړي نوخوارکی به خامخابې خوبه شوی وي اوته ورشې له خوبه یې وباسې هغه هم انسان دی بایدویده شي اوخوب پوره کړي .

مسئله : اعتکاف سنت کفایي ده که په کلي کې یوسړی هم کیناست نودټول کلي غاړه وریاندې خلاصیږي اوکه په دغه کلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې یوسړی هم نه پکې کیناست نوټول کلی دسنتوپه پرېښودلوباندې ملامت دی تردې پورې که په کلي کې يوه ښځه هم داعتکاف له پاره ناسته وي نودټول کلي غاړه ورباندې خلاصیږي نبي کریم ﷺ به پخپله اعتکاف کولوتردې چې دی مبارک له دنیاځخه ولاړبیابه امهات المؤمنین اعتکاف کولودیادونې وړخبره ده چې په معتکف باندې دټول کلي غاړه خلاصیږي له دې وجې ځخه یې په ټول کلي باندې احسان دی له همدې وجې خوکتابونو لیکلي دي چې دمعتکف خدمت کول په ټول کلي باندې لازم دی ځکه چې کلیوال به ټول په ثواب کې ورسره شریک وي کیدای شي په معتکفینوکې به داسې خلک هم وي چې مسافربه وي دلته به کورنه لري اوبل به دالله جَلَّ جَلَالُهُ ددې ایت مبارکه مصداق شو: وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾ [سورة المائدة آیت: ۲]

ژباړه: او مرسته کوئ تاسې یوتربله په نیک کار او تقوا (پرهیزګاري) کې اومه کوئ تاسې مرستې یوتر بله پر ګناه او پر عدوان (ظلم تجاوز) .

نوله همدې وجې که تاسې له معتکفینوسره کومک وکړئ نو که تاسې په کورونوکې هم ناست یاست الله جَلَّ جَلَالُهُ به تاسې ته هم داعتکاف ثواب درکوي ځکه چې دیوه مسلمان مشکل ورته حل کوې اوبیاپه ځانګړې توګه هغه مسلمان چې دینداره اودالله تعالی دوست وي داخوځه وړه خبره نده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف کولو طریقه او موده يې

معتکف به داخرنی لسو ورځو په پیل کې جومات ته داخل شي او (۹) ورځې که میاشت دنه ویشتو ورځو وه اویا (۱۰) ورځې که میاشت د دیرشو ورځو وه تیرول لازم دي اوپه جومات کې به په دې نیت شپې او ورځې تیروي چې زه دلته دالله تعالی په کور (جومات) کې د الله تعالی دعبادت لپاره ناست یم؛ نوددې کس تول وخت دخداوندمتعال په عبادت کې شمارل کېږي ځکه چې مسئله داده چې هریو لمانځه ته انتظار کول په خپله عبادت دی نودده ناسته هم دلمانځه په اراده اونیت وي نودومره ثواب به یې وي لکه چې په لمانځه مشغول وي؛ نوداسې آدب به کوي لکه چې انسان په عین عبادت کې مشغول وي بې ځایه مجلسونو، لهو اولعب، توکې اوټکارې به په جومات کې نه کوي ځکه چې معتکف دثواب ګټلو له پاره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کور ته راغلی اوبیا دعبادت په نیت راغلی نوپه چوپه خوله ناسته اوبیا که سړی مرید وي دوه ثوابونه به ترلاسه کړي یوچوپه خوله کېناستل ځکه حدیث شریف دی. مَنْ صَمَتَ نَجا ، څوک چې پټه خوله شو هغه نجات پیدا کړ او بل به یې ذکر جاري وي څوک به پرې خبر هم نه وي له الله تعالی پرته ، په خوراک اوڅښاک ، په تلاوت اوذکر ، په لمانځه ، ارام اوخوب ټول په عبادت کې شمارل کېږي ځکه چې دعبادت په انتظار ناست وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه خلک چې معتکفینو ته ددعا اوبرکت په نیت ورځي نوهغه دې داسې نه کوي چې معتکف له عبادت نه وباسي اوروختونه يې ورضائع کړي ، بلکې دومره وخت به ورسره تیروي چې هغه له عبادت څخه په بل شي مصروف نه شي لکه یوکس چې دیومریض پوښتنې ته ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي چې هغه ورنه په تکلیف نه شي څکه مسئله داده چې دمریض پوښتنې ته چې څوک ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي لکه یومیرمن چې غوارالوشي اوبیا لیږ دمه ورته وکړي اوبیا يې په لوښلو پیل وکړي ؛نوچې دمریض پوښتنې ته څوک ورځي په دې نیت ورځي چې دې دغه کس دمرض په وجه چې دمرض له امله ډېر پاک شوی دی کیدای شي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دده دعا قبوله کړي اودعا دې ورنه وغواړي خو دومره وخت به نه ورسره تیروي چې مریض ورنه په تکلیف شي.

نومعتکف ته هم خلک په دې نیت ورځي چې دی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دکورمیلمه ده اودهغه کور ته په تنواتي ورغلی نوکیدای شي دده په وجه زما کارونه جوړ شي خوبې ځایه وخت به نه ورسره تیروي

بلکې ده ته دا پکار دی چې په خپله ولاړ شي اومعتکف ته دویلو ضرورت پیښ نشي چې ولاړ شه زه اوس تلاوت کوم،یالمونځ کوم یا بل عبادت کوم.

که سړی په جومات کې په اعتکاف کې ناست وی اودځه مشهوري ضرورت پیښ شو اودکورخلک دمشورې لپاره ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلل نومشوره ورکولی شي. همدارنگه ښځه په خپله کوټه کې داعتکاف په ځای کې ناسته ده دکورپه کاروکې لور،نګور او داسې نوروته نېکه مشوره ورکولی شي. خو له هغه ځای څخه به دباندې نه راوځي.

یادوونه: دجومات برنډه دجومات په حکم کې ده نومعتکف په برنډه کې هم اوسېدلای شي خو په جمعه سره لمونځ کولوله پاره به له برنډې څخه نه وزي ځکه چې داعتکاف له پاره جومات شرط دی اودجمعې کولوله پاره جومات شرط ندی بلکې په بیابان کې هم کېدلی شي نومعتکف به دجمعې په وخت کې له برنډې څخه نه وزي اونورخلک کولای شي چې دباندې له برنډې څخه هم په امام پسې ودرېږي اودثواب په لحاظ باندې هغه جومات چې په هغه کې دجمعې لمونځ کیږي په هغه کې اعتکاف کول ترنوروجوماتویوپه پنځه درجې زیات ثواب لري

تنبیه: بله مهمه مسئله داده چې دادښځومرض چې حیض او نفاس دی داخو ددوی په اختیار او ولکه کې نه وي کله چې دامرض ورته پیښ شي نوروژه به نه نیسي نواعتکاف هم ورباندې نشته خویوصورت یې داسې کیدلای شي چې دډاکټرانوپه واسطه دغه میاشتنی مرض بدل کړي نوچې دوااستعمال کړي بیاپه هغه میاشت کې مرض نه ورته پیښیږي مفتي صاحبانودافتوی ورکړېده چې کله یوه ښځه حج ته ځي نوکولای شي چې داسې دوایي استعمال کړي چې هغې ته دحج په موکه باندې حیض پیښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشي نو د اعتکاف په وخت کې هم کولای شي خو داهلته چې دیوې ښځې عادت معلوم نه وي که دیوې ښځې عادت معلوم وي چې یاپه اول اویاپه اخیر د میاشتې کې دی هغه دې بیاد ډاکټر په مشوره دغه دوا استعمال کړي.

د یو مسلمان د مشکل حل کولو کوشش د اویاوو اعتکافونو ثواب

یو ځل حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنهما په اعتکاف کې ناست ؤ یوتن ورته راغی او ورته وې ویل چې په ماباندې د فلاني سړي پوردي او وس وخت پوره شوی دی خوله ماسره څه نشته چې وریې کړم نو ده مبارک ورته وویل چې ستاڅه خیال دی زه درسره ولاړشم؟ نو هغه کس ورته وویل چې ستاخوښه ده ؟نو حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنهما ورسره روان شو کله چې له جوماتت څخه ووتل نو هغه ابل تن داګومان شو چې ګواکې دده مبارک اعتکاف له یاده وتلی دی نو ورته وې ویل چې ته خو په اعتکاف کې ناست وې ؟اعتکاف دې لکه چې له یاده وتلی دی چې له ماسره روان یې نو حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنهما ورته وویل نه اعتکاف مې هیرشوی ندی بلکه مې په یاد دی خو ماله نبي کریم صلی الله علیه وسلم څخه اوریدلي دي چې څوک دیوه مسلمان د مشکل په حل کولو کې کوشش وکړي خدای پاک د اویاوو کلونو قبول شوي اعتکاف ثواب ورکوي الله تعالی خو ډیر مهربانه ذات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) مجلس

دانسان دکامیابي مهمې لارې په قرآنکریم، احادیث اوداولیاء الله په لار تلل دي

ددې له پاره چې زموږ کامیابي په څه شي کې ده امام بخاري رحمه الله پخپل کتاب بخاري شریف کې چې دالله تعالی له کتاب څخه وروسته دمخلوقاتوپه کتابونوکې ترټولوبهترین کتاب دی چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم حدیثونه یې پکې راټول کړي دي اودېرپه تکلیف یې راټول کړي دي چې شمېره یې نه زره دوه اتیا(۹۰۸۲) ته رسیږي اوهرحدیث ته به یې غُسل کولواودوه رکعته لمونځ به یې کولو اواستخاره به یې کوله چې په خوب کې به بنه یقیني ورته معلومه شوه چې داد نبي کریم صلی الله علیه وسلم حدیث دی بیابه یې په لیکلوباندې شروع کوله نوامام بخاري په دې کتاب ترټولودمخه خبره دوحیې کړېده چې خدای جل جلاله خپل پیغمبرته وحیې څرنگه رالېږلې ده نوامام بخاري صاحب داخپل کتاب دانسانانودکټې اومنفعت له پاره جوړکړی دی.

خودانسانانودکټې لارې درې شیان دي [۱]دیوه شي خیراوشرپه حواسو معلومیږي دمثال په توگه په سترگویې وینې چې په دغه شي کې مې گټه ده اوپه غوږونویې اوري په ژبه باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وڅکي په لمس (لاس لګولو) (۲) انسان دعقل په واسطې باندې پوهيږي ورته معلوم شي چې په دې کې خيرياشردی او که په ظاهري اسبابو ورته معلوم شي هم نودی وايي چې ماته تجربه ده هغه کارکوي وايي چې په عقل باندې ماته ددغه شي خيراوشرمعلوم شوی دی

نودغه دواړه لارې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دانسان په وجود کې دکتې له پاره چې خيراوشروربانديې وپيژني پيداکړې دي چې يوعقل اوبل داظاهري حواس دي.

خودادواړه لارې ناکامي اوکمزوري دي څکه يوسړی چې په سترګو باندې يوه شي ته ګوري پکې خطاکيږي علماء مثال ورکوي لکه دمثال په توګه يوسړی په موټرکې سپوردی اوموټرروان دی دسرک په څنډه کې ونې دي هغه خوپاتي کيږي نوداليدونکی داګومان کوي چې داونې رواني دي نودادسترګوخطايي شوه اوکه يه؟ نورمثالونه هم شته په عقل باندې هم ډيرخلک خطاکيږي

[۳] دکاميابي لاره چې انسان ته دخير اوشرښه طريقه وربښيي هغه وحيې ده الله جَلَّجَلَالُهُ دملايکوپه واسطه خپلوپيغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ته رالیږلي ده په قرآنکريم کې چې کوم شی الله جَلَّجَلَالُهُ ښودلی دی چې په دې کې دانسان خيراويه دې کې د انسان شردی هغه که په زرګونوکلونه هم تيرشي بدلون نه پکې راځي اوپاتې شول زموږحواس اوزموږ عقلونه داله خطايي سره هميشه مخ کيږي اودالله تعالی کلام ډيربې حده عظيم کلام اوبل داچې ترجمان يې پيغمبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دی نوموږته چې الله تعالی قرآنکريم راليږلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږته چې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حديثونه رارسيدلي داټول
زمونږدخيرله پاره جوړشوي دي نوکه مونږاوتاسي کاميابي
غواړوهغه داسې چې په دې فاني دنياکې هم خوشاله اوپه اخيرت
کې هم خوشالي اوعزت راته نصيب شي نوداعزت پرته له وحيې
څخه په بل شي کې نشته چې قرآنکريم اوحديث دي خوداخبره دې
پاتې نه وي چې مذهب هم ددغودواړوشيانوخلاصه ده ګوښې شي
ندی قرآنکريم دالله جَلَّ جَلَالُهُ کلام دی مونږنه پرې پوهيږوحضرت
نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يې شافي اوکافي بيان کړی اودحديث په
مطلب باندې نه پوهيږوبياحضرت امام ابوحنيفه رَحِمَهُ اللهُ بيان راته
کړی دی زمونږاوتاسې له پاره خيربه دغه دين کې دی اوس چې
مونږفکروکړومونږ چې کوم کارونه کوودعقل اوياحواس ظاهره په
واسطه باندې نودمثال په توګه يوټيکداردی هغه ټيکه نيسي
نودی سوچ اوفکر کوي چې په دې کې ګټه شته نوکله چې ټيکه
سرته ورسيږي نوپه پای کې په لکونوروپۍ وګټي
دخدای جَلَّ جَلَالُهُ اودپيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دقرآنکريم اوحديثو څخه چې
کومه ګټه مونږته لاس ته راځي هغه ترابده پورې موږته ګټه
ده څومره ګناوې چې الله تعالی موږورڅخه منعه کړې يوهغه دټول
وخت له پاره زمونږله پاره شراوزهرقاتل دي بلکې زهرکه سړی په
هيره وخښي اوکه يې په لوی لاس وخښي دواړه سبب دمرګ ګرځي
دګټې اميدنه پکې پيداکيږي نومونږ ته چې رب العالمين
قرآنکريم اوحديث غوره کړي اومذهب يې راته غوره کړی نوای
علماء کرامواومونږ بايد پخپل عقل اوخپلوسترګو چې په کوم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې خیراوشرویښو روان نشو دسترګولیدلی شي اودعقل فیصله له قرآنکریم اوحدیثوسره وګوروکه دقرآنکریم اوحدیث نبوي تابع وو باید عمل پرې وکړواوکه نه نوبایدظاهر حواسواوعقل تابع نشوځکه همغسې خوپه دېرواندامو کې ظاهراً خیرمعلومیږي خوهغه بیاکله دسړي دجهنم ته دورتللوسبب شي نوپه دې هکله بایدموږله هغو خلکوڅخه پوښتنه وکړوچې هغوی ته الله تعالی په دین کې بصیرت اوپوهه ورکړې وي ترڅوزموږدتباهي سبب ونه ګرځي خوکومه لارچې دکامیابي ده چې قرآنکریم اوحدیث دپیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دي هغه موږ ښاته غورځولي دي له هغې سره تعلق نلرواوپه خولوباندې لا داخبرې هم کوو چې قرآن ،حدیث اودین پوه شه اوملااوطالب پوه شه دالله تعالی بندګان ځانونه بولوخودهغه په وینا باندې خبرنه یو دحضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتیان ځانونه بولو خودهغه په حدیث باندې خبرنه یو دحضرت امام صاحب دمذهب خلک ځانونه بولو دهغه مسلک نه راته معلومیږي ددې عمده وجه داده چې خپل عقل خطاکړي یو اوداسې یې خطاکړي یو چې خدای نخراسته جهنم ته به مو بوزي

شیطان په عقل فیصله وکړه نوابدي ملعون شو

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُواْ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او (یاد کړه ای محمده !) کله چې وویل موږ فرښتوته چې سجده وکړئ آدم ته (دتحیې) پس سجده وکړه دوی (ټولو) مګر (سجده ونکړه) ابلیس منع یې راوړه (له سجدې نه) او لوییي وکړه او ؤ دی (له پخوا څخه په علم دالله تعالی کې) له کافرانو څخه.

یعنې دالله تعالی له طرفه چې ملایکوته حکم وشو چې تاسې حضرت ادم علیه‌السلام ته سجده وکړئ نوټولې ملایکې چې دخدای تعالی غوره مخلوق دی سمدستي په سجده باندې پریوتلې لکن شیطان دعقل څخه کاروا خیستلو هغه داسې چې زه څرنګه ده ته سجده وکړم زه له اورڅخه پیدا یم اودی له ختې څخه پیدا دی خته خوسپېره ده رښانه کوي نوپه خپل عقل یې فیصله وکړه دالله جل جلاله دامرخلاف یې وکړنوله نعمتونوڅخه بې برخي اودتول وخت له پاره یې لعنت په برخه شو

دکافرانوچې څومره ډلې دي دوی پخپلوعقلونواودحواس ظاهري په بناء باندې کارونه کړي دالله تعالی اودرخت دپیغمبرخبرې یې نه منلې تول تباه شول نوموږ باید په دې پوه شو چې زموږ ستر ګې زموږ غوږونه اوزموږ عقلونه هیڅ شی هم ندي ترڅوچې ځانونه په شریعت باندې برابرنکړوکه په شریعت باندې برابرشوبیاچې کله هسې قرآنکریم ته ګوروهم به الله جل جلاله ثواب راکوي که څه هم دقرآنکریم په مطلب باندې پوهیږوهم نه که یوڅوک دقرآنکریم تلاوت کوي اویوبل کس هغه ته غوږنیسي نوهم خدای جل جلاله ثواب ورکوي څکه دغه اوربدل دشریعت

مطابق شول بلکې په هره خبره کې الله جَلَّ جَلَالُهُ ثواب درکوي که په شریعت باندې برابره وي دمثال په توګه په قدمونو باندې دعبادت ځای ته روان یې یاد ذکرځای ته روان یې نوپه داهرقدم باندې الله جَلَّ جَلَالُهُ تاته ثواب درکوي مطلب داچې انسان ته چې الله جَلَّ جَلَالُهُ دخپلو اندامونو ثواب ورکوي هلته دغه اندامونه دوحیې جلي اووحیې خفي چې احادیث دي چې دهغوی تابع شي اودمذهب تابع شي اوکه دوحیې جلي اویاوحیې خفي اویادمذهب تابع نشو اوغافله شواوغفلت مودې اندازې ته ورسیږي چې بیابه زمونږاولادونه له تباهي سره مخ شي دمثال په توګه لکه نن سبا چې اولادونه لمونځونه نه کوي روژې بیخي نه نیسي بلکې عبادت له سره پېژني نه اوڅه وخت وروسته خو والله اعلم چې څه حالات به راځي ایاداسلام دعوه به کوي اوکه به دغه دعوه هم پریږدي.

نوهلته امام بخاري صاحب لومړی داایت راوړی دی ﴿ إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ نُوحٍ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعْدِهِۦ ﴾ [سورة النساء آیت ۱۶۳] ژباړه: بېشکه چې موږ وحي کړې ده تاته (ای محمده!) لکه چې وحیې کړې وه موږ نوح ته او (نورو) انبیاؤ ته پس له ده (لکه هود، صالح، لوط، شعیب او نور).

په آیت کریمه کې د نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ تخصیص

پوښتنه: دحضرت نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ قوم یې ولې خاص کړ؟

ځواب: ځکه چې حضرت نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ نه نیم سوه (۹۵۰) کاله په خلکو باندې شفقت وکړ خلکو ته یې دعزت اوکامیابي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانسانیت ددین دترقي اوداداب په خپل منځ کې دوصیلي لاربښوونه کوله خوقوم یې چې هغه چاته هدایت نه وُشي بې عزتي ،بې حرمتي،بې ادبي شروع کړه دخپل مهربانه پیغمبرخبرې ونه منله دوحیې په خلاف کارونه یې ترسره کړل نوالله جَلَّ جَلَالُهُ داسې ورته په قهرشوچې دحضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا په قول پرته له اتیاوو(۸۰) تنوڅخه چې له حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَام سره په کشتی کې سپاره وونورچې دزمکې په سرڅومره انسانان ووالله جَلَّ جَلَالُهُ ټول له تباهي سره مخ کړل یعني غرق شول.څکه نه نیم سوه (۹۵۰) کاله حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَام ورته دکامیابي لاربښوونه کوله خودوی ونه منله په خپل عقل به یې کارونه سرته رسول دمثال په توګه خپل اندامونه به یې بې ځایه کارول په بنځواوهلکانوبه یې خوندونه اخیستل په شرابوبه یې خوندونه اخیستل دخپل خواره نبي خبره یې نه منله بیانوالله جَلَّ جَلَالُهُ چې هم خالق هم مالک اوهم قادردی هرڅه دده په اختیارکې دي روزي رسان هغه دی مالک هغه دی اوخلک یې دعبادت له پاره پیداکړي خوشي خوبې ندي پیداکړي تاسې فکروکړئ چې یوسړی دومره بدبخته شي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنماینده پیغمبر حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَام (۹۵۰) کاله په خلکوپورې زړه خوري اوخلک یې بیاهم خبره نه مني نواخیرخوالله تعالی چې زمونږ خالق،مالک اورازق دی هغه به نه په قهرکیږي ؟ نوعلماء لیکي چې دغه امت ته همداسې تنبیه اوخبرتیاده چې که تاسې هم دخپل پیغمبرخبرې ونه منئ دهغه په لاره روان نشئ اودقرآنکریم قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځان باندې عملي نه کړئ دنبوی حدیثوتابعداري په ځان ونه منئ نوستاسوبه هم همداسې انجام اوبای وي لکه دحضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَام دقوم چې تباهي اوغرقبدايې په برخه شوه.

په دنیاکې یې موثر مثالونه وینو خوعبرت اوپندنه ترې اخلو دترمذی شرحې تحفة الاحوزی یوحدیث رانقل کړی دی چې نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایي چې زمایه امت باندې به داسې وخت راشي چې شراب په ښکاره ډول ځنبي دمې به ګډوې اوشپه په لهواولعب باندې تېره کړي سهاربه الله جَلَّ جَلَالُهُ بیزوګان اویاخنزیران جوړکړي وي په دویم روایت کې داسې راغلي چې په اخیروخت کې به زمایه امت کې داسې خلک وي چې ځنبي به شراب خونوم به بدل ورته اخلي لکه دمثال په توګه شرابوته به دمالتې اوبانوروشیانونومونه ورکوي اوشپه به پخپل لهواولعب لګیاري په دغه دنیاوي خوندونوبه شپه تېره کړي په زناعریاني فحاشي بدعمل سهاربه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زلزلې وربانديې راولي اوبه ځمکه کې به یې ننباسي

دبالاکوټ په سیمه زلزله ولې راغله ؟

دمثال په ډول تاسې دپاکستان دبالاکوټ سیمې ته ورشئ په هغوی باندې زلزلې په تاریخ [۲۰۰۵، میلادي کې] په داسې حال کې راغلې چې په همدغو حالاتوباندې دوی مصروف وو چې زلزلې وربانديې راغلې افسوس چې مونږدغه شیان په سترګووینوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویه غوربږونویې اورو خود ځانونو له پاره یې عبرت اوپند نه
ګرځوومونږبایدښه متوجې شو چې که زه په شریعت محمدي
باندې عمل ونه کړم خوزمابه هم همداسې حال وي لکه
دهغونوروامتونو ﴿ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن تَقُومُوا۟ لِلَّهِ مَثْنَىٰ
وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم
بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة سبا]

ژباړه :ووایه (ای محمده ! منکرینو ته) بېشکه هم داخبره ده
چې پند درکوم تاسې ته په یوې خبرې سره چې ودرېږئ تاسې
خاص الله تعالی ته دوه دوه او یو یو بیا ښه فکر (او غور) وکړئ
چې نشته په دغه ملګري ستاسې کې هیڅ لیونتوب نه دی دغه (
محمد) مګر ویروونکی دی تاسې ته په مخ کې د عذاب سخت.

یعنې لکه څرنګه چې خدای پاک نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته
وایي چې دغو خلکو ته ووایه چې یو ،یو یا دوه ،دوه ښه ګوښي شئ
اومشوره وکړئ څکه ډېر خلک کله په یوه خبره نه سره جوړېږي
خوچې یو ،یو ځانته شي اوپه خبره یې سرخلاص شي اویا له یوه ښه
هوښیارسړي سره مشوره کوي دوه په دوه ناست وي بیا دشي
خیراوشرښه ورته معلومېږي نو یو ،یو یا دوه ،دوه دځان سره کېنئ
چې زما کامیابي په څه شي کې ده اوزه دڅه شي په وسیله په ورځ
دقیامت له عذابه دجهنم څخه خلاصیږم دقبرله لړمانودقبرله
مارانو داورله عذابونودپل صراط له عذابونودحشرله ګرمي نه
هغه چې پنځوس زره کاله چې په سرې اوږدېږي دهغې ورځې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

عذابه به زه په څه شي خلاصیږم داهرسړی چې خپل عقل لیږ په کارواچوي دنیاوي ګټې څرنګه وربانديې کوي په همدغوسترګوپه همدغو غوږونوباندې دنیاوي ګټې څرنګه ښیې سرته رسوي اوداعقل دانسان بیاولې دومره بې کاره شي چې ددین کاربیانه پرې کوي داځکه چې ددین طرف ته یې متوجې کوي نه دیني کارونه پخپل عقل باندې نه کوي که نه وي عقل الله جَلَّ جَلَالُهُ انسان ته داسې یوجوهرورکړی چې که یوانسان په غرونوبیابانونوکې اوسیږي اوپیغمبر کتاب اوملایې بیخي په سترګوهم نه وي لیدلی بیابه هم دهمدغه عقل په واسطه باندې الله تعالی باندې ایمان راوړی اوپه ایمان راوړلومکلف هم دی ځکه چې سړی دافکروکړي چې دادومره اسمانونه دادومره غټه ځکمه دادومره دریابونه داخوشي ندي پیداشوي دابه خامخا یوصانع لري نودی په خپل عقل سره هم مسلمانېدلی شي که لیږنورمتوجی شودغه عقل سالم پخپله باطني رسول دی بایدداسوچ له ځانه سره وکړوچې زه به دالله جَلَّ جَلَالُهُ حضورته دخوشالي په حال کې څرنګه وراندې کیږم په څه شي به الله جَلَّ جَلَالُهُ اودهغه خوږ پیغمبرحضرت محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راڅخه خوشاله کیږي داخوشالي له قرآنکریم اونبوي احادیثوپرته بلکې له مذهبه پرته چې ددې دواړوخلاصه ده نه پیداکیږي اولاریې مدارس جوماتونه اوعلماء دي که یې سړی زده کوي خوافسوس نن سباچې زمونږنسل ته ګورو یاخوټول بې تعلیمه دي اویاله دیني تعلیم څخه بې برخې پاتې شوي دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینې جوماتونه دانګریزي تعلیم له پاره کارول کېږي

یوه ورځ په یوه جومات باندې تېرېدم که ګورم چې ماسترصاحب (معلم) لګیادی اوچوکۍ ورته ایښې ده اوهلکانوته دسکول (مکتب) سبقونه وایي افسوس دمسلمانانو په حال باندې کورپه کور سکولونه اوښه سهولیات یې هم ورته برابرکړي سره له هغه هم نه پرې مړېږي جوماتونه یې هم ونیول اودیني ښوونې ته دومره پام اوسوچ نشته اوسره له دې چې جوماتونه دقرآنکریم دنبوي حدیثواودمذهبي مسائلو د تدریس ځایونه دي نوجوماتونه هم دقرانکریم ،نبوي حدیثواودمذهب له چوکاټ نه ووتل نورشیان په کې تدریس کېږي

سره له دې چې انګریزي کتابونه ماشومانوته وایې نواول دسپې یادخره عکسونه ورته راوړي اوماشومان پرې پوهوي ؛نود سپو ،خرو اوغواوو عکسونه نن په جومات کې شروع شول ، دازموږ دمسلمانانو حال دی ،په هره مدرسه کې د مکتبونو څانګې ورسره ویل کېږي ،اوداوسنې مکتبونو حال تاسو ته ښه معلوم شو دمکتبونو خلاف نه یو ،ددې خبرې خلاف یو چې نن مسلمانانو خپل دین پرې ایښی ، له خپل دین څخه ناخبره پاته شول شپه اوورځ یې ټوله توجه دبې دیني طرف ته واوښتله،اوپه دې ښه ځان پوهول پکاردي چې ددین له لارې پرته کامیابي نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوند متعال جَلَّجَلَالُهُ فرمايي چې: ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه: او هر څوک چې غواړي غير له اسلامه (چې توحيد او دالله تعالى احكامو ته انقياد دی) بل دين نو له سره به ونه منل شي له ده نه، حال دا چې وي به دی په آخرت کې له زيانكارانو (چې داسلام دپرېښودلو په سبب به تل په دوزخ کې پاتې كيږي)

يعنې داسلام له لارې نه پرته كه نورې لارې څوک مختاره كړي ،نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته دقبول وړ نه دي.

نو لږ ددين طرف ته متوجې كېدل پكاردي ،طالب هم خپله دطالبي ژوند بايدوپېژني چې زه په كوم مقصد روان يم، زما لار كومه ده ،دامرتبه چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راپه برخه كړې دامرتبه بادشاهان پيدا كولی شي اوكه نه؟

ملاصاحب چې دملايي په ژوند کې په درس اوتدريس کې، په امامتي کې، په فقر اومسكنت کې ژوند تيروي ،هغه هم بايد په دغه نعمت پوه شي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ده ته دعزت ژوند وركړی اوكه دبې عزتې ژوند يې وركړی؟ كوم مسلمان چې يوملا اويا طالب چې دمدرسې سره تعلق لري ،هغه هم بايد په دې پوه شي چې ددې اهل الله اوطالبانو خدمت دعزت لاره ده اوكه نه؟ په دې کې خطايم اوكه نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودنعمت قدر پېژندل پکاردي ،داځکه خلک به په قیامت کې انسانانو ته په ډېره تنګي پکار راځي : ﴿ ٱلۡأَخِلَّآءُ يَوۡمَئِذِۭ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ ﴾. [سورة الزخروف]

ژباړه : یاران (دوستان دکفر او معصیت) په دنیا کې په دغه ورځ (دقیامت کې) ځینې د دوی له ځینو نورو سره به دښمنان وي مګر (پاتې به وي دوستي) دمتقیانو .

یعنې دقیامت په ورځ به ټول خلک یوله بل څخه بیزاره وي خونیک خلک د خپلو ملګرو اومتعلقینو دوستان وي اوشفاعت به یې کوي .

نودخپلو اولادونو ،میرمنو ،وروڼو اومتعلقینو ددین طرف ته متوجه کول پکار دي چې له خپل دین څخه خبر شي . کله چې له دین سره تعلق پیداشو اوبیا لږ اخلاص هم ورسره مل شو بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وعدې دي چې داخلک کامیاب دي . اولیاء الله پیش ګویي کړې دي چې داخلک کامیاب دي ،بیا مو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول منزل مقصود ته چې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رضا دی ، رسوي ، په دې څوک نه خلاصیږي چې ووایې چې زه خومولوي یم ولې منزل مقصود ته ونه رسیدم ،اصل مقصد دالله تعالی رضا ده کیدای شي چې دمولوي صاحب په نیت کې څه فرق وي دیوبل فقیر اوملنګ نیت صحیح وي هغه ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا ورپه برخه کړې وي ،ډېر مجذوبین دالله تعالی په عشق داسې حد ته رسیدلي چې هغه ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دکامیابي بشارتونه ورکړي وي ،دده په عشق کې یې خپل اولادونه ،خپله میرمن هر څه پریښي دي،کور،کلی خپل اوخپلوان ټول یې پریښي وي اودملنګي ژوند یې غوره کړی وي ځکه چې اصل مقصد ته رسیدلی وي

(۵۸) مجلس

دکابل د حضرات کرامو دحقانیت یوه حیرانوونکې واقعه

دمولویصاحب اعظم ګل تلمیذه (چې دزرمت ولسوالي اوسېدونکی دی) لخوا دسترګو لیدلی حال داسې ډول دی،نو مولویصاحب اعظم ګل وایي چې: کېدای شي چې دخلویښتو کلونو دمخه وي ځکه چې په (۱۳۴۷) لمریزکال کې زه فارغ شووم له هغه څخه یوکال دمخه مونږ په نورالمدارس کې اوسېدلو نو دجناب حضرت صاحب دغو لخو اتلیفون راوشو چې دکندهار له طرفه یو میلمه درروان دی چې امریکایي دی اوترجمان هم ورسره ده نوتاسې طالبان ورته رایو ځای کړئ اودخبرو موکه ورکړئ دغه امریکایي چې دلته راتلودی پخپله دعیسویت په اصطلاح کې سالک صوفي ؤخوده ته په هغه خپله لاره کې څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکلات راتلل دنصرانیت په کتابونوکې چې نوموړي هرڅومره
مطالعه کړې وه نوده دهغومشکلاتوحل له پاره ځواب نشواې
پیداکولای بل وخت خوب ویني یوڅوک یې په خوب کې لیدلی
چې هغه خلیفه صاحب عبدالقیوم دنورالمشائخ صاحب خلیفه دی
چې دظاهرشاه په حکومت کې یې (۱۷) کاله بندیخانه هم تېره کړې
وه نوپه دې وخت کې دی مبارک له بندیخانې څخه راخلاص شوی
ؤچې په پیرمولویصاحب سره یې شهرت درلودداخلیفه صاحب یې
په خوب کې ولیده ورته وې ویل چې ته څوک یې؟ خلیفه صاحب
عبدالقیوم ورته وویل چې زه په اسلام کې دنقشبندیې طریقې
پیریم له هغه نه یې پوښتنه وکړه هغه ورته وویل چې زه په
نصرانیت کې یوصوفي یم نودغه امریکایي پوښتنه ترینه وکړه چې
ماته داسې مشکلات په دغومقاماتوکې مخې ته راځي
ددغوعلاج اوځواب څه شی دی؟ خلیفه صاحب عبدالقیوم په
خوب کې ددغو د حل لاره ورته بنودلې ده اودغه نصراني په خوب
کې قانع شوی دی خوچې راوبینښ شو نوځواب یې له مغزوڅخه
وتلی ؤاوسوال یې پاتې دی ده فکرکړی دی چې داخوحرمین
داسلام مرکزده نوداسړی به په سعودي کې وي نوفي الحال یې
پاسپورټ کړی توراغی سعودي ته نوسعودي ته چې راغلی نو
سفارت ته تللی یوترجمان یې غوښتی اوویلي دي چې زه دیوه
دیني عالم ته پوښتنه کوم هلته چې یوامام دجومات ته ورغلی دی
چې پوښتنه یې کړې هغه ترجمان ورسره ده ، غربیږي هغه ورته
وایي ته څوک یې؟ نودی ورته وایي چې زه فرنګی یم امریکایي یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملولان دجزیرې څخه راغلی یم اوزماسره په مغزوکې داسې سوال دی چې دنصرانیت په کتابونوکې ددغه سوال ځواب اودحل لاره نشته ماداسې خوب لیدلی نوهغه ورته وویل چې ښه نوددغه سرې چې ځوابونه یې درکړل څرنګه کیفیت وده ورته ویلي چې پګړۍ یې په سروه ا دجهادله برکتونوڅخه یولوی برکت داؤچې دنړۍ خلکو افغانستان ورسره وپېژاندکه نه افغانستان خوپه نړۍ کې ډېرغریب اوورک نامی وطن ؤا نوهغوی دافکرکړی چې دالباس خودپاکستانیانوده پاکستان ته ولاړشه نودالمریکایي بیاویزاواخیسته اوپاکستان ته راغی یاپه اسلام اباد یاکراچی کې کوزشویدی خوسفارت ته چې ورغلی ترجمان ورسره ده یوه پاکستاني عالم ته ورغلي په یوه ښه عالم وربرابرشوی دی هغه عالم ورته ویلي چې ددغو سوالونوځوابونه دکابل پلازمېنې په مربوطاتوکې دشوربازاردسیمې له حضرت صاحبانوپرته له بل چاسره نشته دکابل حضرات مبارکین پنځوس کاله مخکې په شوربازارکې اوسېدل وروسته بیاقلعه جوادته رانقل شویدي هغه دانګریزانوپه وخت کې چې نورالمشائخ صاحب رحمه الله جهادکړی له ټل څخه تر وانه پورې په هغه وخت کې هم دی دشوربازارپه ملاصاحب باندې مشهورؤ نوامریکایي بیاویزاواخیسته اوافغانستان ته راغی نوچې په کابل کې کوزشو په سفارت کې یې پوښتنه کړېده ترجمان یې ورسربیولی دی قلعه جوادته نودامهال ماسپښین قضاوخت دی په دې وخت کې به دحضرت صاحب داستراحت وخت ؤ نوڅه وخت حضرت صاحب

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارک څنهٔ یدلی دی او هغه امریکایي ته هم دسفارت له خوامعلوم
وخت ورکړشوی ؤ نوچې کله حضرت صاحب مبارک راوتلی
اوروغبړيې سره کړی په دې وخت کې هغه پیرمولویصاحب
دقندهارچې ده په خوب کې لیدلی ؤنودهغه چای جوش په لاس
کې دی لنګرته ورغي اوچای راخلي نودامریکایي سترګې
ورباندې لګېدلې دي اووې ویل چې هغه ماچې په خوب کې
لېدلی ؤهغه خوداکس دی نوهلته یې ساعت ته کتل چې
دامریکایي وخت نور (۱۵) دقیقې پاتې دي نودامریکایي وخت
پوره دی دسفارت خپل قانون وي دخارجي میلمه په اړه باندې
خوامریکایي ولاړ مانبام چې شولونوپیرمولویصاحب له جناب
حضرت صاحب څخه اجازت واخیستلواودقندهارپه لورې
ولاړسباچې بیاامریکایي راغی نوتقریباً (۸) اویا(۹) بجې دي چې
پیرمولویصاحب نشته نوامریکایي ډېرافسوس کړی چې داځه
کارراوشولو خوحضرت صاحب مبارک ډېره تسلي ورکړې ده چې
خیردی بل هبوادخوندي ویزاته هیڅ اړتیانشته کندهارته به
ولاړشي دقندهاراډې ته چې تللی نو په تېز رفتاره موټر کې سپور
شوی او پیر مولویصاحب په (قادري بس) کې سپور و ، نوپه دې
وخت کې حضرت صاحب قندهارته تلیفون کړی چې
پیرمولویصاحب په لاره دی، چې دروسیږي نود رئیس
محمداشرف خان ځای ته دې راشي هلته یومیلمه ورته انتظاردی
خودهغه په ځای کې یې سره لیدلي اوروغبړ یې سره کړی دی
ترجمان ورسره دی کله چې امریکایي له پیرمولویصاحب څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې کړې دي نوپیرمولویصاحب سمدستي ځوابونه ورکړي دي نوامریکایي سمدستي کلمه وویله اوداسلام په پاک دین باندې مشرف شونوم یې عبدالله ورباندې کېښودلومخکني نوم يې (ډوګن) و. دوه شپې اودوه ورځې له پیرمولویصاحب سره تم شولطائف یې خلاص کړل او پیر مولویصاحب ددې اجازه ورته ورکړه چې که څوک په طریقت کې نوي داخلېدل نوزماله طرفه درته اجازت دی وظیفې ورکوه.

کله چې بیامدرسې ته راغی جګ سړی دی توره ږیره یې ده غړېدلواوترجمان یې ترجماني کوله نوربې په مطلب نه پوهیدلو څکه دترجمان په خوله یې دغه توري جاري وو‌چې تاسې ډېربختورخلک یاست زمونږهېوادترتولوبنه داستراحت اوعیش ځای دی خوله ماسره چې کومې پوښتنې پیداشوې وې دهغوی په حل کولوپسې ماډېرهېوادونه وغوښتل حل نه شوې خوستاسې داغریب اوبې وزله ځای دی چې زمادپوښتنوځوابونه پکې وشول اوزه یولوی روحاني سړی ووم خوزمادروحاني پوښتنوځوابونه دافغانستان ترحقیقي روحاني استاذانوپورې ترلي وو‌بلکې تردې لوی روحانیت چې الله جل جلاله داسلام غوندي لوی روحانیت د افغانستان دروحانیونوپه واسطه راپه برخه کړنوموړی کس ولاړیوکال وروسته دمنهاج (ګهیځ) اخبارنشرېدلوهغه امریکایي ته پیرمولویصاحب لیک ولیږلوچې عبدالله ډوګن ته دي زماسلام ورسیږي اوپه لیک کې داسې توري ورته لیکلي دي چې که ته په امریکاکې داسلام شعائر اوفرائض نشې پرځای کولای نودې تاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره زمامشوره داده چې ته کوم بل هېوادته هجرت وکړه هغه په خواب کې ورته ولیکل چې زماشیخ اومقتدا خلیفه صاحب عبدالقیوم ته دې زماله طرفه سلام ورسیږي وروسته له سلامه تاماته لیکلي وو چې که ته په امریکاکې د اسلام فرائض نشې اداء کولای نوبیابل هېوادته هجرت وکړه دلوی خدای جَلَّ جَلَالُهُ په فضل اودې تاسې حضراتودې توجه په برکت سره ماتراوسه (۷۳) کورنۍ په امریکاکې په اسلام مشرفې کړې دي اوله ماسره یې په طریقت کې هم بیعت کړی اوپه وظایفوکې هم بنه دي زه چې کله دصبح کاذب پرمهال تاته سلام درلیږم نوزماپه زړه کې تجلې پیداشي نوزه پوه شم چې زمامرشدته زماسلام ورسېدلودامکتوب یې په انګریزي ژبه باندې لیکل شوی دلته را ورسېدلو بیاجناب حضرت صاحب په فارسي اوپښتوژبه باندې ترجمه کړ اومنهاج الدین (ګهیځ) پخپله جریده کې نشرکړاومنهاج ا لدین بیالویه تبصرهورباندې لیکلې وه دهغې تبصرې خلاصه داده چې وګورئ دمعنویت برکت ته که سره له دومره کراماتومسلمانان بیاهم فیوضات نه ویني نویقیناً راندہ به وي ددوورځوفرنګي له فرنګیتوب څخه داسلام منوراوروښانه دین ته راواوښتلواوبیایې لطائف خلاص کړل اوبیاپه تجلیاتواوانواروباندې پوهیږي سره له دې چې ددغه ځای صبح کاذب(دروغژن سبا) اودهغه ځای صبح کاذب دلمرپه حساب سره دیارلس ساعته توپیرلري لکه څرنګه چې ویل کیږي ! **اګر در یمنی بامنی** اداتودانسان ترپاکوالي اوصفایي پورې اړه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۹) مجلس

دجنت اوجهنم بیان

یوطرف ته ددې خبرې نه هم ویره لرو چې دتل له پاره مونږخلکوته وعظ اونصیحت کووسره له دې چې دهغه وعظ اونصیحت کولوباوجودپه مونږ کې هم نقصانات اوتقصیرات موجوددي عملونه موکمزوري دي نوسړی وویرېږي چې خدای مکړه الله جَلَّجَلَالُهُ مونږ په دې خبروباندې ونه نیسي ځکه زیاتره وخت دېرې خبرې داسې هم وي چې نفسي خواهشات پکې پوره کیږي دمثال په توګه انسان ته داخېل ځان غټ ښکاره شي داهم دتباهي سبب ګرځي خوکه سړی بل لوري ته وګوري چې خلک په ډېرشوق اوذوق سره له ډېره لري،لري ځایونوڅخه راځي نوبیاسړی ددې امیدوکړي چې کېدای شي الله جَلَّجَلَالُهُ په دې خبروله مونږ څخه خوشاله شي چې بیاداخوشالي ددواړوجهانونوکامیابي ده.

دتقوا معناڅه ده؟

تقوا عربي توری دی په معناداړ،پرهیزګاري اوخوف باندې راغلی کله چې یوسړی له الله جَلَّجَلَالُهُ څخه وډارشي نودغه انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرومروکمال ته رسیږي اوکله چې یوتن له الله جل جلاله څخه وډارشونوپه ده کې پرهیزګاري پیداکیږي دمثال په توګه که یوطبیب چاته ووایي چې ستامرض ډېرخطرناک مرض دی که ته پرهیزونکړې نوکېدای شي ته له مرګ سره مخامخ شې نوهمدغه مریض چې کله وډارشي نوبیادی خامخا له هغوشیانوڅخه چې طبیب ورڅخه منعه کړې وي بیاډېرځان ساتي اوکه طبیب هرڅومره ترخه دوایي ورکړي بیایې خامخاخوري اوعمل هم پرې کوي.

د دنیاوي تکلیف د ختموولوله پاره څومره ځان تکلیفوي؟

ماته یوه نفر قصه کوله چې زمادشوګرتکلیف دی نوطبیب دوه کیلومرچ راته ښودلي چې دابه په یوځل باندې خورې بیابه ستادشوګرتکلیف کمیږي دا تریخوالی اویانورتکلیفونه چې په ځان باندې یومریض تېره وي ددې له پاره چې په ماباندې بوج رانشي.

بل مریض قصه راته کوله چې زمادشوګرتکلیف ؤنوطبیب راته وویل چې دمرغوني بوټی درته میده کړه اویکې ودربره چې کله دې تریخوالی خولې ته راورسېده کېدای شي بیابه دې دشوګرتکلیف کم شي دادومره تریخوالی چې یوکس تېروي اوهغه خواږه نعمتونه چې الله تعالی دانسان دفایدې له پاره پیداکړي له هغوی څخه بې برخې وي چې مرض مې زیات نشي همدارنګه یوه انسان ته شرعي حکمونه مخې ته راځي لکه دمثال په توګه لمونځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژه، زکات، حج، وصيله، جهاد او دعلم سفرونه دا ټول په ظاهره ترخه دي او بل لوري ته شراب، غلا، زنا، درواغ ديوانسان بې ځايه وژنه، خيانت په مسلمان باندې توقې مسخرې کول دا ټول دطبيعت له پاره خواږه شيان دي خو که يو انسان له الله جَلّ جَلَالُهُ څخه ووارشي او دګناوو پايله او نتيجه بده ورته ښکاره شي نو بيا هم دغه انسان په شرعي حکمونو باندې په ډېره اسانۍ باندې عمل کوي او هغه ترخه شيان او تکليفونه بيا په ځان باندې په ډېره خوشالي باندې تېره وي.

دجنت بيان

که يوتن په ځان باندې دالله جَلّ جَلَالُهُ اوامر عملي کړي او هغه کارونه چې الله جَلّ جَلَالُهُ منعه ور څخه کړې له هغوی څخه ځان وساتي نو بيا الله جَلّ جَلَالُهُ نوموړي سړي ته ډېر غوره او بهترين ځای چې عبارت له جنت څخه دی ورپه برخه کوي او که يوتن په ځان باندې تکليفونه تېر نکړي او سختۍ تېرې نکړي په کومو شيانو چې الله تعالی امرورته کړی وي هغه په ځای نکړي او له کومو شيانو څخه يې چې منعه کړی وي په هغوی کې اخته شي بيا به يې عاقبت او پايله جهنم وي خدای پاک دې سړی تر بنه وساتي.

علماوو ليکلي چې دتقوا يوه ذريعه دا هم ده چې يو سړی دعملونو ثواب او عذاب په ذهن کې راولي نو چې دثواب خبره يې په ذهن کې راغله نو دی کوشش کوي چې ترسره يې کړي او چې کله يې دعذاب خبره ذهن ته راغله نو بيا دې کوشش ددې وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان ورڅخه وساتي کیدای شي دا انسان متقي اوپرهیزګاره جوړشي.

وَكَانَ عُمَرُ، يَقُولُ: «أَكْثِرُوا ذِكْرَ النَّارِ فَإِنَّ حَرَّهَا شَدِيدٌ، وَإِنَّ قَعْرَهَا بَعِيدٌ، وَإِنَّ مَقَامِعَهَا حَدِيدٌ» [جامع الترمذي ج ۲ / ابواب صفة جهنم ص: ۸۵]

ژباړه : حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې تاسې ددوزخ اوردرېه یادوئ ځکه ګرمي يې سخته ده او ژور والی يې ډېر دی او ګورزونه يې دو اسپنې دي.

نوبیابه تاسې نه غافله کیږئ اوددنیاپه خوندونوکې دومره ځانونه مه ډوبه وئ چې بیامواخیرت درڅخه هېروي جنت ډېرقیمتي ځای اوالله جَلَّجَلَالُهُ دهمدغومسلمانانوله پاره تيارکړی خوچې همدغه مسلمانان په ځانونوباندې تکلیفونه تېرکړي دمثال په توګه لمونځ وکړي،روژه ونیسي ،زکات اداء کړي ،حج اداء کړي،جهادوکړي،دعلم سفرترسره کړي اوله خپلوانوسره همدردي وصیله وکړي دشپې عبادت اودورځې ذکروکړي نوددغو تکلیفونو په بدله کې به الله جَلَّجَلَالُهُ نوموړي نیک عمل کوونکي شخص ته جنت ورکوي.

په جنت کې به هم بازاروي

﴿ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ، أَنَّهُ لَقِيَ أَبَا هُرَيْرَةَ فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: أَسْأَلُ اللهَ أَنْ يَجْمَعَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ فِي سُوقِ الجَنَّةِ، فَقَالَ سَعِيدٌ: أَفِيهَا سُوقٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، أَخْبَرَنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَنَّ أَهْلَ الجَنَّةِ إِذَا دَخَلُوهَا نَزَلُوا فِيهَا بِفَضْلِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

أَعْمَالِهِمْ، ثُمَّ يُؤْذَنُ فِي مِقْدَارِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِنْ أَيَّامِ الدُّنْيَا فَيَزُورُونَ رَبَّهُمْ، وَيُبْرِزُ لَهُمْ عَرْشَهُ وَيَتَبَدَّى لَهُمْ فِي رَوْضَةٍ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، فَتُوضَعُ لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ وَمَنَابِرُ مِنْ لُؤْلُؤٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ يَاقُوتٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ زَبَرْجَدٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ ذَهَبٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ فِضَّةٍ، وَيَجْلِسُ أَدْنَاهُمْ وَمَا فِيهِمْ مِنْ دَنِيٍّ عَلَى كُثْبَانِ الْمِسْكِ وَالْكَافُورِ، مَا يَرَوْنَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَرَاسِيِّ بِأَفْضَلَ مِنْهُمْ مَجْلِسًا» الحديث. ﴾

[جامع الترمذي ج۲/ ابواب صفةالجنة ص:۸۱ / رقم الحديث: ۲۵۴۹/ ۲۵۵۶]

ژباړه: له حضرت سعيدبن مسيب رحمه الله نه روايت دی وايي چې زه له حضرت ابوهريره رضي الله عنه سره يوځای شوم نو ده وويل: الله تعالى دې ما او تا دجنت په بازار کې سره يوځای کړي،

حضرت سعيد ورته وايي ايا په جنت کې به هم بازار وي؟

دی ورته وايي هو! رسول الله صلی الله علیه وسلم ما ته ويل چې جنتيان چې کله جنت ته ننوزي او دخپلو اعمالو په اندز خپلو منزلو ته ولاړ شي بيا به دوی ته ددنيا دجمعې په انداز يوه ورځ دوی ته اجازه وي دوی به خپلوانو ديدار کوي دالله تعالى عرش به دوی ته ښکاري او دوی به دجنت په باغچو کې وي، نو دوی ته به دنور منبرونه، دملغلرو منبرونه، دياقوتو منبرونه، دزمرودو منبرونه، دسرو زرو منبرونه اود سپينو زرو منبرونه، کېښودل شي.

او ادنا(کم) دجنتيانو درتبې په لحاظ (نه خسيس) به ناست وي په غونډيو دمشکو او کافرو دابه نه وايي چې دچوکيو (منبرو) خلک له دوی نه بهتر دي چې غمجن شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو هریره رضي الله عنه وايي رسول الله صلى الله عليه وسلم ته مې وويل: ايا الله تعالى به مونږ وينو ؟

رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: هو! آيا تاسې دلمر په ليدلو کې څه شک کوئ. او د څلورلسم سپوږمۍ کې ؟ مونږ ورته وويل نه. نو ده مبارک وويل: همدارنګه شک مه کوئ په ليدلو دالله تعالى کې. او الله تعالى به له هر سړي سره بلا واسطې مخامخ خبرې کوي

حتى يوه سړي ته به وايي اې فلانيه ! فلانى ورځ درپه ياديږي چې داسې ، داسې دې ويل ! نو ده ته به خپنې ګناوې ورپه ياد شي چې په دنيا کې يې کړې وې ، نو ورته وبه وايي اې ربّه ! هغه دې راته بښلې نه دي ؟

الله تعالى به ورته وايي هو! درته بښلې مې دي په هغه سبب ته دغه ځاى او مرتبې ته ورسيدې ، جنتيان به په دې حال وي چې يوه وريځ راشي دوى پټ کړي نو خوشبويي به ورباندې ووروي چې د دې خوشبويي په شان يې هيڅ کله هم نه وي محسوس کړې.

نو زمونږ رب به ووايي: پورته شئ هغه نعمتو ته چې درته تيار شوي او هرشي ته موچې زړه کيږي ، نو رابه شو بازار ته چې په دې بازار به ملائکې راتاو وي ، داسې نعمتونه چې سترګو نه وي ليدلي ، غوږونو نه وي اوريدلي او نه يې دچا په زړه تصور تير شوى وي ، مونږ ته به هغه څه روارل کيږي چې زمونږ خوښ وي په دې بازار کې به خرڅول او اخيستل نه وي.

او په دې بازار کې به جنتيان خپنې له څينو سره مخامخ کيږي نو يو دلوړې مرتبې خاوند به د کمې مرتبې له خاوند سره مخامخ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو هغه به دده هغه ښو او ښایسته جامو په تعجب شي دوی به خبرې پای ته نه وي رسولې چې دده جامې هم دهغه په شان او تر هغه نه ښایسته شي.

داځکه ددې له پاره چې په جنت کې به څوک هم نه خپه کیږي، بیا به موږ خپلو کورونو ته ولاړ شو زموږ اهلونه (ښځې) به راسره مخامخ شي ویه وایي ښه راغلاست خپل اهل ته چې ته له موږ نه جدا کیدې اوس له هغه نه ډیر ښایسته یې، موږ به ورته ووایو چې نن ورځ موږ درب الجبار (الله تعالی) سره ملاقات وشو موږ په دې حقدار یو چې په داسې حال دښایست کې راجع شو.

جنتیان چې له بازار څخه خپل کورته ځي نو خپل اهل به یې ورته څه وایي؟

خوهرکله چې جنتیان مجلس سره شروع کړي نود دوارو مرتبود خلکو جامې به الله تعالی ددوی په ذهنونو کې دومره ښې ورښکاره کړي چې دهغولویو مرتبود خاوندانو جاموته به یې ورپام هم نه وي ځکه جنت خود خپګان ځای ندی چې دیو چارزه پکې خپه شي که پام وکړو هلته په جنت کې بیاتول خوندونه دي که لیرتکالیف سړی په دغه نیمګړې دنیاکې برداشت کړي بیاچې کله جنتیان له بازار څخه دکورونو خواته ولاړشي هلته به ددوی له پاره حورې اوهغه ددوی ښځې لاس په سلام ولاړې وي دیوه جنتي له پاره الله جَلّ جَلالُهُ اویا(۷۰) حورې تیارې کړې چې دهرې یوې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

اویا(۷۰) جوړه جامې په تن وي بیابه یې هم هغه ده‌ړوکودننه مازغه ورڅخه ښکاریږي داحوري به ددوی استقبال ته ولاړې وي نوچې کله دوی سره یوځای شي دانښځې به ورته وایي چې زموږدې قسم وي په الله تعالی باندې تاسې چې له مونږڅخه جداکېدلی اوس له هغه څخه ډېرښایسته یاست نوداخپل خاوندان به ورته وایي چې ولې به نه ښایسته کېدلوهلته خومونږداسې یوشی لیدلی چې دجنت په ټولونعمتونوباندې غوره اووچت ؤچې هغه عبارت دی له لیدلو درب العزت جَلَّ جَلَالُهُ څخه مونږته چې کوم ښایست پیداشوی داداالله تعالی دانواراوتجلیاتوپه ذریعه باندې پیداشوی دی زمونږچهرې (مخونه) چې دادومره ښایسته دي داداالله تعالی دانواروتجلیاتوبرکت دی.

په جنت کې دادنا جنتي څومره ځای دی؟

﴿ عَنْ ثُوَيْرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ أَدْنَى أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً لَمَنْ يَنْظُرُ إِلَى جِنَانِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَنَعِيمِهِ وَخَدَمِهِ وَسُرُرِهِ مَسِيرَةَ أَلْفِ سَنَةٍ، وَأَكْرَمَهُمْ عَلَى اللهِ مَنْ يَنْظُرُ إِلَى وَجْهِهِ غَدْوَةً وَعَشِيَّةً»، ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ {وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ} ﴾ [جامع الترمذی ج۲/ص: ۸۲ /ابواب صفة الجنة رقم الحدیث:۲۵۵۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له ثُوَير رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې له ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا مې واريدل ويل يې : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي : چې په جنت کې الله جَلَّ جَلَالُهُ ديوه ادنی جنتي له پاره دومره حورې ،غلامان اودومره بنګلې دومره نعمتونه پيداکړي چې که يوسړی زرکاله مزل کوي نوهغه دده نعمتونه به نه خلاصيږي دادنی جنتي له پاره ددنيالس چنده ځای ورکوي هغه هم هغه جنتي ته چې ترټولوزيات ګنهګاروي اوپه دوزخ کې بې ډېروخت تېرکړی وي په يوه روايت کې راځي چې الله تعالی يوجهنمي له جهنم څخه راباسي نودده حالت به ډېرخراب وي په پښنواوکناتوبه رانبويږي له تک څخه به وتلی وي اوبدن به يې تک تورلکه دسکروپه شان وي کله چې دی الله تعالی له جهنم څخه راوباسي نوالله تعالی ته به ووايي چې زه اوس څېرته ولاړشم جنت خوټول ويشل شوی دی اوخلکوځايونه پکې نيولي دي نوالله تعالی به ورته ووايي چې ځه ولاړشه جنت ته دی چې کله دجنت دروازوته راشي اوجنت ته وروګوري نوجنت به ټول ډک وي نودی به بياالله جَلَّ جَلَالُهُ ته ووايي چې جنت خوټول خلکونيولی دی نوالله تعالی به ورته ووايي چې په دنياکې ژونددې په يادادي ؟ نوموړی انسان به ورته ووايي چې هوکې نوالله تعالی به ورته ووايي چې غواړه څه دې په کاردي لکه په دنياکې دې چې ارمانونه کول وس څه غواړې نوددې انسان دذهن مطابق چې څومره شيان وي دهغوشيانوغوښتنه به وکړي دمثال په توګه حورې اويانورنعمتونه هغومره به الله تعالی ته سوال وکړي چې دومره راکړه اونوربس نوالله تعالی به ورته ووايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خومره نعمتونه تاوغوښتل دابه هم درکړم او ددنیاغوندې لس
چنده ځای به نورهم درکړم دی به تعجب وکړي چې اې الله ته
خوزمامالک یې زمارازق یې زماسره توقې کوې ماته په جنت کې
ددنیاغوندې لس چنده چیرته راکول کیږي الله جَلَّ جَلَالُهُ به ورته
وایي چې درمې کړل نوله دې وروسته به په ده باندې جنتیان هغه
دجنت اوبه واچوي نودده بدن به بېرته تراوتازه شي اوپه جنت کې
چې کله داخلیږي نوخلک به ورته وایي چې داجهنمین دې عتقاء
الرحمن دي یعني الله تعالی له اور دجهنم ازادکړي دي.

په جنت کې به له یوه ځای نه بل ځای ته تلل په څه وي؟

غرض داچې دجنت دومره نعمتونه دي چې انساني اوبشري ژبه
یې له بیان کولوڅخه بې وسه ده خوالله تعالی خپله وایي چې
ماجنتیانوته داسې شیان تیارکړي دي چې نه سترګولیدلي اونه
غوږونواوریدلي اونه دچاپه خیال اوتصورکې تېرشوي.

﴿عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«أَدْنَى أَهْلِ الْجَنَّةِ الَّذِي لَهُ ثَمَانُونَ أَلْفَ خَادِمٍ وَاثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ زَوْجَةً، وَتُنْصَبُ
لَهُ قُبَّةٌ مِنْ لُؤْلُؤٍ وَزَبَرْجَدٍ وَيَاقُوتٍ كَمَا بَيْنَ الْجَابِيَةِ إِلَى صَنْعَاءَ»﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۲/رقم الحديث: ۲۵۶۲ /ابواب صفة الجنة]

ژباړه: له حضرت ابو سعید خدري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي:
چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: چې دادنی جنتي به اتیا زره
خادمان وي، دوه اویا به یې حورې وي او خیمه به یې له یاقوتو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمروتو څخه جوړه وي چې لوي والی به یې دومره وي لکه دجابیې او صنعاء ترمنځ چې څومره مسافه ده .(الجابیة او صنعاء په یمن کې دوه ځایونه دي)

یعنې یوه ،یوه خیمه دملغلروچې شپېته میله به غټه وي په دایوه اوبل کونج کې چې دده حوري اوغلمان وي دخوشالي خبره خولاداده چې ددنیاپه شان خپل منځي اختلافات به هم نه وي اوجنتي چې کله یوې اوبلې خیمې ته ځي اوراځي نودی به په جنت کې په اس باندې سپوروي اوهغه اس به هم دیاقوتو څخه جوړشوی وي اوهغه اس به وزرې لري چېرته چې دجنتي زړه وغواړي هلته به یې بې تکلیفه رسوي خودپام وړخبره داده چې داټول نعمتونه داټولې اسانتیاوي داچې دیوه نیک انسان په برخه کیږي داهلته چې دالله جَلَّ جَلَالُهُ اوامربې په ځای کړي وي اوله هغوکارونوڅخه یې ډډه کړې وي چې الله تعالی ورڅخه منعه کړی اودخواږه پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طریقوباندې یې ځان برابرکړی وي چې ددې ټولو په ځای کېدل په تقوا سره لاس ته راوړل کیږي.

دجهـــــنم بیان

انسان بایدښه ځیرشي که یوه لوري ته دالله نعمتونه دي اوجنتونه یې تیارکړي دي خوبل لوري ته که انسان دالله تعالی دحکمونوپرخلاف په یوه بله لاره ناسمه باندې روان وي اودخواږه پیغمبرحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طریقې نه پرځای کوي بیاالله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی دهمدسې انسانانوله پاره دجهنم کندې اودتکلیف ځایونه تیاکړي دي اوداکنده اویانورتکلیفونه چې الله تعالی همداسې انسان ته ورکوي داسې مثال لري لکه په دې دنیاکې چې دیوه انسان یواندام لیږخراب شي نوبیاهغه اندام طبیب ورڅخه پرېکوي اوهیڅوک یواعتراض غوندې هم نشي وربانديې کولای یعنې دادنوموړي انسان په باب باندې عدل دی

دجهنم ژوروالی اواوررنګونه

﴿عَنْ الحَسَنِ، قَالَ: قَالَ عُتْبَةُ بْنُ غَزْوَانَ - عَلَى مِنْبَرِنَا هَذَا مِنْبَرِ البَصْرَةِ - ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِنَّ الصَّخْرَةَ العَظِيمَةَ لَتُلْقَى مِنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَتَهْوِي فِيهَا سَبْعِينَ عَامًا وَمَا تُفْضِي إِلَى قَرَارِهَا»﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۵ / ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۷۵]

ژباړه : له حضرت عتبه ابن غزوان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي: چې يوه لويه تيږه (ډبره) كه جهنم له غاړې لاندې ور ولويږي اويا (۷۰) كاله به كته روانه وي بيخ ته به يې نه رسيږي.

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «أُوقِدَ عَلَى النَّارِ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى احْمَرَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى ابْيَضَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ فَهِيَ سَوْدَاءُ مُظْلِمَةٌ»﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج۲/ص۸۶ /ابواب صفة الجهنم ، رقم الحدیث:۲۵۹۱]

ژباړه : له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي چې دجهنم اور زر(۱۰۰۰) کاله بل شونو تک سور شو بیا زر (۱۰۰۰) کاله بل شونو تک سپین شو بیا زر (۱۰۰۰) کاله بل شو تک تور شو. او اوس هم په همدغه توروالي پاتې دی.

په دې جهنم کې چې یوڅوک داخل شو الله تعالی دې سرې ورځخه وساتي نوداسې لوړه به ورباندې راشي چې دادې اورعذابونه اوتکلیفونه به یې ټول له ذهن ځخه ووزي په جهنم کې به جهنمیان خوراک وغواړي نوددوی له پاره به خوراک ضریع او یازقوم ورکول کیږي.

«عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ هَذِهِ الآيَةَ: {اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنَ الزَّقُّومِ قُطِرَتْ فِي دَارِ الدُّنْيَا لَأَفْسَدَتْ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا مَعَايِشَهُمْ، فَكَيْفَ بِمَنْ يَكُونُ طَعَامَهُ؟ »

[جامع الترمذی ج:۲/ص:۸۶/ ابواب صفة الجهنم ، رقم الحدیث:۲۵۸۵]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم دا آیت ولوست : {اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] ترجمه :وویریږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له الله تعالی نه په حق د ویرې د ده ؛ او مه مرئ ! (یعنې مرګ دې نه راځي) مګر په دې حال چې يئ تاسې مسلمانان .

بیا رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل : که چیرې یو څاڅکی دزقوم دونې دغې دنیاته راتویه شي نو له بدبویي څخه به ددې دنیاټول خلک په عذاب شي ، نو دهغه چا به څه حال وي چې دغه ونه یې خوراک وي .

﴿ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " يُلْقَى عَلَى أَهْلِ النَّارِ الْجُوعُ . الحديث ﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۶/ ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۸۵]

ژباړه : له حضرت ابو درداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي چې په دوزخیانو به لوږه راشي یعنې دوزخیان به داسې وږي شي چې ددغې لوږې او د دوزخ عذاب به سره برابر وي ، فریاد اوغوښتنه به وکړي ، نو دوی ته به په ترخه ونه راتلل وشي ، چې نه یې مزې کوي او نه یې مړوي ، بیابه خوراک وغواړي ، نو خوراک به داسې ازغیداره ونه ورته راوړل شي (چې په ستوني کې به یې ونښلي) وربه یاد به شي چې په دنیاکې به مو چې څه په ستوني کې ونښتل نو اوبه به مو ورپسې چښلې ، نو اوبه به وغواړي ګرمې اوبه به ورته را وړل شي داوسپني په چنګکو کې چې مخ ته یې پورته کړي دمخ غوښې به یې تولې تویې شي کله یې چې خیټې ته داخلې شي نو کولمې اوهرڅه به ورسره تویې شي او وبه وایي چې دجهنم متصرفی (واکدارې) ملائکې را وغواړئ ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورته وايي: آيا تاسې ته په دنيا کې دتاسې رسولان نه و درغلي په ښکاره دلائلو او معجزو سره؟ دوی به وايي هو! راغلي ؤ. خو موږ بې خبره نه وه منلي.

دادنی جهنمي څومره عذاب ده؟

﴿ عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ فِي أَخْمَصِ قَدَمَيْهِ جَمْرَتَانِ يَغْلِي مِنْهُمَا دِمَاغُهُ" ﴾ [جامع الترمذي/ج: ۲ / ص: ۸۷ / رقم الحديث: ۲۶۰۴/۶۱۲]

ژباړه: له حضرت نعمان ابن بشير رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم ويلي: چې په دوزخ کې به دکم عذاب خاوند هغه څوک وي چې دپوندو په هغه کړيو ،کړيو ځايونوکې به يې داورسکروټې وي ددغوسکروټوله وجې به يې په سرکې مازغه خوټيږي.

په يوه روايت کې راغلي دي چې څپلۍ به يې داورپښو کړې وي هغه لیږعذاب په جهنم کې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم دتره ابوطالب دی چې له نبي کريم صلی الله علیه وسلم سره يې بې ساري نېيګړې کړې دي خوافسوس چې اسلام يې قبول نکړله دنیاڅخه کافرتېرشو نودهغونېيګړوله وجې چې له نبي کريم صلی الله علیه وسلم سره يې کړې وې چې کافران به يې نه پرېښودل چې په نبي کريم صلی الله علیه وسلم باندې ظلم زوراوېازياتی يې کړی وای تردې پورې چې په-کوم کال دی مړشو اوپه همدغه کال حضرت خديجة الکبری رضي الله عنها هم وفات شوه هغه کال ته دغم کال ويل کيږي چې په نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم باندې دومره زیات غم راغی چې دقریشو دمشرکینوله ډېروعذابونوڅخه ده مبارک صلی الله علیه وسلم مکه مکرمه پرېښودله اودطایف په لورې روان شواودطائف مشرانو ته چې ورغی او پناه یې ورورڅه هغوی خپلوتابعدارانواوکشرانوته وویل چې په ډېروبیې ولئ نوچې دده مبارک صلی الله علیه وسلم په قدم پورته کولو هغوی به په ډېروباندې ویشتلودده مبارک صلی الله علیه وسلم په غوړکوباندې وینې راروانې وې اوله ډېروتکلیفونو څخه په زمکه باندې پرېوت اوخپلې پښې به یې پټولې دی مبارک صلی الله علیه وسلم وایي چې زه چې طائف ته راغلم زه په لاره باندې نه یم پوه شوی چې زه کوم ځای ته ورسېدم دغه دغم کال دابوطالب دوفات په کال باندې ؤ چې کافرانو زړورتیاوموندله خود نبي کریم صلی الله علیه وسلم دخدمت په خاطرباندې چې رحمة للعالمین دی کافرته یې هم دومره فایده رسېږي چې دهغه عذاب په جهنم کې دنورو کافرانوڅخه ډېرکم اولیږدی بیاهم دومره عذاب دی چې په څپلیو کې به یې اوروي اومازغه به یې ورڅخه خوټیږي

دجهنمي وجود به څومره وي؟

اوپاتې شوه داخبره چې دیوانسان ټول بدن په اورباندې سوځي دابه لاڅومره زورغوارږي په جامع الترمذی کې روایت دی:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: إِنَّ غِلَظَ جِلْدِ الكَافِرِ اثْنَانِ وَأَرْبَعُونَ ذِرَاعًا، وَإِنَّ ضِرْسَهُ مِثْلُ أُحُدٍ، وَإِنَّ مَجْلِسَهُ مِنْ جَهَنَّمَ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَالمَدِينَةِ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج ۲/ص: ۸۵ / ابواب صفة الجهنم ، رقم الحدیث: ۲۵۷۷]

ژباړه : له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وبلي چې د کافرپوستکی به څلویښت (۴۲) ګزه غټ وي او یوغاښ به یې دأحد دغره په شان لوی وي اودده هغه دکیناستلوځای (عورت غلیظه) به دومره غټ شي چې مسافه به دومره وي لکه دمدینې منورې اومکې مکرمې ترمنځ چې څومره مسافه ده .

اوپه یوه ورځ کې به یې بدن اویازره (۷۰۰۰۰) واري سوځي اواویازره (۷۰۰۰۰) واري به بېرته راشین کېږي نوګرانوورونواکه پرهیزونکړو اوله ګناهونوڅخه خان ونه ساتوبیابه الله تعالی مونږته هم همدغه سخت ځای په راپه برخه کړي الله تعالی مودې ورڅخه وساتي نویوانسان ته مناسبه ده چې لیږسوچ وکړي خوشی انسان ندی پیداشوی دانعاماتوتصور اودحورو تصوراوله دې سره ، سره دالله جل جلاله دجهنم دعذابونو اوتکلیفونو تصوردې هم کوي

دمثال په توګه مونږاوتاسې چې دنیاوي ګټې وینوچې یوڅوک بې راته کیسې وکړي چې په دوبی کې دومره ګټه ده یاپه لندن کې دومره ګټه ده یاپه امریکاکې دومره ګټه نوطیاره اوکشتی خوپریږده په پښوهم هغوځایونوته ځانونه رسووبلکې ځانونه پسې وژنو،پرځله موداسې اوریدلي چې لندن اویانورو هېوادونوته چې خلک په لارې باندې مړه شول دریابونوته ولویدل حتی ښځې له محرمه پرته ځي اوپه لاره کې مړې شوې دي اونورې ناخوالې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبې چې لیدلې هغه خولاپرېږده ډېرسخت کړاونه اوربړونې وربانډې تیرېږي.اویادمثال په ډول دلته څومره سخته ګرمي ده سره له هغې هم بیاډېرخلک له سهاره تربیګاه پورې ولاړوي اوګټه کوي نوکه یوڅوک دافکروکړي چې ماته جنت اویاله هغه څخه هم ښه توښه په لاس راځي نوبیاخوبایدپه نیکوعملونوکولوکې ډېرزیات کوشش وکړي که یوڅوک داسې فکروکړي چې که زه له ګناهونوڅخه ځان ونه ساتم ګناه کول خودزهروخوړل دي نوبیابه زماځای جهنم وي اوزه به پکې سوځول کېږم خامخابه دی له ګناهونوڅخه ځان وساتي.

﴿عَنْ أَبِي رَجَاءٍ العُطَارِدِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اطَّلَعْتُ فِي الجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الفُقَرَاءَ، وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ»﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۷ /ابواب صفة الجهنم / رقم الحديث:۲۶۰۲ / ۲۶۱۰]

ژباړه : له حضرت ابورجاء عطاردي رضي الله عنه نه روایت دی وایې چې له ابن عباس رضي الله عنهما نه مې واورېدل ویل یې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي :ماچې په جنت کې ولېدل نوپه جنتیانوکې زیاتره خلک فقیران ؤ اوپه جهنم کې مې چې ولیدل نوډېرخلک یې هغه ښځې وي چې ددین له کارونوڅخه ناخبره دي بل قول دادی چې په جنت کې به ډېری خلک کمزوري وي.

﴿عَنْ مَعْبَدِ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ حَارِثَةَ بْنَ وَهْبٍ الْخُزَاعِيَّ، يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ، كُلُّ ضَعِيفٍ مُتَضَعَّفٍ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللهِ لَأَبَرَّهُ، أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ، كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُتَكَبِّرٍ﴾ [جامع الترمذی ج:۲ص:۸۲ابواب صفة الجهنم رقم الحديث:۲۶۰۵]

ژباړه: له حضرت وهب الخزاعي رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوريدلي دي ويل يې: زه تاسې ته خبر درنکړم په اهل دجنت هغه داچې جنتي به هر ضعيف او غريب وي که په خدای باندې قسم وکړي نوخدای پاک به يې په ځای کوي دغه خلک به ډيرجنت ته داخليږي.

اودجهنم داخليدونکي به ډيرهغه څوک وي چې دهغوی نښې دادي چې بدخوی سخت ويونکی، سخت زړی او متکبر وي هغه څوک چې ددوی زړونه سخت وي هغه څوک چې ددوی په زړونوکې کلکوالی موجودوي غليظ القلب جافی ظالم وي داخلک به ډيرپه جهنم کې موجودوي جموع اومنوع هغه خلک چې جمعه کول کوي ددنيا خودالله جل جلاله حقوق نه پکې اداء کوي اوکبرجن خلک چې غټه يې وايي اوځان لوی ورته معلوميږي دابه په جهنم کې ډيرليدل کيږي خودافسوس خبره داده چې هره جمعه بيانات کيږي اوهره جمعه ژړاوي وي خودخلکوپه وجودباندې اثرات نه ښکاريږي که يوه ملايوه دنيوي ګټه بيان کړي وای چې په فلانې ځای کې په يوه ساعت کې (۱۰۰۰) روپۍ ګټل کيږي نوقسم درته کوم چې خانونه ښځې اولادونه به يې ټول ښه په شوق باندې

په بنه تېزه ګرمي کې وررروان کړي ووځکه هلته دمثال په توګه (۱۰۰۰) روپۍ ګټه ورته پیداکیږي بیاخپل عزت ترېښولاندې کوي خوددنیادالیږګټه ترلاسه کوي دمثال په ډول داخوکه یوه ملاصاحب د(۱۰۰۰) روپوکلداردګټې بیان ورته وکړکه فرض یې کړه یوملاصاحب داورته وایي چې په فلانکي ځای کې (۱۰۰۰) ډالره ورکوي نوبیاخوبه ملاصاحب اوحاجي صاحب خپل ناموسونه اوخپل هغه تنکي ګران اولادونه چې لمریخني اوګرمي یې نه ورباندې لورېږي ټول به پښې لوڅې وررروان وي اوددغې فاني دنیادګټې خبرې په زړونوباندې اثرهم زرکوي اوکه یو ملاصاحب دجنت اوجهنم بیان کوي نومخونه په بل طرف ورځخه واړوي اوهیڅ اثرنه ورباندې کوي اوزړونوته یې نه لوېږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې اصلاح راولي.

دد نیایي ګټې په لحاظ د علماوو خبره هم زراوربدل کېږي

دمثال په ډول دلته دقوم خلک سره راټول شول اودیوه دود(رواج) په باره یې خبره کوله نومونږهم په دعاکې ورسره شریک شوونن چې خلک وینوډېروخلکوپه ځان باندې عملي کړېده ځکه چې ددنیاګټه یې پکې لیدلې ده اوبیان داسې کوي چې داخبره خوخلیفه صاحب کړې مثلاً چې لوراویاخورته پنځ[ه] جوړه کالي مه ورکوه پنځه جوړه کالي ورکړه داخبره مني ځ[که] دنیوي ګټه یې پکې ده اوچې ورته ووایې چې ډېره پرېږده داخب[ره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیانه مني څکه دنیوي تاوان یې ده پکې بلکې د دنیاتاوان یې هم
نشته پکې خو دالله جَلَّ جَلَالُهُ دخوشاله کولو پرخلاف دشیطان
خوشحاله کول یادیوه ملګري خوشحاله کول یې مقصدوي دیوه
بنده دخوشالي هڅه اوکوشش کوي دمثال په ډول داربیره دځینوکم
عقلواوخام فکروښځوته خوښیږي نودربیري خریونکې الله تعالی
خپه کوي اوهغه کم عقله اوخام فکره اوغیراصلاح شوې ښځه چې
کورته یې ورته راوړي هغه خوشحاله کوي عجیبه خلک دي وایې
چې خلیفه صاحب ویلي دي چې په واده کې خوړه مه ورکوئ څکه
په دې کې بې عزتي راځي اوهغه چې ډومان راولي اویاخپلې
ښځې په بازارونوکې لوڅ مخ ګرځوي هغه بې عزتي نه بولي څکه
په خوړه ورکولوکې یې دنیاوي تاوان دی روپۍ لګیږي ماپه هغه
ورځ باندې هم دې خلکوته وویل چې ماته له الله تعالی څخه
حیاراځي په دې شرط به زه درځم چې جنګۍ ته به شل اویادېرش
زره روپۍ نغدې ورکوئ څکه دجنګۍ خوبه لیرې کاروربادې
وشي څه ناڅه حق خوبه یې راژوندی شي څکه دابنځې بیادخسرپه
کورکې رږېږي نلري اوعلاج دمرض اویابیل شی ځانته نشي
اخیستلای خوداخبره بیانه سل کیږي څکه ددوی دنیوي تاوان دی
پکې نوپه کومه خبره کې یې چې دنیاوي ګټه وي هغه خبره مني
اوبیاوایي چې خلیفه صاحب ویلي دي مونږیې په خبره باندې عمل
کوواوهلته دالله جَلَّ جَلَالُهُ خبره نه مني دخلیفه صاحب خبره مني څکه
دنیوي ګټه پکې وینې دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبره نه مني
نوکه په یوه دنیاوي ګټه کې ورته تاوان وي بیاوایي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخوفلانکي عالم یافلانکي خلیفه صاحب ویلي دي که یې وند منوبیابه مونږ ته تاوان ورسیږي جهنم ته به داخل شو اوهغه خبر چې په قرآنکریم اویانبوي حدیثونوکې راغلې وي هغه نه مني.

دمرشددخولي خبره ده هغه وایي چې ماته یقیني دسرددردتکلیف پیداشوی دی چې دومره ډېردرسونه اوبیانونه دي اخیرسړی په دې باندې ودارشي چې دازمونږخبره اثرولې نکوي چې خدای مکړه مونږبې لارې یوکه په مونږکې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه ویره اوډارنشته چې سره له دومره زیاتوبیانونوبیاهم په خلکوکې اثرنه لېدل کیږي.

له ډېرې څخه ماسړی نیولی چې دادخوارہ پیغمبرحضرت محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت طریقه ده نوډېره پرېږده خوداخبره څوک نه مني ډېرمجلسونه فایده نلري علماء کرام وایي علم دمالګې په اندازه اوعمل داوړوپه اندازه نوعلم به هلته سړي ته فایده کوي چې عمل ورباندې وکړي اوکه یوکس علم لري اوعمل نه ورباندې کوي دهغه هم امکان شته چې جهنم ته ولوېږي لکه په حدیث شریف کې چې راغي چې په ورځ دقیامت به عالم،شهید،اوسخي جهنم ته واچوي اودجهنم اوربه په دوی باندې تازه کیږي څکه چې چاعلم دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له پاره نه وي کړی اوچاشهادت دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له پاره نه وي نوش کړی اوچاسخاوت دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له پاره نه وي کړی که څه هم پنځلس څله ځان مخته ،مخته کړي چې مادمدرسې حق پرې کړی ته به وایې چې دده له پاره یې ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې مسلمانانو! دادين يوازې دملاندی یوازې دخلیفه ندی یوازې دپیغمبرندی بلکې دادین دالله جَلَّ جَلَالُهُ دی له الله جَلَّ جَلَالُهُ سره چې څوک دوستي غواړي نودین به خپلوي په دين باندې سړی عزتمند کیږي هم اوبې عزته کیږي هم نوکه موپه دین پورې لاس ونیونوعزتمند کیږوبه اوکه موله دين څخه لاس واخیستلونوبې عزته کیږوبه جنتونه اودوزخونه ټول په دغه دين پورې تړلي دي که چادین خپل کړنوجنت به یې په برخه شي اوکه یې له دین څخه لاسونه واخیستل نوددوزخ کندوته به ورغورځول شي نوموږته دامناسبه ده چې یوتقریرواورونوپه هغه باندې بايد عمل وکړو.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خوعرب ووقرآنکریم به یې ویلو خولیږ، لیږ لکن عمل یې دبروورباندې کولوعلماءکرام لیکي چې حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوسورت بقره په دوه نیم کاله کې ویلی دی هغه داسې چې هرحکم به یې په ځان باندې عملي کولوهغه مبارک به ویلي چې ماته له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه حیارائي چې قرآنکریم وایواوعمل نه پرې کوو نوخبرواوتقریرونوته بایدپه دې نیت کینوچې عمل ورباندې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶۰) مجلس

دانسان ستردښمن اوله هغه څخه دځان ساتني طريقه

دروژې په فضائلوکې يوه وجه داهم ښودل شوېده چې په روژه کې دادومره زيات ثوابونه چې الله جَلَّ جَلَالُهُ ايښي دي داپه دې وجه باندې چې دروژې په واسطه باندې زمونږاودالله جَلَّ جَلَالُهُ هغه ستردښمن چې عبارت له شيطان څخه دی هغه پکې مغلوبه کيږي شيطان چې دادالله جَلَّ جَلَالُهُ دانبياوواوددين دښمن دی همدغه ملعون چې کله الله تعالی له خپل دربارڅخه ورټلوچې حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته يې سجده ونکړه نودې رټلي شيطان په هغه ځای کې قسم کړی چې اې دټول عالم پالونکيه! زه به دې تابندګان سمې لارې ته نه پرېږدم دوی ته به زه له ښي لوري له چپ لوري دمخ له لوري دشاله لوري ورځم اوله ښيې لارې څخه به يې دبې لارې لوري ته کشکوم.

خوهمداشيطان په يوه انسان باندې هلته ډېرزيات غالبه کيږي چې کله ديوه انسان خواهشات پوره اوقوت پکې وي له همدې وجې خوپه يوه روايت کې راځي چې شيطان دانسان په بدن کې داسې سرايت اوجريان کوي لکه وينه چې په بدن کې روانه وي نونبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې تاسې دشيطان لارې په لوږه سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنګې کړئ ځومره چې یوانسان موړوي نوبیاشیطان ښه تګ اوراتګ پکې کولای شي ځکه دمړوالي پرمهال رګونه ازادشي اوچې کله یوانسان وږی وي نوبیادده دتګ اوراتګ لارې تنګیږي.

ددې مطلب داندی چې شیطان انسان ته دیوه حسي شي غوندې ننوزي بلکې چې کله یوانسان موړوي نودشیطان لارې ازادې اوخلاصي وي اوچې کله یوانسان وږی شي نوبیاکمزوری شي نودا انسان ستومانه شي نوشیطان ته موکه نه برابریږي.

همداوجه ده چې الله جَلَّ جَلَالُهُ خپل پیغمبرحضرت داؤد عَلَیْهِ السَّلَامُ ته وایې ﴿ عادی نفسك فانه قام بمعاداتی ﴾ ترجمه: اې حضرت داود عَلَیْهِ السَّلَامُ له ته خپل نفس سره عداوت (دښمني)کوه ځکه چې هغه زماپه دښمني باندې ولاړ دی نفس اوشیطان دادواړه دالله جَلَّ جَلَالُهُ دښمنان دي نودنفس خواري اوذلت دادشیطان دذلت اوخواري سبب ګرځي نوځومره چې نفس اوشیطان ذلیل کیږي دومره الله تعالی وړباندې راضي کیږي ځکه دالله تعالی دښمن تاخفه اوذلیل کړ دښمن ددښمن په لاره نه ځي دښمن د دښمن په مشوره باندې عمل نه کوي ځکه یوله بل څخه ډاریږي

اوپه بل ځای کې راځي چې شیطان دې تاسې هغه دښمن دی چې له تاسې څخه یې جامې ویستې حضرت ادم اوحضرت حوا عَلَیْهِمَا السَّلَامُ په جنت کې دنورپه جامو باندې پټ وو خودشیطان دوسوسې له وجې چې دوی هغه دانه وخوړه نوهغه دنورجامې له دوی څخه لرې شوې ددوی عورتونه یوبل ته ښکاره شول اوشروع بیایې دجنت دونوپاڼې یې راشکولې اوپخپلوځانونوپورې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننبلولې چې عورتونه یې وربانديې پټ شي نو ځکه الله تعالی وايي چې شيطان دې تاسې هغه دښمن دی چې ستاسو د موراو پلار جامې یې ایستلې دي نو د هغه ټول کوشش او هڅه داده چې یو ښکلی انسان دې تل له پاره بې پته او بې عزته کړي.

لکه په جنت کې یې چې په حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ او حضرت حوا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا داوس ورسیدلو چې له دوی څخه یې جامې ویستلې هغه ظاهر عورت یې ورښکاره کړ همدغسې شیطان دانسان ټول عیبونه رالوڅوي کوشش کوي چې دغه انسان دومره ذلیل کړي چې دالله جَلَّ جَلَالُهُ په نزد باندې هم وشرمیږي دانبیاوو په نزد باندې هم وشرمیږي او دنیکو خلکو په نزدباندې هم وشرمیږي تردې پورې چې په پای کې دلعنت وړ وګرځي.

دومره یې په ګناهونو کې رسواکړي چې ټول مخلوق په ده باندې لعنت وايي ولې داانسان دومره له حده زیاته بې حیايي پيل کړي دمثال په توګه که یوڅوک په یوه مجلس کې شریک وي اوکالي وباسي نو دهغه مجلس ګډون کوونکي به ټول په نومو ړي انسان باندې لعنت وايي چې داڅومره بې شرم او بې حیاانسان دی چې په لوی مجلس کې په ښکاره باندې دشرم ځایونه لوڅ کړل همدارنګه شیطان چې کله په یوه انسان باندې ګناه کوي، نو داعین په همدغه انسان باندې جامې ایستل دي ګوری چې دې خبرې ته موپام وي که څه هم داګناه کوونکي هغه ظاهري جامې اغوستې وي خو هغه ایماني جامې هغه نوراني جامې چې دې تقوا او پرهیزګاري جامې دي هغه ورڅخه باسې نو په حقیقت کې

ګواکې لوږ اولغړوي ددې دنیاشرمېدل خوپرېږده په اخیرت کې به هم نومونږ انسان درسوایي په حالت کې راپورته کیږي.

نودشیطان ټول کوشش اوزیاردادی چې یوعزتمندانسان بې پته اوبې عزته کړي دادنیادازموینښت ځای دی الله تعالی دومره مهربانه دی کله په یوانسان باندې لوږه راولي په هغه کې دالله جَلَّ جَلَالُهُ مقصددانسان کمال وي بې عزته کوي یې نه ځکه دده دلوږي په واسطه باندې شیطان خپه کیږي اودی وریاندې غالبه کیږي اوکله الله جَلَّ جَلَالُهُ مړښت وریاندې راولي هغه هم ددې له پاره وي چې موړشه اووس نوښه عبادت وکړه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کړه اودشیطان مقابله وریاندې وکړه په سجدوباندې سرشه غافله کېږه مه نوالله تعالی احکام ورته متوجې کړې چې دغه وکړه دغه وکړه اوچې په دې یې هم علاج ونشي بیایې الله تعالی وږي کړي چې وس په دغه لوږه باندې دشیطان مقابله وکړه.

دانسان اصلي دښمن نفس اماره دی ځکه هغه په بدیو اوبدمرغیوباندې امرورته کوي نودانفس اماره اوشیطان دواړه کوشش کوي چې انسان بې لارې کړي نوکله ،کله داسې وشي چې یوانسان خپل ځانته غره کړي په ظاهره باندې ځان صوفي ،صوفي کوي روژې نیسي اوتقواکوي ده ته داخپل ځان متقي ښکاره کیږي په واقعه کې هلته دشیطان ودنفس په جال کې لویدلی وي داسې هم نده چې یوازې روژه سړی ونیوله اووږی شو نوشیطان به نورمغلوبه کیږي کله ناکله دسړي وریام هم نه وي شیطان دهغې لارې څخه دانسان بدن ته ننوتی وي چې سړی وریاندې پوهیږي هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه او دا شیطان داسې حرکت کوي لکه د میږتون په شان باندې چې
څوک یې څرپې نه اوري او دی خپله لاره وهي نو شیطان د انسان له
پاره د تل له پاره په کمین کې ناست وي بایدانسان د برورته
څیراوبیداره وي.

د نفس په خلاف عمل اختیارول

یوولي الله چې په د برفقراومسکنت یې خپل ژوندتېرولو
خویو ځل خپل نفس ته متوجې شونو دا خپل نفس د برقوي اومزې
ورته ښکاره شونو دادې الله تعالی نازولی داخپل نفس ته خطاب
کوي چې اې نفسه! ته خرماداسې ساتلی هم نه یې نه مې ښه
خوراکونه درکړي اونه مې داسې ښه دښلوشیان درباندې ښلې
نوبیادادومره غټ اومزی په څه شي باندې شولې نونفس یې ورته
وایې چې زه په دې باندې نه مزی کیږم چې ته ما ته ښه خوراکونه
راکړې اوښه لباسونه راواغوندې بلکې په دې باندې زه ښه مزی
کیږې چې تاته خلک وایې چې صاحب ،صاحب اوخلک درته کته
اوپورته کیږي اواحترام دې کوي نوزه ښه مزی کیږم نودې ولي
بیایوه داسې عمل ته پاملرنه وکړه چې دخلکوتوجه ورڅخه واوړي
هغه عزت اواحترام یې له منځه ولاړ نوبیاله هغه وروسته ښه
خوراکونه اوښه دښناک په شیانوباندې پیل وکړبیاچې کله خپل
نفس ته متوجې شوخپل نفس یې چې ولید چې د برکمزوری شوی
یعنې له کاره لویدلی دی نوبیایې له نفس څخه پوښتنه وکړه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وس خودې ښه هم ساتم او سره له هغه بيا ته ولې کمزوري او له کاره لويدلی يې او ډېر ډنګر شوی يې نو وايي نفس په خواب کې راته وويل څوک چې خپل دښمن ته حال وايي دهغه به همدا حال وي لکه دا زما ته خو د نفس اولنی دښمن يې.

کله انسان دلوړې په حال کې داسې وي چې ځان به ورته ښه ليدل کيږي نو په دې ځای هلته شيطان پټ کوشش شروع کړی نو په يو داسې کار باندې داسړی لګيا کړي چې دده به له سره ورته پام هم نه وي چې څوک يو شاباسې ورکړي او يا ورته جګ او ټيټ کيږي نو دی سخت ورته خوشحاله وي

د نورو مخکنيو اولياء کرامو واقعات چې سړی وګوري نو هغوی د تل له پاره داکوشش کړی وي چې ددوی نوم پاته نه وي او نوم يې ورک وي او شهرت ته خوښوي زياتره اولياء کرام به چې په کوم ځای مشهوره شول نو په داسې يو کار به يې پيل وکړ چې هغه شهرت به له منځه ولاړ شهرت هم يو آفت دی چې سړی ډېر مشهور شو نو ځانته يې پام نه وي او دی په ګمراهي باندې لګيا وي لکه د حافظ شيرازي واقعه چې مونږ مخکې ذکر کړېده او بله واقعه چې ديولوی بزرګ مونږ ذکر کړې چې ده ته يې دبا چايوه ښايسته لور پرېښوده هغه مکمله ذکر ده وګوری.

نو دهغوی به په لوی لاس داسې عملونه کول يعنې خپل زوی کينول دځان سره او يا خپله مينځه کينول دځان سره او يا سور که اينښودل دځان سره دا خو څه ګناه نده خو ددې له پاره چې دشيطان او نفس مقابله يې کوله شيطان داسې ندی چې له يوې لارې سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورځي چې روژه موونیوله نورشیطان ولاړختم شو کله به داسې وي چې سړی به بنه دفقرپه جامه کې وخت تیروي خوهلته به شیطان وربانديې مقرروي اوکله به یوسړی دابادي په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مقرروي کله به یوسړی دصوفیتوب په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مسلط وي اوکله به داسې هم وي چې یوسړی به دعلم په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مسلط وي اوکله به یوسړی دجهاداوسفرپه عنوان وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مسلط وي له همدې وجې خوالله جَلَّ جَلَالُهُ وایي چې شیطان ستاسې دښمن دی اوتاسې یې په دښمني ونیسئ ددښمن هرتکتیک اوهرفریب ته متوجې شئ ددې له پاره چې له تباهي سره مومخ نکړي.

په دې طریقت اخیستلوکې هم مقصدداده چې ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له نفس سره مقابله وکړي ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له شیطان سره مقابله وکړي.

صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ د حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د نفلي عباداتو پوښتنه کوي

صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ یوځل دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له بیبیانو مبارکوڅخه درسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعبادت په هکله پوښتنه وکړه چې هغه دشپې څه ډول عمل ترسره کوي اودورځې څه ډول عمل ترسره کوي ددوی خپل ګومان داؤچې پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله شپه په نفلو باندې تیروي خوب به نکوي دتل له پاره به نفلي روژې نیسي ځکه خو دېره وچته مرتبه لري نو دحضرت پیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکوروالوچې دحضرت محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حال ورته وویلو نو ددوی په ګومان کې هغه ددوی ترانداز ې کم ورته ښکاره شو چې زمونږ خوداګومان ووچې حضرت پیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به ټوله شپه نفلونه کوي نو حضرت پیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خو ټوله شپه په عبادت یعنې لمونځونو نه تېروې ټول وخت خو روژې نه نیسي نو صحابه کرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ خو نیک خلک وو نو بیا یې وروسته پخپلو منځو کې سره وویل چې زمونږ او دحضرت پیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ترمنځ خو دېر توپیر دی هغه ته الله تعالى هرڅه معاف کړي مونږ باید کوشش وکړو یو صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ وویل چې په ماباندې له دې هیسې ښځه حرامه ده زه به خپلې ښځې ته نه ورنیږدې کیږم بل صحابي مبارک وویل چې په ماباندې له دې هیسې ښه خوراکونه حرام دي زه به ترکاري اولندې دوډی، ونه خورم بل صحابي مبارک وویل چې زه به نوره دتل له پاره روژې نیسم مختلفې مشورې وشولې تردې پورې چې ځینو صحابه کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ دامشوره وکړه چې مونږ به خپل ځانونه خصیان کړو چې دادشهوت ماده په مونږ کې بالکل له منځه ولاړه شي په دې خبره باندې دالله جَلَّ جَلَالُهُ خو پیغمبر خبرشو نو ورغی او ورته وې ویل چې تاسې داخبرې کړې دي هغوی ورته وویل چې هو! نو حضرت محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې والله زه ترتاسې له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه دېر ویریږم خوزه خوب هم کوم نفل هم کوم کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژې نیسم اوکله یې خورم اوزه له خپلو بیبیانوسره کوروالي هم کوم اوعفت هم کوم داشیان خوالله جَلَّ جَلَالُهُ حلال کړي دي.

یوځل له شهدوڅخه حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم وکړچې نه به یې خورم سمدستي الله تعالی وحیې ورته رانازله کړه چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَ ﴾ ترجمه: چې الله تعالی درته حلال کړي وي نوته یې ولې په ځان باندې حراموې داسې نده چې ښه جامه به نه اغوندي اوښه خوراک به نه کوې هرڅه ښه کوه خودالله تعالی شکراداءکوه بلکې الله تعالی په دې باندې ډېرخوشحاله کیږي چې یوچاته الله تعالی نعمت ورکړی وي اودی یې اظهاروکړي دمثال په توګه خدای پاک ښه کالي درکړي دي بایدواغوستل شي ښه کوربې درکړی بایدپکې اوسیږي دښه خوراک توفیق یې درسروي خوره حلال اوداسې نور که سړی دشیطان له فریبونوڅخه غافل نشي نوپه روژه کې هم اصلاح دنفس راځي چې مونږخپل اندامونه په سمه لارباندې وکاروو نوبیابه الله تعالی په دلوړه باندې هم راته اجراکوي بیابه الله تعالی دروژې نیولوپه واسطه باندې زمونږدښمن شیطان مغلوبه کوي اوکله چې شیطان مغلوبه شي نودغه لوی مقام دی بیاالله تعالی زمونږپه عبادتونوکې کومک،مرسته اونصرت کوي چې داسې عبادات بیا الله تعالی ته دقبول وړ هم ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتوبې ایستلو فضائل

کله چې یوانسان خپلې ګناوې رایادکړي اوداخیرت لوري ته متوجې شي اوتوبه وباسي داشوق اوذوق به څرنګه پیداکیږي اوبیاچې کله توبه وباسي نوددې توبې ایستلونوموړي انسان ته څومره ګټې رسیږي داخیرت په ورځ یوه توبه کوونکي انسان په دې دنیاالله تعالی ته ژړلي وي الله تعالی ته ولاړ وي او تارې او سوري وهي او پښیمانتیا څرګندوي اوپه اخلاص یې توبه ایستلې وي څومره ګټه ورته کوي په دنیاکې دتوبې ایستلوذریعه داده چې سړی له نیکوخلکوسره په مجلسونوکې ګډون وکړي څکه دهرمجلس اثرپه انسان باندې پریوزي چې دهغوی اذکار او عبادات ووینې اوبیا خپل ګریوان ته سرتیټ کړي هرومرو دتوبې او نیکو اعمالو شوق او ذوق ورسره پیدا کیږي.

لکه شاعرچې وایي:

صحبت صالح ترا صالح کند - صحبت طالح ترا طالح کند

نوکله چې داتوبه کوونکی انسان دالله تعالی لوري ته متوجې کیږي او دخپلو ګناهونوتصوروکړي نوله خپلوګناهونو څخه تائب شي ددې په اړه زه تاسې ته دیوڅوواقعاتویادونه کوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حکیم ثنائي څرنګه دغوث مقام ته ورسېد؟

دوخت لوی صوفي اودغزني داولیاء کرامومشهورولي حکیم ثنايي صاحب رحمه الله چې دوخت غوث دی داډېرمخکنی شخص تیرشوی دی تردې پورې چې ځينودسلوک خاوندانوداهم ویلي چې حضرت پیران پیرصاحب رحمه الله به هم دده مبارک زیارت ته راتللوشاه نقشبند رحمه الله هم دده زیارت ته راتلونوډېرمخکنی شخص دی نودې حکیم ثنايي صاحب خپله دخپل ځان دتوبې له پاره یوه وجه ذکرکړې حضرت حکیم ثنايي رحمه الله خپله شاعروؤدفارسي مثنوي لري نودی خپله کیسه کوي چې په غزني کې دلارې پرغاړه یو ملنګ ناست ؤهغه ملنګ به چای باندې کړی ؤ یوه نیم سړي ته به چای ورکولو کمه اندازه چای به یې ورکولواوهرسړي ته یې هم نه ورکولودی خاص دمقربومتصرفینو له جملې څخه ؤنوحکیم ثنايي صاحب وایي چې یوه ورځ زه اویودوه کسان په دې لاره باندې ورغلونومونږله دې ملنګ سره کیناستلو یوه ،یوه پیاله چای یې راکړ نوماته یې دچای راکولوپرمهال وویل چې واخله ویې څښه اې دیوانه(لیونیه) له همدغه ځایه چې ولاړونوپه لارې باندې فکرراسره پیداشوچې دغه ملنګ ولې ماته لیونی وویل زه خوبوغوره شاعراوادیب یم بلکې ټول خلک ماته داحترام په سترګه ګوري نودې ملنګ ماته څرنګه دلیوني نسبت وکړ نوبیرته له نیمایي لارې څخه

وروګرځېدم دې ملنګ ته راغلم او ورته کیناستم نو دغه ملنګ ته
مې وویل چې تاماته دلیوني نسبت ولې وکړ؟ زه په څه وجه باندې
لیونی یم او سره له دې چې ټول خلک زما احترام کوي او دعزت په
سترګوراته ګوري ټول خلک زما په علمیت ادیبوالي اوشاعرۍ
باندې قائل دي اوته راته لیونی وایې نو دې ملنګ راته وویل چې
تردغه غټ لیونتوب نوبیا څېرته دی چې شپه اوورځ دبادشاهانو
اوسردارانوپه صفت باندې لګیایې اوهغه لوی بادشاه چې
خدای ﷻ دی هغه درڅخه هېردی همدغه وخت چې ته یې
دبادشاهانواوسردارانوپه صفت تېروې دادې دالله ﷻ په
ذکرباندې تېرولای نودنیااواخیرت به دې برابرشوی و ته
ددنیااعزازغواړې دبادشاهانواوسردارانوپه دربارونو ګرځې اود
هغوی صفتونه کوې او الله ﷻ درڅخه هېرشوی دی نو حکیم
ثنایي رحمه الله وایي چې دملنګ دې یوې خبرې پرما باندې دومره
زیات اثر وکړچې دټول وخت له پاره مې توبه ویستله چې زه به بیا
دبادشاهانواوسردارانوپه دربارونو باندې ونه ګرځم او اشعار به
نور نه وایم توبه مې ویستله اوالله ﷻ ته مې رجوع وکړه
وګورئ اې مسلمانانو! دنیکوخلکو اثراتو ته چې بیادنیکو خلکو
دبیعت په برکت ډېرلوی مقام ته ورسیده همدارنګه دحضرت
حبیب عجمي رحمه الله واقعه په مخکې په یوه مجلس کې ذکرشوېده
په هغه کې هم دتوبې بیان شوی دی همدارنګه دعبدالقادر جیلاني
رحمه الله «پیران پیرصاحب» دتوبې واقعه مخکې ذکرشوېده
اوهمدارنګه هغه دوه صحابه کرام رضي الله عنهما چې درسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له خبرې څخه يې سرغړونه کړې وه بيا دهغه يوه دتوبې خبره مخکې ذکرشوېده . که يوانسان دنيکو خلکو واقعات هم مطالعه کړي نو الله تعالى به دتوبې نصوحې توفيق ورپه برخه کړي الله تعالى دې موږ اوتاسې ټولو ته دنصوحې توبې توفيق راپه برخه کړي آمين ثم آمين .

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُوْرِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِيْنَ . (آمين)

تمت بالخير والتوفيق والحمد لله على ذلك والمنة .يوم الاربعاء .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library